„Un roman care marchează naşterea unui scriitor strălucit."
The Wall Street Journal
POLIROM
Shani Boianjiu
Oamenii eternităţii nu se tem niciodată
BIBLIOTECA POLIROM

Shani Boianjiu

Oamenii eternităţii nu se tem niciodată

Traducere din limba engleză
de Ioana Filat

POLIROM
2014

Shani Boianjiu, *The People of Forever Are Not Afraid*
© 2014 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-4768-2
ISBN PDF: 978-973-46-4769-9
ISBN print: 978-973-46-3786-7

Coperta: Carmen Parii
Foto copertă: © Carmen Parii

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată în colaborare cu elefant.ro

SHANI BOIANJIU s-a născut la Ierusalim în 1987. La 18 ani şi-a făcut stagiul militar obligatoriu în Forţele de Apărare Israeliene, timp de doi ani. Experienţele din această perioadă au stat la baza romanului său de debut, *Oamenii eternităţii nu se tem niciodată*, început ulterior, în timpul unui curs de *creative writing*, cînd studia literatura la Harvard. A publicat texte literare în revistele *The New York Times*, *The New Yorker*, *The Guardian*, *The Wall Street Journal*, *Vice* şi *Zoetrope: All-Story*. A devenit de asemenea cea mai tînără laureată a premiului 5 under 35 decernat de National Book Foundation. Este prima autoare israeliană nominalizată în Marea Britanie la Women's Prize for Fiction.

Copii străini

Istoria aproape s-a terminat

S-a aşternut praful în rulota în care învăţăm şi părul profei Mira, vopsit într-un portocaliu artificial, are vârfurile arse. Acum suntem în clasa a douăşpea şi aproape am terminat istoria Israelului. Istoria lumii am terminat-o în clasa a zecea. Paginile manualului ne învaţă deja despre 1982, cu câţiva ani înainte să ne naştem noi, cu un an înainte să existe satul ăsta, când pe aici, lângă graniţa cu Libanul, nu erau decât pini şi mormane de gunoi. Vorbele de dimineaţă ale Mirei, mama lui Avişag, profa noastră, mai că le ating pe alea secrete ale părinţilor noştri din serile de beţie.

Istoria aproape s-a terminat.

— O să fie opt acronime în lucrarea de control de vineri despre Operaţiunea Pace pentru Galileea, numai chestii pe care le-am studiat la clasă, nimic altceva, PLO, SAM, IAF, copii cu RPG[1], spune Mira.

Cred că ştiu ce înseamnă fiecare, poate mai puţin copiii cu RPG. Nu prea mă pricep la definiţii care au în ele cuvinte adevărate. Mă cam tem de ele.

Dar mi se fâlfâie de lucrarea asta. Jur, nu-mi pasă nici cât negru sub unghie.

Sendvişul încă mă aşteaptă în ghiozdan. Are felii de roşie, maioneză, muştar şi sare, atât. Cel mai mişto e că mama mi-l pune într-o pungă de plastic, după care îl înveleşte în şerveţele albastre, îţi ia vreo două minute să-l despachetezi. Aşa, şi în zilele când nu mi-e deloc foame e ceva pe care să-l aştept, şi asta e o chestie, măcar nu-mi vine să urlu chiar tot timpul.

De opt ani am descoperit combinaţia muştar-maioneză-roşie.

Îmi trosnesc degetele sub bărbie. Îmi dau ochii peste cap. Scrâşnesc din dinţi. De când eram mică fac aşa la ore. N-o să mai fiu în stare prea mult. Mă dor dinţii.

Mai sunt patruj' de minute până sună, dar nu mai pot să stau aici, nu pot şi nu vreau şi…

Cum construiesc avioane

— PLO, SAM, IAF, copii cu RPG, spune profa Mira. Cine vrea să ne citească nişte definiţii înainte de lucrare?

SAM e un tip de submarin sirian. IAF sunt Forţele Aeriene Israeliene. Ştiu ce sunt copiii ăia, şi copiii cu RPG sunt copii care au încercat să tragă cu rachete în soldaţii noştri şi care-au sfârşit arzându-se între ei, pentru că erau neinformaţi şi copii. Dar s-ar putea să fie o definiţie repetitivă. Data trecută curva mi-a scăzut cinci puncte, a zis că am scris de şapte ori cuvântul „foarte“ într-o definiţie şi că nici măcar nu era corect folosit în frază.

Se uită la mine sau la Avişag, care stă lângă mine, sau la Lea şi oftează. Cred că îi trebuie o operaţie de foarte corectare a dioptriilor. Lea se uită în spate, de parcă sigur pe ea o privea Mira.

— Nu poţi să te prefaci măcar că iei notiţe, Yael? mă întreabă Mira aşezându-se la catedră.

Îmi dezlipesc privirea de la Lea, iau pixul şi scriu:

când o să încetăm să ne gândim la lucruri fără importanţă şi o să ne gândim la lucruri cu adevărat importante? fute-mă la sânge

Trebuie să mă duc la toaletă. Lângă rulota în care se ţin orele este rulota cu toaleta. Dacă mă sui pe veceu şi-mi lipesc nasul de ferestruică, pot să văd casele de la marginea satului şi să trag pe nări până mă ia ameţeala mirosul de dezinfectant cu care se curăţă geamul ăsta uitat de Dumnezeu. Văd case, grădini, mame cu bebeluşi pe băncuţe, împrăştiate ca nişte piese de Lego abandonate de un copil uriaş pe marginea şoselei ce duce la munţii maronii ce dormitează în depărtare. La poarta şcolii văd un tânăr. Poartă o cămaşă maro, are pielea măslinie şi aproape că nu s-ar distinge de muntele din spate dacă n-ar avea ochii verzi, două frunze în mijlocul neantului.

E Dan. Dan al meu, fratele lui Avişag.

Sunt aproape sigură.

Când mă întorc la oră de la toaletă văd că mi-a scris cineva în caietul vechi şi gros, chiar sub întrebare. Eu şi Avişag scriem una în caietul celeilalte încă din clasa a doua. O vreme am avut un caiet cu poveştile pe care le scriam cu Lea pe când jucam „Cadavrul delicios“[2], dar din clasa a şaptea Lea nu s-a mai jucat cu noi, cu nimeni. În schimb, s-a apucat să strângă fete ca animale de companie. Avişag a zis c-ar trebui să scriem mai departe în caiet, deşi „Cadavrul delicios“ nu se joacă în doi. A zis că putem să păstrăm caietele mai mult decât bileţelele şi aşa, când o să facem optâşpe ani, o să putem să ne amintim toţi oamenii care ne-au iubit pe vremuri, când eram mici. Şi aşa ar avea şi unde să deseneze, ca să-i văd toate desenele. Şi când aveam paişpe ani a mai zis că aşa putem să punem câte un „fut“ în fiecare frază dacă avem chef, fără să fim prinse, şi chiar avem chef şi aşa şi trebuie. Asta e regula.

fute-mă şi mai la sânge

În ultima vreme parcă Avişag nici nu mai există. Tot ce zic eu ea repetă ceva mai tare. Apoi amuţeşte. Îşi face de lucru cu lanţul de aur de pe pieptul ei tuciuriu. Îşi reglează sutienul. Se uită cum îi creşte părul şi se face tot mai tăcută. Cred că şi eu cresc la fel.

Numai că, pentru prima dată în istoria lumii, cât am lipsit în caiet a scris altcineva în afară de Avişag.

Sunt aproape sigură. Mai e un rând strâmb, fără nici un „fut“.

tot timpul am parte numai de singurătate. chiar şi acum tot singurătate

Închid caietul.

Îmi vine s-o întreb pe Avişag dacă frate-su Dan a intrat în clasă cât am lipsit, dar n-o întreb. Mira, mama lui Avişag şi a lui Dan, e specială pentru că e profă. E profă pentru că a trebuit să vină să predea la sat în loc să predea la Ierusalim, fiindcă tatăl lui Avişag i-a părăsit şi n-au mai avut destui bani ca să stea la Ierusalim. Mama lucrează la compania din sat care produce componente de maşini folosite la construirea unor maşini cu care se construiesc avioane. Mama Leei lucrează la compania din sat care produce componente de maşini folosite la construirea unor maşini cu care se construiesc avioane. O mamă e din România şi din când în când face şi menaj, ca să câştige nişte bani în plus.

Tot timpul am parte de singurătate.

Am o idee.

O să dau o petrecere, să mor eu, nu-mi pasă, nu ştiu încă unde-o să fie petrecerea şi n-am cum să ştiu, şi n-o să aflu nimic în plus în următoarele douăj' de minute pentru că sunt la oră, dar mă jur pe Ăl de Sus, Dan o să vină la petrecere, o să vină dacă-l sun să-l invit, aşa e politicos, şi ideea asta genială mi-a trecut acum prin cap din senin, o *petrecere*, dacă-mi mai zice cineva că uneori e bine să fii singur, o să urlu şi-o să fac ca naiba.

— Pace, zic şi mă ridic din bancă.

Îmi iau ghiozdanul. Când se ridică Avişag, zgârie cu scaunul linoleumul de pe jos şi Mira îşi încreţeşte buzele de parcă tocmai a mâncat o lămâie întreagă din pomul familiei Levy.

— Mai sunt douăzeci de minute, spune ea.

S-o creadă ea că rămânem, plecăm.

— Dă-o-n pizda mă-sii, pace! spune Avişag.

Se mai ridică patru băieţi. În clasa a patra unul dintre ei a mâncat o lămâie întreagă din copacul familiei Levy când a primit o provocare, dar nu s-a mai întâmplat nimic după aia.

N-ai cum să vorbeşti cu nimeni

Merg cu Avişag pe uliţa dinspre şcoală şi când deschid gura simt pe limbă praful ridicat de paşii colegilor care au trecut înaintea noastră şi de paşii noştri de ieri, de-abia pot să vorbesc, mă astupă.

— Deci mor. Trebuie să dăm o petrecere diseară. Hai să sunăm nişte lume, zic.

— Noam şi Emuna mi-au zis că Yochai le-a spus că frate-su a auzit de la sora Leei, Sarit, unde avem semnal, spune Avişag.

Îşi mijeşte ochii negri.

Nici un mobil nu mai merge dacă suni din sat. La început nu era semnal la şcoală. Apoi miercurea trecută n-am avut semnal nici după ce am sărit poarta de lemn când am chiulit de la mate. Avişag a avut două liniuţe vreo zece secunde, dar n-a apucat să sune pe nimeni, iar dup-aia a mai rămas doar o liniuţă şi atât.

Ajunseserăm deja la magazin, dar nici acolo n-aveam semnal, aşa c-am luat un pachet de Marlboro şi nişte ursuleţi din jeleu şi ne-am dus la bancomat, dar nici acolo nu era semnal, aşa că am mers în părculeţ, dar nici acolo nu era semnal şi cineva a vomitat pe singurul leagăn în care puteau să se dea două persoane, aşa că n-am rămas şi dup-aia nu mai aveam unde să mergem.

— De fapt, nu mi-a zis Noam sau Yochai, spune Avişag. Dan mi-a zis. A început iar să stea de vorbă cu mine. Sau cel puţin atâta mi-a zis, că lângă releu e semnal.

Nu mă uit la Avişag după ce-mi spune asta. Îmi vine s-o-ntreb dacă Dan a intrat în clasă şi a scris în caiet, dar ştiu că n-are rost.

Releul. Desigur. Uneori mă gândesc că fără oameni ca Dan ar crăpa tot satul, aşa de bătuţi în cap suntem toţi.

Ce-i iubirea

De când sunt am hotărât să iubesc un singur băiat, pe Dan, fratele lui Avişag. Am avut acelaşi prieten de la doişpe ani, pe Moşe, dar n-a fost pe corecte, pentru că pe el n-am hotărât să-l iubesc, era un prieten de familie şi arunca în mine cu mere, aşa că n-am avut de ales de fapt, pentru că n-a fost pe corecte. Ne-am despărţit acum două săptămâni. Şi ne-am mai despărţit o dată acum nouă săptămâni. E în armată de vreo şase luni, oricum. Dan, fratele lui Avişag, a terminat deja cu chestiile astea.

Dan, fratele lui Avişag, punea pe toată lumea la încercare. De-asta am hotărât să-l iubesc. Îl futea la cap încercarea asta.

Chiar la capătul străzii Ierusalim oamenii din sat au parte de o privelişte. Se vede

întreaga lume şi mai ceva de-atât, pe bune. Dacă stai pe culmea deluşorului vezi patru munţi cu păduri mediteraneene verzi de sus până jos. Vezi covoare de anemone roşii, perne de anemone violet şi cununi de margarete galbene, ivite din senin. Şi peşteri micuţe, apărate de sălcii, şi, ce mai, parcă te doare sufletul când le vezi, ca şi cum te-ai uita la nişte copii străini de pe trotuarul celălalt.

Şi sunt nişte bănci acolo, fireşte, chiar la capătul străzii Ierusalim, şi aşa poţi să stai pe ele şi să admiri peisajul, numai că de fapt nu poţi. Pentru că dacă te-ai aşeza, ai fi cu spatele la peisaj şi cu faţa la casa cu numărul 24 de pe strada Ierusalim, aşa că n-ai vedea decât chiloţii puşi la uscat şi o lesă de câine orfană pe iarba îngălbenită, şi tomberonul de reciclat de pe verandă.

Iar Dan aducea oameni aici şi-i întreba *ce nu se potriveşte deloc în peisaj, ce nu se potriveşte deloc-deloc* şi nimeni nu ştia şi atunci se enerva rău, începea să ţipe, zicea că fără oameni ca el ar crăpa în pizda mă-sii tot satul, aşa de bătuţi în cap suntem toţi. Poate să fie încrezut. Iar apoi omul pe care îl adusese acolo din sat, vreun coleg, prieten de-al maică-sii, soră-sa, surioara mai mică, stătea acolo o vreme, cu ochii la iarba veştedă de la numărul 24 şi spunea: „Ziceai că vrei să ne distrăm. Nu înţeleg“. Dar eu înţelegeam.

Odată, când eram în clasa a şaptea şi plecam de la Avişag de-acasă, a sărit să mă sperie de după un măslin. Deasupra lui erau sicomori de import şi păsări, păsările nu se vedeau, însă zburătăceau atât de iute în cercuri, că în jurul lui dansau bobiţe de lumină, ca la discotecă. A venit cu un pas mai aproape. Şi mai aproape. Era atât de aproape, că-i vedeam două gene căzute pe obrazul stâng. Mi-am lăsat jenată ochii în jos şi am văzut că era desculţ şi că avea picioare lunguieţe. Mi-am trosnit degetele sub bărbie de emoţie. Era tare înalt, ca Avişag. Sau poate eram eu bondoacă.

— Vrei să ne distrăm? m-a întrebat.

Când m-am aşezat pe bancă, o clipă m-am simţit obosită. M-am tot întors cu spatele, ca să nu vadă Dan ce emoţii aveam, ca să mă concentrez pe altceva, ceva frumos; şi atunci m-am prins.

— Deci are şi omu’ două bănci, şi vin ăia să-i zică să fixeze băncile-n ciment, şi el, ce să vezi…, am spus.

Voiam doar să zic şi eu ceva, să nu tac, însă Dan mă privea cu ochii lui verzi strălucitori, tot ridicând din sprâncenele stufoase.

După aia am stat o vreme pe jos, cu ochii la covoarele roşii şi la peşterile din faţă, şi i-am zis toate secretele mele. În seara aia cred că l-am iubit un pic, dar nu ştiu dacă era dragoste pe bune, pentru că l-am iubit doar pentru că lui îi plăcea de mine sau de ceva din ce spusesem. Se vedea asta după cum se legăna înainte şi înapoi şi pentru că, după ce i-am arătat caietul, mi-a promis că o să scrie odată în el ceva în pizda mă-sii de deştept.

Din seara aia n-am mai vorbit cu el. După două luni i-a zis lui Avişag un secret de-al meu. După doi ani a plecat în armată şi când s-a întors, în loc să se angajeze în compania din sat care fabrică părţi componente de maşini cu care se construiesc alte maşini care pot să construiască avioane sau să urmeze o profesională ca să fie plătit mai bine după aia, când o să se angajeze în compania din sat care fabrică părţi componente de maşini folosite la construirea unor maşini cu care se construiesc avioane, el pur şi simplu a rămas acasă şi a început să deseneze bocanci de armată. Ştiu asta pentru că soră-mea s-a dus la el acasă săptămâna trecută, ca să se joace cu sora lui cea mai mică, şi când s-a întors a povestit că erau picturi peste picturi cu bocanci, tot peretele bucătăriei era negru şi-apăsător de-atâtea picturi.

— Dan mi-a zis că i-e dor de tine, mi-a spus soră-mea. Zice că nu mai vrei să ieşi cu el să vă distraţi, a adăugat ţocăind aerul, după care a dat mai tare sonorul desenului animat la care se uita, *Gâlceavă, omul de zăpadă*, ca să nu apuc să urlu la ea.

Nici o casă nu e goală

Dacă ai scris ceva în caietul cuiva, o să şi mergi la un chef dacă persoana aia te-a invitat.

Când ajungem la releu, sunt aproape sigură că Dan mi-a scris în caiet. A scris chiar între definiţiile mele pentru copiii cu RPG şi IAF. Cred că încă îmi place de el. Cred că şi lui îi place de mine.

Ştiu că nu sună prea probabil, dar pot să pariez că a dat buzna în clasă ca Superman, mi-a scris în caiet când eram la baie şi după aia a ieşit pe poarta şcolii. O s-o întreb pe Avişag dacă a venit când eram plecată, mă întreb de ce nu-mi spune singură, dar ştiu că o avea ea motivele ei, când ai fraţi, ai motivele tale, şi, oricum, sunt aproape sigură şi mai bine eşti aproape sigură decât să rişti să afli ceva ce nu vrei să ştii.

Nu-mi vine să cred că nu ne-a mai trecut prin cap să căutăm semnal lângă releu. Stăm lângă turnul releului suficient de aproape cât să ne adăpostim de soare pe dealul ăsta pietros, şi tot urlăm, pentru că, deşi ne dă un strop de semnal, tot nu suntem auziţi ca lumea la telefon.

În satul ăsta cu greu găseşti nişte lucruri bune. Intimitate, transport public, lapte cu grăsime 5%. Dar cel mai greu găseşti o casă goală. Din când în când părinţii cuiva merg într-un sejur sponsorizat de companie în oraşul vecin, se bucură de masaje şi înoată în piscina hostelului. Dar alor mei nu li s-a întâmplat niciodată una ca asta, nici celor mai mulţi dintre cunoscuţi. Cel mai adesea părinţii ies la cafea la alţii acasă, după ce vă înţelegeţi că se întorc după unşpe, iar cu fraţii şi surorile băgăcioase aranjezi să doarmă pe la prietenii lor. Aşa faci rost de o casă goală, după care poţi să bei bere, să fumezi şi să

te pupi cu alţii fără să te simţi penibil.

Dar azi parcă nu-i nici o casă goală în care să dăm un chef cu clasa, nici una. Deja am sunat doişpe oameni şi avem cercuri de umezeală la subsuori, dar nu putem să mergem acasă, pentru că la mine e soră-mea şi la Avişag e soră-sa mai mică şi nu putem să le lăsăm să ne-audă cum punem totul la cale, aşa cum peste doi ani şi ele o să se ferească să le auzim punând la cale petreceri. Şi oricum nu mă mai duc pe la Avişag de când s-a întors Dan. Nu mă lasă ea.

Dac-am merge la mine ne-ar auzi soră-mea, care e dezastru. Dacă vorbeşti pe fix se-aude tot. Când maică-mea vorbeşte pe fix, nu contează cât de târziu, aud tot ce spune, până şi când şuşoteşte, o aud şi dacă plânge.

— EŞTI SIGURĂ? urlăm în mobile.

Da, Tali Feldman e sigură. Maică-sa n-o lasă să dea petrecere singură acasă, se teme să nu-i spargă prietenii fiică-sii alte ceşti din serviciul românesc de ceai, mama lui Noam nu-şi lasă fata să dea petrecere singură acasă pentru că se teme să n-o tragă pe sfoară, iar mama Ninei nu-şi lasă fata să dea petrecere singură acasă pentru că i-e frică să nu-i rupă amicii himenul fetei, e niţel habotnică.

Mai aflăm şi că Lea dă petrecere; e singură acasă pentru că ai ei au primit nişte şedinţe de masaj la hostelul din oraşul vecin, numai că maică-sa n-o lasă să mă invite pentru că data trecută am spart un ghiveci cu un arbust şi Lea m-a pârât. Motivul adevărat e că eu şi Avişag suntem singurele care nu tremurăm de frica Leei, pentru că ne-am jucat cu ea înainte să devină super populară, pe vremea când încă se juca cu lumea, şi n-o juca pe degete.

În ziua aia pe bancă i-am zis lui Dan toate secretele mele. Unul dintre ele era că eu şi Avişag încă ne mai jucăm cu păpuşile. Ţineam asta secret şi faţă de Lea, de când eram în clasa a cincea. De fapt era mai mişto să ne jucăm cu păpuşile în clasa a şaptea, pentru că acum ne vin idei care nu ne veneau când eram mai mici. Păpuşile pot să vomite îngheţată galbenă pe o altă păpuşă, după care pot să-i dea foc. Pot să inventeze un leac pentru cancer sau să se-apuce de fumat, sau să intre la Drept. Ne distram foarte bine aşa.

Când Avişag a aflat că i-am zis lui frate-su de jocurile noastre, a intrat în clasă la opt dimineaţa fix, mi-a deschis ghiozdanul şi mi-a aruncat sendvişul pe jos, în văzul tuturor, apoi l-a călcat în picioare urlând. Roşiile s-au scurs de zeamă roş-gălbuie pe podea când a jucat pe ele.

— Ce scârbos! a ţipat. E frate-meu, curvă bolnavă ce eşti. Ai deja prieten! Cine te crezi? Nici nu te mai cunosc.

O vreme ne-am prefăcut că într-adevăr nu ne cunoaştem, pentru că aşa era, îi dădeam dreptate, însă nici nu mai ştiam dacă cunosc pe cineva. Emuna i-a luat locul lui Avişag lângă mine în clasă. Avişag s-a dus să stea cu Noam.

Apoi Dan a plecat în armată. Era normal, pentru că împlinise optâşpe ani, şi era normal ca eu şi Avişag să uităm ce spusese despre el. Dar ştiu că ea are impresia că nu mă cunoaşte deloc. Niciodată n-o să uit.

— Copiii cu RPG sunt ca grenadele alea mici care n-au nevoie de lansator? mă întreabă ea înainte să plecăm de la releu.

— Nu, zic. Alea sunt grenadele ruseşti, care tot RPG se cheamă, dar nu le mai folosea nimeni pe vremea Operaţiunii Pace pentru Galileea. Te gândeşti la ceva expirat. O să-ţi dau să copiezi toate definiţiile mai încolo.

În camera mea

Plecăm de pe dealul cu releul pe la patru după-masa şi mergem acasă fără să fi găsit unde să dăm petrecerea. Maică-mea se întoarce de la muncă pe la cinci. Până vine ea mă uit pe programul cu desene animate. *Chiquititas*, *Pantofii fermecaţi* şi *Grădina necunoscută*. Desene pe care până şi Avişag le-ar considera prea pentru copii. Când aud afară maşina maică-mii dau fuga în camera mea şi-mi pironesc privirea în tavan. Nu bate la uşă să vadă ce mai fac şi mă bucur, pentru că nu-mi doresc decât un pic de linişte.

O aud şuşotind la telefon. Mă uit la perete vreo oră, poate două; încerc să-mi închipui cum ar fi dacă m-ar sili cineva să mă holbez la peretele ăsta tot restul vieţii. Ce detalii aş observa? mă întreb, şi vocea din mintea mea seamănă dintr-odată cu a Mirei, profa de istorie, Mira, mama lui Avişag, apoi aud vocea mamei, care a venit în camera mea. Are dinţi pătaţi de nicotină şi stă cocoşată.

— Nu mai pot, zice ea. Am nevoie de o mână de ajutor.

Nu răspund. Eu am nevoie de o mână de ajutor. Dac-ar vrea, ar afla că îmi trebuie o casă goală ca să dau o petrecere şi să-l invit pe Dan diseară. Dar ea nu vrea să ştie decât ce-i convine.

Lunea trecută m-a întrebat dacă sigur nu vreau nişte carne de curcan în sendviş.

— De-o groază de timp ţip la tine să răspunzi la telefon! zice ea şi-mi întinde telefonul. Nu mai suport să stau în casa asta şi să fiu tratată ca o servitoare.

— Eşti? mă întreabă Avişag la telefon.

— Mama Ninei a fost de acord până la urmă cu petrecerea? o întreb.

— Ascultă, zice. Dan a căzut şi s-a lovit la cap.

Au zis că a jucat ruleta rusească

Toată noaptea am vorbit cu Avişag la telefon, apoi, când n-a mai răspuns, cu Nina şi la sfârşit cu Emuna. Toate celelalte fete erau la petrecerea Leei. A obligat lumea să rămână chiar şi după ce s-a auzit că Dan păţise ceva. Nu mi-a păsat. Şi nu mi-a păsat nici că mama mă auzea ori că soră-mea mă auzea sau că taică-meu mă auzea. Mai întâi povestea a fost că Dan s-a lovit la cap, aşa că Avişag îşi făcea griji, apoi povestea a fost că s-a rănit grav la cap şi ajunsese la spital, dar mama ei îi interzisese lui Avişag să meargă acolo, apoi povestea a fost că cineva l-a împuşcat în cap din greşeală şi până la urmă povestea a fost că s-a dus pe dealul cu releul împreună cu câţiva colegi şi au sunat o fată, care-o fi fost, însă dup-aia au jucat ruleta rusească pentru că nimeni n-a răspuns, adică numai ei aveau semnal în tot satul şi mai toată lumea era la petrecerea Leei, aşa că asta a fost toată povestea. La şase dimineaţa povestea a fost că Dan murise.

Dar eu nu cred zvonurile astea. După mine, s-a dus singur pe deal şi singur şi-a zburat creierii.

Mame dispărute

La şapte dimineaţa mă duc la Avişag acasă. Locuieşte pe strada Ierusalim la numărul 3, iar eu la numărul 12, de-asta ne-am împrietenit. Trec prin faţa caselor aproape identice. Trec pe lângă casa Leei, pe lângă livada de măslini, apoi pe lângă casa Millerilor, englezii. Toate casele arată fix la fel, numai casa lui Avişag are acoperiş roşu, în loc de verde, ca restul. Apoi, după ce intri, vezi şapte rafturi cu cărţi, pentru că maică-sa, Mira, e intelectuală, pentru că e profă sau pentru că e din Ierusalim, oraşul, nu strada.

Avişag are ochii închişi, aşa c-o ţin de nas ca s-o trezesc. Aşa o trezeam întotdeauna când eram mici, dar acum, când o fac, îmi dau seama că nu mai pot s-o trezesc ca atunci. Nu acum. Niciodată. Nu ţipă la mine când se trezeşte, nu zice nimic.

Îi iau perna de sub pletele negre, umede. O aşez pe podea, îmi pun capul pe ea şi închid ochii.

Dar după vreo oră mă trezesc. Cobor la bucătărie aşteptându-mă să găsesc laptele cu cacao şi cerealele pe masă, dar pe masă nu-i nimic, nici măcar laptele cu cacao şi sendvişul cu ciocolată pe care le pregăteşte Mira pentru fata ei mai mică în fiecare dimineaţă nu sunt.

Mă aşteptam să le găsesc. Jur că, din tot ce se întâmplase, asta mă şochează cel mai tare.

La mine acasă mama îmi pregăteşte o roşie şi ceai şi soră-mii o roşie, pâine şi ceai. Când ne trezim ea e întotdeauna plecată, pentru că începe programul la şapte. Pe vremuri începea la opt, aşa că putea să ne ducă la şcoală cu maşina, însă în clasa a zecea

a început să circule un autobuz ca să nu mai fie atâta trafic dimineaţa şi mamele să poată veni la muncă mai devreme cu o oră. Acum nu găsim decât un bilet, mereu acelaşi. „Spălaţi vasele după ce mâncaţi.“ Ne lasă mâncarea în frigider, două farfurii acoperite de alte două farfurii, orez cu miel, de duminică până marţi, şi orez cu bame, restul săptămânii. Par proaspăt gătite, deşi le încălzim la microunde.

Mă întorc în camera lui Avişag.

— Avişag, o strig scuturând-o zdravăn, unde-i maică-ta?

Avişag nu deschide ochii. Pe jumătate adormită, se întinde şi-şi potriveşte sutienul. Îşi trece degetele lungi pe lănţişorul de aur de la gât şi pare atât de întunecată între cearşafurile albe, de parcă e prea aievea; şi apoi dintr-odată deschide ochii.

— Cred că a hotărât să se întoarcă acasă, îmi spune. Asta zicea c-ar vrea să facă, dinainte să auzim că Dan… dinainte să aflăm totul.

— Să se întoarcă acasă? Dar e mama ta.

— A zis că se mută la mama ei, în Ierusalim. A zis că n-are de gând să crească singură copiii, dacă tot o să se împuşte mai încolo, şi-a mai zis că nu mă ofer niciodată să spăl vasele, că acum sunt femeie în toată firea şi ea…

— Nu se poate să fi plecat, zic. Trezeşte-te.

Dar Avişag închide ochii şi se întoarce cu spatele la mine, băgându-şi capul sub cearşaful alb ca într-o peşteră.

Iudaizarea Galileei

Merg la şcoală singură. Nu ştiu unde în altă parte să mă duc şi nu mai suport să mă uit cum doarme Avişag. În clasă sunt doar trei băieţi, care stau pe banca lor cu ochii într-o revistă cu maşini japoneze. Un scaun zace trântit pe-o parte şi cineva a răsturnat coşul de gunoi, aşa că pe podea sunt coji de portocale şi foi rupte din caiete.

— A dispărut şi mama Leei, zice un băiat. I-a zis Leei c-o să locuiască în oraşul ăla cu mesaje eterne, mai spune el şi-şi muşcă un deget. Dar nu cred că poate să facă una ca asta. Şi profa Mira o să se întoarcă repede.

— E plin satul de curve nebune, adaugă alt băiat, apoi se întorc toţi cu spatele la mine şi stau cu nasul în revistă.

Ies în curte şi încerc să-mi trag sufletul, aşa că mă uit în jos, însă deasupra mea sunt corbi şi sicomori sau poate chiar copaci de prin părţile noastre, păsările se rotesc sub soare, aşa încât pe asfalt, la picioarele mele, apar şi dispar punctuleţe ici-colo, iar eu casc gura şi borăsc până când mă simt în stare să ridic din nou capul şi să-l ţin în sus.

Pe stradă nu se vede nici măcar un om. Când au construit satul, cu mai puţin de treizeci de ani în urmă, ideea lor genială era să iudaizeze Galileea, mai ales graniţa cu

Libanul. În zona aia nu-s decât dealuri maronii, golaşe, unul după altul, au spus cei din guvern, dacă e să fim o ţară adevărată, nu se poate să trăim toţi doar într-o parte a ei şi gata. Aşa că s-au apucat să dea pământ mai pe degeaba perechilor căsătorite, care au promis să muncească la fabrica pe care au construit-o în sat, şi uite-aşa perechile s-au ales cu bani şi casă şi au făcut copii.

Numai că nu s-au gândit că din bani şi case ies copii şi copiii ăia au nevoie de autobuze, printre altele. Acum nu poţi să ieşi de-aici decât făcând autostopul.

Mă opresc lângă vechiul telefon public cu fise de la marginea oraşului şi întind degetul mare în sus. Iniţial mă gândesc să sun pe cineva, dar n-am nici o fisă.

Când se opreşte un Subaru roşu mă aplec şi simt în nări after-shave-ul şoferului bărbos. Ascultă Macarena, pe bune.

— Încotro mergi? mă întreabă.

Pe jos, un melc vine încet spre mine, lăsând în urmă o dâră de bale. Curând o să plouă prima dată pe anul ăsta. Curând, eu şi Avişag o să terminăm liceul. O să plecăm în armată. Tot tacâmul. Până şi prinţesa Lea o să fie silită să facă asta. Toată lumea.

Şi îmi dau seama că nu cunosc pe nimeni din afara celor o mie de case din sat şi că stau singură pe asfaltul călduţ.

Îi zic şoferului că la fel de bine pot să rămân unde sunt.

Nu mai urc dealul

Şi asta pentru că nu mai vreau să merg sus doar ca să am semnal lângă releu, doar ca să vorbesc cu cineva. O iau în jos pe poteca de cărămizi, pe lângă rastelul de biciclete şi mormanul de gunoi, la automatul cu filme şi cumpăr cu douăzeci de shekeli *Fete rele*, pentru că e singurul film din automat pe care nu l-am văzut decât o dată.

Acum am mărunţiş şi mă întorc la marginea satului. Receptorul telefonului public e atât de prăfuit, că luceşte, iar când îl ridic sunt aproape surprinsă să aud tonul. Posibil să fie singurul telefon cu fise rămas în tot Israelul. Acum câţiva ani guvernul le-a smuls din pământ unul câte unul şi-au fost încărcate în ditamai camioanele.

Vreau să aud vocea mamei ca să fiu sigură că n-a plecat şi ea.

Dar nu pe ea o sun.

Avişag răspunde abia a treia oară când sun. N-o sun pe mama mai întâi nu pentru că aleg s-o sun pe Avişag, ci pentru că mai bine eşti aproape sigură decât să afli ceva ce nu vrei să ştii.

— Maică-ta o să se-ntoarcă, ştii, îi zic.

Când spun asta ştiu că s-ar putea să nu se-ntoarcă. Când o spun deja ştiu că Avişag a scris în caiet ieri-dimineaţă, nu Dan.

— Tot timpul am parte numai de singurătate, Yael, răspunde Avişag cu voce plângăreaţă. Chiar şi acum.

Să nu ne sunaţi

Aştept până mă satur să vină Avişag după mine. Mă aşez pe nisipul de lângă telefon şi aştept. Simt gust de sudoare, sare şi machiaj ce mi se preling de pe nas pe buze. A zis că vine.

Şi chiar vine. Vine, dar nu ca să mă ia. Nu mergem acasă. Nu zicem nimic. Vine până la mine şi dup-aia o ia în altă parte. Ştie c-o s-o urmez oriunde s-ar duce azi.

Urcăm dealul, tot mai sus. Sper să nu ajungem în vârf, dar ştiu c-o să ajungem.

Pe jos nu se vede sânge, lângă releu. Nici măcar vreo haină, ceva. Nici măcar un bocanc.

Lui Avişag îi ia un timp să se convingă că nu e nimic acolo. Vrea să vadă măcar un lucru. Îşi tot suceşte gâtul când într-o parte, când în alta, agitată. Stă şi se uită lung în umbra releului, ca pe vremea când eram mici şi încerca să descopere ultima combinaţie de litere dintr-un careu „Găseşte cuvintele“.

Apoi parcă releul ar fi cuvântul ăla ultim. Parcă abia atunci îl observă acolo, după ce s-a uitat la el în gol minute în şir. Îşi pune amândouă mâinile pe el, îl împinge şi îl izbeşte cu picioarele.

Vin şi eu lângă ea şi sap cu pantofii în pământul în care sunt înfipţi stâlpii de metal, mă împing cu toată greutatea în releu.

Încercăm să răsturnăm releul până se lasă întunericul. Încercăm şi ne chinuim.

Nu vorbim. Nu vrem să vorbim. Destul am vorbit.

N-avem nevoie de nici un releu aici.

Copiii cu RPG

Copiii cu RPG aveau de obicei în jur de nouă-zece ani, aşa că erau mici, erau copii. Iar lansatorul de grenade e o armă foarte, foarte grea, aşa că un copil nu poate s-o ţină, trebuie să fie doi, şi copiii luau armele şi le ţineau doi câte doi, împreună, unul din faţă şi unul din spate. Când tragi cu lansatorul, din faţă ţâşneşte un proiectil atât de puternic, că trece şi printr-un tanc israelian, însă din spate iese foc, nu mult şi fără vreun rost, doar că aşa funcţionează arma, scoate foc prin spate. Deci un copil cu RPG ţinea lansatorul pe umăr şi în spatele lui mai stătea un copil cu RPG, ridicat pe vârfuri, care-l

ţinea din spate. Şi-aşa, când era lansat proiectilul, capul copilului din spate lua foc, apoi umerii şi curând şi sandalele, dacă purta aşa ceva. Nimeni nu le zicea copiilor cu RPG treaba asta.

Nu vorbea nimeni cu ei, nu le zicea nimeni nimic, nici copiilor care ţineau arma din faţă, nici copiilor care-o ţineau din spate, dar un lucru foarte, foarte interesant era că adesea copilul din faţă se repezea la prietenul său care ardea şi-l lua în braţe, aşa că numărul victimelor creştea foarte mult, căci acel copil nu ardea singur.

1. Organizaţia pentru Eliberarea Palestinei, rachete antiaeriene, Forţele Aeriene Israeliene, RPG (lansatoare de grenade) (n. tr.).
2. *Cadavre exquis*, joc inventat de suprarealişti, constând în compunerea unui text de către mai mulţi participanţi, fiecare adăugând ceva şi îndoind hârtia, astfel încât următorul nu ştie ce a scris cel dinainte (n. tr.).

De parcă toate fetele ar urla într-un glas

Noi, fetele din cazarmă, suntem aliniate într-un careu perfect cu o latură lipsă. Comandanta stă în faţa noastră, cu chipul scăldat de soarele amiezii. Îşi mijeşte ochii. Urlă.

— Mâna sus dacă purtaţi lentile de contact!

Două fete ridică mâna. Comandanta îşi îndoaie braţul ca să se uite la ceas. Cele două fete o imită.

— În două minute şi treizeci de secunde să vă văd aici, întoarse de la corturi. Fără lentile de contact, s-a-nţeles? zbiară comandanta.

— Da, să trăiţi, urlă fetele şi ceasurile le ticăie.

O iau la goană. Din nisipul de sub bocancii lor repezi se ridică o dâră de pulbere.

— Mâna sus dacă aveţi astm! strigă comandanta cazărmii.

Nici o fată nu ridică mâna.

— Aveţi astm? strigă comandanta cazărmii.

— Nu, să trăiţi! răspund fetele în cor.

Eu nu strig. Nu m-am prins că trebuie, odată ce nu am ridicat mâna.

— Ai astm, Avişag? strigă comandanta cu ochii la mine.

— Nu, să trăiţi, strig şi eu.

— Atunci, răspunde data viitoare, spune comandanta. Vorbeşte tare să te-aud, ca restul.

În tabăra noastră IDF[1], singura cazarmă de infanterie pentru femei, nu ne dăm seama ce ne aşteaptă doar din întrebările la care ridicăm mâna. Eu sunt cea mai neştiutoare dintre toate, pentru că am plecat în armată prima din clasa noastră, aşa că n-am avut prieteni care să mă pună la curent şi frate-meu Dan nu mi-a povestit niciodată nimic despre armată când trăia. Mă enerva groaznic când lumea mă întreba dac-o să mai merg în armată după ce a murit, aşa că m-am oferit voluntară în forţele de luptă doar ca lumea să nu-şi mai închipuie că ştie deja ce-o să fac sau nu. Voiam să mă asigur că lumea n-o să-şi mai dea niciodată cu presupusul despre mine.

În cazarma mea niciodată nu poţi să-ţi dai cu presupusul despre nimic. Acum o săptămână ne-au pus să ridicăm mâna dacă avem mai puţin de cincizeci de kile. Apoi ne-au pus să ridicăm mâna dacă am folosit vreodată un ac de seringă la comun sau

dacă am făcut sex neprotejat cu puţin înainte să plecăm în armată. Era greu să-ţi dai cu presupusul pornind de la asta. Armata avea nevoie de sângele nostru. Doi litri, dar primeai suc cu aromă de căpşuni din concentrat şi pâine albă cât aveai acul în venă. Fetele care se proclamaseră curve şi drogate le serveau pe restul, care-şi strângeau pumnii, ca sângele să curgă mai iute.

— Mai repede! a urlat comandanta.

— Parcă am gheaţă pe mână, a zis una din celelalte recrute. Simt că mi-a îngheţat.

Stătea întinsă pe patul de campanie de lângă al meu. Mi-a venit s-o iau de mână, ca să nu-i fie aşa de frig şi să nu mă simt aşa de singură. N-am putut. Din cauza acului înfipt în braţ şi pentru că ar fi fost o greşeală. Maică-mea mi-a zis că dacă vreau să fac rost de un post bun după ce plec din tabără, trebuie să învăţ să-mi ţin gura. Maică-mea a fost ofiţer pe vremuri, acum e profesoară de istorie, şi-aşa mai departe. A plecat la Ierusalim la câteva săptămâni după ce a murit Dan, dar până la urmă a trebuit să se întoarcă să mă pregătească de armată.

Fata de pe patul de lângă mine s-a speriat. A întins braţul cu acul, depărtându-l de corp, de parc-ar fi fost blestemat. Se făcuse roşie la faţă.

— Cred c-a curs prea mult sânge. Poate să verifice cineva? Poate să se uite cineva dacă a curs prea mult sânge?

Ştiam că nu trebuie să zic nimic.

— Vreau să mă duc acasă, a zis. Nu-mi place deloc ce se întâmplă.

Părea foarte tânără. Până la urmă am vorbit.

— Totul e bine, am zis.

Atunci s-a băgat comandanta:

— Nu ţi-a zis nimeni să vorbeşti!

Numai pe mine m-a pedepsit. În timpul orei de duş a trebuit să sap o groapă în nisip în care să încapă un bolovan mare cât cinci capete. Comandanta mi-a zis că bolovanul simboliza „ruşinea“ mea. Mi-a explicat asta cu zâmbetul pe buze. Nu m-a ajutat nici o fată. Stăteau doar în picioare pe nisip şi aşteptau aliniate să intre la duş, privindu-mă.

Acum armata vrea să aflăm cum e să te sufoci. De-asta ne-a întrebat dacă avem lentile de contact şi astm. E ziua ABC. Atomic, Biologic, Chimic. Toţi soldaţii trebuie să treacă prin asta, nu doar fetele din trupele de luptă, aşa au zis. Dar e deosebit de important pentru noi, pentru că e nevoie să rămânem în acţiune în cazul unui atac neconvenţional.

Stăm înşirate pe două rânduri pe un deal nisipos. Ne ajutăm una pe alta cu măştile de gaze.

— Nu te pricepi deloc, Avişag! urlă comandanta la mine. Deloc.

Întinde mai mult un elastic negru şi mă trage aşa de tare de păr, că parcă m-a înşfăcat un zdrahon şi încearcă să mi-l smulgă din cap. Şi nu-mi mai dă drumul. O să

stau cu masca pe faţă mult şi bine.

Cu măştile pe faţă părem toate nişte soldaţi cu înfăţişare de roboţi canini. Filtrul mare şi cenuşiu e ca un bot lunguieţ. Soarele încinge plasticul negru al măştii şi căldura radiază înăuntru. Plasticul transparent din dreptul ochilor e pătat şi oriunde mă uit lumea îmi apare îngustă şi îndepărtată, un tablou ieftin doar cu nisip, apoi iar nisip, din alt unghi.

Comandanta trece dintr-o parte în alta a rândului, rupând nişte banane mici de plastic.

— În fiecare trusă ABC aveţi câteva banane din astea mici. Dacă simţiţi miros de banane când le rupeţi, nu v-aţi fixat ca lumea masca.

Simt cum mi se taie venele de la ceafă. Când comandanta trece prin dreptul meu fluturând banana, simt mirosul. Banane. Banane şi nisip.

— Simt miros de banane şi…, încep.

Glasul îmi reverberează în mască. M-a luat gura pe dinainte. Îmi vine să vorbesc. Tot timpul. Despre Dan. Despre lucruri pe care Yael spune că tot nu le înţeleg. Despre cum ard plantaţiile de bananieri de lângă satul nostru. Despre tot. Sunt o proastă. De parc-ar conta ce cred eu.

— Nu ţi-a zis nimeni să vorbeşti, strigă comandanta. Pune-ţi o prietenă să ţi-o fixeze ca lumea.

Celorlalte recrute li se zice „prietene“. Urăsc chestia asta. Sunt alte recrute. Nu sunt prietenele mele. Până şi mama mi-a zis: nu te duci în armată ca să-ţi faci prietene. Nu te lăsa fraierită. Uite ce-a păţit Dan.

Comandanta ne bagă în cort două câte două. Partenera mea e o fată înaltă pe nume Gali. Ne uităm cum una din fetele care-au intrat înaintea noastră ridică pânza cortului şi iese în fugă de parc-ar fi luat foc, cu saliva picurându-i din gură, cu ochii închişi, umezi, cu nasul plin de muci verzui şi galbeni. Fuge cu gura căscată şi braţele întinse în lături, fuge departe, până când trupul ei verde şi micuţ e doar un punct la orizontul pustiu.

Gali râde şi eu la fel. Am auzit de la Sarit, sora mai mare a Leei, o fată care locuieşte la mine în sat şi e cu un an mai mare ca mine, că în cortul cu gaze lacrimogene comandantele îşi pot permite prima oară să le ia în primire pe recrutele lor. Le pun aceleaşi patru întrebări:

Îţi place armata?

Îţi iubeşti ţara?

Pe cine iubeşti mai mult, pe mama sau pe tata?

Ţi-e frică de moarte?

Comandantele se distrează pe cinste, pentru că mai întâi pun întrebările când recruta are masca pe faţă, însă dup-aia mai întreabă o dată când recruta e în cortul cu gaze lacrimogene fără mască, şi atunci o văd cum intră în panică. Ăsta-i scopul

exerciţiului. Te-nvaţă să nu intri în panică în cazul unui atac atomic, biologic sau chimic. Eu nu văd rostul. I-am zis-o şi lui Sarit, i-am spus: atunci de ce nu ne-mpuşcă şi gata, să ştim cum e, dar ea mi-a spus să nu fac pe deşteapta. Putem să fugim din cort când simţim că ne sufocăm. Sarit a zis că vor să rezişti cât poţi. Cât ar fi asta? am întrebat-o, iar ea m-a întrebat: cât timp poţi să respiri sub apă?

Ne vine rândul.

Eu şi Gali ne aplecăm pe sub pânza cortului şi intrăm. Înăuntru e întuneric şi atât de cald, că simt cum nasturii uniformei mă ard la încheieturi. O simt. Văd cu ochii mei. Cortul e plin de otravă. O ştiu, dar masca mă apără de rele. Cumva simt că trişez.

Ciudat, dar comandanta e la fel de uşor de recunoscut şi cu masca pe faţă, după felul în care stă, cu mâinile la spate, pe mânerul pistolului. Îşi ţine bărbia sumeţită. Începe cu Gali. Gali pare şi mai înaltă cu bărbia ridicată.

— Cum te simţi cu masca pe faţă, soldat?

— Bine.

— Îţi place armata?

— Da. E greu, dar merită osteneala şi învăţ multe.

— Îţi iubeşti ţara?

— Da.

— Pe cine iubeşti mai mult, pe mama sau pe tata?

— Nu pot să dau un răspuns. Cred că îi iubesc pe amândoi la fel de mult, dar altfel.

— Ţi-e frică de moarte?

— Nu.

— Scoate-ţi masca. Poţi să fugi afară când simţi că nu mai rezişti.

O văd pe Gali cum se chinuie să deznoade elasticul măştii şi şi-o scoate. Pe loc faţa i se boţeşte de parcă încearcă să bea printr-un pai găurit.

— Îţi place armata?

Gali deschide gura să vorbească şi o închide repede. Deja îi curg balele. Deschide iar gura, nu atât de larg de data asta, şi mormăie:

— Da.

— Îţi iubeşti ţara?

Gali îşi flutură mâinile la gât ca nişte înotătoare de peşte.

— Ahhh, bâiguie şi mucii din nas îi pică în gură.

Se năpusteşte afară din cort ca o barză.

Mi-a venit rândul.

— Îţi place armata? mă întreabă comandanta mea.

— Da şi nu, adică mi se pare clar important să faci armata într-o ţară ca a noastră, însă, de dragul păcii şi pe plan personal, desigur, traiul în cazarmă implică greutăţi specifice şi, de asemenea…

— Ajunge, mi-o taie comandanta. Ţi-e frică de moarte? mă întreabă.

A sărit peste două întrebări. Ştie că sunt un soldat-problemă, deşi nu prea i-am dat de furcă deocamdată. Poate că nu e ceva ce faci, ci ceva ce eşti pur şi simplu – o problemă. Cred că Dan mi-a zis asta odată, dar de unde să ştiu eu la ce s-a referit sau ce-a vrut să zică?

— Nu, nu mă tem de moarte, spun.

Scurt şi concis. Ce vrea să audă şi adevărul totodată.

— Scoate-ţi masca. Poţi să fugi afară când simţi că nu mai rezişti, îmi spune comandanta.

Pare să-mi vorbească altfel decât i-a vorbit lui Gali. Mai mulţumită.

Îmi scot masca şi la început nu simt decât durerea din ţeastă. Apoi simt focul, mă arde. Nu pot să-mi deschid ochii. Nu mai respir pe nas. Dar deschid gura, o deschid.

Şi vorbesc. Aştept de-atâta timp! Acum e şansa mea. Câtă vreme mă sufoc, am voie. Vorbirea mea are un rost anume. Vorbirea mea, lacrimile mele sunt o chestiune de securitate naţională. Parte din instrucţie. O să fiu pregătită pentru un atac cu arme neconvenţionale. O să pot să salvez toată ţara, atât de bine pregătită o să fiu. Mă arde tot capul, însă din gură îmi ies cuvinte; au gust de banane şi nu se mai termină.

Comandanta termină cele patru întrebări iniţiale. Trebuie să inventeze una nouă.

— Care este prima amintire din viaţa ta? mă întreabă.

Asta întrebau înainte să găsească un deştept întrebarea cu mama şi tata.

Nu ies pentru că vreau eu. Ea îmi spune să ies.

Eu tot îi dau cu vorba şi nu mai termin.

Cred că am rezistat în cortul cu gaze lacrimogene mai mult decât toţi soldaţii dinaintea mea.

De-abia afară simt că nu pot să respir. Nu pot să-mi deschid ochii şi picioarele o iau la fugă fără voia mea, din ce în ce mai tare, în gură simt gustul sângelui ce-mi curge din nas şi gâtlejul îmi arde de parcă e uns cu ulei încins. Pielea de pe faţă mi-o simt frecată cu şmirghel. Tot fug înainte până nişte braţe mă prind în aer şi mă ţin multă vreme. Când pot să văd iar, prin apa din ochi, disting încotro mă îndreptasem: marginea prăpastiei. Braţele comandantei, ele m-au prins. M-a ţinut înainte să cad. Era datoria ei de comandantă.

Sunt siguri că am trişat, deşi nu-şi pot închipui şi pace cum de-am reuşit. Îmi zic că am rezistat în cortul cu gaze lacrimogene mai bine de două minute jumate şi mai zic că e pur şi simplu imposibil, că sigur am făcut eu ceva necurat. Mie mi s-a părut că am vorbit mai mult de-atât. Am avut impresia c-am reuşit să zic mai tot în intervalul ăla.

Trebuie să mă prezint la comandantul bazei. Intru în încăpere, prezint arma pentru onor şi mă uit la el.

O clipă mi se pare că vrea să pună mâna pe armă. Comandantul bazei pare că vrea

să mă omoare. Uneori îmi trec prin cap lucruri care ştiu că nu sunt adevărate. El doar a întins mâna după ţigări. Nările îi freamătă când trage fumul în piept. Îmi face semn să iau loc în faţa lui şi când mă las pe scaunul de birou văd că părul din nas îi e cenuşiu, ca pânzele pe care trăiesc păianjenii. Îşi striveşte ţigara într-o carcasă verde de grenadă ce-i serveşte de scrumieră şi apoi mai ia o ţigară.

Nu-l interesează decât să se omoare încet-încet. Nu se sinchiseşte să mă omoare pe mine. Mă întristează că-i pasă mai mult de el decât de mine. Poţi să mă faci nerealistă, dar încă mă întristează când lumea e aşa. Cei mai mulţi oameni sunt aşa. Dan era aşa.

Comandantul bazei îmi zice că trebuie să-mi bag minţile-n cap. Ce, nu ştiu? Mor oameni. Speră să mă gândesc puţin cum aş putea să devin un soldat mai bun.

— Şi încă o chestie de ansamblu. Comandanta ta spune că vorbeşti neîntrebată. De ce faci una ca asta? mă întreabă.

— Nu ştiu. Cred că mă gândesc la multe lucruri, zic.

— În curând va trebui să te trezeşti şi să-ţi dai seama că gândurile tale deranjează pe toată lumea.

Pedeapsa pe care mi-a dat-o a fost să dorm în noaptea aia cu masca de gaze pe faţă. Ingenios şi umilitor totodată. Chiar mă impresionează cumva.

Îmi doresc să fi fost un soldat mai bun. Noaptea mă gândesc la orice altceva decât la cum să devin un soldat mai bun, oricât m-aş strădui. La Dan, mama, Yael. La alţi oameni, nu la mine, nu la soldaţi. Până şi la tata mă gândesc, pe vremea când eram mică, nu soldat.

Toată noaptea mă uit la tavanul cortului prin plasticul transparent, ce încadrează pânza groasă, verde a cortului, tot verdele ăsta, ca un tablou impresionist. Cataramele din spate ale măştii îmi găuresc ţeasta.

Nu plâng cu speranţa c-o să trezesc vreo fată din cort. N-avem parte decât de cinci ore de somn pe noapte. Şi nu suntem prietene.

N-am somn şi-mi închipui că se întâmplă două lucruri, fie unul, fie celălalt.

Aş putea să mă trezesc după o noapte petrecută cu masca de gaze pe faţă şi să aflu că Iranul a bombardat Israelul şi că am rămas singura persoană în viaţă din toată ţara, că m-a salvat masca. Fetele din cort ar fi moarte şi învineţite, iar eu aş ieşi pe poarta bazei, luând-o prin deşertul Negev, unde aş muri de deshidratare sau din cauza chimicalelor care mi-au otrăvit pielea, numai că toate chestiile astea nu mă ucid, mă omoară să n-am cu cine vorbi.

S-ar mai putea întâmpla şi ca Iranul să nu bombardeze Israelul, cel puţin nu în ziua asta, iar eu să ajung în locul ăla pe care Yael îl crede capătul lumii. Termin instrucţia în cazarmă. Termin armata. Plec în Panama, în Guatemala şi Argentina. Sigur, peste tot găsesc israelieni cu duiumul. Dar până la urmă pleacă toţi şi rămân singura turistă israeliană din Ushuaia, Argentina, oraşul situat cel mai aproape de Antarctica, capătul

lumii. Toate librăriile au doar cărţi în spaniolă. E prea rece ca să înoţi în vreun lac. Toţi clienţii din baruri sunt francezi de vârstă mijlocie şi eu sunt singură.

Prima amintire din viaţa mea. Deschid ochii şi văd încăperea mică prin plastic. Tata poartă mască şi sora mea mai mică e pe covor, într-un incubator care o apără de gaze, pentru că e prea mică să poarte mască. Dan îşi tot scoate masca şi tata îi trage o palmă. Îşi scoate şi el masca de gaze ca să soarbă din sticla de anason. Suntem în anul 1991 şi dinspre Irak plouă cu rachete. La radio ne zic să nu coborâm în refugiile subterane. Ne zic să izolăm o cameră cu izolirband, să stăm cu măştile pe faţă, să bem multă apă şi să sperăm că va fi bine. La radio zic că rachetele pică în regiunea M., regiunea noastră. Înseamnă că nu mă aflu la noi în sat, sunt în altă parte. Nu ştiu unde. Părinţii mei se ceartă. „Izolirband?“, se miră maică-mea. „Ce prostie.“

Nu ştiam detaliile întâmplării, aud mai târziu de ea şi se transformă în amintire. În noaptea aia încă nu ştiu destule cuvinte ca să formez o propoziţie. Nu-mi amintesc decât de mama, cu faţa ei negricioasă, fără mască, cum mă ia în braţe, doar pe mine, şi o rupe la fugă pe scara de lemn ce duce spre acoperiş. Pe palmierii de jos cad picuri de ploaie, însă mama îmi scoate masca şi-mi saltă bărbia, sus de tot în aer. O limbă de foc sfâşie cerul nopţii, roz, culoarea tăciunilor aprinşi, o pală de foc. Mama îşi îngroapă bărbia în părul meu. Privim amândouă; şi încă nu ştiu dacă sunt singură sau nu.

Mă uit în noapte la tavanul cortului prin foiţa de plastic. Cataramele din spate ale măştii îmi găuresc ţeasta. Plâng, dar nu cu speranţa c-o să trezesc vreo fată din cort.

Însă chiar se trezeşte o fată. Cea cu transfuzia, care a crezut că i s-a luat prea mult sânge. E trează, dar nu-şi dă seama că sunt om, un soldat ca ea, în patul meu de campanie, plângând în masca de gaze. Vaierele mele sufocate i se par hârâitul vreunui animal.

— Ce-i asta, o pisică? spune ea într-o şoaptă ca o lamă zimţată ce spintecă aerul, cortul şi urechile. Fetelor! Avem o pisică în cort.

— O pisică? face Gali fără să se sinchisească să vorbească în şoaptă.

— Ajutor! Am alergie la pisici, pot să mor.

Fata cu transfuzia aşteaptă să mai vorbească cineva.

Masca mă apără. Ele nu-mi văd chipul. Nu-mi văd gura. Nu ştiu că eu am scos sunetul. Dacă mă pun pe urlat chiar acum, un urlet asurzitor, cutremurător, înăbuşit, am şansa, îmi rămâne o mică şansă să nu-şi dea nimeni seama că eu sunt. O să fie de parcă toate fetele ar urla într-un glas.

Şi-aşa deci.

Urlu. Urlu de parcă e ultima dată în viaţă când îmi mai înalţ glasul – şi poate chiar e. De parcă nimeni nu mă aude, nimeni nu mă aude acum.

Îmi urlu frica de sânge, de tăciuni aprinşi, de vâlvătaie. Îmi urlu groaza de ceasurile care ticăie, de bocancii ce tropăie pe nisip şi panica stârnită de o duhoare ce se crede de

banane. Sunetul cuvintelor pe care le urlu e geamătul ruşinii mele, ruşinea mea care nu e un bolovan, ruşinea pe care niciodată nu m-am învoit să mi-o îngrop.

Dacă ţii să ştii, o să-ţi zic ce cuvinte am urlat, o să-ţi zic toate sunetele, literele şi cuvintele. Dar mai întâi trebuie să juri că vrei într-adevăr să le auzi.

1. Forţele de Apărare Israeliene (n. tr.).

Băieţi

Îmi întind braţele de parc-aş încerca să alung întunericul din baricada de ciment. Îmi împletesc părul, apoi îl împletesc şi mai strâns, deşi ştiu că n-o să mă poată vedea nimeni ore în şir.

Într-un târziu îmi îngădui să casc şi mă uit la buncărul cu muniţie ascuns după dealul pe care mă aflu. Rondul de opt ore şi noaptea se întind şi se rotesc în faţa mea cât o viaţă întreagă. Când aproape că nu mai suport aşteptarea, îmi scriu numele pe pământ cu pietre.

Yael.

Îmi urăsc până şi numele când aştept, cel puţin după ce mă uit la el şi el se uită la mine mai mult timp, cel puţin când e scris cu pietre. Aşa că dau cu piciorul în pietre.

Asta tot fac de când m-au încorporat în tabăra asta de instrucţie de lângă Hidna, după cazarma recruţilor. La început scriam alte cuvinte, însă îmi părea rău să le stric lovindu-le cu piciorul, deşi le uram şi uram că am ajuns să urăsc toate numele şi cuvintele.

După ce mă satur de dat cu piciorul în pietre mă aplec ca de obicei şi iau cascheta, în care pusesem un borcan de plastic cu cremă de ciocolată. Am adunat din el cât am putut pe un cuţit de plastic, ca să am ce linge când simt că noaptea dă năvală peste mine. Am pus-o la câţiva metri în afara baricadei ca să trebuiască să ies din ea şi să merg prin bălăriile gălbui şi praful de pe deal. Aşa mai trece timpul.

Însă cascheta şi ciocolata au dispărut. Buruienile unde le-am lăsat au păstrat forma caschetei, forma absentă. Noaptea vibrează tăcere şi frig. Apuc mânerul puştii M-16 şi apăs pe piedică o dată, de două ori, apoi încă o dată.

Cascheta ar fi trebuit să fie la mine pe cap, dar nici una din fete n-o poartă vreodată. Am pus-o în afara baricadei pentru că borcanul de ciocolată deschis trebuia să fie în afară ca să facă viaţa interesantă, şi în caschetă gâzele pătrund mai greu.

Iau o lanternă din vesta cu muniţie. Lumina se întinde ca un triunghi gigantic, scoţând la iveală tufişuri verzi şi muşte beţive. Parcă văd ceva mişcându-se în patru labe pe muntele din faţă, metodic, unduindu-se, ca un şoarece gigantic.

Închid ochii şi aud râsete înăbuşite sau poate doar radioul dinspre casele satului palestinian din apropiere sau din vreo maşină de pe Drumul Naţional 433.

Deschid ochii. Îmi iau mâna de pe mânerul puştii. Închid lanterna. Apoi văd ceva alb

lucind pe pământ, chiar în faţă.

Persoana care mi-a furat cascheta şi ciocolata s-a furişat fără zgomot până în vârful dealului, chiar în afara baricadei de pază. Apoi, înainte s-o şteargă cu bunurile mele, a zăbovit o clipă, mută şi ghemuită la pământ, a scos cuţitul de plastic din borcan, l-a lins de ciocolată şi l-a lăsat chiar în faţa baricadei, să-l găsesc. Cuţitul ăla! Parcă mi-a făcut cu ochiul – te-am păcălit!

Ştiu c-am încurcat-o pentru că mi-am pierdut cascheta, dar nu mă pot abţine. Simt cum mă umflă râsul, mai întâi în burtă, apoi în plămâni, şi dintr-odată mă apucă un râs nestăpânit, de mi se umezesc ochii şi mi-e greu să respir.

Nu-ncape îndoială. Furtul ăsta e opera genială a unui băiat. Un băiat din satul Hidna. Şi băieţii, ce mai, mor după ei.

Mă întorc înnebunită, confuză şi edificată. Mi se pare că după fiecare rond mai învăţ câte ceva. Gardul subţire de metal ce împrejmuieşte baza mă înghite. Plăcuţele lipite pe gard pe care scrie „Zonă militară, accesul interzis publicului“ se văd ca prin ceaţă. Le-au înşirat ca să fie una cu roşu, una cu negru, roşu, negru, roşu. Dar pe măsură ce păşesc se preschimbă doar în litere de toate culorile.

Seara, ajunsă iar în rulotă după opt ore de râs de una singură şi privit în gol, îl sun pe prietenul meu Moşe din sat. Şi-a terminat serviciul militar acum un an. Îl sun cu pătura militară trasă peste cap.

— Ne despărţim, îi zic.

— E din cauza mea? mă întreabă.

— Da, îi spun. E din cauza ta.

Pe vremuri el avea paişpe ani şi eu doişpe. Pe vremuri mi-era frică. Lui, nu. S-a căţărat până-n vârful mărului văduvei din Germania şi mi-a azvârlit la mere roşii în cap, o ploaie atât de iute şi de deasă, că am crezut că mă astupă. În timp ce mă feream, tot ce-am putut zări au fost dinţii lui strâmbi între ramurile din vârf şi tot ce-am auzit a fost strigătul lui: „Uite şi mai multe, şi mai multe, şi mai multe“.

— Bine, dar tocmai ce-am făcut rost de o slujbă în oraşul de lângă noi, nu e cine ştie ce, dar când o să ieşi din armată o să avem de unde începe, zice el. Cum să fie din cauza mea?

— Sigur e din cauza ta, îi zic.

Satele din jurul Hebronului şi până şi tinerii din Hebron au început să se agite şi să se răzvrătească. Toţi băieţii din unitatea de infanterie pe care i-am instruit săptămâna trecută au fost convocaţi. N-au putut să ne lase decât vreo patru-cinci băieţi ca să ne-ajute să păzim baza de instrucţie. Sarcina pazei a ajuns pe umerii noştri, ai fetelor de la instrucţia de arme. Făceam cu schimbul opt ore. Opt ore de stat în picioare singură în

întuneric cu gândurile tale şi tot echipamentul pe tine şi arma încărcată. Aşteptând să se târască minutele ca nişte şerpi anchilozaţi, aşteptând şi aşteptând. Apoi opt ore de somn agitat în rulotă, unde mă întrebam ce-am aşteptat atâtea ore. Şi de la capăt.

— Un băiat din Hidna mi-a furat cascheta azi-noapte, îi zic Danei a doua zi dimineaţă.

Dana doarme în patul vecin.

— Nu înţeleg de ce mai stăm de pază, spune ea.

Se pregăteşte de tură, îşi vâră degetul mare în cele cinci magazii din vestă ca să se asigure că în fiecare sunt fix douăzeci şi nouă de gloanţe.

— Băieţii ăştia parcă ar fi şobolani, zice. Ar fura tot din bază dac-ar putea.

— Ştiu, zic. Şi sunt copii, cum ar veni. Ce să le facem, să-i arestăm?

Dana scutură o gamelă cu apă la ureche, ca să fie sigură că e plină ochi şi nu face zgomot.

— Ai dat de belea, spune după ce ascultă tăcerea. Asta-i sigur.

Uşa rulotei unde stau fetele mai populare e deschisă şi de-acolo se vede foarte bine prin uşa noastră deschisă. Şefa lor, Einat, blonda, se uită fix în rulota noastră. Chipul ei de europeancă îmi aminteşte de Lea. Şi e la fel de rea ca ea.

— Vaai, zice ea. Ce-a mai făcut prospătura azi? întreabă zâmbind.

Celelalte două fete din rulotă izbucnesc în râs şi îmi doresc să nu fie pe seama mea mişţoul, ca să pot să râd şi eu. Fetele de la mine din rulotă nu râd niciodată.

Beleaua mea are un nume. Boris. Şi e un tip grozav, grozav. Bine, nu e bun la toate. Cei din unitatea lui au hotărât să-l lase în baza de instrucţie pentru că nu ştie să tragă cu arma, e bâtă. Când i-am spus ofiţerului meu că mi-a căzut cascheta de pe deal şi n-am mai găsit-o, m-a întrebat de ce n-o aveam pe cap. Atunci am zis că mi-a căzut de pe cap. Apoi m-a întrebat de ce n-o legasem ca lumea. Mi-a venit să urlu la el că n-o legasem ca lumea pentru că n-avem de ce să ne temem, pentru că singurii care ne asaltează sunt copii în stare să şterpelească şi ambalajele de acadele ca să le lingă, dar în loc de asta am lăsat ochii în pământ şi mi-am aşteptat pedeapsa.

Pedeapsa e să-l învăţ pe Boris să tragă mai bine. Părul tuns scurt al lui Boris e atât de blond, că pare aproape alb. E fix cât mine de înalt, un băiat tare scund, dar bine făcut, solid şi zdravăn. În spatele genelor lui lungi se ascund nişte ochi albaştri. Nici nu-şi poate ridica privirea spre mine.

— E atât de umilitor, doamnă comandant, îmi spune în timp ce mergem pe nisip spre poligon.

În spate cară o ditamai staţia radio militară, cu dreapta duce un container de metal cu gloanţe şi cu stânga, zece litri de apă. Eu îmi port arma pe spate şi o haină. Mai am şi ţintele de carton şi beţele de lemn. Aşchiile de lemn îmi zgârie palmele, ca nişte fiori. Frigul mă pişcă de nas şi mă simt uşoară în timp ce merg lângă Boris. Mai uşoară, parcă

plutesc.

— Poţi să-mi spui Yael, zic. Doar suntem de-o vârstă.

— Am optâşpe ani, spune.

Am nouăşpe ani şi două luni. M-au luat târziu în armată. Îmi trece prin cap că peste câţiva ani n-o să mai am deloc voie să visez la corpul unui băiat de optâşpe ani. Şi mai târziu la nici un corp de băiat. N-o să am voie să visez decât la bărbaţi. Unii şi la nouăşpe ani tot băieţi sunt. Şi la douăzeci. Cred că de-abia după ce-a împlinit douăşunu' de ani am început să observ că iubitul meu nu mai era băiat.

Ajungem la poligon, pe care l-am rezervat pentru noi la centrul de operaţiuni. Poligonul e compus dintr-un acoperiş mic şi o suprafaţă de ciment. Boris lasă jos echipamentul. Îşi dezmorţeşte umerii şi o clipă parcă s-a preschimbat într-un copil, de uşurat ce se simte, cu toată jena lui. Vorbesc prin staţie cu centrul de operaţiuni, îi anunţ că o să facem trageri la poligonul 11. Când mă întorc spre Boris, îl văd întins pe ciment cu puşca în mână. Îşi ţine corpul total aiurea. Bine, corpul n-are nimic, numai că nu e deloc într-o poziţie bună pentru trageri. Nici măcar nu-şi ţine patul armei sprijinit între umăr şi piept. Îl ţine în aer, undeva mai sus.

— Boris, îi zic. Ţie ţi se pare că semăn cu oceanul?

Lasă puşca jos şi se aşază în fund pe ciment.

— Nu, zice.

— Atunci de ce te-a luat valul? îl întreb. Nu-i nevoie să începi de jos, de pe ciment. Sunt sigură că nu eşti în ultimul hal de slab.

Boris râde. Râde o groază, cu toţi dinţii şi nările fremătând.

— Chiar sunt în ultimul hal, totuşi, îmi spune.

Cu toate astea păşim de pe ciment pe prundişul poligonului.

— Nu-mi place să exersez pe ciment, spun. Nu e realist şi nu funcţionează. Războaiele nu se poartă pe ciment.

Îi cer lui Boris să-mi arate întâi ce poate să facă singur. Înfig un băţ în pământ şi atârn de el o ţintă nouă de carton în forma unui soldat verde, la cincizeci de metri în faţă. Apoi îi arăt o mică şmecherie. Mă postez în faţa lui, îi iau mâna şi i-o aşez în adâncitura dintre umăr şi piept.

— Apasă aici, îi zic, şi fă-te că înoţi.

Nu stă la discuţii, face ce-i zic. Degetele mi s-au umezit de la trupul său asudat. Îmi las mâna pe a lui, prelungind atingerea.

— Opreşte-te când simţi o adâncitură sau o gaură, îi zic.

Ne mişcăm împreună până spune:

— O simt! Chiar o simt!

— Acolo să sprijini patul puştii când tragi. Acolo corpul tău poate să suporte cel mai bine reculul.

Vreun minut dăm la o parte cu piciorul alicele de aramă împrăştiate pe jos.

Se întinde pe jos însufleţit.

— O să dau din mine tot ce pot, doamnă comandant, îmi spune pe un ton total schimbat.

Aşa de iute şi de concret îşi schimbă băieţii dispoziţia.

— Ce-ar fi să tragi cinci cartuşe în inimă, până una-alta? îi zic vârându-mi dopurile în urechi.

Bum, Bum, Bum. Bum. Bum.

Îi zic să rămână unde e cât mă duc să verific ţinta. Fug într-un suflet, ştiind că e cu ochii pe mine, aşteptând, aşteptând şi uitându-se cum alerg.

Nici un glonţ în inimă. Mă uit la toată partea din centru, dar nici acolo nu-i nici o gaură. Nimic în cap. Nimic în picioare.

Dau fuga înapoi încercând să-mi ascund surprinderea.

— Arma ta nu e deloc calibrată, atâta tot, îi zic.

Boris stă pe nisip, cu obrazul sprijinit în palma lată.

— A, nu, e calibrată, zice el sigur, glorios de sigur pe sine, dar fără amuzament.

Mă aplec şi-i iau arma din spate. Nu mă întind. Sprijin arma în adâncitura umărului, cum stau în picioare. Îi zic lui Boris să se dea în spate şi să-şi bage iar dopurile în urechi.

Bumbumbumbumbum.

Dau fuga să verific ţinta. Deşi e greu să loveşti la fix din picioare cu un M-16, toate gloanţele au nimerit în inimă. Găurile sunt la mai puţin de doi centimetri unele de altele. Mă gândesc dacă să-l chem pe Boris să-mi admire opera, dar hotărăsc să n-o fac. Nu asta-i trebuie lui.

Fug înapoi la el şi el se uită la mine ştiind adevărul, însă tot încrezător.

— Eşti mult mai deştept decât mine, de fapt, îi zic. M-am răzgândit. Orice instructor bun ştie că trebuie să începi de jos ca să atingi perfecţiunea.

— De pe ciment? mă întreabă.

— De pe ciment, fără gloanţe. O s-o frecăm o vreme la rece.

Aşa se zice când exersezi trageri fără gloanţe, dar am vrut şi să-l fac să se ruşineze, însă nu e deloc ruşinat. Nici nu se uită la mine. Băiatul e concentrat pe ce şi-a propus, nici nu vede altceva. În timp ce-i descarc puşca îl văd exersând mişcările de înot, privind tot înainte, pipăind iar după adâncitură şi întipărindu-şi-o în memorie. Nici nu mă vede acum, nici pe mine, nici nisipul, nici dealurile, iar ochii îi sunt fantastic, ireal de concentraţi, dar nu asupra mea.

Seara, în rulotă, înainte de tura de opt ore, îl sun pe Moşe, iubitul meu. Îl sun când mă trezesc, cu pătura militară trasă peste cap.

— Suntem iar împreună, îi zic.

— E din cauza mea? mă întreabă.

— Nu, îi zic. Suntem împreună. Tu nu m-asculţi?

— Bine atunci, zice. Pentru că deja m-am apucat să caut un apartament pentru noi. Cu piaţa din ziua de azi, poate să dureze ani de zile.

Pe vremuri el avea paişpe ani şi eu doişpe. Pe vremuri mi-era frică. Lui, nu. Acum amândurora ne e frică.

Două ore din opt, cât e rondul, mă gândesc la iubitul meu, că acum e bărbat, că aşa e în natura lucrurilor sau a timpului, natura şi timpul, şi tot aşa gândurile mi se rotesc în minte.

Natura, el, el, natura. În a treia oră de rond mi se pare că văd nişte băieţi care gonesc pe deal, sclipind roşiatic. Nişte siluete micuţe, cu ceva pătrat în mâini. Când clipesc dispar.

Când mă întorc la rulotă îmi las cu o bufnitură vesta cu muniţie pe podea şi o trezesc pe Dana.

— N-ai observat? mă întreabă.

— Ce?

— Einat a zis la toată lumea că băieţii din sat au rupt de pe gard plăcuţele cu „Zonă militară, accesul interzis publicului“.

— La ce le trebuie?

— Ofiţerul a zis că le vând la fier vechi. Se cumpără metale pentru topit. Dar, să vezi chestie, nu le-au luat decât pe alea roşii. Nu-i ciudat?

Nu-mi pot abţine râsul. Prichindeii ăştia au tupeu. Au început să ne şterpelească baza.

— Nu-i deloc amuzant! îmi şopteşte Dana mai grăitor decât dac-ar fi ţipat.

— E un pic amuzant, îi zic. Pun pariu că le-au furat doar pe-alea roşii ca să ne distreze.

Dana nu se prinde. Are un iubit de două’şapte de ani. S-au cunoscut când ea era în ultimul an la liceu. Se dă cu ulei de vanilie în spatele urechilor, pe încheieturi şi pe gât. Asta pentru că iubitului ei îi place mirosul de vanilie. I-a zis odată. Se dă cu el de două ori pe zi chiar dacă el e departe şi n-are cum s-o miroasă.

— Ce rost are să ne distreze? mă întreabă ea.

Dar nu mă sinchisesc să-i explic. Îmi scot bocancii militari şi mă urc în pat cu uniforma pe mine, ca să pot dormi mai mult până trebuie să-i fac instrucţia lui Boris. Cum aş putea să-i explic că băieţii n-au un motiv să distreze, ci că pur şi simplu aşa sunt ei?

Nu-i explic nimic. În loc de asta, mă trezesc cât ea încă doarme, iau sticluţa cu ulei de vanilie şi mi-o pun bine în buzunarul pantalonilor.

Boris speră că o să începem să tragem cu gloanţe adevărate, dar după ce ne instalăm îi iau arma fără să-i zic nimic şi o descarc. El se întinde pe ciment şi eu stau în picioare deasupra, corectându-i poziţia corpului.

Mă asigur că ţine mâna dreaptă în unghi de nouăj' de grade şi că arma i se sprijină în palmă fără să-l jeneze nimic.

— Punem oasele la lucru, îi zic. Dacă-ţi pui muşchii la lucru o să-ţi tremure.

Când îi reglez unghiul mâinii îi simt pulsul şi miros de săpun industrial.

— Grijă la încheietură! îi strig în timp ce-i aşez mâna dreaptă, cu care ţine mânerul. Am vorbit ieri despre asta.

Îl lovesc tare în picioare, ca stângul să vină fix în prelungirea ţevii şi pe dreptul să-l ţină depărtat, în unghi de patruş'cinci de grade. Fundul i se încordează de câte ori îl lovesc.

Când mă las în jos şi-i arăt cum să-şi turtească obrazul de pat, întâi mai sus, apoi mai jos, până nimereşte la nivelul ţintei, îi simt moliciunea pielii, numai pori, fără fir de păr.

Pun o monedă pe marginea ţevii şi mă întind chiar în faţă, cu capul în mâini.

Îi zic să se uite la mine.

— Ţinteşte-mi ochiul, îi zic.

Lasă încet piedica şi apasă pe trăgaci.

Moneda cade şi se loveşte de ciment cu un zornăit slab.

— Încă o dată, zic. Repetăm până ai stabilitate.

Pun moneda la loc pe marginea ţevii. Mă întind iar. Închide ochiul stâng. Mă pironeşte cu ochiul drept, rotund, hotărât şi albastru. Apasă pe trăgaci.

Moneda cade.

— Încă o dată, zic.

— Încă o dată, zic.

— Încă o dată.

O să fac asta toată ziua. O s-o fac până intru în schimb. Chiar mai mult. Dă-l dracului de schimb, la dracu' cu tot, încă o dată, încă o dată, încă o dată şi apoi…

Apasă pe trăgaci şi moneda rămâne pe ţeavă. Nu i se mişcă decât pleoapa stângă. Ne privim ochi în ochi fără să spunem nimic.

— Încă o dată, zice el aproape fără să-şi mişte buzele crăpate.

Moneda cade, apoi rămâne, apoi cade, apoi rămâne, apoi rămâne, apoi rămâne.

Tot timpul ăsta mă uit în ochii lui, dar imediat ce-mi iau privirea de la ei văd că i s-a umezit cotul stâng, bluzonul i s-a pătat de sânge, atât de tare s-a sprijinit în el.

— Eşti pregătit să tragi cu arma, îi zic.

Îi vâr cinci gloanţe în magazia puştii. Tragem de pe cimentul neted.

Trei din cinci! Jur! Două au nimerit în picioare, dar jur!

Fug înapoi pe ciment după ce verific ţinta şi mai vâr cinci gloanţe în magazie.

— Cum m-am descurcat? mă întreabă.

— Încă o dată, spun cât pot de calm, dar parcă simt cum bucuria mi se scurge vibrând de pe obraji în ochii lui.

Bumbumbum,

Opreşte-te!

Bum

Opreşte-te! îi trag un picior.

Patru băieţi s-au târât până la poligon, sub focul gloanţelor. Sunt smezi, micuţi şi agili, se mişcă pe pământ din ce în ce mai iute, ca şopârlele, strângând repede alicele goale în pungi de plastic, mecanic şi cu mişcări precise de acrobaţi.

— Ce-i asta? întreabă Boris încă întins la pământ.

— Copii, spun. Ne fură alicele. *Chiar* ne fură alicele de sub nas.

Alicele nici nu sunt din metal adevărat. În Israel nu se pot vinde probabil cu mai mult de cinci shekeli kilul. Iar în teritorii nici nu-mi închipui. E genial. Să mori de râs.

Ştiu că n-ar trebui să zâmbesc, dar o fac şi când zâmbesc clipesc, iar când deschid ochii băieţeii au dispărut.

— Băieţi palestinieni? întreabă Boris. Cum de-i lăsăm să plece?

— Sunt doar copii, spun. Tot timpul fură câte ceva din tabără.

Boris se ridică de pe ciment şi preţ de o clipă stăm foarte aproape. Îi simt în nări cuprul din sânge şi capul nespălat.

— Mâine o să te-nvăţ mai multe, îi zic. Secrete, şmecherii.

Boris se îndreaptă de spate şi înclină din cap ca un domn, stând cât poate de drept. Muşchii gâtului îi tremură, scăpaţi de sub control.

Seara, în rulotă, înaintea unui nou rond de opt ore, îl sun pe prietenul meu.

— Ne despărţim, îi zic.

— Acum ştiu sigur că nu-i iar din cauza mea, spune.

— Nu, zic. *E* din cauza ta. Tu nu m-asculţi deloc?

— Bine atunci, spune. Dacă e din cauza mea mă bucur. Niciodată nu-mi fac griji pentru mine. Îmi fac griji pentru tine.

E singurul băiat pe care l-am sărutat vreodată. Moşe. Îl sărut de când era mic şi eu eram şi mai mică.

Eu şi Boris trecem la etapa tragerilor de pe nisip şi pietre, pe o suprafaţă nesigură. Înainte să începem îi zic să-mi dea mâna. A mea e mai aspră. Deşi suntem la fel de înalţi, mâna mea pare mult mai mică, de parcă ne-ar despărţi o viaţă întreagă. Îi apuc arătătorul de la dreapta şi-i explic:

— Treimea dinspre bază se numeşte „zona indiferentă“. Nu-i destul de receptivă la stimuli ca să apese bine pe trăgaci. Partea din vârf a degetului se numeşte „zona sensibilă“. E prea vulnerabilă ca să rămână nemişcată când apeşi pe trăgaci.

Respiraţia îmi fumegă în aerul rece. Din nas îmi cade un picur în mâinile noastre şi când îmi ridic privirea zâmbetul alb al lui Boris mă izbeşte în ochi. Îmi cobor privirea.

— Iar partea asta, zic ciupindu-l de mijlocul degetului, partea asta se numeşte „ciocanul“ şi cu ea trebuie să apeşi pe trăgaci. Partea asta e perfectă.

— N-am ştiut că am o parte perfectă, spune Boris.

Mă ascultă cu ochi strălucitori, ca Dan pe vremea când eram foarte mică şi stăteam amândoi lângă o bancă pe strada Ierusalim. Îşi mişcă mâna în a mea, nu-mi dau seama dacă intenţionat sau din cauza frigului. Şovăi.

— Ei, zic. Acum ştii.

Rămânem tăcuţi o clipă, până ne tragem amândoi în lături. Dealurile Hebronului se înalţă deasupra noastră ca nişte monştri şi cerul pare mai mare şi mai îndepărtat când ridic privirea, de parcă ne-am afla chiar pe fundul oceanului.

— Hei, Boris! Ai auzit ce fac ăia în spatele noului mall din Ierusalim?

— Ce fac?

— O fut pe mă-ta, îi zic şi-i pun piedică, de se prăvăleşte la pământ, dar îl aud cum râde înainte să se lovească.

Un râs glorios, adânc şi dezlănţuit.

Trage şi nimereşte de două ori din cinci. Vin în fugă după ce însemn ţinta şi, fără să spun nimic, scot magazia din armă ca să fiu sigură că e descărcată.

— Scoală, îi strig. Scoate-ţi dopurile.

Sunt convinsă că cele două gloanţe care au nimerit la ţintă sunt primele două. După aia s-a tot mişcat, schimbându-şi poziţia.

Îndrept puşca spre cer şi o duc lângă urechea lui Boris. Are în ea bobiţe mici şi galbene de murdărie, ceea ce mă face să-l iubesc. Să-l iubesc şi mai mult.

Apăs pe trăgaci şi nu-i mai dau drumul. O secundă, două secunde, trei.

Ţac.

— După fiecare glonţ pe care-l tragi vreau să numeri până la trei. Vreau să auzi sunetul ăsta de fiecare dată, sunetul noului glonţ care apasă în cameră.

— Ce mai contează ce fac după ce-am tras? mă întreabă Boris.

Contează ca să-i păcălesc creierul. Dacă ştie că are de aşteptat după fiecare glonţ tras, nu-i vine la fel de tare să zguduie trăgaciul şi să-şi schimbe poziţia. Însă nu i-o spun.

— Contează pentru că aşa am zis eu şi trebuie să faci ce ţi se spune.

De data asta, nimereşte patru din cinci, trei în inimă şi unul la marginea capului.

Mai întâi e o idee vagă, apoi un gând, imediat o senzaţie şi după aia e ceva atât de

real, că parcă-l văd cu ochii mei, deşi nu pot; ceva nu-i a bună. Ceva lipseşte din peisaj.

Urc dealul dinspre buncărul cu muniţie, aprind lanterna şi mă uit lung la baza ce se întinde înaintea ochilor. Greierii cântă în depărtare şi lângă mine. Clipesc şi apoi deschid ochii.

E cel mai ridicol şi mai fermecător lucru pe care l-am văzut vreodată.

Gardul bazei, gardul de lângă buncărul cu muniţie; a dispărut. Nu mai e. S-a evaporat.

Băieţii ăia. Drăcuşorii ăia. L-au furat.

Negustorul de fier vechi din satul lor poate îl topeşte chiar acum.

Rondul ăsta, ca toate celelalte, durează opt ore, însă secundele, minutele şi orele alunecă pe lângă mine ca un copil pe tobogan. Nu mă gândesc la iubitul meu, nici la natură, nici la timp, nici măcar la băieţi. Nu-mi vine-n cap decât:

Gardul.

Gardul.

Au luat. Gardul.

O dată la câteva minute, fără să-mi propun, mă pomenesc c-o zic cu glas tare şi atunci râsul meu stârneşte ecouri peste munţii pierduţi în întuneric.

Seara în rulotă, după opt ore de râs de una singură şi de zgâit în gol, îl sun pe prietenul meu. Îl sun cu pătura militară trasă peste cap.

— Nu se poate să faci numai ce-ţi zic eu, îi spun.

— Dar aşa mi-ai zis, spune. Credeam că asta vrei.

— Da, zic. Exact.

— Nu mai ştiu ce vrei, zice. Cum de-am ajuns să vorbim numai codat?

Pe vremuri el avea paişpe ani şi eu doişpe. Pe vremuri mi-era frică. Lui, nu. S-a căţărat până-n vârful mărului văduvei din Germania şi mi-a azvârlit la mere roşii în cap, o ploaie atât de iute şi de deasă, că am crezut că mă astupă. În timp ce mă feream tot ce-am putut zări au fost dinţii lui strâmbi între ramurile din vârf şi tot ce-am auzit a fost strigătul lui: „Uite şi mai multe, şi mai multe, şi mai multe“. „Nu mai vreau!“, i-am ţipat de jos. „Dar ne distrăm!“, mi-a strigat şi o clipă i-am surprins ochii, în timp ce dădea să apuce încă un măr, o clipă am citit în ei că voia, voia cu adevărat doar acel lucru, nimic altceva.

— Aştept să-mi spui ce vrei, zic acum. Nu-i nici un cod.

— Înseamnă că suntem iar împreună? mă întreabă.

— Tu ce crezi? îl întreb drept răspuns şi aştept să aud o voce demult dispărută, oricât de greu mi-ar fi să accept că nu mai există.

*

Mă aşez pe umerii lui Boris cât îi explic ce înseamnă Situaţia Zero.

— Trage aer în piept, îi zic şi simt cum i se umflă plămânii sub mine. Acum goleşte-ţi plămânii de tot.

Îi explic ce lucruri ştim sigur şi ce lucruri nu putem să ştim. Îi explic că atunci când respiri n-ai de unde să ştii cât aer ai în plămâni. Nu putem repeta decât situaţia în care avem plămânii complet goliţi. Pentru ca gloanţele tale să nimerească fix în acelaşi loc, trebuie să-ţi închizi ochii înainte să tragi şi să-ţi goleşti plămânii de tot. Aşa ştii că nimereşti ţinta din aceeaşi poziţie în care erai când ai tras glonţul dinainte. Situaţia Zero.

Plămânii i se umflă şi coboară, apoi se umflă în timp ce-i explic.

— Nu ţi-am dat voie să respiri iar, domnişoară, îi zic.

Se opreşte şi ştiu fără să mă uit că îşi arată toţi dinţii, că zâmbeşte.

— Arăt eu a mixer? îl întreb.

— Nu, zice.

— Atunci de ce amesteci lucrurile?

După ce râdem trage.

Două din cinci, trei din cinci, trei din cinci, cinci din cinci.

Nu-şi pierde concentrarea. De câte ori fug înapoi după ce-am însemnat cu un marker unde-a nimerit, revine în poziţia de tragere.

Nici nu mai spunem „Încă o dată“.

Trage cu mine lângă el până ajunge să ne duhnească părul a praf de puşcă, până când ne ţiuie urechile cu tot cu dopuri, până începe să se lase seara.

Curând începe să lovească la fel de fiecare dată. O constelaţie de cinci stele în jurul inimii.

Pe drumul de întoarcere, în timp ce trecem prin faţa poligoanelor, îi pun întrebarea care m-a frământat.

— Boris, cum naiba ai terminat instrucţia recruţilor fără să înveţi să tragi?

Se opreşte locului, se uită la mine şi ridică din umerii laţi.

Îi pun mâna pe umăr, de la distanţă.

— Ei, sunt mândră de tine.

E doar la un pas. Pot să mă apropii fără probleme şi să-l sărut, dar n-o fac.

Mă sărută el, apoi se dă în spate şi ridică braţele întrebător.

Îi privesc ochii. Ochii lui mi se par mere, doar mere. Mă gândesc la mere, simt miros de mere în nări, nu mă gândesc la iubitul meu, doar îl aud strigând: „Şi mai multe, şi mai multe, şi mai multe“.

Şi apoi Boris. În ochii lui văd dorinţă, dorinţă, nimic altceva.

De mine.

Înainte să-mi dau jos uniforma, scot sticluţa cu ulei de vanilie a Danei şi o pun cu grijă pe nisip, să nu se spargă.

Nu intrăm într-un poligon ca s-o facem. Ne întindem pe nisip goi. Boris se mişcă greoi şi nesigur, necopt şi neştiutor.

Şi nu-i e frică.

Trupurile se întipăresc pe nisip, sapă şi spulberă nisipul în asemenea hal, că după ce se termină nu mai găsesc sticluţa cu ulei de vanilie. Dar adevărul e că nici n-o caut prea mult.

După ce ne aranjăm uniformele mă uit la el, încadrat de nisipul din spatele lui. Aşa vreau să mi-l amintesc. Tânăr, lat în umeri, victorios, foarte aproape şi totuşi un pic îndepărtat.

Îi pun mâna pe umăr, exact ca înainte.

Apoi el o ia la fugă pe sub acoperişul unui poligon de lângă noi. Simt cum îi alunecă umărul de sub mâna mea şi o vreme o las aşa, suspendată în aer.

Bum.

Bum.

Bum.

Bum.

Băieţii, îmi zic. Băieţii. Boris i-a împuşcat.

Şi mi se taie răsuflarea în gâtlej.

Apoi o iau la fugă. Şi eu pot să gonesc.

— Sunt doar copii! îi strig lui Boris lovindu-l cu piciorul şi sărind apoi pe el, cum stă întins pe ciment.

— Când vezi oameni fără uniformă într-o bază îi împuşti, zice. Ăsta-i protocolul, nu?

Vocea i se aude tot mai stins pe măsură ce întind pasul înainte.

Nu împuşti băieţi. Nu l-a învăţat nimeni?

Mi se strâng măruntaiele şi mă doare pieptul de-atâta sărit în sus şi-n jos în goana mea precipitată. Ajung la poalele unui deal, mă opresc şi aud. Un hohot de râs înăbuşit, chiar la picioarele mele. Chiţăitul unui omuleţ. Apăs un buton al ceasului şi pe nisip se împrăştie cerculeţe de neon.

Într-o adâncitură din pământ surprind cu coada ochiului cel mai frumos băiat pe care l-am văzut vreodată. Stă ghemuit ca o surpriză gata să dea pe-afară.

Îl studiez în detaliu în vreme ce mă fac că nu-l văd.

— E cineva aici? strig în gol şi îl studiez.

Observ că are pielea smeadă, părul vâlvoi, braţele mai lungi decât ar trebui. Observ că e doar cu câţiva ani mai mic decât mine, cum stă la picioarele mele, mai departe însă decât orice-am dorit vreodată. Băieţii în floare sunt simpli ca viaţa. Când vor ceva, se

duc să-l ia, cu pas echilibrat, sigur, minunat.

Stau cu braţele întinse de parcă bâjbâi prin întuneric şi băiatul crede imposibilul, că încă nu l-am dibuit. Nu se mişcă din loc, aşteaptă să plec. Nu ştie că stau şi-l privesc mulţumită, cu toate aşteptările confirmate.

Uneori m-am întrebat: oare iubitul meu m-a văzut, mi-a văzut ochii lacomi când îmi arunca mere în cap din vârful pomului?

Băiatul împunge cu coatele tufişurile ţepoase de sorbestrea. Când mă uit în sus, munţii se unesc cu cerul din spatele nostru, de parcă s-ar mânca ori s-ar căsători. Aş fi putut fi eu cea care îi dă lui Boris puterea să-l omoare pe băiat. Trupul meu poartă încă mirosul lui Boris şi scurtul răstimp cât am vânzolit nisipul de sub noi pluteşte încă deasupra mea de parcă nu s-a scurs de tot. Dar Boris n-a putut să-l omoare pe băiat, nu l-a omorât şi acum băiatul e o surpriză, o surpriză mută pitită numai pentru mine într-o adâncitură din pământ. Dac-aş putea m-aş uita la el o veşnicie, dar nu pot să-l observ decât o fracţiune de secundă şi doar cu coada ochiului.

Clipesc.

Când deschid iar ochii băiatul a dispărut. Îi aud râsul înnebunitor reverberând în munţi; *te-am păcălit, te-am păcălit, am reuşit*, aşa îmi imaginez ecoul hohotelor lui cântate. Trag aer în plămâni cât pot şi simt mirosul a ceva ce a fost chiar acolo, dar a fost luat. Vanilie.

Mi-a luat sticluţa. Ce băiat! Îmi închipui ce s-a mai minunat – la ce-o fi bună? O s-o întrebe pe mama lui în timp ce femeia toacă pe masa din bucătărie ceapă, ceapă pe care el a furat-o pentru ea. O să deschidă sticluţa, o să stea să miroasă şi o să se gândească puţin, până când o să-i licărească în ochi singura întrebuinţare din lume pentru mirosul de vanilie la sticluţă. Numai el, băiatul ăla, o să ştie. Nu eu. Mi-a luat sticluţa. A reuşit! Înainte să mă pun pe râs, aştept o vreme, sperând să prind zgomotele iuţi ale trupului său frecându-se de frunze, sunetul alicelor care-i zornăie în punga de plastic.

Punctul de control

Am zis că nu. Că sunt obosită. Yaniv m-a întrebat dacă vreau să controlez maşini în loc de oameni, dar am refuzat. A zis că s-a săturat să se tot aplece. Mi-a zis: Lea, dac-ai fi bună la inimă te-ai învoi, ţi-ar fi milă de mine pentru că am probleme cu spatele şi probleme în familie; dar am refuzat. Nu, oricum n-ar trebui să se aplece şi să-şi bage capul pe geamul maşinilor, pentru că e împotriva regulilor. După aia m-a făcut curvă rusoaică, deşi sunt pe jumătate marocană şi pe jumătate nemţoaică.

Era patru dimineaţa şi coada de la punctul de control din Hebron – palestinieni care munceau în construcţii – gemea şi şerpuia până se pierdea în depărtare. Sute de muncitori aşteptau după noi – după mine şi ceilalţi soldaţi din unitatea de tranziţii –, ca să deschidem uşile rotative de metal şi să-i lăsăm să treacă. N-aveam permisiunea s-o facem decât peste o oră. În regulament scria că ora deschiderii e cinci. La prânz închideam. Nu noi decideam toate astea.

Am avut bafta ca primul şi singurul an al serviciului meu militar în unitatea de tranziţii să fie unul din perioada în care guvernul a blocat accesul muncitorilor sezonieri filipinezi şi indieni, aşa că Israelul a început să aibă iar nevoie de palestinieni care să muncească în construcţii. Aveam nevoie de ei, dar ne cam temeam să nu ne omoare sau, mai rău, să nu uite cumva să plece. Palestinienilor le cam plăcea uneori să facă una sau cealaltă. De-asta eram eu la post. Sarcina mea era să verific dacă muncitorii aveau un permis care să garanteze că nu erau genul în stare să rămână definitiv în Israel sau să încerce să ne omoare. În permis scria că aveau voie să rămână numai până seara. După aia trebuiau să părăsească Israelul şi să se întoarcă în teritorii. Aveau de-a face zilnic cu noi dacă respectau legea.

Pentru orice eventualitate, trebuia să mă asigur şi că nu sunt înarmaţi şi că n-au de gând să se arunce în aer. Datoria noastră era să observăm ce voia guvernul să observăm, dar eu oricum nu observam decât ce se întâmpla să observ şi atât. Asta pentru că nu-mi intra în cap deloc că sunt soldat. Eu mă credeam mai departe om.

Fadi, prima persoană pe care am observat-o în ziua aia, era undeva pe la-nceputul cozii de muncitori. L-am observat pentru că, deşi nu-i zăream chipul, deşi toţi erau prea departe şi prea la grămadă şi la fel ca să aibă chipuri, îmi dădeam seama că mă privea de parcă luasem o hotărâre. O hotărâre oribilă. O greşeală pe care o făcusem deja şi nu mai puteam s-o dreg. Îşi ţinea ridicată bărbia rotundă, de parcă n-ar fi trebuit nicicând s-

o clintească, îndreptată spre mine ca un ochi. De la depărtarea aia, nu prea putea să îmi distingă faţa, dar am ştiut, jur, că deja mă alesese.

Pe şoseaua de lângă punctul de control se înşirau maşini.

Nu eu decisesem să fiu acolo, cu bereta aia albastră pe cap. Nu-mi doream să fiu acolo. Am refuzat. N-o ştiusem înainte să plec în armată, dar punctele de control erau de trei feluri, iar al meu era cel mai cretin dintre toate. Unele puncte de control erau amplasate chiar în centrul vreunui sat palestinian sau pe vreun drum naţional, de exemplu DN 433, care lega localităţi palestiniene. Acolo erau controlaţi pe teritoriul lor. Pare şi mai stupid, însă acolo se găseau cele mai multe bombe şi arme. La alte puncte de control erau verificaţi oameni cu permise medicale care nu puteau fi trataţi decât în spitalele noastre. Chiar dacă salvarea venea urlând cu bolnavul urlând în ea, tot îl controlau, din cauza incidentului cu femeia gravidă, pe vremea când eu eram în clasa a patra. Femeia cu un făt de nouă luni în pântece şi o bombă cu diametrul de treizeci de centimetri sub burtieră. Însă punctele alea de control arătau că puneam preţ pe viaţa noastră, pe când al meu nu arăta decât că voiam locuinţe ieftine şi pentru asta puneam preţ pe mânia palestinienilor, încercând să cumpărăm mânia aia atât de profundă, că uneori ne omora.

Deseori se întâmpla ca unii muncitori de la coadă să nu treacă şi patronii israelieni care-şi aşteptau muncitorii la celălalt capăt al punctului de control ne înjurau pe noi, soldaţii. Şi palestinienii ne înjurau. De obicei îmi ziceau curvă rusoaică; a existat o singură excepţie, când cineva m-a făcut târfă nemţoaică. Am zâmbit atunci, dar numai fugar.

În săptămâna dinaintea zilei în care l-am văzut prima dată pe Fadi, un patron israelian a venit după mine în spatele dunei de nisip unde tocmai făcusem pipi şi m-a întrebat de ce n-avem decât cinci soldaţi la controlul pietonilor, pe când pentru maşini sunt zece oameni. Mi-a zis că de fiecare dată când se duce unul din noi să se uşureze toată coada e încetinită şi aşa nu poate merge nici o afacere, un businessman ca el nu poate să depindă de vezica urinară a unui adolescent. Nu m-a prins cu pantalonii în vine, dar lichidul se întindea între noi infiltrându-se în nisip. N-aveam ce să-i răspund.

— Nu lucrez pentru tine, i-am zis patronului din construcţii.

Am crezut c-o să mă-njure, dar mi-a mai pus o altă întrebare, ceea ce a fost şi mai aiurea.

— Dar pentru cine lucrezi, atunci?

Când mi-am lăsat ochii în pământ şi am rămas fără cuvinte, am văzut că muştele năpădiseră nisipul ud.

Se apropia ora la care trebuia să le dăm drumul palestinienilor în Israel. Îi auzeam

pe muezinii din Hebron cântând la portavoce chemarea la rugăciune şi priveam cum primele raze ale soarelui se întindeau ca nişte pete de cerneală. Eram atât de obosită, c-a trebuit să-mi dau palme ca să nu adorm din picioare.

Simţeam o ură crâncenă, mai degrabă îndreptată împotriva mea, când eram în halul ăsta de obosită. Îmi simţeam stomacul fierbând şi amăreală pe gâtlej, puteam să miros duhoarea respiraţiei amestecată cu gustul de pastă de dinţi de pe dinţii mei îngălbeniţi. Uram cum arăt, ca un copil care înoată într-o uniformă verde, gata să se înece, jucându-se de-a soldatul. Uram că, deşi purtam o vestă antiglonţ şi deşi arătam ca un copil cu o puşcă în mână, aveam sânii atât de mari, că sigur mi se vedeau prin toate hainele. Uram atâtea lucruri pe care le spusesem – nişte minciuni ieşite pe gură cu mult timp în urmă, când m-am îmbătat la o petrecere din liceu, o petrecere căreia ar fi trebuit să-i pun capăt, dar n-am făcut-o, în clasa a douăşpea. Dar cel mai mult uram toată sporovăiala cretină pe care o purtam cu etiopienele şi marocanele din unitate în faţa rulotelor, noapte de noapte, când ne afumam plămânii până târziu. Erau mai groaznice decât fetele din liceu.

Era o tragedie să mă trezesc dimineaţa, cam cum ar fi să-ţi omori mama sau să-ţi pierzi virginitatea cu un tip care vrea să se culce cu tine numai o dată şi să-ţi dai seama ce-ai făcut abia când trebuie să-ţi deschizi ochii. Pereţii îmi pulsau dureros în ochi, cap şi gât, de parcă m-aş fi trezit într-un casetofon alb, strălucitor. Nu mi-a plăcut niciodată muzica. Aş fi dat orice, totul, să pot să dorm – sau aşa aveam impresia. Problema era că în fiecare seară uitam cât aş fi dat şi mă temeam de patul ăla unde în fiecare dimineaţă se întâmpla câte o tragedie. Mergeam la culcare doar când nu mai reuşeam să stau trează. Mi-o făceam cu mâna mea.

Dac-aş fi putut, mi-aş fi ars bereta albastră de pe cap. Dar o aveam pe cap şi gata.

Şi mai mulţi bărbaţi. Şi mai mulţi. Şi mai mulţi.

În ziua aia îmi venea să zic că nu pot fi în mai multe părţi odată şi să cer permisiunea să mă întorc la visele mele amărâte, dar începea tura. De fiecare dată începea. Se deschideau porţile, metalul se rotea, bărbaţii treceau prin maşinăria care-i lumina în verde şi roşu şi rămâneau dincolo de baricada de ciment care ne înghiţea pe mine şi pe ceilalţi patru soldaţi care controlam acte şi genţi.

Soră-mea mai mare Sarit mi-a zis că dacă o să insist suficient, ofiţerul de la repartiţie o să cedeze. Nu trebuia decât să zic că nu mă duc, nu mă duc, nu mă duc. Chiar m-a avertizat că în cel mai rău caz voi fi trimisă într-o unitate a poliţiei militare şi mi se va da o beretă oribilă. Nici un soldat n-o să mai vrea să stea de vorbă cu mine pentru c-o să-mi vadă bereta albastră şi o să se teamă că pot să-i fac raport că are un elastic de păr roşu, nu negru sau verde, sau că poartă haina militară de zi cu zi peste uniforma oficială, sau că trece strada cu căştile la urechi, sau mai ştiu eu pentru ce porcării aveau

datoria soldaţii din poliţia militară să-i toarne pe ceilalţi soldaţi.

I-am zis să tacă din gură. Aşa că soră-mea a zis că toţi soldaţii repartizaţi în poliţia militară sunt nişte cretini. Mi-a zis că mai sunt şi alte sectoare din armată de care trebuie să mă feresc şi că, desigur, cel mai bine era să ajungi ca ea, instructoare de paraşutişti; i-am zis să tacă din gură.

— S-ar putea să-ţi spună că te bagă la puşcărie. Că n-o să te mai angajeze nimeni după asta. Că mama şi tata o să te dezmoştenească. Că n-o să mai găseşti pe nimeni să te iubească. C-o să ajungi pe drumuri. Orice ţi-ar spune, tu zi doar: nu mă duc, nu mă duc, nu mă duc, şi până la urmă o să te repartizeze în altă parte şi…

— Taci. Odată! i-am zis.

Când am fost recrutată, nici n-am apucat să iau loc pe scaun în biroul ofiţerului de la repartiţie, că l-am şi auzit:

— La poliţia militară.

Sigur că asta mi-a zis. Se putea altceva?

— E singura tabără de instrucţie deschisă săptămâna asta.

— Nu mă duc.

— Toată lumea zice la fel, a spus ofiţerul încrucişându-şi braţele pe piept şi zâmbind.

— Nu mă duc. Sunt deşteaptă. Am note bune. Pot să fac traduceri.

— N-am nici un post la informaţii. Am doar ce mi se dă şi-a mai rămas doar un post în poliţia militară. Oricum, încearcă să diversifice unitatea, să existe o diversitate socio-economică sau aşa ceva, iar tu ai note foarte bune.

— Vreţi să spuneţi că nimeni de-acolo nu ştie să citească. Nu mă duc. N-am de gând să stau doi ani din viaţă într-o staţie de autobuz şi să le fac raport soldaţilor care poartă şosete galbene, am zis.

Mi-era frică, eram jenată de cât de încrezătoare mă arătam. Era prima mea zi în armată. Aveam optâşpe ani şi eram ţâfnoasă. După ce am terminat liceul şi n-am mai avut colege cu care să mă iau la harţă, am citit o groază şi m-am pus la curent cu seriale americane sofisticate: *Viaţa la Casa Albă*, *Totul despre sex*.

— Uite ce e, dacă te opui repartizării va trebui să te bag la închisoare câteva săptămâni care nu se scad din perioada serviciului obligatoriu şi după ce ieşi tot în poliţia militară o să te trimit.

— Nu mă duc. Nu mă duc.

— Poliţia militară nu-nseamnă doar monitorizarea ţinutei corecte. De fapt e un rol foarte important. Sunt soldaţi diverşi cu sarcini diverse. O să-ţi placă, jur.

— Tot nu mă duc, am zis.

Chiar credeam ce zic.

— Ba o să te duci, mi-a zis ofiţerul.

— Nu.

— Părinţii tăi n-o să mai vorbească niciodată cu tine.

— Nu.

— N-o să te angajeze nimeni.

— Nu.

— O să regreţi.

— Dar tot nu mă duc.

Până la urmă m-am dus pentru că ofiţerul ştia chiar mai bine decât mine c-o să mă duc. Că avusesem de gând să mă duc de la bun început.

De fapt Fadi, bărbatul pe care l-am observat în ziua aia, n-avea nimic special sau aşa am crezut până m-am uitat mai atent, m-am oprit locului şi m-am gândit intens. Trecuseră câteva luni bune de când nu mai gândisem intens, aşa că mă dezobişnuisem total.

A fost printre primii care mi-au dat buletinul la control în dimineaţa aia. A trecut prin maşinărie cu capul plecat şi şi-a pus buletinul pe baricada de ciment. Era un act de identitate verde. În el scria că-l cheamă Fadi. În buletin pusese permisul alb. Era pătat cu maro, dar era bun, singurul gen de permis de muncă în construcţii pe care aveam dreptul să-l acceptăm la punctul nostru de control, pe lângă permisul medical. Am arătat spre punga lui de plastic.

— Ce-ai acolo? l-am întrebat.

— Ce să fie? Ce poate să fie? Mâncare. Lipii, a răspuns Fadi.

Pronunţa vocalele cu voce spartă.

— Pot să mă uit? i-am cerut.

Am făcut semn din mână. Nu controlam toate pungile şi genţile. Trebuia să le controlez la întâmplare, aşa că le controlam din trei în trei sau din cinci în cinci, însă dintr-odată nu voiam să plece omul ăla. Avea ceva aparte şi am ştiut-o chiar înainte să facă ce-a făcut în continuare. Era îmbrăcat obişnuit – o cămaşă veche menită să-i dea un aer demn, dar care doar îi accentua tristeţea, cu guler ce parcă îi lua în râs obrazul neras. Era un bărbat de vârstă mijlocie.

Avea urdori la ochi şi păr în nas. Mirosea a sudoare şi after-shave. Era ca restul, numai că părea un caz disperat. Nu voia să fie acolo. Parcă nici nu era acolo, deşi era. Se agăţa de punga lui de plastic, şi parcă nici n-ar fi fost acolo, deşi era, şi am simţit un zvâcnet de interes în ochi.

— Pot să mă uit? l-am întrebat iar.

Plângeam, dar era un plâns fizic, de epuizare şi din cauza vântului care-mi bătea în faţă. Tot timpul plângeam, dar pur fizic. Bărbatul, Fadi, tot nu dădea drumul pungii şi atunci am ştiut, am hotărât că la noapte o să dorm şi o să mă gândesc la el. Avea ceva aparte care mă va ajuta să dorm.

Fadi a răsturnat şi a fluturat punga de plastic şi lipiile au căzut pe nisip ca nişte frunze dintr-un copac. Nu era prima dată când un bărbat de la coadă făcea aşa ceva, dar el o făcuse cumva altfel, foarte jignit de cererea mea. Era mai mult decât un simplu gest. În spatele lui îl vedeam pe Yaniv vârându-şi capul într-o maşină palestiniană şi sporovăind – despre fleacuri, eram sigură.

— Poftim, ia de-aici. N-am nevoie de mâncare. Ia-o şi să-ţi fie de bine, mi-a zis Fadi, apoi şi-a luat buletinul de pe baricada de ciment şi a plecat gesticulând.

*

În noaptea aia le-am auzit pe etiopiene şi pe marocane vorbind şi fumând în pergola de lemn de lângă rulotă. Discutau cum e mai bine, să-i zici unei prietene dacă o bârfeşte cineva sau să nu-i spui? Erau proaste. Toate problemele lor nu le dădeau nici o bătaie de cap. Toată lumea din unitatea de tranziţii era proastă. Era o unitate concepută pentru proşti şi sărăntoci. Oameni pe care armata nu-i credea în stare să facă altceva decât să verifice acte. Eram în posturi la fel de periculoase ca mult lăudatele unităţi de infanterie, dar când un infanterist trecea prin punctul nostru de control cu bereta lui verde, roşie sau maro, ne arăta cu degetul şi râdea. El era erou şi noi nu, noi eram poliţai.

M-am cuibărit sub pătura de lână în patul meu de campanie şi m-am gândit la Fadi. După instrucţie, când mi-am luat postul în primire, mă foloseam de alte metode ca să adorm. Mai întâi m-am gândit la dăţile când mă culcam cu iubitul meu, tatăl uneia dintre colegele mele pe care le uram, partidele cele mai bune de sex şi partidele care nu s-au întâmplat aşa cum mi-am închipuit, dar pe care puteam să mi le închipui acum. Iubitul din mintea mea era mult mai puternic decât i-am permis vreodată să fie în realitate şi la început mă împingea de fiecare dată într-un zid, ceea ce mă lua mereu prin surprindere. În realitate, iubitul meu îmi spunea să termin cu plânsul de fiecare dată după ce se sfârşea totul, că o să-mi dea papucii dacă nu termin, pentru că-l speriam. Şi pentru că îşi făcea griji că, dac-o s-o ţin aşa, într-o zi n-o să mai fac diferenţa între când sunt doar tristă şi când vreau să fac sex. Până la urmă m-a părăsit şi bine a făcut. Plângeam de câte ori îmi aminteam cum făceam sex, aşa că am încetat să mă mai gândesc la asta noaptea în pat, pentru că mi se părea că deja plâng prea mult în timpul zilei.

O săptămână m-am gândit la *Cei mai frumoşi ani*[1] şi *Ally McBeal* când încercam să adorm. Seriale de succes dinainte să am un iubit. Ţineam minte toate episoadele. Ţineam minte poantele şi cum cădea lumina pe apă. Însă tot ce mi se păruse atât de minunat atunci, tot ce-mi imaginasem că aş face dacă aş fi în serial, personajele pe care

aş fi putut să le joc sau să le întâlnesc, acum nu-mi mai părea deloc interesant. Am ştiut că n-o să-mi mai placă să mă uit din nou la serialele alea.

Apoi m-am gândit la jocurile pe care le jucam cu Yael. Când ne prefăceam că suntem reportere, când eram în lift şi ne-am prefăcut că suntem într-o navă spaţială, când am lăsat-o şi pe Avişag să joace „Cadavrul delicios“ cu noi. Toate poveştile pe care le-am inventat. Dar după o vreme mi-am dat seama că m-apucasem să inventez toate amintirile astea. M-am uitat lung la vesta antiglonţ de pe podea şi mi-am dat seama că nu-mi amintesc de fapt cum era când mă jucam. Şi ştiam că dacă mai inventez amintiri cu jocuri o să-mi retrezesc doar amintirile pierdute, aşa că m-am oprit.

Ce viaţă mărginită duceam: după jocuri, după cea de-a treia idee, n-am mai avut la ce să mă gândesc.

În seara în care am început să mă gândesc la Fadi, el a devenit noua mea idee. Mi l-am închipuit vorbind cu nevasta lui, Nur, în timp ce fumau pe prispă tutun cu aromă de mere dintr-o narghilea. Mi-am închipuit că în seara aia Nur i-a dat un ultimatum. În seara pe care mi-o imaginam eu, o seară din trecut, Nur i-a cerut lui Fadi să-şi găsească de lucru în construcţii, în Israel. Fadi nu voia să se ducă. Nu voia bani de la israelieni. Nu voia să se smulgă din visele lui ca să stea ore în şir la coadă şi să-i dea comenzi o fetişcană cu jumătate din vârsta lui. Nu voia să se ducă. Nu voia şi gata.

— Nu mă duc, a zis Fadi.

— Bine, dar avem cinci copii, a zis Nur. Ne trebuie bani s-o dăm pe Nadia la facultate. Ne trebuie lapte praf mai bun pentru cel mic.

— Nu mă duc.

— Dar n-ai mai muncit de luni bune. În Hebron n-o să-ţi găseşti de lucru.

— Nu mă duc.

— O să te părăsesc dacă nu te duci. O să te părăsesc şi nimeni din familia noastră n-o să-mi găsească vină, o să mori singur.

— Nu mă duc.

— Ba o să te duci, i-a zis nevastă-sa şi s-a uitat la luminile ce veneau din casa unui vecin, şi pentru că ea ştia c-o să se dea bătut, el s-a dat bătut şi s-a dus.

Simţeam cum mă fură somnul şi apoi îmi zboară, cum mă fură aproape de tot. Respiram greu sub pătură. Le auzeam pe fete vorbind afară, simţeam mirosul de ţigări şi şampon venind dinspre ele. Ziceau una-două „calorii“ şi „asta-i cel mai nasol“.

Am încercat să-mi închipui ce făcea Fadi chiar atunci, nu ce făcuse în trecut, şi-am hotărât că se ceartă cu Nur. Că urlă la ea în vreme ce ea-i pregăteşte sendvişurile cu lipie umplută cu bame şi humus pentru a doua zi. Că tot îi mai zice că nu se duce. Că Nur, frumoasa Nur, nici nu se uită la el, dar când el îi spune că e dracul împeliţat, ea îi aruncă sendvişurile la gunoi şi trece pe lângă el dinspre masa din bucătărie, iar Fadi nu vrea decât să-l atingă o clipă pe umăr, însă Nur trece pe lângă el şi se duce în dormitor,

iar Fadi adoarme pe jos în bucătărie, cu capul pe haina lui Nur, pe care o ia de pe umeraşul de lângă uşă, de lângă uşă, de lângă uşa închisă, uşa care este închisă…

A doua zi m-am trezit tot obosită, dar mai puţin decât în alte dăţi. Mi s-a părut că nu sunt chiar frântă.

Drumul spre punctul de control implica de obicei tot chinul pe care ţi-l provoacă mişcarea. Răsuflări, gemete, ochi împăienjeniţi de somn, cum stăteam toţi claie peste grămadă. Eram smulsă din picoteala mea şi mă urcam imediat în duba verde cu carcasă antiglonţ, cu gemuleţe apărate de gratii şi carapace dură de metal. Capul mi se bălăbănea şi mi se lovea dureros în timp ce duba rula prin teritoriile pe care le ocupaserăm. Când mişcarea înceta, nu dădeam decât de bărbaţi, un şir de bărbaţi, toţi bărbaţii ăştia care mă aşteptau trădând o furie încremenită. Sosise începutul zilei de lucru.

Drumul din ziua în care m-am simţit mai puţin obosită, după noaptea în care m-am gândit la Fadi, mi s-a părut însă aproape un drum obişnuit, plăcut. Aproape, jur.

Am refuzat iarăşi când Yaniv m-a rugat să mă ocup un pic de maşini, după care mi-a zis că pula e ca un bumerang.

— Pula e ca un bumerang, mi-a zis el.

Rumega gumă ca o vacă proastă, numai că era băiat.

— Te-ai prins?

— Nu, zic, nu m-am prins.

— Ştii ce-nseamnă să dai cu pula în cineva? m-a întrebat. Înseamnă că nu-ţi pasă de cineva.

Nu mai auzisem expresia asta. Erau atâtea expresii pe care nu le mai auzisem până să intru în unitatea de tranziţii! Exprimări hiperbolice, marocane şi stupide.

— Păi, chiar nu-mi pasă de tine, i-am zis.

Aşa era. Îl uram, iar în dimineţile ca aia, când nu mă simţeam chiar aşa de obosită, îl uram mai tare decât mă uram pe mine însămi. Uram cum îşi mesteca guma şi cum bătea palma cu cunoscuţii din maşini. Uram că pupa pe amândoi obrajii toate fetele care-l lăsau. Îi uram apa de colonie şi sprâncenele pensate. Uram că purta o stea a lui David imensă la gât şi fredona muzică evreiască *mizrahi* şi spunea în glumă cât îi ura pe ofiţerii noştri şi bereta albastră şi că asta îi era soarta, de rahat. Uram că zâmbea şi că, deşi se văicărea atât, uneori îl surprindeam cum se distrează – îi plăcea la nebunie să meargă, să respire, să se aplece şi să-şi vâre gâtul pe geam, să stea de vorbă cu şoferii şi nu înţelegea diferenţa dintre oroare şi onoare sau înţelegea şi nu-i păsa. Legăna din cap tacticos, de parcă ar fi plutit.

— Păi de-asta se zice că pula e ca un bumerang. Dai cu ea în cineva şi se întoarce tot la tine, mi-a zis Yaniv.

Când l-am văzut cum îşi vâră gâtul zâmbind pe geamul unei maşini mai târziu în ziua aia, m-am gândit să-l torn. Ştiam c-o să mă urască toată lumea, dar m-am gândit serios să-l torn ofiţerului meu, care dădea ture între baricada de ciment şi maşini şi-l văzuse probabil pe Yaniv vârându-şi gâtul pe geam, sporovăind şi pupând bebeluşi, primind smochine şi ulei de măsline în sticle de Coca-Cola. Ofiţerul vedea totul, dar dacă-l raportam trebuia să ia măsuri, n-avea încotro. Dac-aş fi fost ofiţer nu i-aş fi permis vreunui soldat de-al meu să încalce regulamentul în halul ăsta. Regulamentul pe care l-am învăţat în tabăra de instrucţie spunea că trebuie întotdeauna să menţinem arma între corp şi geamul deschis al palestinienilor care trec prin punctele de control. Că palestinienii trebuie să-şi pună buletinele şi permisele pe capota maşinii şi să închidă geamul când venea soldatul să se uite pe ele. Nimeni nu se ţinea de reguli, dar măcar alţii nu pupau bebeluşi şi nu minţeau că-i doare spatele şi…

Chiar l-aş fi turnat dacă nu s-ar fi întors Fadi. L-am văzut cum se apropie de fruntea cozii şi am ştiut că spera să nu-l chem lângă baricada de ciment. L-am văzut cum îşi pleacă ochii, se scarpină pe nas, dă cu piciorul în nisip şi se roagă să aibă de-a face cu altcineva, nu cu mine. Dar eu eram atentă şi la ceilalţi soldaţi şi l-am ţinut locului pe bărbatul pe care-l controlam uitându-mă mult şi bine în buletinul lui până am văzut că era rândul lui Fadi şi ceilalţi soldaţi încă verificau acte, iar atunci l-am chemat.

S-a uitat fix în ochii mei de parcă nu mă cunoştea sau îşi dorea să mor, dar eu ştiam, îl ştiam pe el, pe el cu totul.

De ce spun că-l ştiam: nu avea nici o pungă de plastic la el. Avusesem dreptate când mi l-am imaginat. Nevastă-sa nu i-a mai dat lipii ieri-seară. Purta aceeaşi cămaşă şi avea faţa nedormită. Puţea a sudoare.

Nu c-aş fi crezut într-adevăr că închipuirea îmi prinde viaţă, doar mi se părea mai bine să cred, aşa nu mai plângeam. Şi voiam să mă simt în continuare mai puţin obosită.

M-am uitat la Fadi cum pleacă după ce i-am dat înapoi buletinul şi actele. Un patron cu ţigara în gură a pus mâna pe Fadi de îndată ce s-a apropiat şi l-am văzut pe Fadi cutremurându-se; cât rău se strângea în atingerea aia, cât de tare îi venea să-i tragă un pumn individului sau să se ferească, sau să-şi revoluţioneze viaţa, însă nu putea.

Am ştiut că diseară o să adorm cu gândul la Fadi, cum se întoarce acasă şi-i trage un pumn nevesti-sii Nur, un singur pumn în falcă, şi apoi cum Nur rămâne netulburată.

În săptămânile de după recrutare m-am ţinut după maică-mea, care avea lista cu bunurile cerute de armată şi compara preţurile între magazine din mallurile din sud, aflate la ore bune de satul nostru. Şapte perechi de şosete oliv. Cremă de protecţie solară. Pastă de dinţi. Tampoane pentru două luni. Spray anti-ţânţari. Douăzeci de benzi rezistente de cauciuc, ca să întindă bine cracii pantalonilor militari.

Rucsacul meu imens, aşa cum primiseserăm toţi la terminarea liceului, avea imprimată binecuvântarea: „Mergeţi în pace, dragi absolvenţi. Suntem alături de voi şi vă vom iubi întotdeauna“. Rucsacul era burduşit şi pregătit pentru a doua zi dimineaţă.

Am luat autobuzul cu mama până la punctul de întâlnire din Haifa, unde un alt autobuz aştepta să ducă toţi puştii din nord la Tel Aviv, la baza centrală unde se făcea repartiţia, unde primeam echipamentul militar şi sarcinile pentru următorii ani.

Fete machiate prea strident ţineau pancarte cu inimioare şi pupici. Fetele astea plângeau, se îmbrăţişau şi ţipau la prietenele lor care se urcau în autobuz. „Citeşte scrisorile de la noi doar după ce pleacă autobuzul! Te iubim, fată!“

Un băiat tot încerca să-şi convingă prietena să nu-l mai sărute atâta. Plângea şi-i curgea nasul, dar tot îl săruta, până şi când tipul a trebuit să se urce în autobuz. Un băiat cu *yarmulke* pe cap îşi adusese tot familionul. Pe bune, cred că toate rudele erau acolo. Toţi bunicii. Toate mătuşile. Toţi unchii. Toţi, toţi. Plângeau, dar şi băteau din palme. Toţi, până la unul.

Mă gândisem să-i zic lui Yael, prietena mea, să vină, dar nu-i zisesem, pentru că Yael era mai degrabă singura prietenă care încă nu fusese chemată în armată decât prietenă pe bune. Pentru că nu eram genul de fată cu prietene. La liceu am avut un roi de retardate care se ţineau după coada mea, dar nu prea am simţit nevoia să-mi fac prietene şi chiar îmi plăcea că nu eram decât eu şi mama în ziua aia. Parcă mi-ar fi confirmat suspiciunea că, la urma urmelor, prietenele sunt ceva frivol.

Când stăteam în parcare şi aşteptam să-mi fie strigat numele, maică-mea tot fredona o melodie pe care n-o mai auzisem.

— Termină! am urlat şi atunci mama s-a pus pe bocit.

Avea emoţii pentru că eram ultimul copil, pentru că eram cea mai slabă.

Mama s-a oprit din plâns chiar înainte să mă cheme la autobuz.

— O să fie bine, mi-a zis. Toată lumea trece prin aşa ceva. O să fie cei mai frumoşi ani din viaţa ta, mi-a şoptit ea ţinându-mi capul între mâini.

— N-am nimic. O să vin acasă în permisie curând, i-am zis.

— Da, a zis mama. Da, a zis cuprinzându-mi încă faţa.

— Dă-mi drumul, mamă, i-am zis. Am nevoie de cap.

Şi în noaptea aia, după ce Fadi a venit la control fără lipii, mi-a venit în minte fără cel mai mic efort.

— Nu mă duc, a spus Fadi. Nu mă sili să mă duc iar la muncă.

Plângea aşezat pe podeaua bucătăriei.

— Nu eşti o fătucă, a zis Nur. Nu trebuie să plângi în halul ăsta. Bărbaţii în toată firea nu plâng în halul ăsta.

Fadi s-a ridicat. S-a uitat cum Nur taie ceapă pentru mâncarea de weekend.

— Nu mă duc, a zis el înăbuşit. Merit mai mult de-atât. Avi patronul a zis că i-a cumpărat lu' fi-su o bicicletă nouă săptămâna asta. Are bicicletă şi e pe sfert cât mine la vârstă. Eu n-am avut niciodată bicicletă. Nu-i drept.

— Cine te crezi? Vreun răsfăţat de puşti israelian? Eşti un palestinian în toată firea şi aşa trăieşti. Asta trebuie să facem şi gata, a spus Nur.

S-a şters pe gât cu cârpa de vase şi Fadi a rămas dezgustat. Îi observase pliuri încreţite de piele în jurul gâtului care-i atârnau, piele fără rost care nu fusese acolo când primise s-o ia de nevastă, iar asta l-a dezgustat şi mai mult.

— Cum adică „să facem"? a întrebat-o. Doar de mine e vorba aici şi mă cunosc prea bine. Nu mă duc.

— Ba o să te duci, a spus Nur, atât de ştiutoare şi de bătrână, şi de aievea, şi tocând ceapă.

Iar când ea a surâs superior, el a simţit cum i se face mâna pumn şi a dat s-o pocnească – a simţit cum încheieturile degetelor i se sudează pe tăişul cuţitului, sus în aer. Nur i-a oprit cuţitul, dar Fadi nu s-a lăsat şi tot a pocnit-o, o singură dată, în falcă.

*

— Nu pot să dau cu pula-n tine, i-am zis lui Yaniv a doua zi dimineaţă.

Soarele încă nu se vedea şi mă trezisem mai puţin obosită. Mă trezisem cu destulă energie ca să mă uit în oglinda decolorată din rulota ce servea de toaletă. Nu mă mai uitasem în oglindă de luni în şir. Mă obişnuisem să mă spăl pe mâini privindu-mi picioarele.

— Ce? a făcut Yaniv.

Îşi ţinea braţul pe după umerii unei etiopiene de serviciu tot la maşini.

Îşi turnau pe gât plicuri cu zahăr şi le cântau melodii *mizrahi* dunelor de nisip neajutorate din faţa lor.

— N-am pulă, aşa că n-am cum să dau cu ea în tine, i-am zis.

Eram atât de puţin obosită, că m-am decis să mă iau un pic de el, ca să mă distrez. Ştiam c-o să turbeze când o să audă una ca asta. Chiar o să creadă că există ceva pe lumea asta care depăşeşte înţelegerea mea, dar nu şi pe-a lui.

— E doar o expresie, a zis Yaniv. Nu e pe bune, cum ar fi. Înseamnă să arăţi că nu-ţi pasă, înţelegi?

— Nu, cum vine asta? Nu ştii că n-am pulă?

— Ei, drăcie, a zis Yaniv trăgând aer în piept. E… E doar o expresie, nu pricepi? a spus întinzându-şi braţele cu un gest de implorare.

Chiar era stârnit, nici n-a observat că a împins-o puţin pe etiopiană.

— Nu înţeleg, am zis. Eşti prost dacă zici ceva atât de fără logică.

— Bine, dar… e o expresie, a spus Yaniv.

Se vedea clar după cum se bosumflase şi din cât de rapid molfăia că îşi storcea mintea să scoată cuvinte pe care nu le cunoştea. Cuvinte ca „literal“, „reprezentativ“ sau chiar „figură de stil“. L-am lăsat să caute cuvinte pe care n-avea cum să le găsească până s-a făcut ora când se deschideau porţile.

Mă aşteptam la aşa ceva, dar tot m-am speriat puţin când am văzut. M-am speriat de parcă mă convinsese cineva că sunt Dumnezeu sau deja moartă sau că am luat foc.

Fadi n-a mai încercat să mă evite la control de data asta. N-a încercat nici o şmecherie. Nici nu l-am observat stând la coadă şi dintr-odată a apărut, şi-a pus buletinul şi actele pe ciment în faţa mea, de parcă nici nu mă cunoştea. L-am lăsat să aştepte puţin până să le iau. M-am făcut că mă uit la Yaniv, care stătea aplecat şi discuta absorbit cu un palestinian dintr-o maşină. Câteva maşini au început să claxoneze; ţinea toată circulaţia pe loc.

Atunci m-am uitat şi am văzut şi m-am temut, însă doar o clipă; Fadi era rănit la încheieturile degetelor. Avea o tăietură pe care se aşternuse o crustă de sânge.

— Te-ai rănit? l-am întrebat.

— Da, a zis Fadi. M-am rănit.

Ofiţerul care mă repartizase în poliţia militară avusese dreptate. Era doar o prejudecată că toţi soldaţii cu beretă albastră nu făceau decât să raporteze soldaţii în permisie care-şi purtau incorect uniforma în mijloacele de transport în comun cu care mergeau gratuit. Am fost repartizată în unitatea de tranziţii din poliţia militară, care n-avea nimic de-a face cu vestimentaţia, ci cu controlul actelor. Însă era o greşeală foarte răspândită să te temi de beretele albastre. Când mergeam acasă cu trenul în foarte rarele weekenduri când eram în permisie, ceilalţi soldaţi din tren amuţeau când îmi observau bereta albastră. Apoi o ştergeau. Mă simţeam ca un căpcăun sau ca un dictator irakian, sau mă simţeam urâtă, ceea ce şi eram cu bereta aia pe cap.

Erau şi avantaje. Întotdeauna cel puţin un soldat din tren fugea de mine şi-mi lăsa mie locul, până şi când era mare aglomeraţie. Întotdeauna puteam să citesc în linişte Ghidul TV sau romane americane. În excursiile şcolare nu avusesem deloc parte de linişte în autobuz. Toată lumea voia să ştie ce cred c-ar trebui să facem cu vreo fată care furase prietenul alteia sau voia să vorbesc cu Yael să-i lase pe toţi să-şi copieze temele de la ea, pentru că fuseserăm prietene pe vremuri şi numai de mine se mai întâmpla să asculte. În tren, ca soldat, nu trebuia să-mi bat capul cu problemele altora sau să-mi dau cu părerea despre vreo bârfă.

O chestie foarte tare care s-a întâmplat din cauza beretei mele albastre a fost faptul

că odată un soldat, un băiat, s-a pus pe plâns când m-a văzut. Probabil avea multe nereguli la dosar şi ştia că nu purta ceva ca lumea, că îi lipsea un oarecare luciu, aşa că a izbucnit în plâns şi a luat-o din loc, a plâns şi a tulit-o.

Aveam un pic de câştigat de pe seama beretei albastre, însă nici un prieten. Nimic bun la care să mă gândesc înainte să adorm.

În noaptea aia, de după dimineaţa în care Fadi mi-a zis că s-a rănit, mi l-am închipuit dormind acum pe salteaua de paie, în faţa uşii casei sale. Mi-am imaginat că Nur a lui schimbase yala şi-l lăsase pe dinafară, că trebuise să facă pipi în stradă şi că a rămas treaz până la două dimineaţa ca să poată face pipi, atât era de stânjenit să nu-l vadă vecinii. Cât s-a mai ruşinat de durerea lui, de plictiseala asta, de nevoia asta umană de bază şi de uşurarea pe care a simţit-o când a urinat în sfârşit! De senzaţia de pustiu pe care a avut-o după aia. De parcă se golise de sine şi nu-i mai rămăseseră decât o baltă de urină, o saltea drept pat şi o uşă încuiată. L-a trezit un câine fără un picior care i se pişa pe faţă. Nu a dormit decât o oră, dar a venit timpul s-o ia spre punctul de control şi a luat-o într-acolo, iar în timp ce mergea se gândea că totul în viaţă era din vina lui, numai că eu ştiam că eu eram de vină, de fapt, că eu îmi închipuiam toate lucrurile care i se întâmplau şi mi s-a făcut niţel ruşine că a ajuns în ultimul hal din cauza mea, dar am adormit aproape îndată ce mi-am imaginat toate astea, ceea ce a fost o binecuvântare. Nu mai folosisem cuvântul ăsta, nici măcar în gând, oamenii de teapa lui Yaniv îl foloseau tot timpul, însă acum a fost primul cuvânt care mi-a venit în cap şi singurul.

Şi oricum toate astea, salteaua, uşa încuiată, urina din stradă, câinele fără un picior, toate erau doar în mintea mea, pentru că a doua zi Fadi a venit la control conducând o maşină.

L-am tot aşteptat. Trecuse de nouă şi mă aducea în culmea fericirii să văd că toţi muncitorii aproape identici care îmi arătau buletinele nu erau Fadi al meu. Ştiam că nu putea fi adevărat, însă eram şi convinsă că aşa se întâmplase: după ce se trezise când câinele fără un picior i se pişa pe faţă, Fadi a luat-o pe jos spre punctul de control, însă după ce s-a mai gândit, s-a întors. A hotărât de-a binelea ca măcar o dată să nu se ducă. Nu prea ştiam unde s-a dus după ce s-a întors şi eram sigură că era din cauză că adormisem înainte să-mi închipui partea asta. Am adormit aşa de repede!

Mă bucuram că dormisem. M-am bucurat pentru mine însămi cât Fadi nu s-a arătat, mă bucuram că aveam gânduri bune, că gândurile mele aveau o bunătate pe care pur şi simplu nu mi-o cunoşteam. Eram atât de puţin obosită, încât am reuşit să sper că eram mai bună decât mă consideram. Cumva mă simţeam de parcă nu plecasem în armată. De parcă nu eram încă în armată. M-am uitat la Yaniv şi m-am străduit să nu-l

urăsc. Nu-i vedeam decât trupul în picioare pe asfalt, pentru că îşi vârâse ca lumea capul în maşina pe care o controla. Mi-am imaginat chipul lui, pe care nu-l vedeam, şi m-am străduit să nu-l urăsc. Avea sprâncene stufoase, ascuţite, ca nişte săgeţi blănoase.

Atunci am auzit ţipătul.

Când am văzut roşu şi pe Yaniv dându-se încet înapoi, n-am înţeles că avea sânge pe gât. Am încercat să mă gândesc ce era, dar n-am înţeles că era sânge. Mai târziu aveam să-mi amintesc că mi-am dat seama, după felul în care Yaniv dădea din mâini când a făcut un pas şi încă unul cu spatele, că înţelesese că era sânge. În momentul ăla chiar a existat ceva pe lume mai presus de înţelegerea mea, dar nu şi de a lui.

Yaniv s-a prăbuşit la pământ şi a rămas nemişcat. În jurul meu lumea vorbea însufleţită, dar nu pricepeam nici un cuvânt. Erau vocile muncitorilor palestinieni. Vocile patronilor israelieni. Vocile soldaţilor. Sunau diferit între ele, însă parcă urlau aceleaşi cuvinte, pe care nu reuşeam să le aud. M-am uitat în pământ şi am văzut cum îmi cade bereta albastră, cum se prăbuşeşte vertiginos, cum se izbeşte de nisip şi, nu ştiu de ce, m-am întins după ea şi am rămas aşa, încremenită. Am rămas aşa, ca un copil care încearcă la nesfârşit să aterizeze cu bine după ce a căzut dintr-un leagăn.

Cineva a tras cu o armă. N-am văzut cine sau în ce a tras, doar am auzit zgomotul, din ce în ce mai amplu în timp ce traversa nisipul, şirul de bărbaţi şi baricada de ciment unde eu încă încercam să aterizez după o căzătură pe care nu o suferisem.

Fadi l-a înjunghiat pe Yaniv. Glonţul tras în Fadi l-a ratat cu totul şi, chiar dacă era mai palid decât de obicei când ofiţerii l-au tras din maşină, am ştiut că el e, pentru că-l cunoşteam bine. Fusese cu mine trei nopţi de somn mai bun, una după alta.

Nu s-a uitat la mine, nici cu bărbia, nici cu ochii, nici cu teamă când l-au luat. Nici nu ştia că exist, că existam pe lume şi vedeam ce se petrece în jur.

În ochii lui se vedea că orice bătăi de cap îl părăsiseră.

Am uitat de Fadi. Chiar am uitat. Şi de Yaniv. Am uitat o vreme. Nu mi i-am amintit decât acum două zile. Mi-am amintit drumul spre punctul de control în dimineaţa de după ce Yaniv fusese rănit în gât. Capul meu. Îmi amintesc capul meu. Pielea metalică a dubei antiglonţ nu mi-a dat pace deloc tot drumul. Bum, bum şi iarăşi bum. Mă dădeam cu capul de metal la fiecare curbă şi nu mă învăţam minte. Nu m-am învăţat minte deloc şi tot încercam să-mi odihnesc capul pe umărul drept, alegându-mă cu o nouă lovitură.

Nu mi-am amintit decât din cauza dubei, când am venit la Tel Aviv acum două zile şi-am început să-mi caut apartament. Pusesem nişte bani deoparte să am la început după cele nouă luni cât am fost ofiţer şi am primit salariu. Am completat formularele pentru şcoala de ofiţeri chiar a doua zi după ce a murit Yaniv. Nu voiam să mai fiu doar

o retardată care controla acte. Nu mai puteam.

Oricum, mi-am terminat serviciul militar ca ofiţer acum câteva luni şi-mi iau viaţa de la capăt. Evident că mai întâi mi-am căutat o locuinţă în cartierele mai noi din Tel Aviv, unde circulă taxiurile alea mari, ştii? Taxiuri care sunt de fapt dube, în care şoferul poate să ia cel mult zece oameni şi să-i lase unde vor pe ruta lui. Oricum, când îmi căutam apartament am luat un maxi-taxi de-ăsta din Tel Aviv, cel cu numărul 5, şi mi s-a părut că mergea ca pe apă. Sincer, nu m-am lovit nici măcar la cot.

Abia acum o oră mi-am luat un apartament cu chirie lângă Piaţa Rabin. N-o să jignesc pe nimeni vorbind despre bani, să spunem doar că, la cât va trebui să muncesc ca să-mi acopăr chiria, n-o să uit prea repede dubele de metal. Nici pe Fadi. Dau atâţia bani ca să stau în cartierul ăsta pentru că taxiurile de aici seamănă cu cele de peste tot din lume. Sunt galbene şi sunt maşini normale. Nu vreo ciudăţenie din aia de maxi-taxi.

Şi mai ştiu că n-o să-l uit pe Fadi pentru că, deşi somnul mi-a fost o binecuvântare din ziua aia când Yaniv a fost înjunghiat în gât, în vreo două nopţi a trebuit să mă uit la televizor ca să adorm. Aveam nevoie să-mi inunde ochii toate culorile alea ce radiau din cutie ca ei să se închidă singuri.

În seara aia. În seara aia auzeam cum etiopienele şi marocanele sporovăiesc în pergola de lângă rulote.

M-am dus la baie şi m-am uitat în oglindă. Mi-am luat puşca şi am proptit-o în mânerul uşii ca să nu poată intra nimeni, deşi ştiam că toate fetele erau la fumat, c-o să fumeze ore în şir şi c-o să fiu singură.

Mi-am scos bocancii şi şosetele. Erau albe şi ţin minte că m-am îngrozit când mi-am dat seama că purtasem şosete albe toată ziua, pentru că n-aveam voie să purtăm decât şosete închise la culoare când eram de serviciu la postul de control. Şi chiar dacă eram un soldat din unitatea de tranziţii a poliţiei militare, eram totuşi un soldat din poliţia militară, reprezentam beretele albastre şi aşa mai departe.

Şosetele alea albe. Ţin minte că m-au îngrozit în seara aia.

Cureaua, pantalonii verzi, bluzonul verde, maioul verde, sutienul, chiloţii pe care-i purtasem pe dos pentru că nu mai aveam alţii curaţi. Mi-am dat totul jos şi m-am privit goală în oglinda aia pătată. Sânii prea mari, noile riduri ce mi se formaseră pe marginea buzelor.

Atunci am văzut că sunt soldat şi m-am uitat mult şi bine şi nu mi-a fost frică. Mai erau câteva săptămâni până împlineam nouăşpe ani. Era în seara dinainte să completez formularele în care făceam cerere să urmez şcoala de ofiţeri. Atunci am văzut că eram soldat şi am ştiut că o să fiu ofiţer şi nu mi-a fost frică.

N-am făcut duş în seara aia. M-am gândit la Nur, mi-am zis că ea probabil făcuse duş şi că deja aranja să-l scoată pe Fadi din închisoarea israeliană, că era o femeie puternică,

apoi mi-am amintit că eu o creasem, o născocisem, că eram soldat şi ea nu exista.

În seara aia. În seara aia auzeam cum etiopienele şi marocanele sporovăiesc în pergola de lângă rulote.

Când stăteam în pat nespălată le-am auzit spunând că gâtul lui Yaniv aproape fusese despicat în două de cuţitul cu care-l ucisese palestinianul din maşină şi m-aş fi gândit la chipul lui Yaniv şi la sprâncenele lui stufoase şi ascuţite. Şi m-aş fi întrebat ce voiau să spună fetele când ziceau că *aproape* fusese despicat în două, însă am adormit. Am adormit fără să mă gândesc la nimic. A fost floare la ureche. Orice se poate dacă insişti.

1. *Dawson's Creek* (n. tr.).

Oameni inexistenţi

Persoana A

Cadavrul sudanezului e încă înfipt în gardul de sârmă ghimpată. Nadav zice că soldaţii egipteni şi noi, soldaţii israelieni, sunt ca doi copii pe chei, fiecare aşteptând să se arunce celălalt în apă şi să ia cadavrul. Un braţ al sudanezului e ridicat deasupra capului şi limba îi atârnă. Parc-ar fi un înotător împietrit. Nadav spune că sunt o fată deosebită. „Avişag, tu nu te gândeşti decât la tine.“ Nu eram de tură când egiptenii l-au împuşcat pe individ. Când sunt de tură mă uit douăşpe ore la gard prin monitorul verde şi mă gândesc la oameni inexistenţi. Ne cunoaştem bine eu şi oamenii pe care mi-i închipui. Numai că Nadav spune că e tocmai invers decât când te gândeşti la altcineva. Mergem cu jeepul de-a lungul gardului pentru că Nadav este ofiţer şi trebuie să verifice ce fac fetele mai mari din turnurile de pază şi din punctele de control. Paznica bazei îmi cere permisul militar de trecere şi îi arăt că mi-am luat o zi de permisie. A fost un pic cam greu, pentru că baza duce mereu lipsă de fete noi, care trebuie să stea de pază timp de patru luni. Înainte să ajungem în staţia de autobuz îl întreb dacă e rău că mă gândesc numai la mine. Nadav a uitat că mi-a zis asta la un moment dat. Spune că tuturor le-a intrat în cap că dacă altcineva e altfel decât ei, atunci nici *ei* nu sunt cine sunt, şi că numai eu n-am pus botul la aşa ceva, pentru că eu nu mă gândesc decât la mine. Nu ştiu dacă e rău sau bine. Vreau un hamburger. Doi.

Persoana B

După ce se termină totul, după ce sunt în siguranţă, deschid ochii şi toată lumea poate să vadă că sunt în viaţă. Sunt singura fată dintr-un salon de spital plin de compatrioţi răniţi. Ei nu scot nici un sunet, însă eu urlu, pentru că pot, pentru că vreau apă. Doctoriţa din ţărişoara asta vine şi mă întreabă ceva în limba ţărişoarei şi translatorul traduce. Vrea să ştie cum am fugit din Sudan. Vrea să ştie ce-a fost în mintea mea. Îmi dă un pahar cu puţină apă. Adică, explică translatorul, ce-a fost în

mintea mea când m-am aruncat în gardul ăla din tăişuri micuţe de cuţit. N-am avut nimic în minte. Nu eu am hotărât. Am simţit-o pe ea. Era cu mine. Mama. Mama. Mama. De un milion de ori, iar şi iar şi încă o dată. Era o uriaşă, o fetiţă, o boabă de strugure şi vântul totodată. Era cu mine şi dup-aia n-a mai fost. Călăuza care ne-a scos din Egipt a zis că în Israel, în ţărişoară, lumea nu crede în farmece. Crede în oameni. În ţărişoară să crezi şi tu în ce cred ei, să faci şi tu ca ei.

Persoana A

În staţie, Nadav îşi ia doi hamburgeri, dar pentru mine zice să-mi iau doar unul. Zice că nu reuşesc niciodată să-l termin pe-al doilea. Îi zic că nu-i adevărat, dar e. Zic că de data asta o să-l termin. Glumesc. Îl întreb: dacă mănânc pentru doi? Ridică din sprâncene şi mă surprinde când îmi răspunde: Avişag, hai să-l păstrăm. Hai să-l creştem la o fermă cu arbori de piper din deşertul Negev şi să fim fericiţi. Oricum peste un an termină armata. O să fie grozav. E grozav. Asta e soluţia la toate problemele din lume. Tot timpul trăncăneşte. Dar eu râd şi-i spun că glumeam, cum să-i zic aşa ceva la coadă în McDonald's. Îi zic că mănânc doar pentru mine, dar tot vreau doi hamburgeri. Şi cartofi prăjiţi. Mănânc doar pentru mine, dar e adevărat că sunt însărcinată. Nu-i spun pentru că nu e aievea, nu simt că ar fi. Îmi simt corpul încă de parcă aş fi doar eu. Până şi corpul mă trădează zilele astea şi eu îl trădez, eu şi corpul meu suntem duşmani. Îmi vine să zic că sunt singură pe lume. Mi-e foame, mi-e greaţă, mi-e tot mai foame şi mai greaţă. Şi oricum eu nu prea vorbesc. N-am mai încercat aşa o tâmpenie de când eram în tabăra de instrucţie. Îmi rămâne jumătate de hamburger nemâncat şi Nadav îmi spune să-mi fac curaj. Nu pleacă până nu termin. Rup în două ce-a mai rămas din hamburger şi-mi îndes o bucată pe gât. Îmi rămâne în colţul gurii o felie de castravecior murat şi sucul gastric acid amestecat cu ketchup îmi vine în sus pe gât, urmat de carne. După ce vomit pe podeaua McDonald's-ului din staţia de autobuz, Nadav îmi zice că toată povestea ilustrează perfect că nu mă gândesc decât la mine. Nu mai apuc să-i dau dreptate pentru că trebuie să prind autobuzul 72.

Persoana B

Îţi vine să crezi că nu exist, dar exist. S-a întâmplat. Uite ce s-a întâmplat: el făcea curse cu o tricicletă cu o remorcuţă în spate, ca un pui de animal, şi-aşa câştiga bani în tabere, tot mai mulţi bani. Era soţul maică-mii, dar nu şi tatăl meu, şi în câteva luni a

strâns destui bani ca să tocmească o călăuză să ne ducă pe toţi trei în Egipt şi de-acolo în ţărişoară. N-aveam voie să-i spunem „Israel“, dar lumea-i zicea „ţărişoara“. Se vorbea despre ea; oameni de peste tot din Sudan şuşoteau despre ea, cum se poate ajunge în ţărişoară – soluţia. Când au venit şi-au început să omoare lumea din tabără, soţul maicămii m-a ascuns sub o pătură în remorca tricicletei şi nimeni nu s-a atins de mine şi nu mi-a făcut nimic, eram în siguranţă, dar numai într-un fel şi doar o vreme. Toţi trei eram în siguranţă şi supravieţuiserăm primei zile. Asta era o problemă. Călăuza zicea că a doua zi pleacă şi că vrea mai mulţi bani de om, o groază de bani, altfel nu ia pe nimeni. Atunci am ştiut că trebuie să-l omor. Pe soţul ei. Şi-apoi mi-a fost uşor să înţeleg că şi pe ea o să trebuiască s-o omor. Toată lumea din tabără punea bani deoparte ca să plece în ţărişoară şi acum toată lumea avea nevoie de şi mai mulţi bani şi în fiecare cort fiii îşi omorau părinţii pentru bani şi taţii îşi omorau copiii şi nevestele – cel mai puternic îl omora pe cel mai slab. Dar ei doi au adormit. Se iubeau. Mă iubeau şi pe mine. Au adormit, dar de fapt îşi aşteptau moartea, pentru că odată ce dau peste o tabără, nu pleacă, se-ntorc a doua zi şi-n următoarea zi şi-ntotdeauna vine o altă zi, pur şi simplu aşa e, şi curând nu mai rămâne nimeni în tabără, totul se termină în doar câteva zile. Toată povestea se termină în câteva zile. Voiam eu banii, dar m-au refuzat, au zis că o să spere mai departe şi, dacă plecăm, plecăm cu toţii. Exista speranţă, credeau că putem mereu să sperăm. Credeau în farmece. Nu se temeau de mine pentru că nu eram fiu. Eram o fiică micuţă, foarte mică. De-asta a trebuit să mă folosesc de foc, nu de vreun bolovan, de-asta a trebuit să mă mişc repede şi chiar m-am mişcat. Am făcut rost de bani, a mers. Nu după mult timp am început şi eu să cred în farmece.

Persoana A

Şoferul autobuzului 72 opreşte lângă o gelaterie – pentru că poate – şi-i cumpără îngheţată fiică-sii – de fapt, sorbet de piersici – şi toţi pasagerii trebuie să aştepte. Un licean care stă în spatele lui îi strigă că nu e frumos ce face şi şoferul îi zice să-i sugă pula, deşi fiică-sa e de faţă, e doar un copil, şi nu e deloc bine. Îmi vine să-i zic şi eu vreo două, pentru că mă tem că voi întârzia la doctor, dar nu zic nimic pentru că dac-aş fi eu şofer de autobuz aş opri fără jenă să iau îngheţată când aş avea chef, numai că aş cumpăra sorbet de mere şi n-aş opri pentru că i s-a făcut copilului meu poftă de îngheţată, ci pentru că mie mi s-ar face poftă de îngheţată, mă rog, sorbet. Aşa că înţeleg ce simte şoferul de autobuz. Mă gândesc că asta înseamnă să te gândeşti la altcineva în afară de tine şi-mi vine să i-o zic lui Nadav, dar nu pot, desigur, pentru că s-a întors la bază şi pentru că sunt singură. Doctoriţa de la clinică spune că am două opţiuni şi mă însufleţesc, pentru că cel mai mult pe lume îmi place când pot să aleg şi credeam că nu

am de ales în chestiunea asta, credeam că trebuie să fac ceva anume şi gata, ca în viaţa obişnuită, ca în armată. Doctoriţa îmi spune că pot să-l aspire şi să cureţe ce mai rămâne sau că pot să iau două pastile şi apoi fătul o să-mi cadă singur. Nu ştiu ce să aleg. Dacă îl aspiră o s-o facă imediat şi mă cam plictiseşte şi nelinişteşte să aflu cum e asta, dacă m-aş simţi altfel sau chiar tristă, aşa cum nu m-am mai simţit de ceva timp. Dar dacă iau pastila aş putea să plec imediat, să mă întorc la bază şi poate că ofiţerul o să-mi aprobe doar jumătate din ziua de permisie şi aşa o să pun deoparte jumătatea aia de zi, pentru că ofiţerul unităţii de pază e foarte de treabă; e prieten cu Nadav. Şi ar putea fi interesant să stau de tură în uniforma mea şi să fumez o ţigară în camera de observaţie în timp ce un bebeluş micuţ de tot cade din mine şi numai eu ştiu. Nici n-auzisem că există o pastilă din asta! Minunile ştiinţei. Îmi place că amândouă opţiunile sunt interesante. Aşa, decizia e mult mai specială. Dar până la urmă aleg pastilele pentru că mi-e dor de ei. De oamenii inexistenţi de pe monitorul verde.

Persoana B

Farmecele săvârşite după ce am plecat din tabără au fost foarte neobişnuite, erau opera maică-mii şi nu te-ai fi aşteptat la aşa ceva. Din ce-o să povestesc ai să crezi că am avut mare noroc, dar n-am avut. Unii oameni au trebuit să meargă pe jos din Darfur până în Khartoum, dar noi n-am mers decât câteva ore şi după aia călăuza ne-a suit în camionul unui beduin. Una dintre celelalte femei a trebuit să stea în faţă şi să joace rolul nevestei beduinului, iar restul am stat în spate, printre lăzi de lemn cu cartofi şi făină. În timp ce priveam cum beduinul o ia pe femeie de mână şi o ajută să urce în cabină, exact atunci am auzit prima dată sunetul ăla în scobiturile ochilor, cineva care a plescăit din limbă de două ori a nemulţumire, mama, cred. *Degeaba, degeaba totul*, am auzit o şoaptă vibrându-mi în spatele frunţii. Femeia care urcase în cabină părea de optâşpe ani, de vârsta mea. Avea o piele neobişnuit de albă, aproape ca a muncitorilor care emigraseră din India. Atunci mi-am dat seama că, orice s-ar întâmpla, fie că trăiesc, fie că mor, şi dacă ajung regină, niciodată n-o să am pielea la fel de albă ca femeia aia. N-o să fiu niciodată atât de frumoasă. Am simţit că mi se rupe inima, rău de tot. Totul era în zadar. Niciodată nu-mi mai trecuse prin cap o asemenea grijă, dar acum numai la asta mă gândeam. În toate orele şi zilele cât s-au învârtit roţile camionului pe nisip atâta am plâns, că ceilalţi mi-au dat mie proviziile de pâine şi pastramă de vacă. Nu-şi închipuiau ce văzusem de eram mai tristă decât ei, pentru că văzuseră ce era mai rău, şi aşa până şi fiii care le crăpaseră capul taţilor lor cu pietroaie s-au simţit îmbunaţi. Dar eu plângeam mai departe pentru că mişcarea roţilor mi se părea o jignire. M-am tot gândit că nici nu contează când sau unde o să ajungem. Mama şi soţul ei tot morţi o să

fie, şi eu îi omorâsem. Mai rău, eu rămâneam tot eu şi n-aveam nimic nicăieri şi eram un nimic oriunde aş fi mers. Când am ajuns în Egipt, călăuza noastră era îngrozită pentru că tocmai prinseseră două camioane cu emigranţi ilegali; şi nu-i omorâseră doar pe emigranţii ilegali, le omorâseră şi pe călăuzele beduine care erau cu ei. Dar ne-au lăsat să trecem fără incidente. Atunci totul a devenit mai sumbru şi apoi şi mai sumbru.

Persoana A

La patru ore după ce am luat a doua pastilă mi se pare că o să dau colţu', deşi ştiu că nu. Mă doare burta pe dinafară, de parcă un toboşar ar bate în ea cu pumnii. Mă prăbuşesc în faţă, dar îmi lungesc gâtul pentru că ştiu c-o să ţipe la mine dacă-mi iau ochii de la monitor. În cei optâşpe ani de viaţă ai mei mi s-a întâmplat uneori să cred c-o să mor, dar am trăit, iar şi iar. Acum două luni, când m-au trimis aici şi-am intrat prima oară de tură în faţa ecranului verde, am rezistat patru ore şi după aia am crezut că sigur mor. Peste tot în jur erau fete care se zgâiau la porţiunea lor de gard şi nu înţelegeam cum îndură să facă asta douăşpe ore, din nou data viitoare şi de la capăt. Îmi repetam în gând că aşa o s-o duc în următoarele patru luni, până primesc permisiunea să lucrez la control şi să stau de pază în turn, până „mă dau pe brazdă", cum zice Nadav, şi nu-mi închipuiam nici cum o să rezist încă o oră. Pixelii verzi pluteau şi se înghiţeau unul pe altul. Ajunsesem să mă uit cruciş. Număram în minte până la o mie şi o luam apoi de la început. După aia m-am hotărât să mor sau măcar să mă împuşc în picior după ce se termină tura, ca să mă elibereze din armată. M-am gândit în care picior să mă împuşc, în dreptul sau în stângul, şi aşa m-am simţit mai bine şi m-a ajutat să-mi trec timpul şi fix atunci când am zâmbit i-am zărit. Printre pixeli erau nişte scame albe, purici în formă de oameni, sute de omuleţi în miniatură, oamenii mei inexistenţi. Nu era prima dată când îi vedeam, dar nu mi se mai întâmplase de şase ani, de când aveam doişpe ani, când avusesem păduchi ultima oară. Prima oară am avut păduchi la opt ani şi am crezut c-o să mor, dar n-am murit. M-am scărpinat tare de tot în cap cu un creion în ţeastă, şi când am scos creionul din păr am văzut pe el un păduche plin de sânge. Nu credeam c-aş fi putut muri din atâta lucru. Dar tot i-am zis maică-mii şi ea m-a uns cu gaz pe păr, întinzându-l cu peria, şi m-a pus să mă uit la televizor cu o batistă pe cap. Păduchii fugeau din capul meu ca dintr-o cameră de gazare. Îi simţeam cum o iau la vale şi-i vedeam cum se târăsc pe gât, un şir de picioruşe şi de trupuşoare rotunde. Nu credeam că pot să mor din atâta lucru. Era foarte tare. Dar după aia maică-mea a zis că trebuie să scăpăm şi de ouă. A trebuit să stau sub duş ore în şir în timp ce ea îmi trecea prin păr un pieptăn pentru păduchi. În timpul ăsta îmi tot vorbea, ceea ce uram cel mai tare, pentru că pe-atunci nu mai prididea cu cei trei copii, cu slujba de profesoară de

istorie la liceu şi fără soţ, aşa că, ce s-a gândit ea, hai să profite de timpul ăsta ca să mă bată la cap: că nu-mi pun niciodată farfuriile în chiuvetă, că-mi las ghiozdanul la uşă, că aduc noroi în casă şi că toate astea o omoară cu zile, nu mai speră decât să mă fac mare şi să am o fată care să semene perfect cu mine, aşa o să înţeleg şi eu în sfârşit ce rahat cu moţ sunt. Nu credeam c-o să mă omoare atâta lucru, numai că urăsc înjurăturile, şi acum, şi când eram mică, şi simţeam că mi se pune un nod în gât de câte ori înjura – şi înjura, nu glumă, când mă curăţa de lindini. Patru ani i-a luat să mă scape cu totul de păduchi şi la început a trebuit să stau de fiecare dată în baie şi de câte ori înjura simţeam că mor – până i-am născocit pe ei, pe oamenii inexistenţi. Erau alcătuiţi din petele maronii de pe gresia albă din baie.

Persoana B

Am crescut cu poveşti despre oameni părăsiţi sau violaţi de călăuze şi lăsaţi să moară în mijlocul drumului, dar în Egipt ne-au poftit să stăm câteva zile la adevărata nevastă a beduinului, la o podgorie. Nevasta era stafidită rău, dar ştia să citească şi chiar citea în fiecare seară din *Coran*, iar eu nu ştiam să citesc şi aşa mi-a trecut prin cap că n-o să învăţ niciodată să citesc şi m-am gândit că, şi dacă învăţ să citesc, tot n-o să fiu niciodată prea bună la asta, deja ratasem optâşpe ani din viaţă, ce rost mai avea? Şi iar am auzit-o pe mama plescăind nemulţumită din limbă şi şoptind *degeaba, degeaba totul*. Niciodată de când eram nu-mi mai trecuseră prin minte lucruri de-astea, nici pe departe; aveam gândurile astea în minte, dar nu erau ale mele. Vraja devenea din ce în ce mai puternică. Beduinul şi nevasta lui se purtau foarte frumos cu noi, mai ales cu mine, zâmbeau ca doi copii dimineaţa şi nevasta chiar m-a luat odată la plimbare prin vie şi atunci mi-a trecut prin cap că eu n-o să mă port niciodată aşa de frumos cu străinii, cu nimeni pe lume, că aveam inima neagră ca tăciunele, ca inima de vrăjitoare, şi oare nu era păcat, oare nu se putea cumva să fie mai bine? Cum mergeam aşa prin vie, pentru prima oară de când plecasem din tabără, o clipă doar, totul a fost un pic mai bine, totul a fost aievea, fără farmece. Nu mai văzusem struguri. M-am aplecat printre frunzele verzi şi m-am uitat lung la unul, la o singură boabă de strugure. Era perfect rotundă şi verde, şi atât de în pacea ei, că m-a cuprins invidia. Avea pieliţa netedă şi lucea în soare, încât vedeai cum se întind linioare în ea, linii tainice, de carne şi demnitate. Am atins-o încetişor. Şi atunci am auzit plescăitul din limbă. Şoapta aia, *degeaba*. Atunci am ştiut că s-a terminat cu mine, când mi-a trecut gândul ăsta prin minte: că, orice s-ar întâmpla, orice-aş face, totul va fi în zadar – niciodată, nici în veci, nici într-un milion de ani n-o să ajung o boabă de strugure.

Persoana A

Am inventat jocul cu oamenii inexistenţi la opt ani, când aveam păduchi; pe atunci mă prefăceam că oamenii erau petele de pe gresia băii. Acum îl joc cu oamenii pe care mă prefac că-i văd printre pixelii monitorului cât durează tura. Nici nu simt cum trec cele douăşpe ore. Când se termină tura, chiar mi-e dor de ei. Jocul e aşa: mă prefac că un grup de pixeli de pe monitor e de fapt un grup de oameni. Uneori sunt într-o ţară. Alteori sunt în spaţiu. Şi alteori sunt într-o cameră imensă. Nu contează. Apoi mă prefac că sunt conducătoarea lor şi le dau o veste deosebită, că s-a descoperit că unul dintre ei este cu totul aparte, cel mai deosebit dintre toţi. Uneori omul acela se pricepe foarte bine la cântat, alteori e cel mai deştept om care s-a născut vreodată şi alteori e cel mai bun om din lume. Însă omul respectiv, întotdeauna o fată, nu ştie că e atât de deosebit. Se crede un nimeni. De obicei e vorba de cel mai micuţ pixel de la marginea ecranului şi când îi spun cine e în realitate, ce mai, se însufleţeşte aşa de tare, că e cu sufletul la gură. Nici nu şi-a închipuit vreodată. Apoi iau jocul de la capăt cu un alt grup de pixeli, poate cu pixelii de sub salcia ruptă sau cu cei de jos de tot. Nu mă plictisesc deloc pentru că am o memorie groaznică, aşa cred, de cum se termină o rundă, o uit total. Mai uit şi lucruri din lumea reală, de exemplu, toate jocurile pe care le-am jucat la şcoală cu Yael, serialele mele preferate, vocea lui Dan, ziua maică-mii şi cine sunt. Nadav zice că li se întâmplă multor soldaţi care stau de pază, slujba e de vină. Nadav spune că am luat-o razna, că sunt prea liniştită şi mulţumită de mine. M-a întrebat ce cred despre sudanezii ăia care sar gardul de la graniţa cu Egiptul şi i-am zis că doar mă reţin din jocurile cu oamenii mei inventaţi, pentru că dacă sar pe la porţiunea mea de gard trebuie să raportez prin staţie, iar când sunt împuşcaţi, chiar dacă nu mor, mă pot face să-mi pierd rău concentrarea. S-a enervat şi am crezut că poate am spus ceva antisionist şi am adăugat: bine, mai cred şi că egiptenii sunt animale. Atunci Nadav m-a făcut naivă. Mi-a zis că nu putem să-i împuşcăm pe sudanezi, ar da rău, dar nu vrem să ajungă în ţara noastră, pentru că aşa trebuie să le dăm joburi, aduc tot felul de boli cu ei şi scade populaţia evreiască din cauza lor. Aşa că-i lăsăm pe egipteni să-i împuşte, pentru că egiptenilor nu le pasă dacă-şi fac o imagine proastă, lumea şi-aşa are o părere proastă despre ei, dar îi iartă pentru că sunt arabi. N-am reuşit să-i urmăresc explicaţiile până la capăt, aşa că mi-am fixat privirea în albul ochilor lui şi mi-am închipuit o cameră plină de oameni inexistenţi. Atunci mi-a zis că nu mă gândesc decât la mine. N-aveam cum să mă scot. Dar nu prea-mi păsa. Acum mi-aş dori să-mi pese. Am nişte crampe de parcă măruntaiele încearcă să mi se împingă în jos între picioare, iar ochii mi se bat în aşa hal, c-au dispărut toţi oamenii inexistenţi şi nu văd decât un gard pe monitorul verde şi copacul ăla rupt, şi mai am opt ore din tură. Cadavrul sudanezului e încă înfipt acolo, chiar la margine, ca o pată pe benzile orizontale ale monitorului.

Persoana B

Mergeam spre gardul de la graniţa Egiptului cu Israelul înşiraţi în beznă, fiecare cu mâna pe umărul omului din faţă. Călăuza ne părăsise de o oră, zicându-ne doar s-o luăm tot înainte şi să ne rugăm Cerului. Nu ştiam de ce merg, dar nu ştiam nici ce să fac în loc să merg, aşa că mergeam. În faţă se vedea o salcie; era ruptă, însă coroana prăbuşită pe pământ îi era încă verde. Gândurile vrăjite, acel *degeaba* şoptit, erau tot mai rele cu cât păşeam mai departe. Am încercat să-mi conving picioarele să meargă măcar până la copac, mai vedem noi după aia. Nu puteam să zbor ca o pasăre, aşa că ce rost avea? Stângul înainte. Plescăit din limbă. *Degeaba*. Nu puteam să fiu bărbat, aşa că ce rost avea? Dreptul înainte. Plescăit din limbă. *Degeaba totul*. Nu mai puteam să fiu niciodată copil, aşa că ce rost avea? Stângul înainte. Plescăit din limbă. *Degeaba, fără rost*. Când am ajuns la copacul rupt le-am zis picioarelor că acum nu mai trebuie decât să ajungă la gardul din faţă, să mai facă doar câţiva paşi. Dar era prea târziu. Şoaptele acelea, *degeaba*, îmi ajunseseră până jos la sandale şi le lipiseră de pământ. M-am oprit. Femeia din spate şi bărbatul din faţă s-au întors spre mine, dar nu-mi vedeau decât ochii şi ni se spusese să nu facem nici un zgomot din pricina turnurilor de pază, aşa că au luat-o repede în faţă şi m-au lăsat. Niciodată nu voi putea să rup vraja, şirul gândurilor, aşa că *ce rost avea*, mi-am zis, şi atunci s-au aprins luminile dinspre turnurile egiptenilor, pe care nici nu le zăriserăm, însă erau atât de aproape, că vedeam cum li se scorojeşte vopseaua prin fasciculele de lumină, vopseaua scorojită, focurile de armă, urletele şi gardul din faţă, eram atât de aproape, fugeau cu toţii, dar eu am rămas nemişcată până m-a împins ceva de la spate, un foc de armă, capul mi-a căzut şi mi s-a îngropat adânc în ramurile copacului rupt, iar atunci gândurile şi lumea au amuţit şi au îngheţat, însă doar preţ de-un minut.

Persoana A

Din şase în şase ore avem dreptul la o pauză de zece minute, ca să mergem la toaletă, ceea ce e tare bine pentru că trebuie să-mi schimb tamponul şi mai e bine şi pentru că, atunci, pe loc, mă hotărăsc să nu mai fiu aşa cum sunt. Nu pentru că Nadav mi-a zis ce mi-a zis. Nu-mi pasă de ce zice Nadav, nu mi-a păsat niciodată, pentru că, orice ar zice, tot mă cheamă la el în cort în fiecare noapte. Ci pentru că, de vreme ce toţi oamenii inexistenţi au dispărut de pe monitor alungaţi de durere, îmi dau seama că n-o să mă pot bizui pe ei la nesfârşit. Că a venit timpul să-mi pese de altcineva în afară de

mine. Nu mai am decât câteva minute de pauză în care să încep să-mi pese de altcineva în afară de mine, aşa că mă concentrez din greu. Închid ochii şi încep cu copilul. Nici nu mi-a trecut prin cap să-l păstrez şi doctoriţa nici nu m-a întrebat. A presupus. Oamenii fac tot felul de presupuneri despre soldaţi. Încerc să-mi închipui că facem împreună ceva ce făceam pe vremea copilăriei mele, însă după cinci luni de ture cu ochii în monitorul verde memoria mi s-a prostit în aşa hal, că nu-mi mai amintesc nimic din copilărie destul cât să-mi închipui ceva, nici un miros, nimic. Acum am în nări doar miros de sânge şi sudoare. Nu-mi amintesc bine decât păduchii. Aşa că încerc să-mi închipui că îmi pieptăn fetiţa cu un pieptăn pentru păduchi, dar nu funcţionează, pentru că nu are chip: când se întoarce spre mine, faţa i-e doar un cerc gol de culoarea pielii. Şi mi se pare că dacă-i dau copilului meu un cap fără chip, asta nu înseamnă deloc că mă gândesc la altcineva, dimpotrivă, aşa că nu mai încerc să mi-o imaginez cum ar fi, ci aşa cum e de fapt şi mă chinui să-mi pară rău pentru ea. Chiar mă frec la ochi şi mă străduiesc să plâng. Îmi închipui copilul ca în pozele din pliantele anti-avort, micuţ cât unghia şi drăgălaş ca un extraterestru făcut ghem, mi-l închipui înotând fericit în sânge şi carne până când dintr-odată e împins spre o lumină înfricoşătoare, imensă, şi ştie c-o să moară. Dar e mai degrabă un experiment interesant de gândire decât tristeţe, pentru că-mi dau seama că fătul nu are cum să ştie c-o să moară. Mă apuc să mă gândesc la toţi sudanezii împuşcaţi lângă gard noapte de noapte, cum vin din iadul lor şi merg neîncetat cu tălpile pline de băşici ca să moară aici, dar nu mi-au mai rămas decât două minute din pauză şi, oricum, e de-nţeles că nu-i uşor să-mi pară rău de ei pentru că, la urma urmei, arată ca nişte africani, diferiţi de orice om cu care am vorbit vreodată şi sunt atât de mulţi, şi mor de fiecare dată, şi durerea de burtă m-a mai lăsat, şi cred că poate o să-mi fie foarte greu să mă schimb.

Persoana B

Plescăit din limbă, *degeaba* şoptit, ce rost mai are totul dacă niciodată… dacă niciodată n-o să fiu milioane de lucruri. Farmecele au învins. Gândurile erau totul, curând eu n-o să mai exist. Îmi simţeam umărul cald şi umed de la focul de armă, auzeam mai puţine ţipete dinspre ceilalţi şi vedeam gardul. Aveam nisip în gură şi aşteptam să se termine, nu eram tristă, eram uşurată, simţeam că scăpasem. M-am lăsat pe-o parte nu ca să respir, ci pentru că aşa mi-a cerut corpul să fac. Mi-am îndoit genunchii şi am luat în braţe ramurile rupte ale copacului. Mi-am rezemat bărbia între mâini. O făptură făcută ghem. Umărul mi-era şi mai cald. Apoi mi s-a încălzit şi celălalt umăr, dar altfel, sub atingerea altcuiva. Căldura iertării, căldura atingerii de mamă.

Persona A

Tot nu reuşesc să găsesc oamenii inexistenţi pe monitorul verde când mă întorc de la toaletă. Celelalte fete s-au însufleţit. Gali, care a fost cu mine în tabăra de instrucţie, îmi spune că agitaţia s-a stârnit pentru că iar au încercat nişte sudanezi să sară gardul, însă egiptenii i-au împuşcat aproape pe toţi, sudanezii nici n-au apucat să se prindă că erau aproape. În zece minute se pot întâmpla multe. Închid ochii şi-mi şterg lacrimile cu pleoapele, înainte să alunece în jos. Plâng, însă doar pentru că exact în clipa asta un junghi îmi spintecă burta, o durere cu totul altfel decât înainte, o durere ca nici o alta, şi-mi spun că acum copilul sigur nu mai e. Închid ochii doar o clipă şi când îi deschid tot nu văd oamenii inexistenţi pe ecran, nu-i decât copacul ăla rupt, însă lângă el e cineva întins pe pământ. E mai mare decât par de obicei oamenii din mintea mea pe ecran, e la mărimea pe care o au sudanezii pe ecran. E mare cât unghia şi drăgălaş, ghemuit ca un extraterestru. Văd cum respiră pe patul de nisip. Avem probleme dacă atingem ecranul, pentru că se zgârie, dar nu-mi pasă. Mă gândesc la altcineva în afară de mine. Întind mâna şi ating ecranul verde – e rece, îndepărtat şi aievea. Îmi închipui că ating copilul pe care n-o să-l cunosc niciodată. Îmi închipui că nu exist. În clipa aia doar ea există.

Persoana B

Cum zăceam pe nisip lângă copacul rupt, vedeam gardul şi simţeam atingerea cuiva. Am simţit multă vreme mâna cuiva pe umăr. Nu era o ramură ruptă, era atingerea cuiva. O atingere ca de sticlă, care dura la nesfârşit. *Mama*, mi-am zis. De un milion de ori, iar şi iar. *Mama*, *mama*, *mama*. Odată, după ce a plecat tata, m-a învăţat să fac orez. Mi-a ţinut mâna şi am amestecat împreună. S-a întâmplat cu mult timp în urmă. Îmi ţinea mâna, dar eram mică şi orezul a ieşit tare. A zis că de vină era apa. A zis că apa nu e bună. Dar din seara aia nu mi-a mai împletit părul. Nu mi l-a mai împletit nici atunci, nici în vreo altă seară, sau poate că în seara aia n-am mai pus-o eu să mi-l împletească. Am mâncat oricum orezul şi ne-am culcat, iar apoi ne-am trezit. Noaptea aia după ce mi-a ţinut mâna şi am amestecat amândouă ar fi putut să nu se mai sfârşească niciodată, dar s-a sfârşit. Şi noaptea când eram lângă gard, lângă copacul rupt, şi ea s-a sfârşit. Cum zăceam pe nisip, puteam să jur că mă atinge cineva. Dar, cu toate că mă străduiam s-o ascult, vocea mamei se stingea. Şoaptele acelea, *degeaba*, s-au auzit tot mai slab, apoi deloc. Vraja aia veche şi rea se rupsese. Şi totuşi. Simţeam mâna cuiva, n-o vedeam, dar o simţeam pe umăr. Nu era atingerea mamei. Ştiam, cum zăceam pe patul de spital din ţărişoară, de fapt ştiam că nu se putea să mă atingă ea când eram

lângă gard. Când mă atingea cineva aşa, de foarte departe, parcă eram boaba de strugure care n-aş fi putut niciodată să fiu – eu o vedeam pe ea, dar ea nu putea să mă vadă. Când am atins boaba, am mângâiat cu degetul pieliţa rece şi era rece, departe şi aievea. S-a întâmplat că era cineva cu mine, apoi n-a mai fost şi atunci eu, eu m-am ridicat şi am dat fuga până la gardul din tăişuri micuţe de cuţit şi l-am sărit. Numai eu.

Un automat pistol cu grenade

Într-o zi, cu treişpe zile înainte să înceapă războiul, m-am făcut frumoasă. A fost cea mai tare chestie din lume. Dacă-ţi spune cineva că femeilor li se poate întâmpla ceva mai bun de-atât, să nu crezi.

Mi-am început ziua în cel mai îndepărtat poligon, dotat cu mănuşi de protecţie destul de lungi ca să poţi să te joci cu ALGL-ul[1]. Era o dimineaţă minunată, parcă eram la plajă, mirosea a loţiune de protecţie solară.

— Yael, mi-a zis Einat în dimineaţa aia, azi o să fie o zi OK.

Mi-o zicea totuşi în fiecare dimineaţă de când ne împrieteniserăm. Era la câteva luni după ce Dana m-a acuzat că-i fur din lucruri şi mi-a zis că nu mă raportează decât dacă mă mut în altă rulotă. Doar în rulota lui Einat era un pat gol. Fetele n-au fost deloc mulţumite când m-am mutat cu ele. La început m-au ignorat.

Ziua cu ALGL-ul era mai mult decât OK, pentru că la vremea aia deja mă împrietenisem cu fetele din rulota nouă, primele prietene din armată. Lansatorul de grenade automat de talie uşoară, cum i se zice propriu-zis, ALGL-ul cântărea cât un copil de clasa a doua şi am săpat încet o groapă în nisip până am intrat în ea până la genunchi, ca să înfigem ca lumea piedestalul. ALGL-ul nu se mai utiliza în armata israeliană de zece ani şi, în afară de instructorii de arme, ca noi, doar un soldat din fiecare pluton învăţa cum se aşază şi cum se trage cu el. Era greu de montat, trebuia să învârţi tot felul de manete. Dar după ce înfigeai în nisip maşinăria aia ca o broască şi încărcai şiragul de grenade, nu era cine ştie ce chestie s-o foloseşti. Trăgeai cu toată forţa spre dreapta şi apăsai pe trăgaci cu amândouă degetele mari.

Einat a făcut praf şi pulbere un Subaru abandonat din poligon cu a cincea grenadă. În câteva secunde a mai tras de zece ori.

— Un automat pistol cu grenade, a zis Einat scoţându-şi ochelarii de protecţie şi casca. Poţi să pui pariu că doar un tip ar putea să inventeze aşa ceva.

M-am uitat cu binoclul la ce mai rămăsese din Subaruul aflat la un kilometru jumate de noi. Se ridica praful pe lângă el, roţile erau doar nişte pete negre. Fiecare grenadă avea o rază de distrugere de cinci sute de metri.

— Cred că se spune pistol automat, am corectat-o. E invers.

Einat s-a făcut că nu aude. S-a ridicat de pe nisip şi a luat binoclul.

— Parcă-i aud discutând între ei când le vine ideea: „Frăţie, ştii ce-ar fi tare de tot? Dac-am avea un automat pistol – fii atent – care să tragă cu grenade!“.

Einat îşi îngroşase vocea şi se prinsese de pantaloni între picioare. Neta şi Amit au izbucnit în râs, eu doar am zâmbit.

Nu se pricepea aşa de bine să imite lumea şi părul ei lung şi blond îţi lua ochii în soarele de iunie care radia dinspre dune. Nu putea să pară altceva decât fată şi, oricum, ei îi venise ideea să ne omorâm timpul cu ALGL-ul în dimineaţa aia.

Le spusesem fetelor că vreau să-mi sară rândul la prostia aia de ALGL. Îmi aminteam de la instrucţia de bază ce recul avea arma, cum îmi vibra cutia toracică, şi eram fericită, atât de fericită numai să fiu cu cele trei fete. Era o dimineaţă bună şi când Einat mi-a întors zâmbetul am văzut că avea o pată roz de culoarea piersicii pe dinţi, n-aveai cum să n-o iubeşti atunci.

— Nu te mai gândi la prostii, mi-a zis.

— Nu mă pot abţine, am spus. Nu-mi vine să cred c-o să-mi petrec o săptămână întreagă cu americanul.

Einat îl ştia mai bine decât noi pe Ari, americanul, pentru că primise sarcina să le facă instrucţia răcanilor din unitatea lui de vânători în săptămâna de exerciţii cu M-16, în urmă cu trei luni. Baza noastră adăpostea la o margine tabăra de instrucţie a vânătorilor beduini. Ari şi încă un tip, Gil, fuseseră retraşi din unitatea lor de infanterie şi trimişi în baza noastră pe post de comandanţi ai vânătorilor beduini, care erau retardaţi şi incapabili să-şi comande singuri taberele. A doua zi începeam săptămâna de instrucţie cu Ari şi noii săi soldaţi. De-abia aşteptam să am o ocupaţie. De-abia aşteptam şi pentru că, deşi aveam iubit, de când venisem în baza aia, cu trei luni în urmă, nu trecuse oră fără să mă gândesc cum ar fi să mă culc cu Ari.

În timpul războiului am încercat să mă gândesc ce făcuserăm toată ziua dinainte, dar n-am reuşit. Fiecare zi era altfel. Lunile dinaintea războiului treceau tare încet. Tinerii din Hebron se liniştiseră şi câţiva băieţei din Hidna au mâncat o bătaie soră cu moartea când au fost prinşi după ce-au furat gardul, aşa că n-a mai călcat nici unul în bază. În mica noastră bază se ţineau şedinţe de instrucţie câte cinci zile pe lună cu plutonul care activa prin rotaţie în Hebron şi de-a lungul lui DN 433. Împrospătam cunoştinţele celor mai buni trăgători şi tot restul lunii nu trebuia să stăm de schimb pentru că plutoanele aveau destui oameni ca să pună câţiva să păzească baza. Pe-atunci era un loc numai bun pentru o adolescentă care-şi făcea serviciul militar. Cel mai adesea orice fată putea să facă ce voia. Eu, Neta şi Amit o lăsam de obicei pe Einat să hotărască ce facem. În unele zile avea chef să tragă cu vreo armă pe care învăţaserăm s-o folosim în tabăra de instrucţie (m-a luat aşa o stare, zicea ea, cred că-i nostalgie) şi ofiţerul de la depozitul de armament ne lăsa s-o luăm pentru că, teoretic, instructorii de

arme erau responsabili să se asigure că tot armamentul de război funcţionează bine. Nu ne jucam niciodată de două ori cu aceeaşi armă pentru că după aia întotdeauna ne era lene s-o demontăm şi să curăţăm catranul dinăuntru cu o cârpă muiată în benzină, ca să nu ruginească şi să meargă şi data viitoare.

Pe la zece în dimineaţa aia l-am chemat prin staţie pe şoferul cu duba să ne ia de la poligon. Stăteam toate patru pe bancheta din spate. Eu şi Neta aveam acadele cu aromă de zmeură în gură şi degetele mi se lipeau pentru că ţinusem în mână băţul umed. Coada Netei tresălta, Amit îşi culcase capul în poala Netei şi-şi pusese bocancii plini de nisip peste picioarele mele. În dreapta, Einat îmi făcea ceva la păr. Îmi plăcea când îmi zgâria pielea capului cu degetele ei lungi; mirosul lor de nicotină şi parfumul ei de castravete mă liniştea.

— Atunci l-am întrebat ce-i plăcea la mine, de ce voia să fie iubitul meu şi ştii ce-a zis? a întrebat-o Dana pe Tamara.

Trăncăneau amândouă pe cele două scaune din faţa noastră. Duba le luase şi pe ele de la robinetul cu benzină de lângă depozitul de armament, unde tocmai îşi terminaseră de curăţat puştile M-4. Şi le curăţau acolo în fiecare săptămână. De parcă se aşteptau să le trimită în Iran sau nu ştiu ce rahat din ăsta. Eu nu mi-am mai curăţat-o deloc pe a mea după ce m-am mutat din rulotă.

I-am cules şi pe Ari şi Gil de lângă un container de metal mare cât o sală de clasă. Era un depozit de urgenţă. Pe peretele din faţă era scris cuvântul „verzi“. Se zvonea că era plin numai pe jumătate cu gloanţe verzi şi că înăuntru rămăsese nişte loc şi că Gil îşi strecura prietena în bază şi se culcau în container.

Nu-i vedeam faţa lui Einat pentru că îşi tot făcea de lucru cu părul meu, dar ştiam că-şi dă ochii albaştri peste cap auzind-o pe Dana vorbind despre iubitul ei. În baza noastră de instrucţie nu erau decât şaişpe femei şi toate eram instructoare de arme. Rulota din zona femeilor avea patru camere, aşa că fiecare bisericuţă de patru persoane avea spaţiul ei. Dar Einat nu suporta să le audă pe celelalte când mergeam cu duba.

— A zis că-i place de mine pentru că sunt normală! Ce vrea să zică cu asta? a întrebat Dana.

Dana şi Tamara locuiau în fosta mea cameră, camera doi, pe care Einat o poreclise „familia viitorului“ pentru că fetele din ea nu vorbeau decât despre iubiţii lor şi viitoarele lor familii. Camera patru era poreclită „familia trecutului“ pentru că fetele care locuiau în ea nu vorbeau decât despre părinţii şi rudele lor. Camera unu era „a răposaţilor“ pentru că fetele de-acolo vorbeau numai despre morţi, deşi nu participaserăm la nici o luptă de când fuseserăm recrutate. Erau morţi pe care-i văzuseră în liceu, dar tot vorbeau despre ei.

Aşa era pe-atunci în armată. Toată lumea îşi omora timpul cu ceva şi seara fiecare

avea un singur subiect preferat. În noua mea cameră subiectul preferat era sexul.

— Mi-a explicat că, până să mă cunoască, toate fetele din Haifa pe care le ştia erau ciudate, aşa c-o iau ca pe-un compliment, dar oricum! Adică zi şi tu, Tamara, nu te şochează c-a ales adjectivul ăsta, „normală“? Adică de-asta mă iubeşte sau ce? a turuit mai departe Dana.

Einat zicea că doar trei lucruri o fac fericită în viaţă: mirosul de benzinărie, ţigările Marlboro Lights şi sexul şi nu regreta decât un lucru, că nu putea să se bucure de toate trei odată pentru că benzina ia foc atât de uşor.

A terminat cu aranjatul părului şi mi l-a legat repede şi strâns. Apoi a tras-o pe Dana de coadă şi, când s-a întors, a întrebat-o destul de tare s-o audă Ari şi Gil, care stăteau lângă şofer:

— Auzi, Dana, cât de bine o sugi?

Dana s-a înroşit la faţă, ea, care şi-aşa avea obrajii dolofani. Neta îşi tot băga şi scotea acadeaua din gură. Nu era ea cine ştie ce deşteaptă, dar era prietena mea, aşa că am imitat-o, şi era aşa o vară, şi am făcut-o să râdă pe Amit.

— Hei, eu doar încerc să te ajut, a zis Einat. Voiam să nu-ţi mai pierzi timpul şi să-nţelegi că de-asta te iubeşte – probabil iei la muie ca lumea.

Atunci s-a întors. El, Ari.

— Hei, fii cuminte, a zis.

Avea ochii verzi, ca ai lui Dan, un băiat pe care-l iubisem când eram o şcolăriţă ştearsă şi plicticoasă. Însă acum Ari s-a uitat la mine de parcă numai ştearsă nu eram.

Pe bune, jur!

Mi-am lăsat privirea în jos.

După aia a zis aşa: Hei, eşti frumoasă.

Eu n-am văzut, dar Einat, Amit şi Neta au jurat că la mine se uita.

Când am ajuns la rulotă îmi ardea faţa. Era prânzul. Puteam să jur că una dintre fete îl pusese s-o zică.

Am crezut c-o să se mai îmbuneze după câteva zile, dar n-au vorbit deloc cu mine în primele două săptămâni după ce am ajuns în camera lor. Pe vremuri credeam că Lea ştie să controleze un roi de fete mai bine ca nimeni alta, însă m-am răzgândit când am cunoscut-o pe Einat. În primele două săptămâni de când le ştiam, numărul băieţilor cu care ziceau că s-au culcat a tot crescut, ajungând de ordinul zecilor, pe când eu aveam acelaşi prieten de şapte ani. Ele urau ideea de prieten, la mine sau la oricine. Dar eu îl uram pe Moşe, prietenul pe care-l aveam.

Când am început să-l urăsc n-a fost din vina lui. Era primul Paşte petrecut la el acasă. Aveam şaişpe ani. Aveam o pasiune, OK?, aveam şi eu o pasiune. Mă pasionau muncitorii imigranţi, da, drepturile imigranţilor şi din astea. Eram mică. Vorbeam

foarte repede. Trecuse de miezul nopţii. Terminaserăm cu masa, ziseserăm ultimele rugăciuni. Faţa de masă avea pete roşii şi galbene. Sticle goale de vin, şerveţele murdare, scobitori, oase de pui. Verişoara lui avea doişpe ani. Era sâsâită. Mă asculta.

— Nu-mi vine să cred că ne purtăm aşa cu oamenii care ne construiesc casele! a exclamat.

Habar n-avea cum erau trataţi muncitorii emigranţi la noi în ţară şi voia să ştie mai multe. Am început să vorbesc şi mai repede. Şi mai mult. Aveam şaişpe ani. Nici măcar nu ştiu dacă s-a întâmplat pentru că vorbeam mult sau pentru că nu arătam deloc deosebit. Nu eram frumoasă şi o ştiam.

Ţin minte degetele grele ale tatălui său pe umerii mei. Gura lui însetată de vin când a deschis-o. M-a întrerupt în plină frază.

— Ce să-ţi zic, fiule, sper de dragul tău că măcar e bună la pat.

Toţi s-au făcut că nu-l aud. Era beat, aşa se face. N-am dat vina pe prietenul meu. L-am urât. Nu încercam să dovedesc că tatăl lui nu avea dreptate. Doar că s-a întâmplat aşa cum s-a întâmplat. Când m-am culcat cu el am tot rezolvat ecuaţii de gradul doi în minte.

Când am fost ultima dată împreună în pat înainte de război l-am întrebat:

— Cum de maică-ta pune tot timpul pastă de susan în salata de vinete?

Nu s-a întrerupt din ce făcea. Pe ventilatorul din tavan era un abţibild pe care-l dezlipisem de pe o portocală. Eu îl pusesem acolo când venisem în permisie ultima oară, cu o lună în urmă, ca să am la ce mă uita când mă întorc.

— Urăsc pasta de susan, am zis. Vinetele sunt mult mai bune cu maioneză.

— Ce? a făcut el.

Gâfâia. Era vineri seara. Tocmai ce terminaserăm masa de sabat. Vinetele erau legumele mele preferate. Mama lui ştia asta. Uram pasta de susan. Ştia şi asta. El se lăsase prea greu peste mine, în cameră era prea cald. M-am enervat imediat.

— E zgârcită, de-asta, am zis. Ştie că pasta de susan ţine mai mult decât maioneza.

— Şşş, a făcut el. Poate ne-aude cineva.

Vorbind despre vinete? M-am uitat iar la abţibildul ăla de la portocală, cum se învârte şi se învârte şi…

Când Einat mi-a vorbit într-un sfârşit, târziu, pe întuneric, cum stăteam în paturile noastre de campanie, mi-a fost foarte uşor să-i răspund la întrebare.

— Normal că mă gândesc cum ar fi să mă culc cu alţi băieţi decât prietenul meu. Chiar am făcut-o o dată cu un soldat pe care-l instruiam. Şi mă gândesc la Ari, americanul. Tot timpul. Şi acum mă gândesc la el, am răspuns.

N-a fost greu să răspund nici când restul fetelor m-au luat la întrebări.

— Sigur că eu şi Ari am face-o afară!

— La cât de înalt e, cred că o are cam atât de mare, dacă nu mai mare.

Nu după mult timp, cele trei au ajuns să-mi asculte toate fanteziile. Îmi făcusem prietene. Vorbeam ore în şir şi tot nu terminam ce-aveam de zis. Einat mi-a cerut să-i mai zic ceva despre Ari. Ceva mai murdar, în imagini mai elaborate şi-n culori. Ca la film. Ca-n America. Nu ştiam de unde e Ari, dar avea un accent din ăla anglo-saxon, cum i se spune.

Fetele au jurat că nu l-au pus pe Ari să spună că sunt frumoasă în dubă. Aşa că am zis că singura explicaţie putea fi că încerca să mă pupe-n fund ca să nu scot untul din el începând de a doua zi, în săptămâna de instrucţie cu M-16 cu soldaţii lui beduini.

— Nu te-ai gândit că s-ar putea să mai existe o explicaţie, cu totul alta? m-a întrebat Einat întinzându-mi oglinjoara ei. Eşti sexy, mi-a zis.

În dubă Einat îmi făcuse două cozi împletite şi mi le înfăşurase în jurul capului, aşa că pielea din jurul ochilor era mai întinsă. Nasul îmi părea lung, dar nobil, obrajii îmi erau supţi, ochii îmi străluceau. Probabil nu era numai părul – slăbisem de când mă mutasem în camera trei, camera sexului, pentru că fetele nu făceau decât să fumeze şi să bea Cola. Coşurile pe care le aveam de ani de zile dispăruseră, dar n-am observat decât în ziua aia, în oglinda lui Einat. În unele dimineţi Einat se plictisea şi mă trezea smulgându-mi fire din sprâncenele negre, şi de-abia atunci am observat cât de blânzi îmi erau ochii din cauza asta. Ani la rând mă străduisem, dar în ziua aia mă făcusem frumoasă absolut întâmplător şi am rămas şocată.

Cred că am iubit-o pe Einat mai mult decât oricând în clipa când mi-am întors faţa de la oglindă spre ea şi mi-am dat seama că şi ea, şi toată lumea vedea probabil ce văzusem adineaori în oglindă – că eram frumoasă.

— Tre’ să ne răcorim, a zis Einat. Hai să ne băgăm odată nişte gheaţă-n vene.

Pe atunci, în luna aia, ocupaţia ei preferată după arme era să-şi bage apă ţinută la congelator în vene. Era o idee mai bizară de-a ei. Zicea că dacă ne-am băga nişte gheaţă-n vene ne-am simţi de parc-a venit iarna în plină vară şi c-ar fi cazul să încercăm.

Era un întreg proces să facem rost de nişte pungi pentru transfuzii cu gheaţă de băgat în vene. Sergentul de la bucătărie ne lăsa să ne punem pungile de transfuzii în congelatorul industrial pentru că era îndrăgostit de Neta. Unul dintre doctorii de la clinică ne dădea pungi noi pentru transfuzii şi ce mai trebuia din rezerva camerei de urgenţe pentru că a avut impresia că e îndrăgostit de Neta, până a început să se culce cu Einat şi de-atunci a avut impresia că o iubeşte şi mai tare pe Einat.

Eram invincibile.

Einat m-a ciupit tare de vena din interiorul cotului.

— Au, am făcut, dar zâmbeam.

— Pot să-ţi bag eu acul de data asta? m-a întrebat Einat.

— Îmi place la nebunie cum mi-ai aranjat părul, i-am zis. Poţi să bagi ce vrei în mine, scumpo.

— Vai, iubi, a făcut Einat.

Am ieşit toate patru din rulotă în chiloţi şi sutien.

Einat mi-a legat un elastic verde mai sus de cot, trăgând cu dinţii, şi am început să-mi închid şi să-mi deschid pumnul. Apoi mi-a vârât repede acul. S-a ridicat şi a prins punga de transfuzii de o creangă de cedru de deasupra noastră şi apoi s-a aşezat.

După ce-a terminat cu vena Netei şi a lui Amit, Einat s-a ocupat de vena ei şi s-a întins pe ciment zâmbind.

— Răcoreşte-mă, Doamne! a strigat ea.

Stăteam întinse pe ciment în chiloţi. Amit mi-a împrumutat perechea ei de ochelari de soare Prada, imitaţie. Era amiaza şi simţeam pe limbă arşiţa.

M-am gândit la Ari. Frigul aproape îmi ajunsese la cap. Apa rece ca gheaţa din vene era o stafie care mă lingea pe dinăuntru. Am accelerat picurii şi au început să mă furnice ochii. Era o idee mai bizară de-a lui Einat, dar nu era cea mai bizară. Îi veneau atâtea idei! Se întreba ce-ar fi dacă am turna Cola în pungile de transfuzii şi a trebuit să-i zic că aşa ne-am băga oxigen în sistemul circulator. Am muri. Nu ştiu cum de ştiam. Neta şi Amit au zis că nu s-au gândit la asta. Einat a zis că nici ea. Apoi a continuat: „Gândeşte-te numai, ce moarte grozavă!“.

Einat mi-a zis de pe ciment, unde stătea:

— Aşa deci. Tu. Ari. Instrucţia de bază a beduinilor. Ce senzaţie. Ce senzaţie.

N-am zis nimic. Le-am lăsat să aştepte.

— Am auzit un zvon interesant, a zis Amit. Am auzit că s-ar putea să le dea de-acum beduinilor mitraliere M-4, nu M-16.

Ştiam că încerca să schimbe subiectul de la Ari pentru că le plăcea să se prefacă neinteresate de fanteziile mele, mai ales când erau mai nerăbdătoare.

— De parc-o să irosească vreodată gloanţe verzi pe retardaţii ăia, a zis Einat încet.

O M-16 are o rază de 100 de metri şi gloanţe obişnuite. O M-4 are lunetă care măreşte de zece ori, o rază de 250 de metri şi gloanţe verzi. Gloanţele verzi au o masă de 0,008 kilograme. Bat mai departe şi au o precizie mai mare pentru că sunt mai grele, aşa că şănţuleţele în spirală din ţeavă sunt mai compacte, pentru ca glonţul să se rotească mai repede şi să fie proiectat mai puternic. M-4 e o armă într-adevăr utilă dacă vrei să împuşti pe cineva, şi încă repede. Dar dacă foloseşti gloanţe obişnuite n-o să bată mai departe de 75 de metri. N-ai cum să-ţi atingi ţinta.

Până la urmă n-am mai putut să aştept şi nici să le las să aştepte să mă audă vorbind porcos, cum mi se părea mie.

— Einat, am zis. De data asta chiar o să mi-o trag cu Ari.

— Zici asta de luni întregi, a spus Amit.

Îşi ţinea capul pe burta goală a Netei. Neta şi Amit au fost prietene la cataramă încă dinainte de armată şi au avut norocul să fie repartizate în aceeaşi bază. Şi dacă fuseseră prietene nedespărţite înainte, acum erau surori, mame, tot. Când fumam narghilea şi jucam „adevăr sau provocare“ cu Ari şi Gil, nu se plângeau când trebuiau să se sărute. „Parcă m-aş săruta pe mine însămi“, zicea Amit. „Parc-aş fi drogată!“

— Staţi să vedeţi, de data asta e pe bune, le-am zis fetelor.

Am deschis gura să simt soarele. Eram îngheţată pe dinăuntru, eram frumoasă, soarele nu mă speria.

— O să mi-o tragă în poligon. La clinică. Pe o măsuţă de cafea.

— Măsuţă de cafea? s-a mirat Neta.

— E o chestie americană, am zis. Mergi pe mâna mea.

— Dar am auzit că e canadian, a zis Neta.

— E australian, a zis Amit.

Era singurul subiect pe seama căruia se contraziceau, din câte le auzisem.

— Aha, din Noua Zeelandă, Australia, a confirmat Einat.

— De unde-o fi, al meu e, am spus.

Mai purtaserăm discuţia asta de o groază de ori.

— Ascultaţi, fetelor, a zis Einat. Yael, mi s-a adresat ea.

Mi-a zis pe nume aşa cum o strigam eu pe Avişag în rarele momente când aveam mai multă nevoie de ea decât avea ea de mine.

— Credeţi că-l torturează? ne-a întrebat Einat.

În ultimele cinci zile, de când se întâmplase, Einat tot aducea vorba de soldatul pe care l-au luat prizonier în Gaza. Einat fusese la şcoală cu el şi toate ştiam că-l cunoaşte, chiar dacă ea nega şi spunea c-o interesează doar subiectul torturii.

— Nu ştiu, Einat, i-am zis.

Era adevărul.

— Nu, nu-l torturează deloc, îi dau ciocolată şi-l duc în parc, a zis Dana.

Pielea îi mirosea a vanilie şi sudoare. Ea mă obligase să mă mut, dar tot ea s-a supărat că fetele din cealaltă rulotă m-au acceptat ca prietenă. Se uita la noi de sus, cum stăteam întinse pe ciment.

— Voi, fetelor, a zis Dana, dacă n-aveţi creier, n-aveţi nici o problemă, nu? Probabil îi prăjesc coaiele şi rahaturi din astea chiar acum.

O clipă am rămas tăcute. Apoi, atentă la acul din venă, Amit şi-a scos sutienul. La fel şi Neta. Aşa făceau de obicei ca s-o alunge pe Dana. Goliciunea o jena prea tare. Einat tot nu s-a mişcat.

— Mai întâi Ari o să mă întoarcă cu spatele, am început ignorând-o pe Dana.

După un minut a fugit urlând la noi că-i facem greaţă. În fantezia mea toate adormeam la un moment dat şi pungile ni se goleau. În visarea mea bântuită de soare

şi îngheţată pe dinăuntru, am dat o raită prin Vegas, Bel Air, apoi pe podul pe care-l traversau cu maşina fetele din serialul *Full House*. Când am deschis ochii numai eu mai rămăsesem întinsă pe ciment şi Ari stătea la poarta zonei femeilor.

Chiar stătea acolo! Jur.

— Am nevoie de ajutor, a zis.

Ari se temea de ceva. Se temea să execute setul de trageri la ţintă mobilă cu soldaţii lui.

Ca instructoare de arme, îmi plăceau la nebunie exerciţiile de tragere la ţintă mobilă. Părea nasol, dar nu era aşa de rău. Soldaţii din cealaltă parte a liniei de tir aveau să se mişte de colo colo într-un şanţ. Ţinta urma să fie fixată de două beţe, destul de sus ca s-o ţină fără să-şi pună braţele în pericol. Aveau să poarte ochelari de protecţie, căşti şi veste antiglonţ. Eu şi Ari urma să vorbim prin staţie şi să stabilim o parolă pentru când ies soldaţii din şanţ ca să facă schimb de locuri cu trăgătorii. Şanţul fusese astupat anul trecut şi acum era prima dată când se încerca exerciţiul, dar ştiam c-o să se descurce bine. Ca instructoare de arme, credeam în exerciţiul ăla. Dacă trebuia să împuşti pe cineva era mai probabil să nu stea locului; era important să exersezi. Însă şi Ari avea dreptate. Era un pic nebunesc sau mi s-ar fi părut o nebunie dacă n-aş fi avut pregătire ca instructoare de arme şi nu mi-ar fi spus nimeni că-mi place la nebunie, ca instructoare de arme ce sunt.

— Pe bune acum, când armata dă atâţia bani pe îngheţată pe băţ şi acadele, eu trebuie să-mi instruiesc soldaţii în tragerea la ţintă mobilă dându-le la jumătate din ei un băţ de care e legată o ţintă şi trimiţându-i în spatele liniei de tir? mi-a spus Ari în ziua aia.

Aşa că i-am zis că putem să exersăm mai întâi doar noi doi.

Mi s-a părut o idee bună să exersăm doar noi doi tehnica. Cei mai mulţi vânători beduini nu prea vorbeau ebraica şi aveau tendinţa să se ia la bătaie, încercând să se muşte unii pe alţii de glezne.

Am luat-o cu Ari pe linia din pietriş ce ducea la poligonul unde era şanţul. Pe drum, Ari mi-a zis că l-au retras din unitatea lui ca să facă soldaţi adevăraţi din vânătorii beduini şi i se pare că a meritat să emigreze în Israel pentru asta. Mi-a povestit că vânătorii merg în faţa armatei şi caută urme şi că pe timp de război se mişcă rapid, cel mai rapid. A zis că trebuiau să ştie să se lupte bine şi, dacă n-o să ştie, o să-l tragă pe el la răspundere.

— Crezi că au de unde să ştie pe bune ce s-a întâmplat pe-o dună de nisip doar uitându-se la ea? l-am întrebat.

Nu el era responsabil de partea asta, mi-a răspuns. Mi-a zis că beduinii se pricep din naştere să citească urmele, a spus că au bătrâni pe post de instructori profesionişti ca să le perfecţioneze capacităţile.

— Dar cred că-s buni, a zis. Se zice că dacă urci mâine pe-un deal, peste doi ani de-acum încolo un vânător bun o să-şi dea seama c-ai trecut pe-acolo şi când anume.

După ce-am ajuns la poligon, înainte să se ducă după linia de tir, Ari şi-a pus mâna pe umărul meu. Apoi a coborât în şanţ echipat cu cascheta, ochelarii, staţia şi tot. Ţinea o ţintă fixată de un băţ lung şi nu vedeam decât ţinta. M-am uitat bine, să fiu sigură că nu-i ieşea nici o parte a corpului deasupra şanţului. Eram în spatele liniei de tir.

Am tras în ţinta lui. Şi încă o dată.

Dar Ari nu se mişca destul de repede cu ţinta. Mi-am schimbat de câteva ori poziţia ca să-i strig prin staţie: „Mai repede, mult mai repede“, dar degeaba. Cu primele opt gloanţe am găurit în forma unei jumătăţi de inimă chiar locul unde s-ar fi aflat inima soldatului desenat pe ţintă. Apoi m-am răzgândit. M-am întrebat de ce ţintele noastre aveau toate soldaţi în uniforme verzi pe ele, de ce ne împuşcam tot noi pe noi. Următorul glonţ a nimerit în cap. În nas. Apoi unul în ochiul drept. Ca după fiecare glonţ tras, am închis ochii, mi-am golit plămânii de aer, mi-am potrivit bine puşca. Când am deschis ochiul drept, ţinta dispăruse. Ari ieşise de jos şi zăcea nemişcat pe pământ dincolo de şanţ.

M-am dus la el. Cât am mers mi-am simţit inima grea de teamă.

Încă purta ochelarii de protecţie şi cascheta. Când umbra mea s-a lăsat asupra lui, a deschis ochii.

— M-ai omorât, mi-a zis.

— Ba nu, am spus, dar puteam să te omor! De ce n-ai zis nimic înainte să ieşi?

Inima îmi bubuia. Aş fi putut să-l împuşc. Făcuse ceva foarte periculos. O clipă am fost furioasă.

— M-ai omorât. Eram atât de tânăr. Ar fi trebuit să fac mai mult sex, să mai fi luat un hamburger, a zis.

Am încercat să rămân supărată pe el, dar n-am reuşit.

— Te-am omorât, i-am zis.

— Ia vino, mi-a zis.

Şi-a întins mâinile, cu spatele ţeapăn.

M-am aşezat pe abdomenul lui, cu câte un picior de ambele părţi. M-a prins de mâini. Mi-am lăsat părul să se reverse pe gâtul lui.

Einat ar fi făcut altfel. Dar eu nu fusesem frumoasă nouăşpe ani jumate şi mă gândeam la Ari de trei luni, aşa că am ştiut cumva că atunci când ţi se împlinesc visele, trebuie să iei conducerea. Ciudat era că nu voiam decât să vorbesc cu el până nu mai putea. Ştia atâtea lucruri, mi se părea. Voiam să vorbesc despre ce spusese Einat. Să-l iau la întrebări. Să aflu totul pe loc.

— Crezi că nişte tipi au inventat ALGL-ul?

— Cred că americanii au inventat ALGL-ul.

— Eşti american?

— Sunt din Noua Zeelandă, dar spun că din Australia.

— Crezi că-l torturează? Pe soldatul luat prizonier în Gaza?

— Nu.

— Mă minţi pentru că sunt fată?

— Nu. E doar un puşti dintr-un tanc. Ştiu că n-are nici o informaţie secretă.

— Mă minţi pentru că sunt fată şi stau pe tine?

— Nu. E la mintea cocoşului că nu-i bun decât să-l dea la schimb şi, într-un schimb, cu cât e mai sănătos, cu-atât mai bine. Oamenii nu se apucă să-i tortureze pe alţii dacă nu trebuie. Aşa e în lumea reală.

Ari şi-a luat palmele dintr-ale mele şi m-a cuprins de braţe, mişcându-mă înainte şi înapoi. Ne jucam de-a leagănul.

— Când te-ai simţit cel mai fericită în viaţa ta? m-a întrebat.

Era un text de agăţat. Nu m-a deranjat. M-am aplecat adânc şi l-am sărutat. Aş fi vrut să răspund „Chiar acum“, dar era prea facil. Aş fi vrut să spun „Chiar acum“, dar nu era adevărat.

De la poligon Ari m-a dus la o plimbare lungă. Până la urmă am ajuns în containerul ăla de urgenţă. Pe care scria „verzi“ în faţă. Era larg cât sălile de clasă din copilăria mea şi destul de înalt încât, dacă Ari ar fi sărit cât putea, cu picioarele lui lungi, tot n-ar fi atins tavanul. Înăuntru nu erau gloanţe verzi. Erau două mese pe care le ştiam din rulota unde se ţineau lecţiile cu vânătorii începători, iar pe ele erau întinse cearşafuri violet şi o pernă. În faţa lor era un radio vechi, pe nişte bolţari. Era aproape o cameră bună de locuit, o cameră de zi, numai că era un container.

Ne-am aşezat pe mese, în faţa radioului.

— Cum de nu-i nici un glonţ aici?

— Ofiţerii magazioneri s-au lenevit. Tot uitau să comande altele pentru instrucţie şi ia câteva luni să faci rost de gloanţe verzi, aşa c-au intrat în rezerva de urgenţe.

— Şi dacă-i vreo urgenţă?

— Ce urgenţă?

— Nu ştiu, un război?

— N-o să fie nici un război, a zis el.

L-am crezut.

Afară lumina zilei pălea tot mai mult, dar înăuntru Ari a aprins patru lanterne militare acoperite cu filtre roşii. M-am întins pe mesele cu cearşafuri violet şi mi-am pus mâna pe ceafa lui, simţind cum se încordează. Apoi ne-am iubit o vreme.

— Pun pariu că tot timpul aduci fete aici, am zis după.

— Nu chiar, a răspuns. Tu eşti prima care contează, a zis.

L-am crezut. Încă-l mai cred. Uneori cred lucruri, deşi ştiu că nu sunt adevărate.

E purul adevăr: n-a avut dreptate cu războiul, pentru că a izbucnit unul. Puteţi să controlaţi. Al Doilea Război Libanez. 12 iulie 2006. E un eveniment adevărat, istoric; o mulţime de lucruri puteau să nu se întâmple, dar de fapt s-au întâmplat.

S-a zis că în două minute ALGL-ul pe care l-au dus soldaţii din baza noastră până la graniţă a dărâmat o clădire cu unsprezece etaje în războiul ăla. A funcţionat perfect chiar dacă nu l-am curăţat după ce l-am folosit. Au doborât o şcoală cu el. Şaptezeci şi trei de oameni. Dacă vreţi să verificaţi, s-ar putea să le găsiţi şi numele. Precum şi numele soldatului pe care l-au luat prizonier înainte de război, în Gaza. Fostul coleg de şcoală al lui Einat. Tot acolo e. Războiul nu l-a adus înapoi.

Când am avut timp în sfârşit să mă uit iar în oglindă era într-o sâmbătă, la două săptămâni de când începuse războiul, şi nu mai eram frumoasă: eram doar eu. Am încercat să-mi strâng tare părul; am tras de el până m-a durut, dar fata aia dispăruse. I-am dat înapoi lui Einat oglinjoara pe care mi-o împrumutase. Dormiserăm la poligoane, o oră ici, o oră colo, pe asfalt, o săptămână întreagă, şi acum făceam prima dată duş la rulote, era prima pauză de la instrucţia rezerviştilor. Cu o noapte în urmă terminaserăm gloanţele verzi.

Ari era mort deja de cinci zile. El şi Gil fuseseră mutaţi din bază să lupte în Liban în prima zi a războiului. Ofiţerul nostru ne-a zis că după şapte ore Ari a murit.

La două săptămâni după ce începuse războiul, la şapte dimineaţa, grupul de rezervişti care venise în weekendul ăla, mai bine de o sută de oameni, au dat năvală la rulota ofiţerului de instrucţie arme. Am stat lângă el în timp ce ofiţerul nostru încerca să ţipe ca să acopere larma mulţimii. Rezerviştii veneau să se antreneze trei zile la poligoanele noastre; aveam rezervişti din toată ţara; după aia plecau în Liban. Aveau gloanţe verzi, purtau în spate puşti, dar nu erau soldaţi. Aveau barbă, părul lung, slujbe în fabrici sau în altă parte, rate la bancă de plătit, neveste, copii.

Rezerviştii se mişcau repede în războiul ăla, nu cel mai repede, dar se mişcau, nu glumă. Tot veneau şi plecau de la noi din bază.

— Am exersat cu gloanţe obişnuite cât am stat aici! a strigat unul. Diseară mergem la război. E nebunie curată.

— Vă asigur că nimeni n-o să vă trimită la luptă fără gloanţe verzi, a zis ofiţerul nostru, căruia îi era teamă. Chiar în momentul ăsta oamenii mei deschid containerele cu gloanţe de siguranţă.

Şi totuşi. Nu aveam nici un glonţ verde în toată baza. Doar un container gol în care se distrase Ari cu fetele. Un loc aproape bun de locuinţă, o cameră de zi, numai că era un container.

Mă uitam la soldaţi. Toţi soldaţii ăia – ştiam ceva îngrozitor ce ei nu ştiau. O parte din soldaţii ăia sunt morţi acum, iar atunci, în ziua aia, înainte să moară, ştiam ceva îngrozitor ce ei nu ştiau.

Gloanţele verzi ajung mai departe şi nimeresc mai bine ţinta pentru că sunt mai grele, iar şănţuleţele de metal din ţeava mitralierei de tip M-4 formează o spirală mai strânsă decât cele din ţeava mitralierei de tip M-16 pentru ca glonţul să se rotească mai repede şi să prindă un elan mai mare. M-4 e o armă într-adevăr utilă dacă trebuie să împuşti pe cineva, şi încă repede. Dar dacă nu foloseşti gloanţe verzi, la mai mult de şaptezeci şi cinci de metri nu bate. N-o să-şi atingă în veci ţinta.

La început am crezut că numai eu ştiu că nu era nici un glonţ verde în containerul de urgenţă. Însă apoi m-am uitat în dreapta, la Einat.

Apoi m-am uitat repede la dunele de nisip şi din nou la ea. M-am silit să-i cercetez chipul. Îşi ţinea ochii închişi şi respira iute. N-o mai văzusem îngrozită. Poate că nu mai fusese niciodată. Parcă nu era faţa ei, părea mai frumoasă, dusă de pe lume.

Şi ea ştia. Ştia ce nu există în containerul ăla. Fusese înăuntru. Fusese înăuntru cu el. Poate pe aceleaşi cearşafuri violet.

Ştia că soldaţii trebuiau să plece oricum, înarmaţi cu mitraliere M-4 şi fără gloanţe verzi. Rezerviştii ăştia, soţii pe care i-am fi avut dacă ne-am fi născut cu zece ani mai devreme, unii dintre ei n-ar fi murit dac-ar fi avut gloanţe de altă culoare. E un fapt istoric. Guvernul a recunoscut asta mai târziu în raportul în care se preciza că nu eram pregătiţi pentru războiul ăla.

Mai întâi, pentru o clipă, mi-a venit să urlu la ea că mă minţise, că nu-mi spusese că se culcase cu Ari, că fusese o nebunie să mă încurajeze când mă simţeam atât de atrasă de el. Parcă-i vedeam mâna pe ceafa lui care se încorda. Ari.

Însă tot o clipă m-am gândit doar la Ari, cum ieşise din şanţ.

„M-ai omorât“, glumise. I se păruse foarte amuzant.

Apoi am văzut cât de tare se temea Einat, cum stătea cu ochii închişi. M-am uitat la fata aia care se temea pentru prima dată, poate doar un pic, şi poate chiar pentru ultima dată.

Am tras în piept praful de puşcă aşternut pe degetele tuturor şi pe cedrii din tabără.

Şi am înţeles pur şi simplu că unii oameni trăiesc ca să lupte; trăiesc pentru momentele de dinaintea înfrângerii sau victoriei. Oamenii ăştia nu se satură cu nimic; vor gheaţă în vene, frumuseţe cu orice preţ, să iasă din şanţuri în bătaia puştii, vor coliere explozive de grenade. Erau oameni fascinanţi, care nici nu-şi pot închipui că cineva e torturat. Şi m-am uitat la mulţimea de soldaţi care stăteau pe nisip. Toţi erau mult mai laţi în spate decât mine, ceea ce ştiam că n-o să-i ajute în zilele care-i aşteptau. Apoi am înţeles: eu n-am fost niciodată unul dintre oamenii ăştia fascinanţi.

1. *Automatic-light-grenade-launcher* (n. tr.).

Incidentul diplomatic

Primul lucru pe care trebuie să-l ştim este că, în timpul incidentului diplomatic, Yael era cantonată într-o bază de instrucţie de lângă Hebron. Lea învăţa la şcoala de ofiţeri. N-au fost deloc implicate. Avişag era de faţă, la graniţa cu Egiptul, când a avut loc incidentul, în turnurile de pază şi în punctele de control. A depăşit cu bine lunile cât a stat de veghe în faţa monitorului de supraveghere. Era soldat de rând în singura unitate de infanterie formată în majoritate din femei, la graniţa cu Egiptul, când s-a întâmplat. Însă Avişag n-avea puterea să dicteze ce s-a întâmplat în ziua aia. Putem să dăm vina pe Avişag, pe Israel, pe Egipt sau chiar pe America dacă avem chef. Însă ce am avea de câştigat acum?

Al doilea lucru pe care trebuie să-l ştim este că ofiţerul de infanterie Nadav nu e nemulţumit de noi. Deloc. Nu arată acuzator cu degetul spre prietenii săi din şcoală, nici spre tatăl lui, nici spre cei din guvernul israelian, nici spre cei din nici un guvern, de fapt, şi n-are de gând să dea vina pe „Război“. Dacă e să fie supărat pe cineva, e supărat pe Dumnezeu. Când avea şapte ani sau chiar şase şi-şi făcea temele sau se uita la *Ţestoasele Ninja*, adesea se oprea dintr-odată, îşi sprijinea bărbia micuţă în mâinile grăsulii şi zicea: „Dacă e să fiu supărat pe cineva, sunt supărat pe Dumnezeu“.

Chiar zicea asta. La şase ani! Era foarte precoce Nadav al nostru şi absolut adorabil, chiar dinainte să-i moară mama în atentatul sinucigaş cu bombă de pe linia autobuzului 5 (cel din 1991, de lângă autogara din Afula; nu primul, care a avut loc în primăvară). Lui Nadav îi plăcea să se plângă de mărunţişuri. De exemplu, când eşti la grădiniţă şi te pun să vii cu părinţii şi cu tort de ziua ta. Nadav avea doar tată şi tortul era de la magazin. L-au pus pe Nadav să stea pe un scăunel înconjurat de baloane, în faţa întregii grupe, şi să se uite la tortul aşezat pe măsuţă. După ce a suflat în lumânări mirosul de foc mort s-a amestecat cu acela de cauciuc de la baloane şi glazură ieftină de ciocolată. La dreapta lui, tatăl său încerca să se facă mic de tot, ca să încapă în scăunelul de copii. În stânga nu stătea nimeni.

Ce se gândeşte el: dacă ţi-ai făcut planul ca fiecare copil să aibă doi părinţi şi-apoi faci o lume în care ai peste tot copii cu o parte dreaptă şi o parte stângă, ai bine şi rău, alb şi negru, un scaun şi încă unul, un tată şi o mamă, o mamă, ei bine, atunci nu-i deloc drept să-i zici din senin cuiva anume: „Scuze, tu n-o să te potriveşti în plan“. Nadav vrea să spună că, în calitate de Dumnezeu, n-ar trebui să faci rahaturi din astea. E ceva oribil

aşa ceva.

Atât are de spus ofiţerul Nadav. Nu mai are nimic de adăugat.

S-ar putea să ne închipuim că Tom are cea mai uşoară slujbă din Forţele de Apărare Israeliene, dar el ştia că de fapt avea cea mai grea slujbă din lume. Da, a făcut toată armata în Tel Aviv, la doar cinci minute de Azrieli, cel mai mare şi mai strălucitor mall din tară – la urma urmei, acolo se află cartierul general al armatei şi şeful statului-major; şi, într-adevăr, putea să se ducă acasă la opt în fiecare seară şi chiar să doarmă la părinţii lui; şi tot ce-avea de făcut în cele unsprezece ore de post era să stea la un birou şi să se uite la un telefon roşu. Dar staţi puţin, noi chiar ştim ce greu e să te uiţi la un telefon roşu care nu sună niciodată? Zi de zi, de la opt dimineaţa la opt seara, minus două pauze de jumătate de oră în care să mănânce şi să facă pipi? Trei ani la rând? Puneţi un telefon pe un birou gol şi încercaţi să vă uitaţi la el. N-o să rezistaţi mai mult de cincisprezece minute.

În biroul lui Tom sunt treizeci şi patru de separeuri şi, din fericire pentru el, al lui e amplasat astfel încât, dacă-şi întinde gâtul, poate să vadă două frunze dintr-un ficus şi ceasul de pe perete. A hotărât în sinea lui să nu se gândească la Gali decât când mai are un sfert de oră din program. Până atunci, face orice altceva. Îşi smulge fire din sprâncene cu degetele. Îşi numără dinţii cu piercingul violet din limbă. Se gândeşte la Katie Holmes şi apoi la Shakira. Dar la Gali, Tom nu visează decât când mai are un sfert de oră din program. Nu poate altfel, doare prea tare.

În seara asta se va întâlni cu Gali după ce n-a mai văzut-o două luni, aşa s-ar putea explica de ce i se ridică imediat maneta când îşi îngăduie să rememoreze mirosul şamponului ei Herbal Essences cu aromă de rodii, însă noi ştim că i se scoală de câte ori îşi îngăduie să se gândească la ea. Cel mai aiurea e când i se scoală în toiul turei. În aerul nemişcat din birou poate să plutească o particulă minusculă de praf, el strănută de la ea şi-şi aminteşte cum a strănutat Gali ultima dată când s-au văzut – cum i-a săltat coada arămie – şi gata, tot restul turei e terminat şi doare ca naiba.

Ştie cineva cum se spune „Să nu cumva s-o faci?“ în ucraineană? Ar fi trebuit să învăţăm ucraineană, nu toată limba, era de-ajuns să ştim cum se spune „Să nu cumva s-o faci“. Orice ar fi putut s-o oprească pe Maşa în ziua aia. De fapt, nu era o fată aşa de rea.

Chiar dacă Berejanî din Ucraina e un oraş mic, Maşa era tot timpul singură din cauza slujbei sale. Era responsabilă cu numerotarea şi completarea formularelor de comandă pentru încălţămintea care se confecţiona la fabrică în fiecare zi, aşa că nu lucra decât după ce alţi oameni munciseră deja câteva ore bune confecţionând încălţămintea. Nu trebuia să ajungă la serviciu decât la prânz şi, chiar dacă ajungea la unu, Iulian nu-i

zicea nimic. Lua prânzul cu bătrâna ei mamă, care o săruta pe frunte când stătea în prag, gata de plecare. Maşa se mândrea cu sărutările mamei ei, însă îi plăcea şi că nu le vedea nimeni la ora aia pustie din zi, de parcă dragostea aia obişnuită de mamă ar fi fost un secret în lumea Maşei. Când traversa piaţa în drum spre serviciu se oprea lângă vânzătorul de roşii, se uita cum îşi rearanjează el roşiile într-un triunghi perfect şi apoi pleca mai departe oftând. Toţi copiii erau la şcoală, toţi părinţii, la muncă şi singurii oameni care ieşeau la ora aia erau bătrânii şi şomerii, care rătăceau pe străzi cu paşi înceţi, răbdători. Totul era banal, însă şi mai lipsit de substanţă – ca şi cum te-ai uita la o înregistrare video care-ţi înfăţişează dormitorul când nu eşti în el.

La început i-a plăcut să stea la birou şi să îndosarieze formularele de comandă după ce toată lumea plecase acasă şi stătea la masă în familie. În toate separeurile din jur era întuneric, iar ea închidea ochii şi-şi închipuia că dacă s-ar uita cineva de sus de tot la birou, n-ar vedea decât două puncte luminoase lucind în întuneric – separeul ei şi biroul lui Iulian, şeful.

Însă apoi s-a plictisit. Era cu Filip de doi ani şi când se uita la separeul din dreapta vedea o fotografie înrămată cu familia unui străin lângă un brad de Crăciun şi se închipuia în locul soţiei, cu cel mic în braţe, arătând spre steaua din vârf. Iar când se uita la separeul din stânga vedea altă poză înrămată şi iar se închipuia în locul soţiei, un pic mai grasă şi roşcată de data asta, înconjurată de patru băieţi prea pistruiaţi.

Primul obiect pe care l-a luat de pe biroul dintr-un separeu a fost un pix. Era roşu, cu urme de dinţi, şi l-a aşezat cu două separeuri mai la dreapta faţă de cel în care-l găsise. Din separeul ăla a luat un capsator şi l-a aşezat cu patru separeuri mai la stânga. Însă n-a observat nimeni, deşi a aşteptat două săptămâni şi încă două zile. În adâncul sufletului ştia că mai devreme sau mai târziu o să mute pozele. Îi plăcea mult să-şi imagineze cum ar fi să-ţi înalţi privirea din separeul tău şi să vezi că soţia ta nu e soţia ta şi copiii tăi nu sunt copiii tăi. Sau, şi mai bine, cum ar fi să ai o poză cu familia altuia pe birou şi să nu observi niciodată.

Şi chiar n-a observat nimeni. A trecut o săptămână, apoi încă două zile, apoi încă o lună. Curând nici o poză înrămată nu mai era pe biroul proprietarului de drept. Începuse să le schimbe prin rotaţie, toată seara aranja pozele nevestelor după un anumit tipar: blondă, brunetă, blondă, brunetă, şi atunci…

— Ce fată rea eşti tu, nu-i aşa? l-a auzit pe şeful ei, Iulian, şoptindu-i din spate.

Poza cu nevasta lui era singura de care nu se putea atinge – toată seara stătea închis în biroul lui. Dar îi mai zicea ei ceva că n-ar fi o idee bună. Acel ceva îi zicea şi că n-ar fi trebuit să accepte slujba aia de la bun început, n-avea cum să iasă nimic bun dintr-o slujbă care te ţinea la birou până la miezul nopţii cu şeful tău însurat alături. Întotdeauna fusese o fată deşteaptă şi perspicace.

Să nu cumva s-o faci, Maşa.

Iulian a apucat-o blând de încheietura osoasă, însă ea a strâns şi mai bine poza înrămată pe care o ţinea bine în mână şi s-a uitat în ochii lui. A respirat o dată. A respirat de două ori. Respira.

Şi asta a fost.

Gali a făcut senzaţie când s-a mutat din kibbutz la şcoala publică din Tel Aviv unde învăţa Tom. Cum stătea în faţa clasei când profesorul a prezentat-o, parcă-ţi dădeai seama doar uitându-te la ea că mirosea a iarbă proaspăt tăiată, a portocale şi sănătate. Avea toate calităţile un pic în exces. Era prea înaltă, prea sigură pe sine, prea zâmbitoare. Lui Tom cel mai de tot i s-au părut dinţii – avea pur şi simplu prea mulţi şi toţi erau prea albi. Lui Tom i se părea că era toată numai dinţi, nu înţelegea de ce se agită atât ceilalţi băieţi. Însă tot aşa nu înţelegea multe lucruri când venea vorba de băieţii din clasa lui: refuzul de a se da cu deodorant, plăcerea cu care alergau după o minge. Tom era regele fetelor din clasa lui, era prietena lor cea mai bună, însă adesea era şi primul tip cu care se culcau. La o adică, băieţii din clasă n-aveau decât să facă mişto cât voiau de inelul lui din sfârc şi să se holbeze cât voiau cu balele la gură la o fată dinţoasă.

Singura dată când Tom se supăra oarecum pe colegii de clasă era la ora de sport. În prima zi de şcoală a lui Gali el stătea ca de obicei la marginea terenului de fotbal, sperând că n-o să-l pocnească mingea în faţă. Când cineva a aruncat mingea spre el, mai să-l lovească în picior, a sărit cu un elan impresionant într-o parte, mândru de mişcare. Însă ceilalţi băieţi nu gândeau ca el şi i-au strigat: „Hei, poponarule, tu nu ştii să faci nimic?“. Însă Tom doar şi-a ridicat bărbia semeţ şi s-a uitat dincolo de gardul de plasă al terenului, spre pista de alergări, unde fetele se întreceau în cursa de un kilometru. Gali era cu mult în fruntea grupului şi Tom a zărit cum îi picură sudoarea pe gâtul zvelt în jos, pe bustiera sport şi încă şi mai jos de pieptul plat, pe stomacul musculos. Coada îi zvâcnea dintr-o parte în alta, însă nici un fir de păr nu atârna aiurea. A depăşit linia de finiş şi pe profesorul de sport ruginit, însă a alergat mai departe, luând-o spre pâlcul de pini din spatele terenului de fotbal. Atunci a observat Tom cum se îndoiau şi se întindeau picioarele lui Gali, mătăsoase, dar zdravene şi robuste.

Când a ajuns la pinul de care se sprijinea Gali, ea tocmai vomitase pe covorul de frunze de pe jos. A ridicat brusc capul şi a zis:

— Întotdeauna vomit după ce alerg.

Dar Tom nu se uita la faţa ei şi nici la dinţi. Adevărul e că, deşi îl plăceau atâtea fete, uneori se întreba dacă nu cumva chiar era gay. Se plictisea de toate fetele după câteva săptămâni. Şi la cincisprezece ani Tom avea o viaţă destul de confuză şi habar n-avea ce-l aştepta peste trei ani.

Însă ce ştia Tom era că se înşelase total. Gali nu era dinţoasă, chiar deloc. Era cu

cincisprezece centimetri mai înaltă decât el, avea o sută şaptezeci şi opt de centimetri cu totul, şi cum se uita în ziua aia la pin, la vomă, la pantofii ei sport albi şi la şortul bleumarin, lui Tom i se părea că picioarele arămii ale fetei măsurau mai bine de o sută şaptezeci de centimetri. Picioarele alea nu se mai terminau. În ziua aia le-a luat la el acasă după ora de geografie şi s-a jurat să nu le mai dea drumul niciodată.

Şi chiar nu i-a mai dat drumul fetei, decât când a venit armata; atunci, el şi Gali voiau fiecare altceva, apoi au devenit alţi oameni, apoi parcă fiecare era în altă parte tot timpul. Încă de la zece ani Tom a ştiut că n-are de gând să se vâre în vreo luptă, oricât de mică. Scutirea de la doctor care-l scăpa de serviciul militar pe teren indica drept cauză migrenele cronice şi problema lui chiar la cap era: dădea o sută douăj' de shekeli pe lună să-şi facă şuviţe blonde şi mai bine murea decât să-şi condamne părul la apăsarea caschetei. Avea ochii într-o nuanţă verde ce necesita doar un pic de dermatograf dimineaţa, ca să-i scoată în evidenţă. Ştia că aşa ceva ieşea din calcul dacă se punea problema să lupte cu teroriştii şi chestii din astea.

Dar şi Gali a ştiut de la zece ani că voia să tragă cu arma, să arunce chestii în aer şi să fugărească terorişti sinucigaşi pe dealuri. Gali ştia că părinţii ei se chinuiseră să-i ofere membrele pe care le avea din puţinul lor şi spera întotdeauna că membrele ei aveau un ţel anume. Din fericire pentru ea, în anul când a împlinit vârsta necesară pentru înrolare deja exista prima unitate de infanterie formată în majoritate din femei şi era o ocazie prea bună ca să-i dea cu piciorul. Deşi ne-am putea face o altă părere despre ea, lui Gali chiar îi plăcea mult să se afle în compania prietenelor sale şi era îndrăgită de colegele de şcoală, în ciuda înfăţişării sale. Însă habar n-avea pe-atunci că această unitate experimentală în care femeile erau tratate bine avea să fie plasată tocmai la graniţa cu Egiptul, graniţă unde nu mai fuseseră deloc conflicte în ultimii treizeci de ani. Acum se trezise izolată în turnuri de pază unde nu se întâmpla niciodată nimic şi în puncte de control unde cea mai palpitantă chestie era când descopereau DVD-uri de contrabandă, oameni care treceau graniţa ilegal, legume de contrabandă sau marijuana de contrabandă. În cea mai mare parte a timpului nu putea interveni cu nimic, cineva din eşalonul superior ordona să se permită accesul bunurilor de felul ăsta în Israel. Nu putea să meargă acasă şi să-şi vadă iubitul decât din două în două luni.

Azi e vineri. Tom e liber în weekend, şi Gali e liberă în weekend şi a venit weekendul ăla. Probabil că fata a ajuns în autogara centrală din Tel Aviv chiar acum sau poate e deja în taxi, în drum spre casa lui. Tom are weekendul liber din două în două săptămâni, nu că ar recunoaşte dacă i-am spune că are o slujbă uşoară. Să se holbeze la un telefon care ştie că nu va suna. Când a aflat c-a fost repartizat să muncească într-un birou situat la numai douăzeci de minute de casa lui i-a mulţumit din suflet mamei sale, care trăsese toate sforile la care avea acces prin intermediul soţiei asistentului personal

al şefului statului-major. Cumva, îl trataseră regeşte şi comandantul său direct chiar îl pusese să-şi aleagă telefonul pe care trebuia să-l supravegheze. Fiecare telefon se voia a fi un canal de comunicare veşnic deschis între armata israeliană şi armatele celorlalte ţări, iar lui Tom chiar i se dăduse şansa să aleagă telefonul alocat armatei libaneze, care sunase adesea în timpul îngrozitorului război recent.

Ştia că telefonul alocat armatei egiptene nu va suna probabil niciodată. Şi mai ştia că, şi dacă sună, n-o să aibă nimic de-a face cu Gali. Şi mai ştia şi că, dacă are cumva de-a face cu Gali, şansa să fie ea la capătul firului e una dintr-un milion. Şi totuşi a ales Egiptul pentru că, dacă tot urma să aştepte trei ani să sune telefonul, voia să spere că poate, cumva, printr-un concurs de împrejurări bizar şi incredibil, o să primească un telefon de la ea.

— Albina face miere dulce, dar mai şi împunge, a mormăit unchiul lui Hamodi făcându-i semn soţiei sale să-i umple ceaşca de cafea, înclinând-o dintr-o parte în alta cu mâna ridicată.

— Bine, unchiule, dar…, a început Hamodi.

Îi venea să zică „Bine, unchiule, dar o iubesc“, dar n-a spus-o, pentru că nu voia să pară siropos.

— O să treacă, a continuat unchiul său. Musulmanii nu se însoară cu creştine.

Cel mai adesea lui Hamodi îi plăcea că unchiul său era conducătorul imamilor din tot vestul Egiptului. Cel mai adesea îşi iubea unchiul mai presus de orice pe lume.

— Nici ea n-o să se mărite în veci cu tine, i-a zis unchiul.

Fumul din cameră îi intra în ochi. Nu plângea.

— Nu da vrabia din mână pe cioara de pe gard, a râs unchiul său.

Dar tocmai de-aia Hamodi o dorea pe ea. Nu pentru că era creştină, pentru că de fapt nu era, cel puţin el n-o considera. N-o considera nici musulmană, nici măcar fată. Era o pasăre stând pe un gard, una care aştepta să se caţere Hamodi până la ea, pentru că era prea încăpăţânată să-şi pună aripile la bătaie şi să zboare ea până la el. În clasa a unsprezecea o privea cum merge la băcănie în fiecare vineri, cu frăţiorul cel mic pe braţul ei brun şi un cor de fraţi şi surori lălăind pe lângă ea. Ghida căruciorul de cumpărături cu celălalt braţ brun. De câte ori se oferea vreun tânăr s-o ajute cu cumpărăturile, ceea ce se întâmpla adesea, nu făcea decât să le pună în braţe copilul, după care manevra mai departe căruciorul cu cumpărături. „O, vă mulţumesc de ajutor“, a auzit-o Hamodi spunându-i odată unui pretendent neştiutor care s-a trezit cu un bebeluş agitat în braţe şi a luat-o la fugă după fata cea brună, mut de uimire.

Cât a mai râs Hamodi!

— De ce să te legi la cap dacă nu te doare? a zis unchiul lui Hamodi.

Hamodi simţea cum îi gâlgâie prin vene şuvoiul de cafea neagră, cremoasă şi i se

adună în creier. Se întrebase el de ce-şi mărturisise sentimentele unchiului său şi acum şi-a amintit că săptămâna trecută nu vorbise el, ci cafeaua.

— Of, Hamodi. Dumnezeu îşi împarte egal comorile cu toţi oamenii din lume; însă unii aleg să nu se bucure de comorile lor, a spus unchiul său. Nu putem să râvnim la tot ce vedem, ci doar la ce putem să avem.

*

— Frate, da' ce cauţi aici aşa devreme? l-a întrebat Tom pe Oleg, rusul care era în tura de noapte la telefonul care face contactul între armata egipteană şi şeful statului-major al forţelor israeliene.

— Ei, ştii, a venit autobuzul mai devreme şi m-am gândit să te scutesc de ultimele cinci minute, a răspuns Oleg.

Tom se minuna de cât de inimoşi puteau să fie ruşii ăştia uneori. El n-ar fi stat nici un minut peste program. S-a ridicat, cu grijă să-şi mascheze pantalonii în faţă cu rucsacul JanSport, a traversat biroul cu separeuri, a lăsat în urmă gardurile cu sârmă ghimpată ale bazei şi a ieşit pe poarta ce ducea spre inima Tel Avivului, cu străzile sale aglomerate şi stridente. Mallul Azrieli se înălţa deasupra lui, scânteind ca o gură cu diamante. Maşinile se fugăreau şi culorile li se contopeau pe şosea. Şi atunci, cum stătea lângă o tarabă cu sucuri organice din portocale şi grâu încolţit, a simţit că-i vibrează ceva în pantalonii uniformei verzi, şi-a împins puşca M-16 mai pe spate şi a vârât mâna în buzunar ca să citească mesajul de la Gali.

t rog nu fi suparat blocata in baza ink 2 weeknd t rog raspunde t rog nu fi suparat mi-e dor de tine

Tom şi-a băgat telefonul la loc în buzunar. Deja îl durea. Şi ştim doar, ştim, cât de imposibil de greu e să te holbezi la un telefon unsprezece ore. Da, la un telefon. Aşa că nu putem să-i găsim vreo vină lui Tom că nu i-a răspuns lui Gali şi nici nu putem să-i găsim vreo vină pentru următoarea destinaţie către care l-au purtat picioarele.

Era deja zece noaptea şi Tom tot nu-i dăduse vreun mesaj de răspuns lui Gali. Ea ştia asta pentru că, deşi teoretic n-avea voie să-şi ia telefonul la punctul de frontieră, tot îl lua, dat pe vibraţii, ascuns între inimă şi vesta gri antiglonţ pe care o purta. De la depărtare părea bărbat sau aducea cu o broască, sau cu un bărbat-broască, cu vesta ei exterioară verde, burduşită cu gloanţe şi fumigene, şi cu cascheta verde pe cap. Când Iana rusoaica a ajuns la spital din cauza deshidratării (vacă ambiţioasă ce e), Gali s-a oferit să rămână în bază, deşi urma permisia de weekend în care putea pleca acasă.

— Bună, Gali. Te uiţi un pic la buletinul ăsta? a întrebat-o Avişag.

Era celălalt caporal de serviciu la punctul de control al camioanelor în seara aia. Fire din părul ei drept îi ieşeau de sub caschetă de parcă se sufocau la rădăcină. Nadav, ofiţerul, le supraveghea de pe un scaun de plastic alb, trosnindu-şi degetele şi sorbind alene din priviri fiecare mişcare a lui Avişag.

În buletinul pe care i l-a arătat Avişag lui Gali scria „Mustafa Al-Zain“. Conform buletinului, care părea în regulă, era israelian de origine arabă. Zâmbea atât de încordat în poză, că i se strâmbase nasul roşu şi, cu toate că din buletin reieşea că are patruzeci şi doi de ani, în poză părea de vreo douăzeci şi era chiar simpatic.

— Bună, Mustafa, l-a salutat Gali aplecându-se cu grijă spre geamul din faţă, cu ţeava puştii M-16 în faţă, conform protocolului. În buletin scrie că locuieşti într-un sat din nord. Ce cauţi aici, tocmai la sud?

— Hai, frate, ce te iei de mine, am fost să văd minunile Egiptului. Nu poate omu' să se ducă să vadă frumuseţile Egiptului? a răspuns Mustafa.

În spatele lui nu se zăreau decât culmi nisipoase, ca nişte linguri crem gigantice răsturnate pe o faţă de masă bej.

— Da, bine, dar cu camionul? s-a băgat Avişag în vorbă ridicând din sprâncene şi prefăcându-se curioasă.

— Da' ce, nu poate omu' să viziteze frumuseţile Egiptului cu camionu'? a încercat Mustafa să se scoată.

Dar era prea târziu, o ştia. În timp ce vorbea deja apăsa pe butonul de deschidere a compartimentului din spate.

Camionul era gol în afară de trei cutii de carton. Mai era şi curat, mirosea a odorizant Febreeze. Gali lungana s-a lăsat în genunchi şi s-a uitat să vadă ce era într-una din cutii, pe când Avişag îi făcea lumină cu lanterna ei mare şi orbitoare. Preţ de-o clipă cele două au semănat cu doi piraţi care caută după comori sau două prinţese-pirat, cel puţin în propriii ochi.

Deasupra erau portocale, ceea ce era OK, pentru că nu erau destule cât să trebuiască plătită taxa de frontieră. Însă la fundul cutiei erau sute de DVD-uri de contrabandă. *Shrek 2*, *Pur şi simplu dragoste*, *Harold şi Kumar*, dar şi *Amantul doamnei Daisy* şi *Sex în grup la New York*.

— Domnule ofiţer!

— Nadav! au strigat fetele coborând din camion.

Nadav s-a ridicat şi s-a dus la ele cu paşi agale, frecându-şi obrazul cu palma. Era doar cu puţin mai înalt decât Gali şi cu vreo treizeci de centimetri mai înalt decât Avişag. Şi-a pus uşor mâna pe umărul ei strângându-l între degete. Şi glasul îi era încordat, parcă se scremea să vorbească.

— Care-i problema? a întrebat Nadav.

— Filme, a răspuns Gali.

— Câte? a întrebat Nadav.

— Probabil în jur de o mie, a zis Gali.

— Atunci nu-i problemă, a spus Nadav.

— Bine, dar…, a încercat să se opună Avişag.

— Nici un „dar“. Dacă-l reţinem o să treacă zile întregi până vine cineva de la departamentul legal ca să facă formele şi să-i confişte filmele. O să iasă imediat, mai deştept decât e acum, şi data viitoare o să le-ascundă mai bine, a zis Nadav.

Nici nu se uita la fete când vorbea, îşi privea mâna de pe umărul lui Avişag.

— Şi iar nu facem nimic? a întrebat Avişag, dar Nadav doar a mângâiat-o după ureche cu arătătorul şi i-a zâmbit.

— Mersi c-aţi fost curve cu mine, le-a strigat Mustafa din camion, luând-o din loc şi lăsând în urmă un nor de praf care le-a pătruns în nas, urechi, gură şi în porii feţei.

Din cele douăzeci şi patru de ore ale zilei, Gali şi Avişag îşi petreceau şase în tura de la punctul de frontieră, opt ore în tura din turnul de pază şi restul orelor după pofta inimii. Desigur, ştim că trebuie să facă duş zilnic (le verifică), să mănânce în cortul popotei (nu le verifică nimeni), să-şi păstreze armele curate şi vesta complet echipată (le zic c-o să verifice aleatoriu, dar n-o fac).

Şi să doarmă. Ai nevoie de somn.

Dar fetelor tot le mai rămânea nişte timp. Mai rămânea nişte timp, o groază de timp, care le plana deasupra capetelor.

Gali a apăsat cu toată forţa pe maneta ruginită de deasupra capului şi apa rece a izbucnit ca un strigăt, potopind-o într-o clipă cu totul, şi la fel a apăsat pe manetă declanşând un nou urlet acvatic, iar şi iar. Avusese de gând să facă un duş scurt, ca să se întoarcă în cort şi să verifice dacă primise vreun mesaj, însă acum simţea că nu vrea decât să rămână la nesfârşit la duşuri. Voia să fie curată, şi mai curată. A apăsat pe manetă deschizând totodată ochii şi arsura din ochi i-a dat un sentiment de satisfacţie. În jur de cincizeci de fete goale apăsau toate tăcute pe manete, lăsând doar apa să vorbească.

Îşi amintea cât dezumflată fusese când făcuse prima dată duş la comun cu fetele. Nu-i trecuse prin cap că nişte sâni pot arăta atât de dezamăgitor. În cel mai bun caz erau mici, ca ai ei, şi în cel mai rău erau mari şi lăsaţi peste abdomen ca nişte lacrimi dolofane. S-a uitat în jos la propriul corp, cea mai mare dezamăgire dintre toate. Ultima dată când fusese acasă s-a privit în oglindă şi a descoperit că dinţii i se îngălbeniseră la vârfuri, de parcă îi muiase cineva în miere. Se apucase de fumat în prima lună de instrucţie, însă îngălbenirea a survenit dintr-odată, ca un pumn în faţă.

Acum şi-a plimbat privirea mai jos de sânii mici şi pământii, până la picioarele lungi

şi pământii. Nu împlinise încă nouăsprezece ani, dar în mai puţin de un an de când purta uniforma verde cu pantaloni lungi picioarele i se goliseră cu totul de culoare, de parcă nişte lipitori îi supseseră lumina soarelui. Cel mai rău arătau exploziile vineţii care-i acopereau picioarele şi-şi răspândeau sateliţii roşietici în toate direcţiile. Oricum şi-ar fi potrivit puşca M-4 pe spate, tot se lovea cu ţeava de metal în picioare în acelaşi loc, iar şi iar, până făcea o vânătaie atât de dureroasă, că era nevoită să-şi aranjeze arma astfel încât să se lovească de un loc fără vânătăi, creând astfel o nouă explozie vineţie ce radia în nuanţe albăstrii pe pielea foarte albă.

Corpul lui Gali îi declarase jihad, pur şi simplu. Nu ştia al cui era corpul acela acum, dar sigur nu era al ei. În adâncul inimii ştia că nu conta dacă Tom îi trimite sau nu vreun mesaj. Asta-i mai lipsea acum, să-şi dea jos pantalonii în faţa lui şi să scoată la iveală picioarele astea care nici nu-i aparţineau.

Şi noi ştim că, dacă şi-ar fi dat pantalonii jos, dacă el ar fi încercat s-o apuce de picioare, ar durea-o atât de rău, că ar ţipa.

— Zici că mă iubeşti, dar nu m-asculţi deloc, a zis Avişag.

Îi plăcea în camera asta. În afară de rulota de lemn cu duşurile, biroul ăsta de ofiţer era singurul spaţiu din bază compus din altceva decât un cort. Şi nu era nici din lemn, era o cameră din carton alb transportată cu tractorul până în mijlocul pustietăţii. Chiar avea o plantă în ghiveci, un birou şi o canapea. Şi se încuia pe dinăuntru.

— Ba te ascult, a răspuns Nadav.

Şi-a lăsat puşca M-4 sub un scaun, s-a aşezat şi s-a aplecat să-şi scoată bocancii militari.

— Nu înţeleg ce rost are să stăm aici – nu facem nimic niciodată, a zis Avişag. Am crezut că dacă eşti într-o unitate de luptă, asta înseamnă ceva. Am crezut c-o să fac altceva decât să stau de pază după ce am terminat-o cu monitoarele.

— Ştiu că-i greu, scumpo, a zis Nadav.

S-a uitat la ceasul Swatch şi a început să-şi descheie bluzonul verde.

— E greu pentru că tu eşti aiurea. Nu ne laşi să arestăm pe nimeni. Nu te interesează decât să petreci cât mai mult timp liber. Dacă exact acum vor să dea de tine prin staţie fetele din turnul de pază? Nici nu-ţi ţii staţia pornită. Şi dacă ne prinde cineva? Şi nu vii niciodată când stau de pază să vezi ce fac, nu faci nimic, da, şi tu, tu…, a spus Avişag.

Parcă trecuse o veşnicie de când nu mai vorbise atâta.

A încercat să continue, dar Nadar a venit pe canapea. S-a întins peste ea şi a apucat-o de braţele subţiri.

— Şşşş, ascultă, i-a zis sărutând-o pe ureche.

— Nu-i drept, a zis Avişag, dar vocea deja o lăsa iar.

— Nici mie nu mi se pare drept să stau să vă păzesc pe voi, fetele, cât vă jucaţi de-a

soldaţii, i-a zis Nadav punându-i mâna peste gură. Crezi că-mi place să comand „unitatea asta experimentală de infanterie cu femei“? Că asta am ales să fac? Sunt zile când numai de dragul tău găsesc forţa să-mi pun uniforma.

I-a astupat în continuare gura, deşi nu era nevoie. Avişag nu mai avea de gând să vorbească. Întinsă pe canapea, ea se întreba de ce ni se mai dau cuvinte pe lumea asta.

Tom s-a dus prima dată pe strada Alenby la numărul 52 cu Oleg şi cei doi veri ai lui. S-a întâmplat cu trei luni în urmă, când Tom a împlinit nouăsprezece ani. Şi el, şi Oleg aveau liber în weekend, ceva foarte rar, pentru că de obicei alternau turele, iar Gali n-avea nici o permisie cel puţin încă o lună. Tom fusese atât de abătut şi de pierdut pe gânduri în săptămâna aia, încât Oleg trebuise uneori să strige la el ca să observe că ieşise din tură. Încercase să-l înveselească dându-i o sticlă întreagă de votcă rusească ieftină, dar degeaba.

Tom chiar a bănuit că Oleg îşi schimbase programul turelor ca să-l convingă să iasă în weekendul ăla, însă la început Tom n-a avut chef.

— N-am chef să mă distrez weekendul ăsta, frate, atâta tot, i-a explicat Tom lui Oleg, dar lui Oleg nu-i stătea în fire să accepte un refuz.

— În Rusia avem o vorbă, „după curve n-are rost să plângi ca o curvă“, înţelegi ce zic? i-a spus Oleg.

Tom nu era prea convins.

— N-ai urlat la mine mai demult că eşti din Belarus, nu din Rusia? l-a întrebat.

Apoi a aruncat o privire pe strada din faţa bazei, cu speranţa că va prinde vreun taxi care să-l ducă odată acasă.

— Cum zici tu, omule. Da’ ascultă aici, frate, unde te duc urmează o noapte de pomină, a zis Oleg.

I-a aruncat lui Tom un zâmbet de căţeluş rusesc şi şi-a unit implorator palmele grăsuţe.

Taxiul i-a lăsat în cartierul cu magazine de haine, lângă Alenby, la numărul 52. Clădirea părea la exterior un magazin de haine obişnuit închis, însă când au ciocănit la uşa de metal le-a deschis un rus tânăr şi slab, în pantaloni de trening.

— Vrei nişte portocale? a întrebat cu accent puternic. Avem un pom chiar în spatele magazinului. V-am zis eu, în ţara asta se găsesc portocale bune. Din partea casei.

În încăpere erau două canapele şi o masă imensă, cu doar două scaune albe de plastic. Pe peretele alb atârna un afiş galben pe care erau scrise preţurile, cu un marker negru, gros. Scriseseră greşit „All-incloded“.

— Oleg, ce-i asta? Nu se poate, un bordel? i-a şoptit Tom.

Dar rusul cu portocalele l-a auzit şi râdea cu poftă.

— Ia vezi ce zici! l-a avertizat Portocale.

Dar, spre propria-i mirare, Tom nu era îngrozit. Era stârnit. Oare o să fie fete sexy? Poate să le ceară să facă orice? Din clasa a zecea, de la ora aia de sport, nici măcar nu mai sărutase vreo altă fată decât Gali. Şi adevărul era că uneori, chiar şi pe întuneric, ştia că picioarele ei nu mai erau la fel de lungi şi de mătăsoase cum şi le amintea din ziua aia.

Până să se dezmeticească Tom, Oleg şi verii lui plătiseră deja şi o femeie de vârstă mijlocie venise să-i ducă la etaj.

— Ce luaţi? l-a întrebat Portocale.

Tom a mormăit una-alta şi a adăugat că e ridicol.

— Ce e mai ieftin, a zis în final. Eu nu sunt de fapt, ştii… eu nu fac din astea.

— Adică doar sex oral. Două sute de shekeli. Puteţi să achitaţi cu cardul, o să apară acolo drept masaj.

Holul de la etaj arăta ca în căminul studenţesc unde stătea fratele lui. Peste tot erau camere de-a lungul holului cu mochetă verde, cât vedeai cu ochii, dar femeia i-a spus să intre în a doua cameră pe dreapta. Când s-a aplecat spre el să-i arate încotro s-o ia, i-a simţit miros de usturoi în respiraţie.

Era o cameră mică, doar cu un pat mare, alb, pe care era întinsă o cuvertură cu model din Orientul Mijlociu. Pereţii erau albi şi păreau proaspăt văruiţi. Nu atârna nimic pe ei.

Fata stătea pe pat cu picioarele încrucişate. Deşi avea părul oxigenat într-o nuanţă de blond oarecare şi i se vedeau rădăcinile şatene, deşi era dată cu un ruj roz ţipător şi fard violet, tot nu părea mai mare de şaptesprezece ani. Era slabă. Pantalonii de trening atârnau pe ea şi breteaua maioului îi căzuse de pe umăr, ajungând aproape de cotul ascuţit. Avea pielea atât de albă, încât, pe fundalul peretelui, parcă lipseau bucăţi din ea.

Când şi-a ridicat privirea, Tom nu i-a văzut decât ochii. Erau imenşi, bulbucaţi şi albaştri, parc-ar fi plutit în aer.

Fata a lăsat iar privirea în jos şi s-a ridicat să stingă lumina. În întuneric, Tom a simţit cum îl ia de braţ cu mâna ei rece şi-l duce spre pat. Nici n-a apucat să-i atingă cureaua, că Tom s-a ridicat, s-a dus înapoi la perete şi a aprins lumina. Camera ţiuia de atâta tăcere.

— Ce-ar fi doar să mă uit la tine, i-a zis el. Eu nu sunt de fapt…

Şi a rămas în picioare lângă perete.

Fata n-a răspuns. Doar stătea pe pat cu privirea în jos. Din când în când ridica ochii şi Tom nu se mai sătura uitându-se la ea. Cumva era frumoasă, toată numai ochi.

Aşa a fost atunci, de ziua lui Tom.

Avişag îşi acoperă faţa cu mâinile, dar nu peste mult timp se sufocă, pentru că mâinile îi duhnesc a rugină după ce a urcat scara de metal a turnului de pază. Încă o

mai dor genunchii după ce a mers pe jos un sfert de oră până la turn. E amiază, cascheta îi e scăldată în sudoare şi o mănâncă părul, dar îi e prea lene să-l atingă. Oricum n-are voie să-şi scoată cascheta cât stă de pază.

Gali stă cu trunchiul atârnat deasupra balustradei şi-şi studiază mobilul. Lui Avişag îi vine să-i spună că e o prostie, că n-au voie cu mobilul în timpul turei, că s-ar putea să le prindă cineva. Dar nu zice nimic, pentru că ştie că n-o să le prindă nimeni aici. Că de fapt nu-i pasă nimănui de ce fac ele acolo.

Cu binoclul, Avişag vede în depărtare două gărzi egiptene. În teorie, fetele trebuie să se uite cu binoclul din zece în zece minute, dar de fapt uneori nu se uită deloc şi nimeni n-are cum să ştie. Egiptenii nu se uită acum la binoclurile lor şi Avişag are un sentiment plăcut, de superioritate. I se pare că unul din ei are mustaţă, dar nu-i sigură, şi îi vine să râdă când se gândeşte la asta.

Egiptenii sunt toţi bărbaţi, dar nu trebuie să care nimic cu ei. Nici vestă, nici gloanţe de rezervă, nici caschetă. Doar uniformele subţiri maronii şi puştile M-16. Nici măcar n-au arme cu lunetă, ca puştile M-4 ale fetelor. Avişag începe să urască inamicul, ceea ce o miră şi o amuză. Nu din cauza celor trei războaie, a morţilor, a minelor de teren, a minciunilor şi altor lucruri din astea, ci pentru că ei nu trebuie să poarte porcăriile astea de caschete.

Degetele lungi ale lui Gali se mişcă repede: scrie, apoi şterge, apoi aproape trimite mesajul, apoi îl şterge. Îi intră sudoarea în ochi, i se lasă o musculiţă pe nas şi dă din cap afirmativ, apoi clatină în semn de dezaprobare la cine ştie ce gând i-a trecut prin cap.

Însă Avişag nu observă nimic din toate astea. Se uită cu binoclul, se gândeşte la ea, se gândeşte la inamic, la mustaţă, se gândeşte că probabil a înnebunit, deşi e ciudat că se simte exact la fel ca înainte.

Doar Gali ştie ce ştim şi noi, pentru că vede pe mobil cât e ceasul. Fetele mai au exact şapte ore.

Samir priveşte mâinile brune, puternice ale lui Hamodi când acesta ia gamela cu cafea şi scrumiera de pe podeaua turnului de pază şi le vâră înapoi în raniţă. Se uită cum Hamodi îşi aruncă fără efort raniţa pe spatele lat, se uită la el în vreme ce coboară împreună scara, se uită cum sare sprinten pe nisip, aproape fără să-şi îndoaie genunchii.

— Cele patru ore de rond s-au terminat! anunţă Hamodi cu un zâmbet generos. Ei, Samir, da' tu nu prea eşti vorbăreţ, nu?

Samir e recunoscător că nu mai sunt decât alţi şase soldaţi la duş în după-amiaza aia. Samir încă nu se dezbracă, în schimb îl priveşte pe Hamodi cum îşi scoate uniforma. Stă cu ochii în jos, iar când Hamodi îşi scoate şosetele observă particule albe de bumbac rămase între degetele lungi de la picioarele lui Hamodi.

De-abia după ce Hamodi s-a băgat sub jetul de apă începe Samir să se dezbrace, cu încetineală. Mai întâi îşi scoate tricoul maro, cu grijă să nu atingă cercurile de sudoare de la subsuoară când îl îndoaie şi-l pune pe bancheta de metal. După ce-şi scoate pantalonii şi chiloţii se duce repede la duşul de la capăt, lângă peretele stâng al rulotei, vânturându-şi braţele bizar, parcă pentru a distrage atenţia.

Trage de manetă şi stă cu faţa la perete, dându-se apoi mai aproape de el. Cu grijă să nu vadă nimeni.

— Hei, Avişag, te uiţi şi tu pe buletinul ăsta? întreabă Gali.

Camionul era negru ca smoala, ceea ce era ciudat, şi mai mare decât acelea pe care le vedeau de obicei la punctul de frontieră. Ofiţerul Nadav stătea pe un scaun alb de plastic şi le supraveghea pe cele două trosnindu-şi degetele.

În buletinul pe care i l-a arătat Gali lui Avişag scria „Momo Levin“. Era dintr-o suburbie a oraşului Tel Aviv conform buletinului, care părea în regulă. Lângă şofer stătea un egiptean. Scria că-l cheamă Nadim Al-Hamid în paşaport, care lui Avişag iar i se părea în regulă.

— Bună, Momo, l-a salutat Avişag, aplecându-se cu grijă spre geamul şoferului, cu ţeava puştii M-16 spre el, conform regulamentului. În buletin scrie că locuieşti pe lângă Tel Aviv. Ce cauţi aşa de departe în sud?

— Haide, frate, nu te lua de noi, i-a răspuns Momo.

Avişag s-a întrebat dacă într-adevăr părea bărbat din unghiul ăla, cu puşca în faţă şi părul acoperit de caschetă. Sau poate că la un anumit nivel era de la sine înţeles că toţi erau cumva bărbaţi şi numai ea n-a priceput.

— Îmi pare rău, a spus Avişag. Trebuie să deschizi compartimentul din spate.

Atât Avişag, cât şi Gali folosiseră la un moment dat o toaletă publică ecologică necurăţată de mai bine de două săptămâni. Amândouă ştiau cum miroase un bluzon pătat de sânge la coate şi cum mirosea şi a doua zi, când trebuiau iar să-l poarte. Avişag mai ştia cum miros pieptul unui bărbat care nu mai făcuse duş de zile întregi şi părul lui nespălat. Ştia chiar şi cum mirosise corpul neînsufleţit al fratelui său, la care se adăuga mirosul de noroi proaspăt.

Dar chiar dinainte să se deschidă compartimentul din spate al camionului, amândouă fetele şi-au dat seama clar că nu mai mirosiseră ceva atât de groaznic de când erau. Era un miros atât de puternic, că Avişag şi-a tras o şuviţă de păr de sub caschetă, cu toată forţa care-i mai rămăsese, şi şi-a lipit-o sub nas. Nici măcar nu şi-a dat seama ce face până n-a simţit că-i zvâcneşte dureros capul, atât de rău trăsese de păr.

Compartimentul era lat cam de trei paşi şi pe podea erau douăsprezece fete claie peste grămadă. Una din ele era o fetiţă cu o faţă rotundă, îmbrăcată într-un tricou cu Coca-Cola şi atât, fără chiloţi sau pantaloni. Ce se mai vedea din podeaua camionului

căpătase o nuanţă roşu-maroniu şi era udă.

Avişag a închis ochii.

Gali a închis ochii.

Gali a deschis ochii. La fel şi Avişag.

Douăsprezece perechi de ochi se uitau la fete, aşteptând şi respirând în tăcere.

— Nadav! a strigat Gali singură. Nadav!

Ofiţerul Nadav s-a ridicat şi s-a dus agale la fete. A încercat să-şi pună mâna pe umărul lui Avişag, dar de cum a atins-o cu un deget ea s-a lăsat în patru labe, trăgând aer în piept, apoi dându-l afară din ce în ce mai repede.

— Care-i problema? a întrebat Nadav.

— Femei, a răspuns Gali.

— Câte? a întrebat Nadav.

— Femei, o fetiţă, ele, Nadav…, a zis Gali arătând spre compartimentul din spate al camionului.

Momo şi Nadim au coborât din cabină. Momo îl ţinea pe Nadim pe după umăr şi imaginea asta a îngreţoşat-o pe Avişag mai rău decât tot ce văzuse în seara aia. Până la urmă a vomitat pe jos şi a rămas în patru labe, cu nasul aproape vârât în propria vomă.

— Toate au paşaport, i-a zis Momo lui Nadav.

— Şi au vize cu timbru pe partea cealaltă şi tot, a adăugat Nadim într-o ebraică poticnită.

I-a întins lui Nadav un teanc de paşapoarte roşii.

Nadav s-a uitat la paşapoarte.

— Nu! i-a strigat Gali. Nici să nu te uiţi măcar, ştii doar, ştii că vor să plece de acolo, Nadav! i-a urlat Gali de-a dreptul.

Nadav s-a uitat la Gali cu ochii lui liniştiţi.

— Şi de unde ştii, caporal Geva? a întrebat-o. Vorbeşti ucraineană?

În momentul ăla însă Gali nu era sigură nici dacă mai ştie să vorbească ebraică.

— Gata cu comentariile, că-ţi fac proces la comandantul bazei. Eu sunt ofiţerul de serviciu şi eu spun că dacă au paşapoarte şi vize, şi au paşapoarte şi vize, a zis Nadav.

Când a închis uşa din spate una dintre femei şi-a întins gâtul atât de tare, că lui Gali i s-a părut că aude cum i se lungesc oasele.

— Pa, băieţi! le-a strigat Momo în vreme ce-o lua din loc, lăsând în spate un nor de praf care i-a intrat lui Gali în nas, în urechi, în gură şi în porii feţei, dar pe Avişag a învăluit-o, cum stătea pe jos, acoperind-o ca o pătură vărătică murdară.

Abia peste două ore, când s-a terminat tura, am văzut-o pe Avişag ridicându-se din patru labe. Când Nadav şi-a pus mâna pe creştetul ei a sărit iute de la pământ.

L-a împins o dată. L-a împins de două ori. A treia oară el a prins-o şi a ţinut-o în

îmbrăţişarea lui un minut întreg.

— Hai să ne odihnim, i-a zis. Dimineaţa totul arată mai bine.

În tot oraşul Berezanî, în toată Ucraina, poate, nimeni n-avea un păr aşa de frumos ca Maşa. Nu din cauza culorii sale – deşi avea sclipiri aurii. Nu era tocmai din cauza formei – deşi i se revărsa pe umerii delicaţi ca apa într-o fântână. Nu era nici din cauza lungimii sale, deşi îi ajunsese până la mijloc de când împlinise doisprezece ani şi i s-a îngăduit să-l poarte desfăcut, pentru că la gimnaziu erau reguli mai puţin aspre decât în şcoala elementară. Farmecul părului Maşei era felul în care se aranja şi rearanja singur, încadrându-i chipul. Parcă ar fi avut viaţă. Mereu ştia la perfecţie cum să se reverse pe lângă chipul ei astfel încât să-i pună obrajii rotunzi în cea mai bună lumină, oriunde ar fi fost. Când era la şcoală şi mai târziu, când mergea la prânz spre fabrica de încălţăminte şi chiar când se plimba în weekend de mână cu Filip, parcă ar fi avut propria echipă de tehnicieni de lumini după ea, ca să fie tot timpul strălucitoare şi să arate tot timpul cât se putea de bine.

Aşa încât atunci când l-a tuns scurt, până la umeri, au început să circule zvonuri în oraş. Frizerul Iakiv credea că motivul e acela obişnuit: banii. S-a gândit că probabil l-a vândut la un magazin de peruci pentru că s-a trezit strâmtorată. Kalina, bătrâna care-şi avea casa chiar lângă mica sală de spectacole, credea că motivul e acela obişnuit: dragostea. Se gândea că Maşa s-a îndrăgostit de vreun alt tânăr şi voia să-i pună la încercare devotamentul tăindu-şi pletele. Musia, fetiţa de opt ani de care avea grijă Maşa în fiecare sâmbătă seara, nu-şi imagina să fie vreo altă explicaţie decât că Maşa înnebunise. Când a văzut-o pe Maşa cu ochii ei, cum trece prin piaţă cu părul ei scurt, Musia a scos un ţipăt şi a dat fuga acasă să plângă în camera ei. Şi a lipsit de la şcoală a doua zi dimineaţă, când la clasa a doua s-a dat lucrare de control din vocabular.

Până la urmă Iakiv ghicise corect, era din cauza banilor, dar nici Kalina nu se-nşela aşa de tare, pentru că, mai ştii, poate Maşa era îndrăgostită. Însă treburile nu prea stăteau cum credeau ei. Vedeţi voi, Maşa fusese dată afară de la fabrică pentru că nevasta şefului era geloasă. Pentru că Maşa se culca cu şeful. Chiar des. Iar el avea nevastă. În oraş nu mai primeau nicăieri oameni fără experienţă şi pregătire, iar Maşa voia să facă o şcoală, numai că mai întâi trebuia să câştige destui bani ca să nu-şi piardă mama ei casa şi, ce mai, oriunde se ducea, era ca şi cum s-ar fi deplasat doi paşi în faţă şi cât o nenorocită de viaţă în spate.

Dar staţi un pic. S-a gândit să plece în străinătate, să îngrijească nişte copii de bogătani, să se tundă (pentru că, serios acum, dacă ai avea un soţ, nu ţi l-ai dori pe lângă Maşa şi părul ei), să facă destui bani ca mama ei să cumpere casa aia nenorocită de la proprietar, destui bani ca să intre la contabilitate şi ce-o mai fi.

Însă slujba nu era tocmai aşa cum şi-o imagina Maşa.

La început a fost un gând, ceva ce a existat doar în mintea lui Avişag, dar când cele două fete au ajuns la turnul de pază, bătând tot drumul ăla, se preschimbase deja într-o senzaţie anume.

Gali şi Avişag au suit scara, s-au aşezat şi n-au scos o vorbă. Apoi a trecut o oră întreagă şi senzaţia s-a preschimbat în ceva mai mult.

Era un soi de arsură, de parcă nişte furnici i-ar fi ros pielea dinspre interior. La început i s-a părut de neînţeles, pentru că în seara trecută făcuse duş după ce plecase din biroul lui Nadav; fusese un duş plăcut, lung, potopitor şi o învăluise generos pe Avişag în mirosul de săpun.

Era de neînţeles, de neînţeles.

Şi stătea şi se gândea şi nu înţelegea.

Însă apoi a înţeles.

Uniforma era de vină. Porcăria aia de uniformă pe sub puşca M-16, vesta cu muniţie şi vesta antiglonţ, pe sub toate astea purta uniforma verde.

Avişag era acum în uniformă, dar o purtase şi cu o seară în urmă, când plecase din biroul lui Nadav şi mersese la duş. Iar acum simţea: uniforma se atinsese de piele în locurile unde o sărutase el, aici, acolo, apoi mai jos, apoi pe partea cealaltă. Iar acum aceeaşi uniformă o atingea din nou şi, dintr-odată, din senin, şi-a dat seama că nu mai suporta. Însă nu era destul că-şi dădea seama de asta – încă o simţea pe trup, nu era doar în mintea ei. Încă îi simţea saliva uscată pe piele, era aievea, aproape, concret.

N-avea cum să scape.

Dar de fapt putea.

Şi-a desfăcut curelele caschetei şi a aruncat-o pe jos.

— Avişag? a strigat-o Gali întrebător.

Avişag şi-a scos puşca M-16. Apoi vesta cu muniţie, vesta antiglonţ şi lanţul cu plăcuţele de la gât. S-a trântit pe ele de parcă s-ar fi prăbuşit, şi-a dezlegat şireturile de la bocancii plini de nisip şi şi-a scos şosetele.

— Avişag, ce se-ntâmplă? a întrebat-o Gali.

Avişag şi-a descheiat cu degete iuţi bluzonul militar şi apoi şi-a desfăcut cureaua maro. Şi-a scos maioul verde, apoi bustiera roşie cu Mickey-Mouse şi apoi chiloţii.

În sfârşit, când a rămas goală puşcă, s-a întins pe podeaua turnului şi a închis ochii. Soarele îi pârjolea pielea suflând aer fierbinte, ca un copil care suflă puful de cruguliţă.

Gali s-a gândit să strige la Avişag sau să-i tragă o palmă sau chiar să ceară ajutor prin staţie. Însă apoi i-a trecut prin cap o ciudăţenie.

Şi-a amintit cum prima oară fusese de fapt îmbrăcată.

De-abia la al doilea orgasm Gali şi-a dat seama că era al doilea, că mai avusese unul.

Pe primul i-l provocase fluviul Iordan. De fiecare Paşti în kibbutz copiii se aruncau de pe pod ca să sărbătorească sfârşitul lungului ospăţ din sala de mese a kibbutzului. Însă, cu toate că era înaltă, Gali avea de fapt rău de înălţime. Nu îşi făcuse niciodată curaj să sară.

În ultimul an petrecut în kibbutz, când aflase deja că se muta la Tel Aviv, Gali a rămas iar în picioare pe balustrada de ciment a podului în rochiţa galbenă de Paşte şi privea în jos. A stat şi-a stat. Toată lumea se dusese acasă. Pinii îşi scuturau pe apă acele portocalii şi vălurelele iscate mai demult se apropiau de marginea apei şi de tufele de liliac de pe mal.

Deasupra ei a zburat un porumbel. Gali şi-a acoperit ochii cu părul. Simţea în nări miros de şampon; a făcut un pas în faţă şi s-a aruncat.

O clipă parcă a păşit pe aer, era ceva atât de nefiresc, încât lui Gali i-a fost clar că se întâmplase ceva rău, ce nu mai putea fi îndreptat. Pielea îi era trasă de ceva în sus, spre soare.

S-a izbit de apă împroşcând stropi în jur. Un fior cald, care parcă vestea prezenţa unor zâne înaripate, i-a străbătut trupul în clipa aia. Degetele de la picioare i s-au strâns. Umerii i s-au încovoiat. A simţit furnicături în coate, de parcă-i venea să râdă. A sărit deasupra undelor verzi cu gura căscată după aer.

Al doilea a fost în ziua când l-a cunoscut pe Tom, în clasa a zecea, la el acasă, după ora de geografie.

Atunci era goală puşcă şi afară era încă soare.

La Tom voia să se gândească acum.

— Eşti atât de puternică, i-a zis el când s-au pomenit în camera lui în după-amiaza aia, în clasa a zecea.

— Serios? a făcut ea.

Se temea să nu vomite a doua oară pe ziua aia. Îşi făcea griji că Tom o s-o sărute, îşi făcea griji că n-o s-o sărute, îşi făcea griji că are ceva între dinţi, îşi făcea griji că e prea înaltă, îşi făcea griji că în oraş pândesc primejdii, că e foarte zgomotos oraşul ăla, chiar şi atunci, în camera lui Tom.

— Pari atât de puternică, a spus Tom şi a venit atât de aproape, că li se atingeau nasurile. Uite, a zis arătându-i cu degetul oglinda din perete. Pari atât de puternică.

În oglindă Gali nu se vedea decât pe sine, aşa cum se ştia de mult. Însă apoi l-a văzut pe Tom în oglindă, uitându-se la ea.

Voia să se lase scăldată cu totul în privirile lui.

Avişag respira atât de greu întinsă pe podeaua turnului, că parcă adormise. Nimeni n-avea cum să vină la turn să vadă ce fac fetele. Nimeni nu venise vreodată să vadă ce fac.

Dacă am putea să vedem ce se întâmplă în cel de-al şaptelea turn pe dreapta de la graniţa Israelului cu Egiptul în ziua de 7 august 2009, am vedea doi soldaţi israelieni stând cu ochii închişi. Întinşi pe jos. Goi puşcă.

Samir tot nu spunea nimic şi Hamodi deja fumase şapte ţigări şi făcuse două ibrice cu cafea, aşa că, din pură plictiseală, Hamodi a hotărât să încerce să-şi îndeplinească sarcinile pe care venise de fapt să le îndeplinească în turn. A luat binoclul şi s-a uitat pe partea dinspre Israel a frontierei.

Mai întâi i s-a părut că are vedenii, că poate amestecul de cafea pe care i-l dăduse unchiul său era un pic cam prea tare pentru el, însă a continuat să se uite lung. Şi-a clătit privirea cu priveliştea din faţa lui, era aievea, departe.

De cealaltă parte a graniţei stăteau întinşi doi soldaţi israelieni dezbrăcaţi, două fete.

Prima evreică era o lungană cu sânii mici şi tari. Pe umeri i se revărsa părul şaten-deschis. Era ca o gazelă, genul de femeie care scotea sufletul din tine dacă trebuia s-o fugăreşti.

A doua evreică era delicată, cu sâni mari şi absolut desăvârşită. Cum stătea aşa, cu ochii închişi şi cu pletele castanii ca nişte aripi, parcă aducea cu pasărea aia creştină din oraşul lui Hamodi, cu care ştia că nu poate să se însoare.

Hamodi şi-a luat binoclul de la ochi şi s-a uitat la Samir, care stătea pe un scaun alb de plastic cu spatele la Hamodi, privind spre bază cufundat în tăcere. Lui Hamodi i-a venit să spună ceva, să izbucnească în chiote, să facă haz de ce se întâmpla, dar apoi şi-a dat seama că nu poate sau mai degrabă că nu vrea, nu de faţă cu Samir. Hamodi şi-a dat seama că vrea să se bucure singur de peisaj. Şi brusc nu i-a mai păsat. Unchiul lui îi tot spusese, încă din copilărie, că Dumnezeu îşi împarte comorile cu toţi oamenii de pe lume, însă unii oameni aleg să nu se bucure de comorile lor.

Samir încă se uita în altă parte şi Hamodi s-a trezit dintr-odată cu pantalonii în vine, apoi şi mai jos, ţinând binoclul numai cu stânga.

Când Samir şi-a întors privirea, mai că nu şi-a crezut ochilor. Mai întâi şi-a zis că are vedenii, că poate amestecul de cafea de la unchiul lui Hamodi era un pic prea tare pentru el, însă s-a uitat lung, şi-a clătit privirea cu priveliştea din faţa lui, era aievea, aproape.

Chiar în faţa lui stătea Hamodi. Hamodi cel vioi şi chipeş, arătându-şi goliciunea şi frecându-şi-o.

Mâinile lui Samir parcă s-au mişcat de la sine.

Când ofiţerul Tariq s-a căţărat până sus în turn pe nesimţite ca un ghepard, Samir a

încercat să se abţină. Chiar a încercat. L-a auzit pe Tariq urlând şi l-a văzut cum îl apucă pe Hamodi de guler, iar Hamodi îi întinde binoclul lui Tariq şi strigă că e vina evreicelor, că era vreo şmecherie, vreo nouă strategie murdară de-a israelienilor.

Samir vedea şi auzea tot ce se întâmplă, dar nu înţelegea nimic. A văzut şi ce privire cutremurată i-a aruncat Hamodi, cum s-a uitat la ce făcea acolo, cum *încă* şi-o freca, cum stătea cu pantalonii în vine.

Însă chiar în timp ce se petreceau toate acestea, deşi crezuse că din creier pornise spre mână comanda de oprire şi deşi ştia că Tariq şi Hamodi se uitau la el chiar atunci, şi o să ştie, şi o să vadă, chiar şi aşa Samir n-a putut să se oprească. Urma să se întâmple, mai să se întâmple şi apoi…

S-a întâmplat.

Lui Tariq i-a luat două minute să se adune, să-şi aranjeze bereta şi să ia legătura prin staţie cu comandantul bazei. Comandantului bazei i-a luat cinci minute să priceapă ce spunea Tariq şi două minute să ia legătura cu Abu Kir, comandantul regiunii de nord. Lui Abu Kir i-a luat şapte minute să priceapă şi treisprezece minute până l-a convins pe şeful statului-major egiptean că această chestiune era destul de urgentă ca să justifice apelarea imediată a ofiţerului cu cel mai înalt grad din întreaga armată egipteană.

La patruzeci şi două de minute după ce Tariq le-a văzut pe cele două evreice dezbrăcate cu ochii lui, cu binoclul, undeva în inima Tel Avivului a sunat un anume telefon roşu pentru prima dată după şase ani şi persoana care a ridicat receptorul a fost Oleg rusul.

Vor mai trece două luni până să ajungă povestea în presa israeliană, două luni jumate până să ajungă în presa egipteană, şapte ani să ajungă la BBC. Însă când va ajunge îi vor pune titlul „Un incident diplomatic“.

Chiar după ce comandantul bazei l-a căutat pe Nadav în biroul subofiţerilor, unde Nadav îşi petrecea timpul cu caporalul Dana Mizrahi, Nadav a bătut în sfârşit drumul de un sfert de oră prin nisip să vadă ce fac fetele în turnul numărul şapte, să urle la ele, să le înştiinţeze ce dezastru au provocat şi cât de nedrept se purtaseră. Nadav mergea repede pe nisip, nerăbdător să ajungă, însă când a urcat în sfârşit scara turnului nu le-a găsit sus decât pe fetele care erau de tură după Gali şi Avişag. Ilana Rotem şi micuţa Shonit Miller stăteau în turn rozându-şi unghiile, perfect echipate şi înarmate.

Era marţi; departamentul legal va ajunge abia peste două săptămâni să le condamne pe Gali şi Avişag la şapte săptămâni de închisoare militară, cea mai aspră pedeapsă pe care a primit-o vreodată o femeie în serviciul activ din partea celui mai indulgent tribunal militar din istorie. Lui Yael, prietena lui Avişag, i s-a părut haios că, dintre ele două, tocmai Avişag nimerise la închisoare. Toată lumea a rămas mirată, însă fetele s-au bucurat că pot să petreacă un pic de timp departe de bază. În cele şapte săptămâni

nu au făcut altceva decât să doarmă în celulă şi să joace cărţi cu diverşi foşti dealeri de marijuana din bază.

Însă până atunci ziua încă avea douăzeci şi patru de ore, din care opt fetele le petreceau în turn, cu mâna stângă pe mânerul puştii, cu binoclul la ochi, dând roată cu privirea, în aşteptarea diverşilor subofiţeri care veneau din oră-n oră să le controleze, potrivit noilor ordine ale comandantului bazei.

Iar în noaptea aia Tom deja simţea că începe să-l doară. Şi noi chiar ştim sau măcar credem că ştim ce imposibil de greu e să nu faci decât să te uiţi la un telefon unsprezece ore în şir, aşa că nu-i putem găsi vreo vină lui Tom că s-a întors la numărul 52, pe strada Alenby.

De data asta, după ce fata l-a privit nu şi-a mai luat ochii de la el, nu şi-a mai lăsat privirea în jos. El a stins lumina de data asta. Amândoi ştiau că o să primească serviciul pe care-l achitase şi de-abia după aceea se punea problema să se uite în ochii ei. Până s-a terminat a stat cu ochii închişi.

Şase ore pe zi fetele erau încă de serviciu la controlul de frontieră.

Era marţi şi se lăsase noaptea, târzie şi caldă. Din compartimentul unui camion roşu patru femei blonde se uitau la Gali şi Avişag, aşteptând, respirând şi privind, fără să plângă.

— Haide, frate, se ruga şoferul coborât din cabină la cererea lui Avişag, cu mâinile pe umerii ei. Totul are aprobare şi autorizaţie. Tre' să-mi văd de treabă.

Avişag s-a uitat în ochii lui albaştri. Erau atât de mari, că-i ocupau jumătate de faţă. Gali s-a uitat în ochii femeilor şi nu şi-a luat privirea de la ele, chiar dacă trebuia să clipească. Compartimentul era atât de mic, că una dintre femei, cu părul blond tuns de curând, stătea în genunchi îndoită ca un covrig, într-o postură atât de dureroasă, că oasele păreau gata să-i iasă prin piele dacă mai stătea aşa încă un minut.

— Nu sunt nici un frate, i-a zis Avişag şoferului şi şi-a scos cascheta, iar pletele de un castaniu-închis i s-au revărsat până mai jos de umeri. Nu sunt, a repetat.

Nadav s-a ridicat de pe scaun, a venit alene şi s-a postat între fete şi compartimentul deschis al camionului.

— Avişag, i-a zis, ce-ar fi să-ţi pui cascheta la loc pe cap înainte s-avem probleme?

— Nu te las să-mi faci una ca asta, a zis Avişag apucându-l pe Nadav de braţ. Nu ştii cine sunt eu. Eu nu sunt deloc aşa.

— Tu, a zis Nadav râzând. Tu nu faci decât să te plângi. Tu, tu, tu…

A tot ţinut-o aşa. A împins-o în lături pe Avişag apucând-o de umăr. A râs. A repetat cuvântul ăla până şi-a pierdut cu totul sensul, până când vorbirea i s-a preschimbat într-un mârâit, o limbă străină.

Uşile camionului sunt deschise şi bărbatul care i-a luat paşaportul Maşei în Franţa stă de vorbă afară cu trei soldaţi înarmaţi. Unul din ei fluieră câteva note, iar în urechea Maşei notele se preschimbă într-un cântec, ca acelea pe care le cântă şcolarii din clasele elementare la sfârşitul anului în mica sală de spectacole din oraşul ei. Curând vocea omenească din cântec dispare, e doar o melodie, iar apoi se preschimbă într-un urlet de luptă, unul înăbuşit, dar Maşei îi e de-ajuns, aşa că sare din camion şi o ia la goană spre sud, cât o ţin picioarele.

Când picioarele i se izbesc de nisip pun în mişcare o undă de şoc ce-i străbate stomacul şi-i reverberează în plămâni. Picioarele subţiri ale Maşei se îndoaie pe sub fusta pătată, iar când se întind îşi aude oasele trosnind, râzând. Simte că picioarele-i aleargă mai repede decât reuşeşte inima să pompeze ca să le umple de viaţă, atât de repede, că vântul e o perdea firavă pe care o tot sfâşie în goană.

Acum cunoaştem multe lucruri. Maşa aleargă spre sud, spre gardul frontierei cu Egiptul, unde dorm mine de teren adânc îngropate în pământ. Ştim că, deşi Samir e deja la închisoare, unchiul lui Hamodi l-a scos din bucluc şi acum e iarăşi în turn, iar silueta ce aleargă spre poarta lui în întuneric e destul de aproape ca s-o vadă şi fără binoclu. Deja are un glonţ pe ţeavă şi încă douăzeci şi opt în magazie şi ştim că de la o asemenea distanţă poate să tragă fără probleme, chiar şi fără lunetă.

Şi ştim că nici un telefon roşu n-o să sune ca să ceară detalii despre silueta ce se apropie dinspre teritoriul israelian. Ştim că Tom o să se holbeze la telefonul roşu, mut ca întotdeauna. Şi ştim că Gali o să strige „Nadav“, dar degeaba, şi că Avişag n-o să-l strige, pentru că ştie că e-n zadar, şi ştim că Nadav n-o să-i reproşeze din priviri nimic lui Avişag şi n-o să facă ce vrea ea, pentru că ştim deja că Nadav n-are nimic cu nimeni în afară de Dumnezeu.

Hamodi închide ochiul stâng şi urmăreşte silueta în bătaia armei. A ajuns la patru sute de metri de minele de teren, acum la trei sute. Aleargă repede. Hamodi ridică piedica şi respiră adânc. Degetele îi tremură puţin de la cafea, dar ştie cum să-şi liniştească nervii. N-o să aibă parte de nici o surpriză.

Şi totuşi, urmărind-o aşa pe Maşa cu pletele săltându-i şi gâfâind în vânt, luminând-o blând de sus ca o lampă, nu putem să n-o încurajăm:

Fugi, fato, fugi!

Mai repede.

Opusul memoriei

Aştept să vină autobuzul să mă ia.

Îmi scot bluzonul şi rămân în maiou. Îmi desfac părul, las să cadă toate agrafele în nisip, să mi se reverse cârlionţii pe umeri, şi apoi îmi ascund ochii în ei. Din cauza soarelui – e atât de fierbinte, că nici nu-mi pot ţine ca lumea capul pe umeri.

Aştept pe marginea şoselei. Soarele mă loveşte în cap, bum, bum, bum. Nu e nici o bancă, doar plăcuţa staţiei de autobuz şi asfaltul. Nu se vede nici un om în maşinile care trec în viteză, nu se vede nimeni în afară de mine.

M-au lăsat să plec din baza de instrucţie în weekend pentru că le-am zis că mama e foarte bolnavă. A fost uşor să-i fac să mă lase să plec. Am zis că trebuie să-mi predau arma în bază pentru că o să dorm la spital.

Adevărul e că trebuie să iau autobuzul până la mall, să merg să sărbătorim logodna lui Noam, prima fată din clasă care s-a logodit. O să fii şi tu acolo. Weekendul trecut când am vorbit la telefon, ca-n fiecare săptămână, ţi-am zis: „Emuna, vreau să te văd“. Tu mi-ai spus: „Yael, tu vrei multe“. Dar mi-ai zis că vii. De obicei ne vedem în fiecare lună când sunt în permisie şi ţi-am zis că au trecut aproape o lună şi o săptămână.

Am minţit că maică-mea e bolnavă şi nu mă simt prost că stau aici fără bluzon, mai ales că sunt singură. Îmi îndes bluzonul, bereta şi eghiletul verde în rucsacul JanSport fără să mototolesc nimic. Când sunt în armată sunt instructoare de arme. Când nu mint, învăţ băieţii să tragă cu arma.

Mă aşez pe nisip şi-mi las capul în jos; închid ochii şi aştept să se termine aşteptarea. Mă simt la adăpost de soare şi de loviturile zilei, de parcă un copac nevăzut sau cel mai probabil un nor se odihneşte chiar deasupra mea.

Dar când ridic capul văd că nu-i un nor, ci un om – un ofiţer din poliţia militară – care se uită în jos la mine. Poartă bereta albastră a poliţiei militare şi ţine în mână un carnet deschis. Nu stă degeaba. Mă cercetează atent, fără să clipească, şi ştiu c-o să am probleme.

Îmi las capul în jos, închid ochii şi aştept să se termine aşteptarea.

Îmi amintesc momente groaznice, dar şi clipe repetate mereu şi mereu.

În clasa a şaptea mama ne ducea pe mine şi pe soră-mea la şcoală şi maşina noastră

era chiar în spatele maşinii mamei tale. În spatele nostru era maşina mamei lui Avişag. M-am uitat în spate şi l-am văzut pe fratele ei Dan stând în faţă. Îmi amintesc că m-am trezit după un vis care mă duruse, dar voiam să mă întorc în el şi să mai spun ceva. Ochii mei, secătuiţi de lacrimi, erau plini de furie. Mi-am pus pantofi Dr. Martens şi blugii evazaţi. Toate purtam pantofi Dr. Martens şi evazaţi în anul ăla. Pantofii mei erau albaştri şi ai tăi la fel.

Vedeam părul blond al mamei tale prins în coc şi pe tine molfăind mâneca puloverului roşu. Încă simţeam pe limbă gustul ciocolatei calde pe care o băusem cu câteva minute în urmă. Afară picura ploaia pe plantaţiile de bananieri, vedeam bananierii şi noroiul pe geamul coborât la jumate. Radioul hârâia; se auzea un cântec vechi, despre o fată cu păr ca aurul negru.

— Plouă, mi-a zis mama, închide geamul.

Deşi satul nostru e în plină pustietate, la ora aia erau tot timpul ambuteiaje pe drumul ce ducea la şcoală. Era înainte să circule furgonetele care ne luau din faţa casei. Îmi plăcea pe atunci. Îmi plăcea să mă uit la maşinile din faţă, mai ales dacă ştiam persoanele din ele, şi să mă închipui parte dintr-un lanţ, o notă dintr-un ritm.

— Închide geamul, mi-a zis mama, sucindu-şi gâtul să se uite în spate la mine. Plouă.

La şcoală intram împreună pe poarta spartă, păşind în lumina fluorescentă şi pălăvrăgind, pe podelele cu linoleum. Toate fetele se năpusteau spre banca mea când ne aşezam şi-mi scoteam din geanta JanSport temele la studiul *Bibliei*. Toate aveam genţi JanSport în anul ăla. A mea era neagră, a ta era violet cu galben, în carouri. Numai tu ai vrut să stai lângă mine în anul ăla, când nu vorbeam cu Avişag pentru că ne certaserăm din cauza lui Dan, frate-său.

Era al doilea an când învăţam despre Iona. Aveam o profă nouă, care nu ştia că studiasem deja despre Iona anul trecut.

Temele erau şi mai jignitoare a doua oară. În noaptea dinainte visasem că Iona îmi spunea: „Ce, credeai că te muţi în altă parte? Proasto“. Îmi spunea mie asta, din chitul în care era închis pentru că încercase să fugă de Dumnezeu ca un dobitoc care habar n-are de legile *Bibliei* şi de cum se termină toate poveştile.

Aveam de completat enunţuri unind cu o linie fragmentele dintr-o coloană – *Iona s-a dus în oraşul… Dumnezeu i-a poruncit chitului să-l înghită pe Iona pentru că… Dumnezeu a nimicit copacul lui Iona pentru că…* – cu continuarea corectă din cealaltă coloană.

— O să lase pe toată lumea să copieze, dar eu sunt prima, aşa că nu vă-mpingeţi, le-ai zis fetelor.

— M-am gândit la tine tot weekendul, ţi-am zis. M-am gândit tot timpul la tine. Mi-a fost dor de tine.

Mai târziu în ziua aia, în timp ce ne mâncam sendvişurile (al meu – cu muştar, roşie

şi maioneză, al tău – cu unt şi castraveţi), noua profesoară de religie nu ne-a vorbit despre Iona, ci ne-a zis că în weekend prietenul ei a cerut-o de nevastă când stăteau pe terasa de pe acoperişul mallului Azrieli din Tel Aviv. Sub ei maşinile treceau în viteză, fugărindu-se unele pe altele, şi lumea întreagă îi dădea înainte cu ale ei, nu însă şi conform profei noastre, care a zis că totul se oprise în loc.

Apoi Noam a spus că şi ei o să-i ceară mâna cineva pe acoperişul mallului Azrieli când o să se facă mare şi tuturor ni s-a părut o idee bună, în afară de Lea, care şi-a dat ochii peste cap.

Problema era că nu ne dădeam seama că nu noi alegeam unde o să fim cerute de nevastă sau dac-o să fim cerute. Iubitul lui Noam a cerut-o în autobuz. Tocmai îi sunase agentul imobiliar şi atunci el a întrebat-o dacă vrea să fie soţia lui.

Dar voia să ne întâlnim toate în Azrieli să sărbătorim. În cinstea vremurilor când eram copii.

Când îmi sucesc gâtul şi-l văd pe ofiţerul din poliţia militară încep să râd. Uneori nu poţi să nu râzi. Cum stau trântită pe nisip, nu pot să nu râd. De doi ani de când sunt în armată am tot dat ture în permisie cu părul desfăcut prin magazinele pline de lume din mallul Azrieli, am mers cu trenul machiată cu fard albastru. Odată chiar mi-am purtat ţinta din nas îmbrăcată în uniformă când luam autobuzul din autogara centrală din Tel Aviv, unde mereu roiesc berete albastre care abia aşteaptă să-ţi facă raport.

Şi tocmai aici, în pustiul ăsta, cu două săptămâni înainte să termin serviciul militar, aici mă trezesc cu raport. Acum s-a găsit să dea peste mine.

— Seria şi numărul, soldat, îmi zice ofiţerul fără să se uite la mine.

Stă cu privirea fixată în carnetul său, ţinând strâns pixul. De unde naiba a apărut?

Îmi las iar capul în pământ. Închid ochii.

— Seria şi numărul, soldat, repetă ofiţerul.

Nu răspund. Ridic capul şi mă uit liniştită la el. Se mişcă un pic şi soarele iar îmi explodează în faţă. Mă uit la el mijindu-mi ochii. N-are cum să mă oblige să vorbesc. Nu poate să-şi pună mâinile pe buzele mele, să mi le mişte şi să-mi scoată cu forţa aer şi sunete din gât. Nici o forţă din lume nu poate face aşa ceva.

— Seria şi numărul, soldat, repetă ofiţerul. Te mai întreb o dată şi după aia o să ai probleme.

Sunt sigură că n-o să am cine ştie ce probleme. O să dureze câteva zile până se scurge plângerea de la poliţia militară până jos, la baza mea. Şi atunci n-o să-mi mai rămână oricum decât câteva zile de serviciu. Cel mult pot să mă pună să curăţ bude, dar nici atâta lucru n-o să-mi facă. Comandanţii mei ţin la mine. Sunt cea mai veche instructoare rămasă în bază. Einat şi celelalte două deja au plecat prin Europa. Nimeni n-o să-mi facă probleme acum. Chiar mi se pare că noul ofiţer, Shai, e îndrăgostit de

mine. La urma urmei sunt un soldat bun. Am învăţat o groază de băieţi să tragă cu arma.

— Nu sunt soldat, răspund.

— Porţi pantaloni şi bocanci militari. Eşti soldat şi ai tupeu să porţi doar jumătate din uniformă? îmi spune ofiţerul.

— Nu sunt soldat, zis. Nu sunt.

Închipuie-ţi că ştii că cineva e un anume lucru, ştii sigur, dar persoana respectivă repetă că nu e lucrul ăla – şi neagă până-n pânzele albe. Poţi să faci ceva? N-ai ce face. Dacă sunt doar o civilă, n-are nici o autoritate asupra mea. Nu scrie nicăieri că civilii sunt obligaţi să poarte tot timpul actele cu ei.

Ofiţerul îşi încrucişează braţele şi eu zâmbesc. Nu mai trebuie să zic nimic, dar vorbesc.

— Sunt pantalonii soră-mii, spun. Sunt doar o elevă de liceu. Şi dumneavoastră sunteţi un bărbat cât toate zilele, înarmat, care mă hărţuieşte. S-ar putea să plâng.

— Sora ta e soldat? Cum o cheamă? Poate să aibă probleme serioase că ţi-a dat uniforma.

— Are zece ani, spun. E o fată de zece ani foarte înaltă. Nu ştiu de unde are pantalonii.

— Şi bocancii?

— I-am cumpărat de la Zara.

— Ba nu i-ai cumpărat.

— De la un magazin Zara din Londra, jur. Sunt o liceană umblată prin lume.

— Ei, haide, spune ofiţerul din poliţia militară.

Bate cu bocancii în pământ de parc-ar fi o femeiuşcă, deşi e un mascul păros.

Pare gata să-i sară muştarul.

— Nu sunt soldat, spun. Nu sunt soldat.

Continui să neg că sunt cine sunt câteva minute bune. Apoi vine autobuzul.

Uneori îmi trec lucruri prin cap şi mă mir cum de nu mi-au mai trecut niciodată. Uneori îmi amintesc anumite lucruri şi cer îndurare.

Mă urc în autobuz cu pas vioi şi mă fac că mă caut în portofel după bani. Doar după ce se-nchid uşile îmi scot bluzonul, mi-l pun pe mine fără să mă-nchei la nasturi şi-i arăt şoferului legitimaţia de militar, cu care beneficiez de transport public gratuit când port uniforma.

Şoferului puţin îi pasă de bluzon, încheiat sau nu, nu-i pasă nici măcar de drum. Vorbeşte la mobil şi-mi face semn să mă dau mai încolo. Când o luăm din loc încerc să-i fac cu mâna ofiţerului, dar nu se mai vede.

Mă aşez la geam, la două scaune de şofer. Linoleumul roşu din autobuz e plesnit pe

la îmbinări şi iese spuma, iar geamurile sunt pline de praf. Las capul în jos, închid ochii şi aştept să ajungă autobuzul la Azrieli. Aştept să se termine aşteptarea.

Tot timpul mă lupt. De ce? N-ar fi fost nici o diferenţă dacă primeam citaţie pentru ţinută publică necorespunzătoare sau cum i-o zice. Absolut nici o diferenţă. Totul – tu, eu, viaţa, autobuzul, Iona – i-ar fi dat înainte cu ale lui, neschimbat.

La următoarea staţie se urcă un terorist sinucigaş şi se aşază chiar lângă mine. N-am nici o dovadă că asta e, dar sunt convinsă, aşa că încerc să mă asigur. Asta-mi mai lipseşte, să-mi construiesc un elefant de frici. Pare trecut de cincizeci de ani şi după cum păşeşte pare sătul de lumea asta, de autobuz şi de acest nou tărâm.

Când se aşază începe să se legene înainte şi înapoi, în ritmul unui om care a renunţat la lume, însă, din cine ştie ce motiv, e încă agitat. Trăieşte atât de încărcat clipa, că până şi în epuizarea lui găseşte motive de îngrijorare. Aşteaptă să se întâmple ceva măreţ, ceva care să schimbe totul pentru totdeauna.

Vârâ sub scaun două sacoşe mari de plastic, negre. Văd o cutie de plastic umplută ochi cu fursecuri maronii în sacoşa de lângă mine, dar s-ar putea să fie o diversiune. Un asemenea om să aibă fursecuri de casă?

Dacă n-aş suspecta că e terorist sinucigaş aş zice că-i rus, judecând după ochii apropiaţi unul de celălalt şi căciula ciudată, cenuşie pe care o poartă, cum nu găseşti în ţara asta. Dar sunt aproape sigură că e arab, după accentul cu care-mi mormăie ceva când se aşază, după ochii afundaţi în orbite şi pielea îngălbenită. Şi pentru că seamănă cu un terorist sinucigaş.

Deşi e vară poartă o jachetă drăguţă şi pantaloni de stofă, cu un pulover gros pe dedesubt. Hainele lui au arătat bine pe vremuri, dar acum sunt uzate.

Mă ridic repede. Mă uit în jur, dar nu mai sunt scaune libere şi nici un alt pasager nu pare îngrijorat. Toţi stau cu capul sprijinit de geamurile prăfuite, scriu mesaje pe telefon sau se uită în gol drept în faţă.

Când autobuzul ne afundă într-un tunel, bărbatul începe o litanie. Ştiu ce-o să se întâmple. Am auzit de multe ori povestea asta la ştiri. Femeia care ştia, dar n-a zis nimic şi după aia a rămas fără o ureche. Băiatul care i-a trimis un mesaj maică-sii că îi e frică şi după aia a murit. Şoferul de autobuz care a ştiut de la început, dar a crezut că o să poată să tragă pe dreapta şi să sune la poliţie înainte să se întâmple ceva; şoferul de autobuz care s-a temut că dacă ia măsuri o să înrăutăţească şi mai tare lucrurile.

Bărbatul lălăie mai departe. La început n-aud decât la, la, la, însă apoi îmi dau seama că probabil intonează chemarea la rugăciune, pe care o auzeam în dormitor intrând pe fereastră la cinci dimineaţa, zi de zi, când eram mică. Chemarea, deşi obosită după calea pe care o bătuse de la graniţa cu Libanul, dădea buzna zgomotos înăuntru.

— *La ilaha illallah*[1], intonează bărbatul.

Nu există alt Dumnezeu.

Mai mult îmi fac griji că n-o să mor decât c-o să mor. C-o să rămân cu arsuri pe piele, oarbă, o povară. Că n-o să mai pot să merg nici măcar la baie pe picioarele mele. C-o să-mi doresc şi mai tare să mor. Mă sperie cât de aproape e totul, că viaţa o să mi se schimbe în câteva clipe şi cum mă pregătesc pentru aşa ceva? Ce-mi doresc să-mi amintesc dinainte?

Sângele mi se zbate în venele gâtului şi degetele îmi zvâcnesc de parc-aş butona o tastatură nevăzută. Însă nu mă pun pe urlat. Nu trebuie să fac scandal. Nu trebuie niciodată să faci scandal.

Îi pun o întrebare teroristului. Mai ştii, poate o să-mi răspundă într-o ebraică perfectă, poate n-o să se întâmple nimic.

— Vă duceţi la Tel Aviv, aşa?

— Aha, mormăie el.

Doar aer, nici un cuvânt. Închide ochii şi se leagănă mai departe lălăind. „La. La. La“, îi freamătă buzele.

Când autobuzul iese din tunel şi lumina îi inundă iar chipul, obrajii lui îmi par supţi de o forţă de sus, ca un demon sau un om binecuvântat de Dumnezeu.

Observ că nu e ras ca lumea. Oare Dumnezeu le cere sau nu să se radă înainte? Nu mai ţin minte. Îmi zic: Bine, bine, trebuie să te hotărăşti, aşa că mă ridic şi păşesc peste el. O să intre la bănuieli şi o să se arunce în aer. O să se-ntâmple chiar acum.

Dar nu se întâmplă. Se uită după mine, cum mă îndepărtez de el traversând autobuzul. La fel se uită şi o etiopiană cu un bebeluş în braţe, de parcă se teme să nu-i fac ceva.

Mi-e atât de teamă, că mă aşez pe scările de la uşa din spate, legănându-mă în ritmul hârtoapelor de pe drum. Mi-e atât de teamă, că mă aşez chiar lângă coşul de gunoi plin de îngheţată, şerveţele de hârtie şi coji de seminţe. Chiar reuşesc să îndur privirile celorlalţi pasageri, care nu înţeleg de ce m-am ridicat de pe locul meu, care poate nu s-au temut niciodată că o să moară.

Dar nu mi-e teamă atât de rău încât să spun cuiva, să mă apuc să urlu. Mi-e teamă doar destul de rău încât să vreau să scap cu viaţă, poate. Eroismul nu s-a numărat niciodată printre calităţile mele.

Mă gândesc tot timpul la tine, Emuna. Mai mult decât mă gândesc la Avişag. Încă mă mai gândesc. Ştiai? Nu mă refer că mă gândesc adesea la tine. Eşti acolo, în fiecare fracţiune de secundă, în fiecare literă a fiecărui cuvânt pe care-l rostesc. Cer îndurare şi-mi golesc creierul; îmi las capul în jos şi închid ochii. Şi până şi atunci mă gândesc la tine.

*

Într-una din ultimele zile ale clasei a şaptea mama ne-a condus pe mine şi pe fratemeu la şcoală şi maşina noastră era chiar în spatele maşinii mamei tale. Aveam ochii secătuiţi, uscaţi şi mânioşi.

Vedeam părul prins în coc al mamei tale şi pe tine, molfăind mâneca puloverului roşu. Încă simţeam pe limbă gustul ciocolatei calde pe care o băusem cu câteva minute în urmă. Plantaţiile de bananieri erau toate maronii.

Pe-atunci încă-mi plăceau maşinile şi ambuteiajele. Îmi plăcea să mă uit la maşinile din faţă, mai ales dacă ştiam persoanele din ele, şi să-mi închipui că sunt parte dintr-un lanţ, o notă din ritm. M-am uitat la maşina ta şi mi-a plăcut că nu poţi să mă vezi.

Exact atunci l-am văzut. Bărbatul cu puşca era încă foarte departe. Probabil o să-i ia cinci minute să ajungă de pe plantaţie la şosea. Am urmărit cum se apropie tot mai mult. N-am zis nimic.

Maşina mamei tale a luat-o în faţă şi maşina noastră după ea. Tu îţi molfăiai în continuare puloverul roşu. Atât de bine te vedeam – îţi vedeam dinţii.

Bărbatul înarmat purta *kufiya*. Chiar şi pe-atunci ştiam că e din Liban, singurul care reuşise să treacă graniţa de când se retrăsese armata. Ştiam, n-am cum să neg.

Ştiam că ieşise la vânătoare şi mă aflam într-o maşină oprită.

Maşina ta a luat-o în faţă. Maşina noastră a luat-o în faţă. Bărbatul înarmat a mers mai departe. Aş fi putut să-mi spun în sinea mea: Să nu ne faci nimic. Dar mi-am zis mai mult de-atât, mi-am zis: Nu nouă, fă-le lor. Du-te acolo, du-te acolo la ele. Şi am rămas mută.

Maşina ta s-a mişcat, maşina noastră s-a mişcat, maşina voastră s-a mişcat. Apoi el şi-a lipit ţeava puştii de geamul maşinii şi a împuşcat-o pe mama ta. A luat-o la fugă şi te-a lăsat pe tine.

Te văd, cu tot roşul ăla în jur, te văd, te văd tot timpul.

Însă nu amintirea asta e cea mai îngrozitoare. Nu ţi-am zis niciodată, dar ce s-a întâmplat după a fost mult mai rău.

După ce autobuzul opreşte în staţia din faţa mallului Azrieli, fac câţiva paşi şi nu-mi vine să cred că sunt încă în viaţă. Mă simt ca o copie a mea la indigo, însă la urma urmei nu s-a întâmplat nimic.

Lumea o ia care încotro, şoferul o ajută pe etiopiană să-şi dea jos căruciorul din autobuz. Falsul terorist sinucigaş o ia singur spre terasa unei cafenele, unde inşi prea tineri fumează afară, cu picioarele suite pe mese. Oamenii, toţi oamenii ăştia merg ca manevraţi de sfori nevăzute, o iau cu paşi iuţi peste, pe, de-a curmezişul. Le aud bocănitul paşilor. Maşinile bâzâie ca nişte muşte beţive gigantice, muzica oraşului mă învăluie, mă atinge din toate părţile. Clădirile îşi aruncă umbrele sumbre şi mă gândesc că, şi dacă ar fi explodat autobuzul, nu s-ar fi schimbat nimic. Toate astea încă ar exista.

Uneori mă gândesc prea mult. M-am gândit prea mult, şi numai la mine. Uneori îmi doresc să mă ierţi.

*

Adesea mi se pare că nu-mi mai amintesc înmormântarea sau zilele de după, însă ştiu că am fost prezentă. Am plâns o groază, alte mame m-au luat în braţe şi mama m-a luat în braţe când am ajuns acasă.

Ştiam că n-am cum să te văd pentru că erai întotdeauna plecată vara. În vara aia se putea să fie altfel, aşa m-am gândit, dar până la urmă n-a fost, deşi nu-mi venea să cred că satul şi întreaga ţară încă nu săriseră în aer, că nici eu nu sărisem în aer. Aşteptam o explozie care n-avea să se producă şi pe care n-o meritam.

Mi-am amintit ceva ce-a zis mama ta când Omer s-a despărţit de tine şi-ai zis că vrei să mori. A zis că a simţit că-ncepe să trăiască cu adevărat când tatăl tău a cerut-o de nevastă şi apoi a crezut că începe să trăiască cu adevărat când a luat-o de nevastă şi apoi când te-ai născut tu. Sau poate mama ţi-a zis asta despre mine?

Cele mai groaznice clipe au urmat după aia.

Într-una din primele zile din clasa a opta mama ne ducea la şcoală pe mine şi pe fratele meu şi maşina noastră era chiar în spatele maşinii tatălui tău. Aveam ochii secătuiţi, uscaţi şi la pândă. Purtam pantofi Dr. Martens şi blugi evazaţi.

Te vedeam molfăind mâneca puloverului. Încă simţeam pe limbă gustul ciocolatei calde pe care o băusem cu câteva minute în urmă. Afară ploaia picura peste plantaţiile de bananieri, vedeam bananierii şi noroiul pe geamul coborât la jumate.

— Plouă, mi-a zis mama, închide geamul.

M-am uitat la maşinile din faţă şi am încercat să-mi închipui că sunt parte dintr-un lanţ, o notă dintr-un ritm.

— Închide geamul, mi-a zis mama, sucindu-şi gâtul să se uite în spate la mine. Plouă.

La şcoală am intrat singură, în spatele tău, pe poarta spartă, păşind în lumina fluorescentă şi în pălăvrăgeala altora, pe podelele cu linoleum. Toate fetele s-au năpustit spre banca mea când m-am aşezat şi mi-am scos temele la studiul *Bibliei* din geanta JanSport.

Învăţam despre Iona al treilea an la rând. Era aceeaşi profă, uitase că deja l-a predat pe Iona anul trecut. Sau poate nu-i păsa. Era femeie măritată.

Iona era proroc, dar nu voia să fie proroc, aşa că Dumnezeu l-a obligat, chiar dacă s-a ascuns de Dumnezeu. După asta Iona s-a dus într-un oraş cu oameni răi şi le-a zis că sunt foarte răi şi că Dumnezeu o să-i omoare pe toţi. Oamenii răi nu s-au mâniat pe Iona, ci au devenit buni, aşa că Dumnezeu i-a cruţat.

Atunci Iona s-a întristat foarte tare pentru că se simţea ca un prost că le zisese oamenilor ălora că Dumnezeu o să-i omoare şi după aia Dumnezeu se răzgândise, plus că era deshidratat de la traiul în deşert. Atunci a găsit un copac care să-l ferească de soare şi Dumnezeu a nimicit copacul. Atunci Iona s-a întristat rău de tot. Atunci Dumnezeu i-a zis: Vezi, Iona? Te întristează moartea copacului, cu toate că n-ai muncit deloc să-l creşti, atunci de ce te aştepţi să nu mă răzgândesc după ce am hotărât să omor atâţia oameni pe care tot eu i-am creat?

Însă Dumnezeu îi promisese o nenorocire lui Iona. Îl pusese să se dea în spectacol degeaba. Iona crezuse că e sfârşitul lumii, dar Dumnezeu n-avusese de gând să îngăduie aşa ceva. Pun pariu c-a ştiut de la bun început. Unii oameni şi Dumnezeu ştiu de la început că nu-i sfârşitul lumii. Merg cu paşi uşori pe trotuar pe lângă mine.

Iar aveam de unit cu o linie întrebări şi răspunsuri. Aceleaşi întrebări, aceleaşi răspunsuri, doar că era mai greu de data asta.

Dumnezeu a nimicit copacul lui Iona pentru că…

— O să lase pe toată lumea să copieze, dar eu sunt prima, aşa că nu vă-mpingeţi, le-a zis Avişag fetelor.

S-a aşezat lângă mine. Mi-a zâmbit de parcă perioada când nu vorbiserăm nici nu existase. Mai întâi m-am mirat, apoi m-am simţit în culmea bucuriei. N-am putut să-i zic că-ţi păstram ţie locul de lângă mine. N-avea de fapt legătură cu ea. Nu voiam să stai tu lângă mine.

Tu erai aievea, neschimbată. Stăteai în şirul fetelor, ca o podoabă, şi te uitai la mine. Toate se uitau la mine.

— Toată vara m-am gândit la tine, i-am zis atunci lui Avişag în gura mare. Tot timpul m-am gândit la tine. Mi-a fost dor de tine.

Am simţit pulsul celor mai îngrozitoare clipe. Pulsul lumii care se rotea mai departe.

Urc din ce în ce mai sus cu liftul, spre podul în aer liber ce duce la intrarea în mallul Azrieli. Pe şoseaua de sub mine maşinile se fugăresc unele pe altele, culori după culori; în goană, iar, încă.

În anii de după liceu ne-am întâlnit adesea la mallul Azrieli. Toate fetele se întâlnesc. Tot farmecul s-a dus a doua oară sau poate a treia.

Ştiu exact ce-o să se-ntâmple, aşa că nici nu trebuie să se mai întâmple. Dar o să se întâmple. Tot timpul se întâmplă lucruri care nu trebuie să se-ntâmple. Tot le facem.

O să ne îmbrăţişăm toate cele şapte-opt fete care o s-apară. Eu şi Avişag o să ne pupăm pe obraji. Toate o să probăm pantofi pe care n-o să-i cumpărăm niciodată şi o să ne luăm maiouri pe care s-ar putea să nu le purtăm niciodată. O să vorbim despre iubiţii noştri, examene de admitere la facultate, despre slujbele prin restaurante şi despre cât de bine e să termini cu armata. O să facem mişto de Tali şi Lea că s-au

hotărât să devină ofiţeri. Ele o să ne repete placa – e-aşa de uşor să faci bani dacă mai stai un an în armată, pentru că primeşti un salariu mai bun ca ofiţer decât dacă te-ai angaja afară şi nu cheltuieşti nimic. O să mă mir: „Dar tocmai tu? Lea!“ şi ea o să ridice din umeri sau o să mă bată pe spate. O să comandăm cafea la cafeneaua Aroma şi Lea o să-şi toarne pe gât un pliculeţ de zahăr, apoi o să râdem toate. Toaleta o să fie înfundată şi o femeie fără adăpost o să ne scuipe când o să ne spălăm pe mâini cu săpun industrial. Apoi o să urcăm pe acoperiş cu liftul şi o fată o să spună că de la înălţimea asta oamenii de pe străzile Tel Avivului par nişte furnici. Poate chiar eu o s-o spun. „Ce bine mă simt cu voi“, o să zică una dintre noi. „Ador Tel Avivul“, o să adauge altă fată. O să sperăm toate că n-o să ajungem să ne creştem copiii la sat.

Când o văd pe Noam vine într-un suflet şi mă îmbrăţişează. Apoi îmi arată inelul.

— Topaz şi aur alb, îmi zice.

Îmi ia vreo două minute să observ că nu eşti nicăieri. Mă gândesc prea mult, şi numai la mine.

Când îmi dau seama că nu eşti nicăieri, mă înviorez.

Poate asta e până la urmă explozia, lovitura de teatru. Poate ai plecat în India. Poate stai în camera ta din copilărie, distrusă, în definitiv şi în final distrusă total. Sau poate ai hotărât că n-ai chef să ne vezi, că n-o să fie nici o distracţie, că ajunge şi gata.

Toate astea s-au mai întâmplat şi se vor mai întâmpla exact la fel, aşa că de fapt nu-i nevoie să se mai întâmple vreodată, toată întâlnirea, mallul, noi.

Zic eu că tot timpul mă gândesc la tine, dar nici nu întreb de tine. Nu imediat. Aştept.

— Nu-mi vine să cred că în sfârşit aproape suntem oameni mari, zic sărutând-o pe Noam pe obraji.

În spatele ei stau şase fete pe care le ştiu de când m-am născut. Suntem în faţa unui magazin de încălţăminte de la al treilea etaj al giganticului mall, lumea trece pe lângă noi, ne înghite, turuie pe limba ei.

— Ce nebună eşti, spune Noam. Cum de nu-ţi porţi bluzonul? mă întreabă după ce mă scuz că sunt transpirată şi în pantalonii de uniformă şi explic că vin direct din bază. O să dai de belea, adaugă Noam.

— Dacă mă-ntreabă cineva o să zic că nu sunt soldat, spun.

— Nu poţi să zici aşa ceva, nebuno, intervine Lea şi-mi trage un pumn în umăr.

— Păi, deja am făcut-o, domnişoară ofiţer, am zis-o o dată, aşa că pot s-o zic şi-a doua oară.

Izbucnim în râs.

În afară de Lea, care a venit şi ea direct din bază, toate poartă blugi evazaţi. Încă n-am depăşit faza.

Mai ţii minte odată în clasa a şasea, când am văzut filmul? A fost prima dată când am văzut un film la cinema. În ziua aia stăteam pe podea, la Lea în bucătărie. Să fi fost opt cu toatele. Lea a chemat o maşină. Telefonul ăla mie încă-mi mai miroase a parfum furat, banane şi picioare.

— Am vrea să comandăm un taxi. O maşină mare. Suntem multe. Şi mergem la cinema, a zis Lea.

Mai ţii minte furgoneta care a venit să ne ia? Drumul? Am încercat să imităm expresiile, vorbirea şi bucuria adulţilor care ne închipuiam noi că devenim.

— Poftiţi şi bacşiş, i-a zis Lea şoferului când am ajuns la clădirea din Nahariya care se dorea un mall. Bacşiş, aşa cum se obişnuieşte.

Filmul voia să ne sperie. Era *Scream 2*. Am ţipat. Chiar după ce Neve Campbell a împuşcat-o pe doamna Loomis în cap, când a zis „Aşa, doar ca să fiu sigură“, s-au aprins toate luminile, filmul s-a oprit şi plasatorul a strigat:

— Nu vă alarmaţi, a fost găsit un obiect suspect în mall şi toată lumea trebuie să coboare în parcare.

— Ce noroc pe noi. Ce. Noroc. Pe. Noi, a zis Lea în parcare.

Când îmi amintesc acum totul, ştiu că au fost cele mai mature cuvinte pe care le-a zis vreuna dintre noi atunci, însă pe moment n-am observat. Nu mai jucam teatru.

— Mai ţii minte când ne-am prefăcut lupi şi-am dat târcoale pe strada Ninei? am întrebat-o pe Lea.

— Da, şi?

— Nimic, am zis, mi-am amintit, atâta.

— Aşa faci tu *tot* timpul, mi-a spus Lea. Îţi aminteşti *asta* şi *ailaltă*.

Îmi imita vocea, pe tonul cuiva slab de minte. În anul ăla încă mai speram să redevină fata cu care mă jucasem pe vremuri şi, cu cât îmi făceam mai multe speranţe, cu-atât mai mult îşi bătea joc de mine.

— Da, tot timpul face aşa, a zis Noam. E tare enervant.

Avişag şi-a ferit privirea. Niciodată nu mi-a luat apărarea, îmi dau seama acum. De la bun început.

Însă tu.

— Lăsaţi-o. Lăsaţi-o în pace, ai spus.

Tu. Ţii minte?

Tu de ce nu-mi dai pace?

De-abia după ce am terminat de turnat din noi toate cuvintele astea goale o întreb pe Noam:

— Unde-i Emuna? zic întorcându-mă spre ea. N-a venit, aşa-i?

Îmi ia o groază să întreb de tine. O groază.

Voiam să-ţi spun ceva. Când sunt cu tine, când respirăm acelaşi aer, îmi amintesc de tine; încă, mereu, totul dintr-odată.

OK.

— A, Emuna? Tocmai s-a dus la baie, îmi răspunde Noam. Uite-o chiar în spatele tău, mi-o arată din cap.

Te miros, cum stai în spatele meu, aievea, dinainte să mă întorc. Simt în nări mirosul săpunului industrial din baia mallului de pe mâinile tale. Simt în nări mirosul urinei îmbibate în manşetele roase ale blugilor tăi evazaţi. Eşti aici.

Mirosul este opusul memoriei. E altceva decât altceva.

1. Secvenţă din crezul islamic *La ilaha ill Allah, Muhammadun rasul-Allah*, „Allah este singurul Dumnezeu şi Mohamed este profetul lui Allah“ (n. tr.).

Metode de reprimare a demonstraţiilor de protest

Grenade de şoc

Ofiţerul Lea nu-şi mai simţea corpul. Stătea pe spate pe o baricadă de protecţie împotriva lunetiştilor cu o foaie de ziar în mâini, acoperind stelele. Trebuia să-şi întindă ca lumea mâinile ca să ţină foaia imensă deasupra capului.

— Ah, a făcut ea.

— Nu armata e de vină, a spus Tomer.

A azvârlit chiştocul pe asfaltul Drumului Naţional 433. Vorbea despre Huda, micuţa palestiniană de pe plajă. Poza din ziar o înfăţişa urlând pe nisipul roşu, lângă bucăţi din trupurile a şase oameni care fuseseră familia ei.

— Ştiu, a răspuns ea. E o manipulare.

Lumea spunea că armata israeliană îi omorâse cu o rachetă, însă armata israeliană ştia că familia fusese ucisă de un obuz inactiv lăsat pe malul mării de militanţii palestinieni. Ofiţerul Lea se uită la Tomer. Lumina portocalie a felinarelor de pe şosea îl scălda din spate, încât aducea cu un demon. Avea nouăsprezece ani, era cu doi ani mai mic decât ofiţerul.

— Chestia e că dintr-odată nu-mi mai simt corpul, a zis ea.

— Iar?

Lea îi spunea una-două că nu-şi simte corpul. Că poate să-l mişte, dar nu şi-l simte. Că erau două lucruri diferite. El nu-i punea niciodată la îndoială cuvintele, doar o împingea. Asta voia şi ea.

Tomer şi-a dat jos puşca din spate şi i-a apăsat umerii în ciment. Când au ajuns cu pantalonii în vine, a apucat-o tare de gât, apoi de braţe. Îi spunea ofiţerului „Lea“ ziua, pentru că aşa o chema şi pentru că ea-i dăduse voie. Noaptea, când o trăgea de păr atât de tare, că o furnica pielea capului, îi spunea „doamnă ofiţer“, pentru că aşa-i ceruse să-i spună atunci şi pentru că asta şi era. Voia să-i spună aşa atunci fiindcă ştia că exact când el era mai aproape şi mai brutal avea cea mai mare nevoie să fie ţinut la distanţă. Când se uita într-o parte vedea luminile calde ce veneau din satele şi casele altora.

Ştia că serviciul ei militar se apropia de finiş, dar n-o simţea. Nu mai putea să-şi închipuie sau să-şi amintească nimic din ceea ce-şi dorise înainte să devină soldat şi se chinuia să-şi dorească vreun lucru în viaţa de civil care-o aştepta. Bănuia c-ar trebui să-şi dorească o familie sau să intre la o facultate bună, însă doar conform datelor pe care i le furniza mediul. Ea, una, nu nutrea aceste dorinţe. Când începuse să se simtă aşa, la mai puţin de un an de când plecase în armată, atunci când cineva aproape spintecase în două beregata unui coleg de la punctul de control, hotărâse că singurul lucru rezonabil pe care şi l-ar putea dori cu adevărat exista în interiorul armatei, astfel încât decisese să devină ofiţer. Nu mai voia să fie un soldat cretin de la controlul actelor, de soiul celor care se pot alege cu beregata retezată aproape cu totul. Voia să poată să urle la soldaţii care-şi pun beregata la bătaie. Ajunsese să accepte faptul că serviciul ei se va sfârşi acolo unde începuse, în unitatea de tranziţii, însă-şi zisese că dacă tot trebuia să stea la control, măcar să fie ofiţer.

Tomer făcea mai tot ce-i spunea ea fără să pună prea multe întrebări. Era un băiat rezonabil de nouăşpe ani. Iar Lea avea în definitiv o frumuseţe a ei. O frumuseţe rece, vibrantă, netulburată, plus nişte sâni minunaţi. Şi era singura fată care intra în programul lui. Iar el îşi trecea şi el zilele – zilele lui de soldat.

Ofiţerul Lea s-a trezit singură în patul ei de campanie a doua zi dimineaţă. Avea cortul ei pentru că era singura femeie de la post.

Era un post ciudat. DN 433 năştea numai ciudăţenii de-a lungul lui. Străbătea Cisiordania, dar palestinienii nu aveau dreptul să circule pe el din 2002, de când fuseseră împuşcaţi motocicliştii. Se părea că armata avea nevoie de patru soldaţi şi de un ofiţer într-un punct de control ad-hoc situat la fiecare o sută de kilometri, aşa că s-a trezit comandantă a patru soldaţi mai tineri, care stăteau de pază într-un punct de control prin care nu trecea niciodată nimeni. Toate acestea ca să aibă cine zice „Ne pare rău, accesul pe şosea este interzis“ dacă, după atâta vreme, se hotăra careva să vină. Nu prea avea de-a face cu zilele pe care şi le petrecuse la începutul serviciului militar, într-un punct de control imens, sau cu cine era ea cu adevărat. Postul ăsta ar fi făcut-o să turbeze de furie, doar că peste câteva săptămâni oricum se termina armata.

Ziua stătea în pat şi citea un manual de pregătire pentru admiterea la facultate. Spera să intre cu note destul de bune la studii economice. Ar fi trebuit să se ducă să vadă ce face soldatul de serviciu de două ori pe tură, dar nu se deranja, pentru că niciodată nu se întâmpla nimic. Numai că în ziua aia s-a întâmplat ceva. Tomer, care stătea de pază după-masa, a sunat-o pe telefonul de serviciu ca s-o anunţe că la control se prezentaseră trei protestatari bărbaţi.

— Au aruncat cu pietre sau ceva?

— Nu, dar au o cerere iscălită. Şi se tot iau în gură cu mine că să-i dispersez, cică, deşi le-am zis că n-avem mijloace să reprimăm demonstraţii de protest aici.

— Nu-i adevărat.

Era mai însufleţită decât fusese vreodată de când o repartizaseră pe DN 433. În calitate de ofiţer ştia că fiecare punct de control e dotat cu o cutie de rezervă, special pentru eventualitatea unor demonstraţii de protest. În sfârşit pregătirea ei în domeniu era bună la ceva. Asta dacă insistau protestatarii.

A descuiat dulapul metalic cu bunuri de rezervă din cortul ei şi-a scos o cutie de lemn. Era grea, aşa că i-a luat ceva s-o care până la baricada anti-lunetişti şi apoi de partea cealaltă a şoselei, până la umbrela de soare ce semnala punctul de control.

— Am învăţat o dată în tabăra de instrucţie despre demonstraţii şi chestii de-astea, dar am uitat, a zis Tomer.

Doi din cei trei protestatari palestinieni erau trecuţi de treizeci de ani şi celălalt era un băieţel, un băieţel cu degetele vârâte în gură. Ţineau o singură foaie A4 pe care scriseseră cu markerul în engleză: *Deschideţi 433*. Unul dintre bărbaţi purta un tricou cu Guns and Roses. A ridicat mâna şi ea i-a făcut semn să vină în faţă, apoi i-a făcut semn să se oprească la patru paşi de ea.

— Doamnă ofiţer, am venit să protestăm împotriva restricţionării libertăţii noastre de mişcare, ca pedeapsă colectivă împotriva legilor internaţionale, a zis protestatarul într-o ebraică cu accent pronunţat.

Lea şi-a sprijinit o mână de patul puştii, iar pe cealaltă şi-a băgat-o în buzunar.

— Şi cum se face că sunteţi numai trei? Asta nu-i demonstraţie.

— Îmi cer scuze, doamnă ofiţer. Săptămâna asta e nuntă în sat şi, vedeţi dumneavoastră, alţi oameni sunt neserioşi, a zis, cu o mică înclinare. Se poate să ne dispersaţi puţin, doar cât să scrie în ziare sau aşa ceva?

Avusese de gând să se arate crudă, dar individul era chiar simpatic. Se uita la ea chiorâş când vorbea, părând mai degrabă un client venit la bancă să ceară o mărire a creditului, nu un protestatar. Simţea şi ea un pic că trăieşte pe lumea asta.

— Să vedem ce putem face, i-a răspuns.

S-a aşezat pe asfalt şi a deschis cutia de lemn. Înăuntru erau nişte instrucţiuni într-o mapă transparentă. Tomer i-a făcut semn insului să se dea în spate şi să aştepte. S-a aşezat lângă ea şi s-au apucat să citească.

Utilitatea „Metodelor de reprimare a demonstraţiilor de protest“ este aceea de a stopa demonstraţiile de protest. Intenţia este intimidarea participanţilor şi, cel mult, rănirea lor, dar nu ne propunem să-i omorâm. Ghid general:

**A se utiliza treptat, în ordinea durităţii: grenade de şoc, gaze lacrimogene, gloanţe de cauciuc. Pagubele trebuie minimalizate pe cât posibil.*

Grenada 30, grenada de şoc, avea scopul de a crea confuzie şi teamă în rândurile mulţimii prin zgomotul puternic pe care-l provoca. Instrucţiunile spuneau că, atunci când exploda, pe o rază de doi metri putea să provoace probleme de timpan şi răni

uşoare de la plastic, aşa că Lea le-a zis protestatarilor să se dea ceva mai în spate. Cei trei au făcut câţiva paşi în spate cu faţa la umbrela de soare şi după un timp băiatul şi-a scos degetele din gură şi i-a făcut un semn şovăitor cu degetul mare în sus. Lea nu prea ştia cum să răspundă, aşa că i-a făcut şi ea semn – era destul de departe. Apoi şi-a pus repede mâna pe armă.

Grenada de şoc era portocalie, în formă de con, cu un cerc roşu împrejur. Cu ea în mână s-a aplecat spre pământ să ia o piatră. Degetele i-au înţepenit pe muchiile pietrei. I-a aruncat-o lui Tomer, care a prins-o.

— Tu eşti soldatul, nu eu, i-a zis. Şi oricum a trecut mai mult timp de când am învăţat eu despre lucrurile astea. Hai să exersăm.

S-au prefăcut că piatra era o grenadă. I-a explicat instrucţiunile de parcă le ştia pe de rost, deşi tocmai ce le citise şi ea. I-a atras atenţia să ţină grenada în palmă şi să ţină degetul mare pe mâner. I-a explicat cum să-şi vâre degetul mijlociu în piedica de siguranţă, ca într-un inel, şi să tragă de piedică cu o răsucire din încheietură, exact cum ar face dacă-l întreba cineva cât e ceasul. A ridicat un pic glasul la el pentru că şi-a luat elan cu braţul pentru aruncare fără să se uite continuu la piatră.

— Instrucţiunile spun că după ce scoţi piedica trebuie să nu-ţi iei deloc ochii de la grenadă pentru că nu-ţi mai rămân decât trei secunde jumate până explodează. Dacă duci mâna în spate şi dai de un perete?

— Bine, dar ştiu că nu-i nici un perete în spate, a zis el.

— Şi dacă apare un perete dintr-odată? Dacă vine o pasăre? Nu-i deloc plăcut să-ţi explodeze ceva în mână, nici măcar o grenadă de şoc.

După vreo două aruncări de probă a venit momentul să arunce pe bune. Băiatul iar îşi ţinea mâna în gură şi un bărbat îşi ştergea fruntea cu braţul. Asfaltul de sub picioarele lor dogorea.

— Gata? le-a strigat Lea.

Apoi ea şi Tomer şi-au băgat dopurile în urechi.

Se aştepta ca un zgomot de care te puteai apăra cu bucăţele de spumă vârâte în urechi să nu fie aşa de puternic, dar de câte ori exploda o grenadă simţea detunătura în oasele bazinului, ca un şoc electric, şi un iz de metal în gură.

Crezuse că vor rămâne pe loc, dar după a patra grenadă demonstraţia s-a dispersat. Totul s-a desfăşurat conform planului, aşa cum ar fi anticipat oricine aflat în poziţia ei.

În anii de şcoală avea sentimentul că tot timpul era înscrisă într-o cursă. Ia nota cutare. Cucereşte băiatul cutare. Cumpără tricoul ăla. Fii cea mai populară fată. Nu permite nici unei fete să-ţi iasă din cuvânt. Dă cele mai tari petreceri. Haide, haide, haide, să nu ţi-o ia careva înainte. Însă armata era un repaus care-i amorţea mintea după ce optâşpe ani îşi dăduse sufletul în cursa aia. Armata avea un început şi un sfârşit, se putea baza pe asta. Totul aparţinea intervalului dintre cele două date

predestinate, a începutului şi a sfârşitului, între care nimic din ceea ce făcuse nu conta. Orice-ar fi făcut, armata se sfârşea când venea timpul. Ajungea în acelaşi loc, în acelaşi post de lângă bază unde soldaţii îşi returnează în sfârşit uniformele. Era greu să simţi ceva dacă ştiai asta. Cele mai multe zile erau înşiruiri de formalităţi şi ordine, avansarea de la un punct la altul pe un parcurs ce părea o unică linie dreaptă.

Uneori încerca, oarecum, să se abată de la linia dreaptă cum făcea la şcoală, când împingea cu degetul mare în riglă şi creionul o lua strâmb. Uneori se folosea de sex, de durere, de articole senzaţionaliste din ziare, dar nu se străduia prea tare.

Gaze lacrimogene

Pagina de ziar pe care a adus-o Tomer la baricadă în noaptea aia avea un articol despre o fată israeliană omorâtă de mama ei. Era o fată de origine arabă dintr-un sat din nord care rămăsese însărcinată cu unul din fraţii săi, care o violaseră amândoi şi urma să fie aspru pedepsiţi. Poza o înfăţişa pe fată zâmbind în ziua ceremoniei de absolvire a liceului, într-o pereche de blugi. Avea un zâmbet generos de fată bună, de şcolăriţă cu care nici măcar nu puteai să bârfeşti despre ce mai făcuseră cine ştie ce personaje de serial siropos. Mama urma să primească o pedeapsă uşoară, fiindcă ucisese pentru apărarea onoarei şi fusese o crimă din pasiune, şi se cuvine să respectăm cultura altora. Mama folosise un cuţit, un baston şi o pungă de plastic şi a jurat că o îndemnase mai întâi pe fată să-şi curme singură viaţa. Articolul avea la sfârşit cuvintele unui măcelar din satul fetei, care dădea explicaţia că o femeie care s-a făcut de ruşine e întotdeauna ca o bucată de carne putrezită, uneori n-ai de ales. Dacă n-o tai pe loc, ruşinea ajunge de fiecare dată să împută toată familia.

Ofiţerul le permitea băieţilor să păstreze ziarul adus cu camionul în fiecare dimineaţă cu promisiunea că Tomer o să-i păstreze cea mai cutremurătoare bucată, s-o citească noaptea. Nu voia să-şi piardă timpul citind părţile care-i stârnesc emoţii mai puţin extreme.

— Am crezut că băieţelul ăla o să plângă, a zis Tomer.

Era doar în tricou şi pantaloni, deşi ea-i spusese că nu-i place să-l vadă purtând numai o parte din uniformă în afara zonei rezidenţiale.

— N-a fost ceva care să-l facă să plângă, a zis ea. Doar un pic de zgomot, nici n-am crezut c-o să-i împrăştie, dar poate voiau numai ceva simbolic.

Auzea de la un radio dintr-o casă un cântec în altă limbă.

— A făcut bum şi gata! a spus Tomer.

Apoi n-au mai vorbit.

În noaptea aia nu-i spusese că nu-şi simte vreo parte din corp, însă pe ciment se

purtaseră ca şi cum ea-i zisese că nu-şi simte absolut deloc corpul şi totul era în regulă, necesar chiar, atât timp cât nu-i auzeau ceilalţi soldaţi. Corturile erau la numai vreo jumătate de kilometru de baricada anti-lunetişti, iar uneori ea striga atât de tare, că poate-ar fi trebuit să-şi facă griji, se gândea.

Orele, nisipurile. Trecea prin ele ca o stafie dintr-o carte pentru adolescenţi pe care o cumpărase odată de la supermarket. Stafia era într-o casă, însă nu putea să deschidă sertare şi nici să ridice o ceaşcă în mână. Nu era în stare să mişte nici un obiect şi existenţa ei nici nu conta, nu o simţea nimeni. Ofiţerul Lea trăia ca într-o ceaţă de vată.

Protestatarii s-au întors a doua zi după-masă. Toată dimineaţa Lea s-a întrebat dacă se vor întoarce. Greşise la unul din testele de pregătire, răspunsese greşit chiar la o întrebare de matematică ce nu necesita decât cunoştinţe de algebră şi ceva bun-simţ.

Protestatarii s-au întors cu dopuri în urechi.

De data asta n-a mai trebuit să care cutia de lemn la punctul de control pentru că le ordonase soldaţilor din tura de dimineaţă s-o ia, pentru orice eventualitate.

— Cu ce mai putem să vă ajutăm? l-a întrebat pe individ când acesta s-a apropiat cu băgare de seamă.

Purta acelaşi tricou. De data asta băiatul ţinea hârtia, dar şi acum îşi băgase degetele în gură.

— Chestia e că n-o să scrie nimeni despre nişte pocnitori, a zis insul. Asta-i chestia, doamnă ofiţer.

Era atent cum vorbeşte, ca un client care a cumpărat un tricou şi-şi cerea banii înapoi chiar dacă deja-l purtase de mai multe ori. Dar se ţinea tare, de parcă avea de gând să nu se lase.

— Să nu se rănească băiatul, a zis Lea.

Tomer stătea în spatele ei, bătând darabana cu unghiile pe claviculă.

— Are treişpe ani, a spus insul. E bărbat de-acum. E gata de Bar-Miţva.

Părea mai mic de-atât. Lea şi-a amintit că instrucţiunile interziceau folosirea metodelor de reprimare a demonstraţiilor împotriva copiilor. Şi-a adus aminte şi de o lungă discuţie când era la şcoala de ofiţeri, în care se spusese că oricine nu ţi-l puteai imagina că îşi sărbătorise Bar-Miţva, purtând costum, citind în templu şi tot tacâmul era copil. Protestatarii ăştia chiar se pricepeau, erau nişte consumatori informaţi şi din astea.

Puşca Federal cu care se trăgeau grenadele cu gaze lacrimogene părea de jucărie mai mult decât orice puşcă de jucărie pe care ea o văzuse. Era practic doar un tub maro cu două mânere argintii, unul în faţă, celălalt în spate. Arăta ca vopsit cu pompa. Lista cu instrucţiuni părea lungă şi oricum nu voia ca individul să aibă impresia că deţine puterea, aşa că i-a făcut semn să se dea în spate fără să-i promită nimic şi s-a aşezat pe scaunul de plastic, sub umbrela de soare, să citească.

Din cine ştie ce motiv, instrucţiunile conţineau pe jumătate numai date istorice. După câteva minute a aflat că puşca Federal a fost inventată de poliţia federală din New York şi fabricată de o companie cu numele de Federal, de aici şi denumirea! De când era în armată se întrebase de câteva ori cine scrie anumite instrucţiuni pentru anumite formalităţi şi cine verifică ce se scrie. Ai fi zis că fiecărui document i se permite să capete o viaţă a lui. Uneori în armată mai dădeai şi de surprize, de viaţă. Nesemnificative.

Grenada ce servea de muniţie pentru Federal avea diametrul de treizeci şi şapte de milimetri, iar gazul lacrimogen era de tip CS. Era argintie cu o dungă albastră şi părea foarte drăguţă, high-tech. Puşca Federal era dotată cu lunetă, ceea ce o îngrijora, pentru că şi ea, şi Tomer trăgeau foarte prost, aşa şi ajunseseră pe DN 433. Însă instrucţiunile spuneau să nu se folosească luneta, pentru că nu se ţinteşte nici un individ anume, deoarece gazele se dispersează, evident. S-a simţit ridicol când a citit, dar probabil nu atât de proastă ca proiectantul armei. În instrucţiuni chiar erai atenţionat să nu ţinteşti, pentru că se putea scurge gaz în ochii trăgătorului. Când şi-a dus mâna la nas deja a simţit un pic de miros de gaz străpungându-i plămânii, de parcă ar fi aspirat fire de nisip.

Instrucţiunile precizau că raza de acţiune era de optzeci de metri, dar nu se spunea care rază era periculoasă, aşa că i-a plasat pe protestatari la o distanţă pe care a calculat-o din ochi la vreo cincizeci de metri, apoi s-a răzgândit şi le-a zis să se mai dea câţiva paşi înapoi.

Şi-a lins degetul ca să-şi dea seama de unde bate vântul, dar nu simţea nimic. A încărcat puşca cu grenada ţinând ţeava în jos şi închizând-o. Sperând că vântul va ajuta cât mai mult, a îndreptat puşca într-un unghi de patruzeci şi cinci de grade cu pământul. În instrucţiuni se cerea verificarea unghiului şi i se părea singurul lucru ce putea fi verificat.

În tot acest timp nu-i spusese nimic lui Tomer şi Tomer nu-i zisese nimic. Însă apoi i-a făcut semn să ţină el puşca, explicându-i:

— Practic nu trebuie decât să apeşi pe trăgaci, dar apasă ca lumea, pentru că arma n-are piedică, aşa că proiectanţii au compensat chestia asta printr-un trăgaci care se mişcă greu.

Apoi le-a făcut cu mâna demonstranţilor şi Tomer nici n-a numărat, nici nu i-a avertizat, s-a auzit un sunet foarte slab, de parcă se spărsese ceva, după care protestatarii s-au trezit cu feţele încinse, şiroindu-le de lacrimi şi scoţând urlete, aşa că au fugit de nu s-au mai văzut.

Gloanţe de cauciuc

În noaptea aia nu prea erau stele şi ea părea că plânge stând pe baricadă. Luminile caselor din jurul ei s-au stins treptat. Poza de pe pagina de ziar adusă de Tomer înfăţişa o pasăre care, se spunea, va dispărea în doi ani. În poză era un şoim cu coadă cenuşie, însă în articol era numit şoim cu coada albă, ceea ce i-a dat de bănuit că poza şi toată povestea erau minciuni. Dar pasărea privea cu nişte ochi mânioşi, aşa cum Lea nu crezuse că poate privi vreo pasăre, nici măcar alea care ştiau că vor dispărea.

— E cea mai nasoală chestie pe care-ai găsit-o? l-a întrebat.

— Nu scria nimic de protestatari, a răspuns Tomer.

Sunaseră să raporteze incidentele la cartierul general de pe DN 433 în seara primei zile, dar nimeni nu părea să se sinchisească.

Şi Tomer stătea întins pe spate în noaptea aia, uitându-se când la ziar, când la ea. Îi apăsa rău umărul sub al lui.

— Cu toate astea plângi, a zis – n-o mai văzuse plângând. Sau e de la gazele lacrimogene? Doar tu mi-ai zis să mă spăl de două ori pe mâini înainte să-mi duc mâna la faţă.

— Nu-s în halul ăsta de proastă, a zis ea. O să intru la Contabilitate la Universitatea din Tel Aviv, să ştii.

Nu mai discutase niciodată despre ce-o să facă după ce pleacă şi nu era sigură dacă el ştie că va pleca curând.

— Şi după aia?

— Umărul. Mă doare.

Ştiuse c-or să se-ntoarcă a doua zi, aşa c-a putut să înveţe. N-a făcut decât patru greşeli la examenul de probă, toate la engleză. Ştiuse că bifa greşit chiar înainte să însemneze pe foaie, dar nu ştia care răspuns era bun.

Ştiuse c-or să vină, aşa că a plecat cu Tomer la punctul de control când începea tura lui. Nu ştiuse însă că protestatarii vor veni echipaţi cu ochelari de protecţie şi măşti chirurgicale. Arătau ca nişte oameni de ştiinţă excentrici şi Lea s-a întrebat cum de putuseră să le treacă vama în Cisiordania. Băiatul purta o pereche de ochelari de soare ieftini pe deasupra ochelarilor de protecţie şi a văzut-o cum zâmbeşte când îi observă, aşa că i-a zâmbit şi el.

Dar când individul cu tricou Guns and Roses a strigat: „Azi urmează gloanţele de cauciuc!“ a devenit serioasă. I-a făcut numai un semn din cap să se apropie – mai mult decât în zilele dinainte.

— Nu, i-a zis. Gloanţele de cauciuc pot să vă omoare. Deja s-a îngroşat prea tare gluma asta.

— Bine, dar, dar…, a început tipul.

Apoi şi-a reconsiderat tonul. Îşi dădea seama că nu e un client, că avea motive de teamă dac-o supăra.

— Fix asta e chestia. Despre gloanţele de cauciuc sigur o să scrie. Întotdeauna anunţă când se folosesc gloanţe de cauciuc.

Lea a clătinat din cap.

— Nu vă mai cerem nimic niciodată, jurăm.

A rămas neclintită.

— Vrem doar lucrul ăsta, atât, şi puteţi să ne faceţi pe plac, la o adică..., a zis el. Gândiţi-vă un pic.

S-a gândit la ce spunea el ştiind c-o să cedeze şi că i se citea pe faţă. Insul s-a dat singur în spate, cu braţele un pic ridicate, pentru a-i da de înţeles că n-o zoreşte deloc.

— Băiatul trebuie să stea deoparte pentru că gloanţele de cauciuc se folosesc doar pe majori, a zis ea.

Nu era sigură că asta era regula, dar i se părea cel mai probabil.

Băiatul a stat pe marginea drumului jumătate de oră, aşteptând cu degetele în gură până i s-a încreţit pielea. Atâta i-a luat Leei să citească instrucţiunile. Chiar mai mult de-atât.

Instrucţiunile avertizau că gloanţele de cauciuc pot fi mortale. În afară de asta, păreau proiectate special ca să distreze soldaţii şi să le dea de lucru. Chiar s-a întrebat în sinea ei câţi soldaţi citiseră instrucţiunile alea de curând.

Se monta pe ţeava unei puşti neîncărcate o ţeavă de metal numită Romay. Apoi băgai în ea patru gloanţe de oţel acoperite cu cauciuc şi le trăgeai cu ajutorul unui singur glonţ semi pe care-l încărcai în magazie. Dacă puneai mai puţin de patru gloanţe de cauciuc odată, glonţul semi era proiectat cu prea mare forţă şi avea acelaşi efect ca unul adevărat. Gloanţele se împrăştiau într-un unghi de zece grade pe înălţime şi trebuia neapărat să loveşti în picioare, pentru că dacă atingeai alte părţi ale corpului era ca şi cum trăgeai cu gloanţe adevărate. Dacă ţinta se afla mai departe de cincizeci de metri, atunci depăşea raza de acţiune a gloanţelor de cauciuc. Dacă se afla mai aproape de treizeci de metri era prea mult, pentru că gloanţele de cauciuc se comportau ca unele adevărate.

Instrucţiunile erau formulate astfel încât, dacă gloanţele de cauciuc omorau pe cineva, de vină era doar degetul care apăsase pe trăgaci. Sigur degetul era de vină, pentru că instrucţiunile avertizaseră trăgătorul de toate pericolele posibile. Lea se întreba cum putea să funcţioneze treaba asta în mai toate cazurile, când protestatarii nu erau trei inşi cooperanţi cu o foaie A4, ci o mulţime furioasă. Însă n-a stat prea mult să se întrebe, pentru că protestatarii ei erau trei inşi cooperanţi, aşa că s-a apucat să măsoare.

Le-a zis să se depărteze bine şi apoi s-a dus la ei numărând paşii, aşa cum învăţase la orele din tabăra de instrucţie. Potrivit calculelor, erau la aproape cincizeci de metri de umbrela de soare. Le-a făcut semn cu mâna să vină cu câţiva paşi mai în faţă, după care

s-a dus înapoi la Tomer.

Cei doi bărbaţi stăteau cuminţi exact unde le spusese ea să aştepte gloanţele după ce măsurase. Stăteau răbdători ca nişte copii ascultători care aşteptau să li se dea voie să meargă în parc.

În trusă nu erau decât câteva gloanţe semi, aşa că a încărcat două în magazia lui Tomer. Erau la fel ca gloanţele obişnuite, numai că n-aveau vârful de cupru.

— Sub genunchi, i-a ordonat lui Tomer. Întinde-te pe jos şi ţinteşte undeva sub genunchi.

Celălalt ins, cu care nu discutase, a încasat glonţul. Îşi ţinea piciorul ca un fotbalist accidentat pe teren. Însă a plecat şchiopătând înainte să se lase seara. Părea să şchiopăteze mai rău din cauză că era sprijinit de celălalt bărbat pe stânga şi de băiat pe dreapta, iar băiatul era mai scund, era mic.

Gloanţe adevărate

Singura metodă ce nu poate fi utilizată pentru suprimarea demonstraţiilor e tragerea cu gloanţe adevărate şi Lea ştia că protestatarii cei cooperanţi o ştiau şi ei – doar cunoşteau toate regulile –, aşa că era sigură că n-o să se mai întoarcă. În noaptea aia, de lene, Tomer a adus tot ziarul şi a fost atât de brutal, că minute în şir, întinsă pe ciment, şi-a închipuit că avea o sfoară în loc de coloană vertebrală şi i se înnodase, apoi i se rupsese.

Dar s-au întors. Cei doi bărbaţi s-au întors cu picioarele învelite în bucăţi de saltea legate cu cârpe. Parc-ar fi fost pe jumătate luptători de sumo. Iar băiatul cu degetele umezite s-a întors arătând doar ca un băiat.

— N-o să tragem în voi cu gloanţe adevărate, a zis ea.

Era singura variantă rămasă.

— Vă rugăm, a spus insul venind mai aproape.

Se apropiase fără să fie chemat, la fel ca băiatul şi celălalt bărbat.

— Trageţi pe lângă noi, atât.

— Trebuie să aveţi intenţii şi mijloace criminale ca să tragem în voi, a zis ea. E o regulă de bază din manualul de proceduri al IDF-ului.

— Vă rugăm, a insistat bărbatul. Trebuie s-ajungem în ziar, măcar pe pagina cinci.

Însă ea a zis iar de mijloace. Apoi de intenţii. Apoi de mijloace.

— Mijloace? a întrebat băiatul.

— O armă, l-a lămurit Tomer.

— Sau un cuţit, a spus ea.

— Sau o piatră, a spus Tomer.

Nu ştia ce spune, căci atunci băiatul s-a aplecat încet să ia o piatră de pe asfalt. N-ar fi trebuit să se afle acolo, se afla doar pentru că era piatra cu care exersase Tomer aruncarea grenadei de şoc.

Lea şi-a dus puşca la umăr, a încărcat-o şi a îndreptat-o spre băiat. Tomer şi-a dus şi el puşca la umăr, a încărcat-o şi a îndreptat-o spre băiat.

Chiar înainte să-i şoptească bărbatul ceva în arabă, băiatul a lăsat piatra din mână, de parcă fusese prins c-o furase dintr-un magazin.

Apoi băiatul şi-a băgat degetele în gură, puştile au fost coborâte şi Lea a crezut că ziua era pe terminate, ca şi vara şi perioada pe care-o petrecea acolo, dar Tomer a spus ceva din spatele ei.

— Teoretic, am putea să-l arestăm pentru aşa ceva, a zis Tomer. Teoretic, am putea, a repetat el dând din umeri.

— Se poate, vă rog? a spus băiatul.

Nu pe ea o ruga. Ci pe bărbat. Arestarea unui copil era numai bună să apară pe pagina cinci, era sigură. O să-i dea drumul în câteva zile; probabil ar fi liber în câteva zile.

Bărbatul a clătinat din cap, însă apoi băiatul a zis că ei vor o singură chestie, atât, şi-acum pot să-şi împlinească dorinţa, după care i-a spus bărbatului să se gândească bine, iar bărbatul ştia c-o să cedeze.

— Curvă, i-a zis Leei bărbatul când Tomer l-a luat pe băiat de braţ.

Trebuia să-i zică asta, în definitiv era o femeie-ofiţer responsabilă de punctul de control, însă cuvântul a părut forţat şi ei i s-a făcut jenă de el.

După ce-au plecat bărbaţii, Lea şi Tomer au pornit-o spre bază în urma băiatului, ca să anunţe că aveau pe cineva în arest. Bărbaţilor le-a luat ceva timp să plece, aşa că se lăsa noaptea când s-au întors la baricadă, însă felinarele portocalii de pe şosea încă nu se aprinseseră.

Lea a grăbit pasul pentru că voia să meargă pe lângă băiat. A grăbit pasul brusc şi dintr-odată i s-a făcut teamă că-l speriase pe băiat, aşa că i-a atins uşor mâna cu mâna ei.

Băiatul ar fi putut să se teamă de ea, însă de fapt ei îi era teamă, chiar mai mult, pentru că atunci simţea totul prea intens – pe mână simţea umezeala degetelor lui care se uscau încet-încet, praful de pe piatra pe care o avusese în mână, vântul. Simţea totul deodată. Îşi închipuia cum Tomer o s-o izbească în oase cu toată greutatea, făcând-o una cu baricada de ciment. O clipă s-a întrebat dacă atunci o să-i spună pe nume în loc de „doamnă ofiţer“. I-a venit să-l întrebe, dar şi-a amintit că nu era un detaliu important. Datele alea, începutul şi sfârşitul serviciului ei militar. Tot ce se petrecea între ele era de decor, aer, şi n-avea să schimbe unde va ajunge până la urmă.

A hotărât să meargă la psihiatrul armatei a doua zi, ca să ceară să se elibereze mai devreme, deşi îi mai rămăsese atât de puţin timp.

Peste câţiva ani au deschis iar DN 433, însă doar pentru câteva luni. Încă mai sunt soldaţi acolo care trei ani de zile nu prea fac altceva decât să spună: „Ne pare rău, accesul pe şosea este interzis“ oricărui prost care încearcă să treacă. Când a auzit că se redeschisese drumul şi, mai târziu, când a auzit că s-a închis la loc, a simţit iar totul: mâna ei cu saliva băiatului, aproape la fel de viu ca atunci.

Uneori, în penumbră la petrecerile din Tel Aviv, pe stradă sau în casă, simţea saliva pe mână, chiar şi când nu auzea vorbindu-se de DN 433. O simţea în penumbra petrecerilor, străzilor şi încăperilor în care nu era niciodată singură, unde întotdeauna era în prezenţa altcuiva, iar persoana respectivă îi spunea pe nume. *Ce zici, Lea? Mulţumesc mult, Lea. Ai dreptate, Lea.* De câte ori îşi auzea numele pe întuneric, simţea pe mână saliva băiatului, ca în seara când mersese alături de el.

În seara aia Tomer rămăsese doar cu un pas în urma lor. Merseseră, loviseră pietre cu piciorul şi fredonaseră cu ochii la stele, înainte ca unele să fie acoperite de lumina felinarelor. S-a gândit la toate lucrurile care nu se întâmplaseră încă, dar era absolut sigură că se vor petrece în curând. Cimentul. Ziarul. Cum o să ceară să fie scuturată.

— Lea, i-a zis Tomer chiar înainte să ajungă în bază. Să nu uităm să punem pariu pe ce pagină o să se scrie despre arest. Ce zici, Lea?

Şi iar începuse să se întrebe prosteşte, aşa cum făcuse adineaori. Întrebarea îi revenise în minte. Se întreba cum o să-i spună la noapte, deşi ştia că nu conta ce cuvânt avea să aleagă dintre toate cuvintele din lume. N-o să schimbe ritmul înaintării zilelor, nici măcar ritmul înaintării nopţilor.

Şi mergeau, iar băiatul şi-a băgat din nou mâna în gură, mâna pe care tocmai o atinsese ea.

În noaptea aia Lea avea douăş’unu de ani. Tomer, nouăşpe şi băiatul, treişpe. Au trecut în linişte, potrivindu-şi paşii, pe lângă baricada de ciment. Dacă i-ar fi zărit vreun sătean din lumina unei case îndepărtate, ar fi putut să pară o familie.

Pe vremuri puteam să ne prefacem că suntem cu totul altcineva

Cu trei zile înainte să plec din sat s-a întâmplat ceva aproape bun: Lea a redevenit preocupată de o problemă nu tocmai reală.

— Ascultă, Yael. Miller a nimicit un măslin, mi-a zis Lea.

— Da, am răspuns.

— Moartea e cel mai greu lucru din lume. Pentru un măslin.

— Da.

— A făcut-o intenţionat. Premeditat.

Lea şi-a întors capul de la livada de măslini de lângă casa ei şi s-a uitat la mine atentă, cum nu mai făcuse de săptămâni întregi. Şi-a pus ţigara pe scrumieră. În jurul curţii se lăsa întunericul, violet, portocaliu, imens. Umbra piticului de grădină cu un picior lipsă se tot lungea şi clopoţeii clincheteau în vânt. Lea m-a privit cu ochii îngustaţi, îndemnându-mă să vorbesc. Voia să-i exprim eu noul gând nebunesc ce lua amploare, primul după multă vreme.

Şi sigur c-am făcut ce-mi cerea.

— Cred c-avem un ucigaş în sat, am zis.

Aveam douăş'unu de ani. Ne terminaserăm serviciul militar, iar eu plecam din sat să lucrez la aeroport. Stătusem la ai mei cu mâinile-n sân aproape un an, însă Lea îşi terminase perioada suplimentară ca ofiţer doar cu câteva luni în urmă. Pierdusem legătura cu celelalte fete, în afară de Lea şi de Avişag. S-a întâmplat ca după atâţia ani să rămân cu aceleaşi prietene din şcoala primară. Nu mai vorbeam deloc cu Einat sau cu vreo altă fată din armată. Avişag locuia cu mama ei în casa bunicii din Ierusalim. Avea o slujbă de birou, îndosaria acte. Uneori o mai sunam pe Emuna, dar plecase deja la colegiu în America.

De ani de zile nu mai închipuisem împreună cu Lea un joc. Şi, la fel, trecuseră săptămâni de când am stat de vorbă ultima oară, de când mi-a zis ceva adevărat, fie şi un lucru adevărat inventat.

Măslinul era foarte mort. Era doar un ciot, un ciot micuţ. Ramurile i se înnegriseră una câte una şi căzuseră la pământ. Nu fuseserăm de faţă când se întâmplase. Pe atunci eram în armată. Când ne-am întors nu ne mai rămăsese nimic de făcut.

Nevasta lui Miller s-a pus pe urlat, aşa cum făcea seară de seară după masă. Auzeam

fiecare cuvinţel ce străbătea livada de măslini până în curtea Leei. Cineva a trântit un sertar. S-au spart nişte porţelanuri.

— Potoliţi-vă, scandalagiilor! am ţipat la ei.

După ce Lea devenise tăcută, era treaba mea să mă iau de vecini când făceau gălăgie.

— *Meshuganas*[1]! l-am auzit pe Miller strigându-ne.

— Scandalagiilor! a urlat Lea.

Mi-am ascuns bucuria s-o aud vorbind iar în gura mare, deşi rămăsesem cu gura căscată fără să vreau.

— Maimuţelor! ne-a strigat Miller.

Ne zicea maimuţe pentru că bunicii noştri nu erau europeni. Dar ne plăcea. Cel puţin mie încă-mi plăcea. Pe vremuri ne plăcea la nebunie să ne considerăm animale.

*

Odată ne-am jucat de-a lupii. Aveam doişpe ani şi eram supărate că după Bat-Miţva mamele ne spuseseră că de-acum eram femei. Aşa că ne muşcam de glezne una pe cealaltă. Sătenii ne vedeau cum mergem în patru labe pe străzi şi pe lângă plantaţiile de bananieri. Mamele ne spuneau să încetăm, dar noi umblam cu chiloţi de-ai lor în gură şi nu ne lăsam. Pe stradă îi lingeam degetele de la picioare fetei din scaunul pe rotile şi ea râdea. Când am intrat în curte la Miller, a ţipat la noi: *Meshuganas* şi ne-a alungat cu lopata când am mârâit la el arătându-ne dinţii. Ne spuneam poveşti pe limba lupilor şi ne făceam că le pricepeam până ne intra oboseala în oase.

Întotdeauna ne prefăceam că avem alte vârste, alte nume. Niciodată nu ne spuneam numele adevărate când ne întreba cineva. Agenţii de vânzări prin telefon, profesorii noi, colegii noi, vânzătorii de dulciuri din bazar – toţi voiau ceva de la noi. Nu voiau cu adevărat să ştie cum ne cheamă, era doar un truc ca să credem că ne plac. Ca să vorbim cu ei. Ca să cumpărăm ce aveau de vânzare. Noi voiam să le pese de noi, chiar dacă nu era pe bune. Pe vremuri ne păsa foarte mult de orice. Voiam să vorbim cu toată lumea. Trăiam atât de departe de lume! Dar refuzam să ne spuneam numele. Eram Esther, Meek şi Olga. Nu eram niciodată noi. Pe-atunci trăiam într-o lume mică, dar mai întinsă decât lumea adevărată, pentru că nu exista decât în minţile noastre.

Dacă eşti băiat şi pleci în armată se poate întâmpla fie să mori, fie să trăieşti. Dacă eşti fată şi pleci în armată, sunt mari şanse să nu mori. După aceea ţi se pot întâmpla multe. Poţi să te angajezi. Poţi să pleci într-o călătorie. Să intri la facultate. Să te măriţi. Să te muţi înapoi cu ai tăi. Eu şi Lea ne-am mutat înapoi la părinţi, în sătucul de la

graniţa cu Libanul. Pe mine mă aştepta o slujbă în Tel Aviv, ca agent de pază la aeroport. Unchiul meu mi-a făcut rost de ea. Singură n-aş fi avut cum, nu la vremea aia. Se plătea bine. Nu trebuia decât să stai pe un scaun. Era o slujbă bună, până şi eu vedeam. Lea nu vedea nimic. Nu vedea nici măcar când scrumiera de pe masa din curte dădea pe dinafară. Nu băga de seamă nici când era lumină afară pentru că de obicei se trezea după aia. De câte ori veneam pe la ea mama ei îmi spunea în loc de salut: „Ai o slujbă, ai o slujbă, nu? Ai auzit, Lea? Ce *drăguţ*, nu?“. După care îşi frângea mâinile şi se întorcea la bucătărie, iar noi două stăteam afară, cu ochii la livada de măslini, şi fumam atât de mult, că ne lăsa vocea. Satul nostru n-avea decât optzeci şi două de case, înşirate una după alta până se terminau. În afară de casa Leei. Între casa ei şi-a Millerilor era o porţiune goală – o livadă de măslini. Pentru că, oricât ar fi fost de necesar şi logic să existe o casă ridicată acolo, nu se putea din cauza măslinilor. Legea pedepseşte aspru nimicirea măslinilor. N-ai voie nici să-i scoţi din rădăcină.

N-am păţit nici o grozăvie în armată. Eram fete. Ştiu că eram doar fete. N-am mers la război. Am făcut ce-am făcut şi gata, s-a terminat. Dacă Leei îi era greu să vorbească sau să iasă din curtea alor ei la cei douăş’unu de ani, de vină nu era ceva din trecut, ştiu. Recunosc, problema era viitorul. Se întindea dincolo de minţile noastre, prea vast.

A doua zi după ce Lea mi-a zis că Miller e un ucigaş am venit iar s-o văd seara la ea în curte şi totul a fost aproape la fel ca-n ultimele săptămâni. Era îmbrăcată în pijamalele ei roşii. Stătea pe scaunul de plastic, cu ochii la livada de măslini, fumând. Singurul lucru nou era că avea un teanc de hârtii în mână. M-am întrebat dac-o să stea toată viaţa în curtea aia, cu ochii la măslinul mort, fumând. În seara aia nu părea imposibil. Trăgea fumul în plămâni de parcă se sufoca, până i s-au scobit de tot obrajii. Nu ştiam ce să spun. În copilărie, când eram prietene, ea vorbea întotdeauna prima, ea-mi spunea la ce trebuia să ne gândim în continuare şi cine să fim. Zile şi săptămâni la rând am stat lângă ea, aşteptând s-o preocupe ceva, orice, măcar un pic.

Iar acum se întâmplase.

— Trebuie să facem să ştie toată lumea că e un ucigaş, a zis Lea. Şi el trebuie să ştie că e un ucigaş. Nu se poate să omori pur şi simplu un măslin. Trebuie să-ţi doreşti asta, să-l nimiceşti cu mâna ta.

Măslinii trăiesc mii de ani. Mi se părea greu de crezut când vedeam copacii ăia din curtea Leei. Tulpinile li se răsuceau de parcă vorbeau unii cu alţii încremeniţi, de parcă dintr-odată cineva suflase peste ei viaţă.

— De acord, i-am zis Leei.

Întotdeauna o aprobam. Întotdeauna o s-o aprob, orice-ar fi, jur.

— Nu-i vorba să fii de acord, e-un adevăr şi gata, a zis.

— De acord, dar, Lea, cum ţi-ai dat seama?

Lea a spus că s-a documentat. Cică mai nimic pe lumea asta nu poate omorî un măslin. Anumite tipuri de ciuperci şi bacterii pot să-l îmbolnăvească, să-i provoace tumori, dar nu-l omoară. Există o gâză care-i roade scoarţa şi o omidă care-i atacă frunzele. Musculiţele pot să-i strice fructele. Îngheţul şi iepurii pot să-l omoare, dar eram în nordul Israelului, aici nu era nici urmă de îngheţ sau de iepuri. Şi iepurii nu puteau să-l omoare decât dacă vreunul rămânea prins în trunchi, iar leşul otrăvea copacul din interior. S-a întâmplat odată în Spania, zicea Lea.

— Şi mai e benzina, a spus Lea. Dacă torni destulă benzină la rădăcina unui măslin, moare.

M-am uitat la rămăşiţele copacului din faţă. Un sfârşit întunecat. Un început limpede fără nici un mijloc după el. Tulpina era frântă atât de brusc, încât puneam pariu că, şi dacă n-ai fi ştiut că mai era ceva, şi dacă nu văzuseşi în viaţa ta un măslin, tot îţi dădeai seama că lipsea ceva.

— De Bar-Miţva! am zis. Atunci s-a întâmplat!

Lea a dat din cap mulţumită.

Mi-am amintit că mama Leei ne-a zis când ne-am întors din armată că în lipsa noastră groaznicii soţi Miller ajunseseră şi mai rău. După ce se apucaseră să arunce frunzele strânse din curtea lor în livada de măslini, trecuseră la lucruri şi mai şi. Ţinuseră petrecerea de Bar-Miţva a fiului lor în livada de măslini, deşi nu era proprietatea lor şi n-aveau nici un drept. Şi-au adus toate rudele din Anglia şi s-au apucat să facă lipii la un cuptor *tabun* autentic, invitaţii minunându-se de ce viaţă pastorală şi spirituală duceau ei la graniţa Ţării Sfinte. În gura mare. „Să fim înţelese“, a zis mama Leei, „oamenii ăştia nu-s de-aici, aşa că nu pricep nimic“.

— De Bar-Miţva! am zis iar şi când m-am uitat la Lea am văzut-o zâmbind.

Un zâmbet răutăcios, sincer.

— Miller a folosit benzină drept combustibil pentru *tabun*, a zis Lea. L-a văzut maică-mea. Nu e-n stare nici să aprindă un foc, cretinul.

— Dar de ce să toarne benzină lângă măslin? am întrebat.

— Pentru că avea prea multă. Pentru că măslinul era lângă *tabun*. Cine să-nţeleagă ce-i trece prin minte unui ucigaş?

Am tăcut amândouă o vreme.

— Un ucigaş cu premeditare, un criminal, atenţie, nu doar un ucigaş, a zis Lea.

Apoi mi-a arătat anunţurile pe care le făcuse. Patruzeci de anunţuri pe hârtie A4. Scrisese cu creioane colorate de la fratele ei mai mic. Jos apărea: *Criminalul care a omorât un măslin. Dat în urmărire, viu sau mort.*

Chiar ea desenase portretul lui Miller. Îi trasase cu negru şi roşu părul cu început de chelie. Cu fiecare anunţ, desenul devenea tot mai neclar.

— Bun, am zis. Bun.

Am înţeles. Întotdeauna îi înţelegeam logica.

Am ieşit din curte. Chiar am ieşit.

Am lipit anunţurile pe măslini, pe băncile din stradă, pe maşina lui Miller şi până şi pe pisica lui, ieşită la plimbare. Lea întindea scotch-ul şi eu mă aplecam şi-l tăiam cu dinţii. Apoi fiecare îi trăgea câte o palmă zdravănă, ca să fie lipit ca lumea.

Când ne-am întors şi ne-am pus pe fumat în curtea Leei, nevasta lui Miller se apucase deja să urle şi să trântească lucruri, ca de obicei. Nu le-am ţipat să facă linişte. Am numărat până la trei şi am strigat: „Criminalul! Criminalul!“, dar n-a răspuns nimeni.

Oricum, când s-a trezit Miller credeam c-a aflat că ştim ce e.

Odată m-am prefăcut ca să pun la cale uciderea cuiva. Odată am zis că şmecherii care evită armata merită pedeapsa cu moartea. Mama a zis mereu că bagă mâna-n foc că odraslele lui Miller o să plece în Anglia fără să fie recrutaţi şi, cu toate că-i cunoşteam, poate chiar pentru că-i cunoşteam, am zis ce-am zis.

M-am prefăcut că pot să omor un om în armată. Era mult după încheierea războiului, chiar înainte să-mi termin serviciul. A fost un joc. I-am zis ofiţerului meu Shai că un bărbat mi-a făcut cu ochiul. Era doar un muncitor arab în construcţii, eu eram pur şi simplu obosită, departe de casă şi plictisită. Avea toate permisele necesare. Îl aduseseră la bază din satul lui ca să construiască un poligon nou.

— E o greşeală, a zis cu accentul ăla al lui. Am toate permisele, a spus. Construiesc ceva în baza voastră.

— Nu-ţi face probleme, a zis ofiţerul unităţii mele. Nu-ţi face probleme.

L-a legat la ochi cu un prosop de curăţat arme. Bărbatul şi-a dus singur mâinile la spate şi ofiţerul i-a pus nişte cătuşe de metal adevărate, nu din alea false, de plastic negru, cum au caporalii.

— Nu-ţi face probleme, i-a zis când l-a suit în jeep, pe bancheta din spate.

M-am suit şi eu în spate, la celălalt capăt al banchetei. Era ideea mea trăsnită, aproape numai a mea, doar că ofiţerul o punea în practică.

Am oprit în spatele unei dune de nisip. Ofiţerul Shai a oprit motorul jeepului. Vibraţiile au încetat. A deschis portiera din spate.

— Du-te, i-a zis. Nu-ţi face probleme.

Însă bărbatul nu vedea nimic, doar inspira şi expira, inspira şi expira aerul.

— Mergi, i-a zis ofiţerul Shai. Hai că poţi, i-a zis punându-şi mâna pe umărul lui.

Bărbatul a luat-o în faţă, ca omul-spaghete din vise. Avea inima grea de frică.

— Opreşte-te, i-a ordonat ofiţerul. Întoarce-te cu faţa la noi.

Bărbatul s-a întors de parcă ar fi avut balamale.

— Nu-ţi face probleme, i-a zis ofiţerul. Numai că nu poţi să le faci cu ochiul fetelor.

Anumite lucruri pur şi simplu nu se fac pe lumea asta.

Am deschis gura să trag aer în piept. Am privit mai departe.

— Aşa că trebuie să-ţi dau o şansă, asta trebuie să fac, a spus ofiţerul Shai. O să trag în tine, asta o să se întâmple, şi poate-o să te nimeresc, poate că nu, dar dacă nu te nimeresc şi te mişti când trag, atunci sigur o să te nimeresc. E-n regulă? l-a întrebat ofiţerul. Dă din cap dacă înţelegi, a zis. Trebuie să dai din cap, a spus. Îmi pare rău, dar trebuie.

Bărbatul a dat din cap.

Eu vedeam, însă bărbatul legat la ochi nu vedea: Shai nu-şi ţinea arma îndreptată spre bărbat, puşca lui M-4 ţintea într-un unghi de şaizeci de grade cu pământul.

A tras. Bărbatul a căzut pe nisip, drept cu nasul în el. A urlat mult timp, însă de-abia când n-am mai auzit puşca. Un urlet lung, care-a durat un minut întreg, urmat de un urlet scurt, după care şi-a tras sufletul.

N-a fost un joc OK. A fost o greşeală. Fără Lea nu eram bună deloc la jocuri de imaginaţie. În seara aia am zis că oamenii care evită armata merită pedeapsa cu moartea. I-am zis-o Leei. La telefon.

În săptămâna când s-a întors din armată, am avut o discuţie cu Lea. Am vorbit în curte la ea.

În timp ce discutam cădeau rachete, aşa cum se-ntâmpla adesea în zona unde locuiam de când ne ştiam. Ascultam bubuitul rachetelor când erau proiectate şi aşteptam să explodeze. Le auziserăm de atâtea ori, că de-acum puteam să ghicim unde-o să cadă. Ne uitam la norii groşi, cenuşii de pe cer şi parc-ar fi fost cerul copilăriei noastre, parcă eram copii.

— Mi-a fost dor de casă. Ne-a fost dor, nu? am întrebat-o pe Lea.

— Mi-a fost tare dor de casă. Numai asta am făcut doi ani. Am dus dorul casei.

— Atât de dor, am zis.

— Numai că rachetele astea-mi amintesc de armată.

— Păi, sunt rachete.

— Exact.

— Sunt aceleaşi rachete de dinainte să plecăm, am zis.

— Exact. Numai că pentru mine nu sunt, înţelegi?

Voia să spună că ne fusese dor de casă şi aşteptaserăm să vină vremea când n-o să ne mai fie dor. Numai că acum, când eram acasă, ne era la fel de dor. Nu ne trecuse deloc.

Asta credeam că vrea să zică, însă cum ea nu mai voia să plece de acasă şi eu voiam, poate că n-am înţeles deloc ce voia să zică.

Odată ne jucaserăm de-a peştii, de-a invalidele şi de-a pietrele. Iar când la şcoală au instalat un lift pentru singura victimă a rachetelor zilnice – fata invalidă –, am printat o hârtie cu reguli pentru lift. Am botezat liftul „navă spaţială“ şi am printat o hârtie cu reguli de comportament în ea, „Pagina cu regulamentul navei spaţiale“. În nava spaţială nu se mănâncă. În nava spaţială nu se linge. În nava spaţială nu se face pipi. În nava spaţială nu se vorbeşte româneşte. Nu se sare pe loc de mai mult de patru ori. Omul de serviciu ne-a luat pagina după ce ne-a văzut lipind-o şi ne-a întrebat cum ne cheamă. Ne-am bucurat atât de tare, că am uitat de nava spaţială. Ne dădeam în vânt după nume inventate.

— *Cum* vă cheamă? ne-a întrebat omul de serviciu privindu-ne de sus.

I-am zis că ne cheamă Arnilan şi Di.

*

A doua zi seara după ce am pus anunţurile cu criminalul, când am venit la Lea în curte, totul era neschimbat, doar că purta adidaşi în loc de şosete şi atât, şi erau două recipiente cu lichid care nu fuseseră acolo până atunci. Primul era o canistră mare şi galbenă de benzină. Al doilea era o sticlă cu şnaps de piersici care ştiam că se găseşte în dulapul cu băuturi alcoolice al părinţilor ei. Ultima dată băuserăm din ea când aveam doişpe ani. Nu mă mai atinsesem de alcool de doi ani jumate.

— Asta facem acum? Bem? am întrebat-o.

— Nu noi, doar eu. Tu pleci mâine-dimineaţă.

Era singura dată când Lea dădea vreun semn de mânie pentru că plecam şi nu puteam să nu-mi spun că i se trăgea de la şnaps. Şi eu voiam să fiu mânioasă.

M-am aşezat pe scaunul de lângă ea, i-am luat sticla şi am băut. Polenul cedrilor îmi intrase peste tot, în ochi, pe gât, până şi când stăteam cu gura închisă – şnapsul mi l-a curăţat.

Am bătut uşor în canistră şi m-am uitat la Lea.

— Ce-o să-i faci lui Miller? am întrebat-o.

— N-a reacţionat deloc la anunţuri, ştii. N-a chemat-o pe maică-mea, nu s-a apucat să urle din fundul livezii.

Când m-am uitat în faţă am văzut că ferestrele lui Miller erau cufundate în întuneric. Deşi se făcuse ora pentru aşa ceva, nu-l auzeam nici pe el, nici pe nevastă-sa ţipând sau trântind sertare. N-auzeam nici măcar sporovăiala copiilor despre desene animate şi ce jucării le mai trimiseseră rudele din Anglia.

— Dar ce-o să-i facem practic lui Miller? am întrebat-o. Şi de unde-ai luat benzină?

— Am găsit-o. E uşor să găseşti benzină. Şi o să-i fac lui Miller fix ce i-a făcut el

măslinului ăluia.

— Amândouă o să-i facem, am corectat-o şi am adăugat: Fix?

— Fix.

Pricepeam logica Leei. Cum înţelegea ea lucrurile. Lucrurile reale şi pe alea ireale. Ştiam foarte bine ce însemna „fix“ ăla.

Nu departe de noi o plantaţie de bananieri a luat foc de la rachete şi fructele necoapte au început să ardă, umplând aerul nopţii cu mirosul lor.

O să crezi că-ţi zic un neadevăr sau ceva ce eu consider adevărat, deşi nu e, însă ştiu sigur că-i adevărat. Când aveam douăş'unu de ani uneori nu-mi doream decât să mor. Nu ştiu de ce, dar e adevărat. Dar cel mai adesea voiam să lucrez la aeroport, pentru că se plătea bine. Asta e şi mai adevărat. Deci asta voiam să fac.

Nu trecusem decât o dată prin aeroport, pe la unchiul meu, care lucrează la firma de pază. Asta a fost cu puţin timp înainte să plec în armată, în cele câteva săptămâni care-mi mai rămăseseră după ce-am terminat şcoala. Ţin minte o mamă care a dat fuga să-şi întâmpine fiul. Îşi tot trecea mâinile prin părul lui slinos când a ajuns la el. Părea orbită de lumina fluorescentă. El purta haine murdare, un tricou cu dungi şi pantaloni thailandezi pescăreşti. Ţin minte un cuplu tânăr care stătea la coadă la poarta de îmbarcare. Vorbeau în engleză şi se uitau lung la bilete. Tipul trăgea după el o geantă de voiaj roz şi o mângâia pe fată pe umăr cu cealaltă mână. O agentă de pază tânără în uniformă albastră, cu o eşarfă animal print la gât mergea de la un capăt la celălalt al cozilor punând aceleaşi întrebări: „V-aţi făcut singur bagajele? V-a dat cineva ceva de dus cu avionul? Întreb doar pentru că s-a întâmplat ca unor oameni să li se dea pachete care nu păreau periculoase, dar care s-au dovedit a fi bombe“. Părea sinceră de câte ori se adresa altcuiva nou, însă nimeni n-a recunoscut nimic.

Eu nici n-o să trebuiască să pun întrebări. Unchiu-meu mi-a zis că slujba de care mi-a făcut rost înseamnă numai să stau la un birou dintre check-in şi duty-free şi să mă asigur că nu trece nici o persoană cu aer dubios. O să stau ore, zile şi luni la rând cu ochii la lumea care pleacă. Toţi o să mi se pară dubioşi. Oricine pleacă e dubios. Eu n-o să plec niciodată. După ce ies din tură o să iau trenul până la Tel Aviv şi o să dorm singură. A doua zi o să mă întorc. Ca să fac orice, numai nu să plec, chiar opusul. Lumea care-o să mă vadă în tren şi n-o să-mi recunoască uniforma – nou-veniţii, cei sosiţi în vizită – s-ar putea să creadă că mă duc la aeroport să iau avionul. Nici n-o să trebuiască să mă prefac. O să se gândească singuri.

Am luat-o printre măslini spre casa lui Miller. Era întuneric, singura lumină venea de la focul portocaliu de departe, de pe plantaţie. Eu ţineam canistra cu benzină. Măslinii din jur erau vii. Eram bete, dar ne simţeam şi mai bete decât eram de fapt. Nu

eram în culmea fericirii, dar preţ de câteva minute am simţit că aşteptarea luase sfârşit. Peste tot erau frunze argintii, ramuri răsucite ne împresurau din toate părţile. Trunchiurile aveau rădăcinile bine înfipte în pământ, însă cu fiecare pas copacii păreau mai aproape, mai însufleţiţi, mai nerăbdători. Rachetele n-au mai explodat.

Lea a luat-o la fugă, apoi s-a împiedicat, şi-a întins braţele ca să-şi recapete echilibrul şi s-a oprit lângă un copac. Nu ăla mort, ci unul viu, nu prea înalt.

— Ia gândeşte-te la copacul ăsta, mi-a zis.

Aşa că m-am gândit. Am stat în faţa ei, i-am privit chipul şi m-am gândit la măslin.

Mi-a explicat o groază de lucruri vorbind rapid, de necrezut. Copacul trăieşte şi tot trăieşte mii de ani, a zis. Musculiţele îi atacă fructele, îi rod ramurile şi el simte c-o să moară, dar nu moare. Trăieşte mai departe şi apoi bacteriile dezvoltă tumori care cresc pe dinăuntru, încet şi periculos, fără să ştie nimeni, şi el iar crede c-o să moară, dar nu moare, trăieşte mai departe. Dăinuie, dăinuie veşnic.

— Doare, a spus Lea, dar cu un zâmbet pe buze, i-am văzut deschiderea buzelor în întuneric. Doare să fii în mijlocul lor. Nu simţi cum vibrează de prea multă viaţă?

Mi-am întins mâinile în aer şi-am încercat să simt ce zicea ea.

Odată ne-am jucat de-a reporterele. Cu zece ani în urmă, după ce am făcut baie în mare, ne-am prefăcut că suntem reportere şi ne-am apucat să întrebăm lumea ce se întâmplă dimineaţă. Toată ziua am întrebat. Nu doar o persoană, ci o groază de lume. Eu îmi sugeam sarea de pe marginea cozii când Lea a întrebat prima persoană.

— Mă scuzaţi, doamna în costum de baie! a strigat Lea.

Fugeam după o femeie pe o plajă din Nahariya înţesată de oameni veniţi să se scalde în mare. Avişag a rămas pe prosop. Mereu era jenată de jocurile noastre în public.

— Doamna în costum de baie! Mă scuzaţi! a strigat Lea.

Doamna s-a întors.

Eram mici şi doamnei i s-a făcut milă de noi.

— Îmi cer scuze, îmi cer scuze, a spus Lea. (Mereu îşi cerea scuze înainte, niciodată după.) Mă scuzaţi, suntem reportere şi vrem să aflăm: ce se întâmplă dimineaţă?

Pe atunci Lea putea să-şi tragă mâna din a mea, mişcându-se repede şi ajungând departe, iar eu nu observam decât după câteva minute.

— Cum adică ce se întâmplă dimineaţă? E sărbătoare mâine? a răspuns doamna.

Nu înţelegea ce voia Lea de la ea.

Nici Lea nu ştia. Dar i-a pus aceeaşi întrebare unui bărbat care fuma o ţigară. El a răspuns că dimineaţă ne trezim, ne spălăm pe dinţi şi mergem la muncă sau la şcoală.

Nu ştiam ce voia să zică Lea. Dar am întrebat-o pe o femeie care mânca pepene, iar ea mi-a răspuns că probabil o confundam, pentru că nu ştia despre ce vorbesc şi nici ce cred eu c-ar trebui să facă ea mâine-dimineaţă. I-am zis că n-o confundam deloc şi m-a

înjurat, pentru că nu era femeie, era de fapt o fată.

Ce se întâmplă dimineaţă? Am tot întrebat, iar şi iar. Mai mult de treizeci de oameni. Unora le-am explicat că e pentru revista şcolii. Altora le-am zis că suntem reportere la o emisiune pentru copii. N-am râs nici măcar o dată. Îmi amintesc ziua aia, a fost o zi bună, ca spaghetele după înot.

Seara târziu ne-am întors în sat cu autostopul. Am aşteptat ore în şir în intersecţie, zâmbind doar, fără să spunem nimic. Încă nu ne speria nimic. Nu puteam să explicăm de ce am pus întrebarea aia atâtor străini, nu ne aşteptam să primim vreun răspuns anume. Dumnezeu nu ne pusese ziua aia la cale. Era ceva atât de aleatoriu, că numai Lea era în stare să plănuiască aşa ceva. Pe bancheta din spate a maşinii care ne-a luat, Avişag a adormit de cum ne-am urcat, dar eu şi Lea eram atât de aprinse, că tot bâţâiam din picioare, nu puteam să ne oprim. Şi-a înfipt dinţii mult timp în mâna mea ca nu cumva să urle fără să vrea. Atât de vie mi-a părut în ziua aia! Mi-a lăsat urme.

Uşa casei lui Miller era descuiată. Am intrat. Am încercat să nu fac zgomot, dar Lea a dat buzna în încăperi ca la ea acasă, mişcându-se iute. Am străbătut holul de la intrare şi am intrat în camera de zi. Pe covor erau împrăştiate o parte din jucăriile copiilor – scumpe, lucitoare.

Miller stătea pe întuneric lângă masa din bucătărie. Arunca o banană dintr-o mână în cealaltă, o prindea, iar şi iar. Nu şi-a desprins privirea de la masă, deşi eram atât de aproape, că sigur ne observase prezenţa. Nişte intruse. Pe masă erau farfurii cu mazăre, şniţele şi salată, iar pe farfurii erau furculiţe, însă mâncarea rămăsese pe jumătate în vase, fusese lăsată baltă în mijlocul acţiunii.

— Miller, a zis Lea. Am venit să turnăm benzină pe tine. Cum i-ai făcut şi tu măslinului.

Vorbea cu glas sigur, cu picioarele bine înfipte în podea. Nu se uita la mine, ci drept în faţă, la capul plecat al lui Miller. La chelia lui.

Miller tot azvârlea banana. Pe ea o urmărea din priviri. N-a ridicat ochii spre noi.

Când a vorbit, m-a speriat glasul lui. Era răguşit, de parcă se auzea de departe, dintr-un loc unde nu fusesem niciodată.

— Ah, fetele *meshugana*, a zis. Sunteţi mai nebune decât credeam. Aţi venit în sfârşit, după atâţia ani, să-mi daţi foc? ne-a întrebat.

— Ai omorât măslinul, a zis Lea. A trăit mii de ani şi tu ai turnat benzină pe el după Bar-Miţva.

— Ce-am făcut? De ce să torn benzină pe el? Abia ne-a ajuns de foc în ziua aia, a spus Miller.

— Numai asta poate să omoare un măslin. E singurul lucru.

— Ei, maimuţo, ce contează, dă-mi foc. A plecat şi m-a lăsat. A luat şi copiii. A început

să arunce cu banana mai repede. De fapt, e perfect, asta se-ntâmplă dacă rămâi în ţara asta, a spus. Nu mă speriaţi voi pe mine.

— Te-a părăsit din cauza anunţurilor noastre? m-am trezit întrebându-l.

Lea m-a privit mirată. A venit mai aproape. În planul ei nu intra să vorbim cu el despre nevastă-sa, dar eu eram curioasă, ca un copil de curioasă.

Miller a început să râdă, un râs ce semăna mai degrabă cu orăcăielile unui bebeluş care se sufocă.

— Din cauza anunţurilor? A anunţurilor? Rachetele-s de vină. Războiul. Războiul era de vină întotdeauna. Nu mai suporta, voia să se întoarcă în Anglia, a zis. „Nu se poate să păţească ăştia mici ceva“, a continuat în engleză imitându-şi nevasta. „Numai ţie ţi-a venit ideea asta trăsnită să ne mutăm aici.“

S-a oprit din jonglatul cu banana şi a rămas cu ea în mână. Apoi a făcut ceva destul de incredibil, dar adevărat: şi-a îngropat faţa în mâini, încă ţinând banana, şi s-a pus pe plâns. Nu prea se înţelegea ce spune, dar cred c-a zis: „Ar fi trebuit să plec cu ea. Ce să faci într-o ţară fără femeie lângă tine?“.

Eram încă beată, dar nu destul cât să nu mi se facă jenă. Mi-am plecat ochii şi de-abia atunci am observat că nu mai ţineam canistra cu benzină. Acum o ţinea Lea.

O clipă a părut nelalocul ei. S-a uitat la mine ca un pisoi dezgustat.

— De ce vorbim despre asta? a întrebat ea, apoi a deschis canistra şi s-a dus chiar lângă scaunul lui Miller. Miller, acum o să-ţi torn benzină în cap, a zis şi aşa a şi făcut.

A ridicat canistra sus de tot, dar apoi a coborât-o sub masă şi, şuierând din buze, a turnat benzina pe pantalonii şi pantofii lui Miller. La rădăcină. Mirosul a izbucnit dintr-odată; cumva, asta făcea să pot respira mai uşor. Miller încă mai stătea cu faţa îngropat în mâini.

Lea a lăsat canistra pe podea, a închis-o şi s-a depărtat de Miller.

El a ridicat capul.

— Unde te duci? a întrebat. Credeam c-ai venit să-mi dai foc.

— Am venit să-ţi fac *fix* ce i-ai făcut măslinului. Şi-am terminat, i-a răspuns Lea.

— Ce naiba? s-a mirat Miller.

— Dac-ai fi măslin, acum ai fi pe moarte, dar nu eşti măslin, asta-i şi ideea, a spus Lea. Tu doar ai turnat benzină.

Miller s-a pus iar pe plâns, de data asta fără să-şi acopere faţa, care-i tresălta înroşită, brăzdată de vene şi de lacrimi.

— Nu, a zis. Maimuţă! Ai spus c-o să-mi dai foc, asta o să faci!

— Nu, a spus Lea. Nu pot, nu asta înseamnă „fix“.

S-a dus iar lângă el, cu bărbia ridicată, în forţă. Dacă-i dădea foc, şi-ar fi contrazis propria logică. Dintotdeauna făcuse doar lucrurile care aveau noimă în lumea ei. Aşa era Lea mea. Glorioasă, inflexibilă, o creatoare de lumi.

— Dă-mi foc! Fă-o şi gata, nu-mi pasă, a spus Miller.

— Nu, a răspuns Lea. Atâta primeşti. Rămâi aici. Stai jos aici. Atâta primeşti…

Şi-ar fi continuat, dar Miller s-a ridicat de pe scaun, a înşfăcat-o şi i-a răsucit braţul, ca s-o lipească cu spatele de el. Apoi a încercat să-i vâre în gură banana necoaptă şi a început s-o înjure, mai întâi a făcut-o maimuţă, după care a urmat un potop de înjurături cum nu mai auzisem. Lea şi-a ţinut gura încleştată şi miezul bananei a ieşit din coajă şi i-a mânjit faţa cu albul său umed.

M-am repezit la Miller şi i-am ars un picior cu toată forţa. L-am lovit continuu până când Lea m-a luat de mână şi am fugit, am tot fugit, pe uşă afară şi prin livada de măslini.

Când Lea era în tabăra de instrucţie unitatea ei a fost trimisă să ajute la retragerea din Gaza. Aveau nevoie de soldaţi ca să strângă bunurile lăsate în urmă de coloniştii care refuzaseră să plece singuri şi le-au ales pe fetele din tabăra de instrucţie a poliţiei militare. Eu nu eram încă în armată. Mi-a povestit la telefon cum o fetiţă se apucase să mănânce nisip când i-a zis că nu se putea întoarce în casa ei şi cum buldozerele preschimbaseră un întreg campus într-o pulbere roşiatică în nici douăşpe ore. O rusoaică îşi dăduse foc chiar lângă şoseaua unde stătea Lea de pază.

— E ciudată faza cu îngheţata pe băţ, a spus. Cred că se tem să nu se supere soldaţii prea tare când văd aşa ceva, aşa că armata ne tot dă îngheţată pe băţ. Parc-ar fi vară.

— Chiar *e* vară, am zis în receptor.

— Ştiu, a spus. Tocmai asta-i ciudăţenia.

Am luat-o cu Lea înapoi spre casă prin livada de măslini. Mai erau doar cinci ore până când trebuia să fac autostopul ca să ajung în Nahariya, ca să iau de acolo trenul spre Tel Aviv. Continuam să merg cu mintea tulbure. Un pas, doi paşi. Am început să ţopăi, mi-am ridicat braţele deasupra capului şi am rămas împietrită aşa, în plină mişcare.

— Lea, am zis. Hai să ne prefacem că suntem măslini. Hai să ne-nchipuim c-am trăit mii de ani şi încă mai trăim.

Lea s-a oprit din mers, dar n-a întors capul.

— Nu, a zis, nu pot.

— Sigur că putem, am spus. Putem să ne prefacem. Putem să fim copaci dacă vrem.

— Nu, a spus Lea, chiar nu pot. Nu pot să fiu copac, a spus ea cu ochii în pământul galben şi uscat.

Şi-a mers mai departe, făcându-se tot mai mică, până a ajuns în curtea casei ei. Eu n-am urmat-o, am rămas. Iar când am închis ochii şi i-am deschis iarăşi, împietrită locului, Lea nu se mai vedea nicăieri, eram singură, zăbovind acolo.

M-am străduit să-mi închipui că sunt un măslin. Mi-am spus c-am tot trăit, viaţă lungă, şi chiar şi când îmi explodau tumori sub oase şi-mi mâncau prădătorii ochii am crezut c-o să mor, dar n-am murit; am încercat să mă prefac, am stat împietrită, cu ochii deschişi, cu mâinile sucite în aer, am încercat o veşnicie să fiu măslin, jur. Dar fără ea nu puteam să mă prefac. M-am chinuit ore în şir. Până a venit vremea să plec.

De fapt, un iepure a omorât copacul. N-am văzut niciodată vreun iepure viu în sat, dar mama mi-a spus că, la câteva săptămâni după ce-am plecat, s-a dus să se uite la copac şi a văzut în trunchiul mort un leş putrezit de iepure. S-a dus pentru că mama Leei i-a zis că vine un miros foarte rău de undeva, dar ea era prea speriată şi epuizată ca să caute. Iepurele zăcea încovrigat şi nu mai avea aproape deloc blană. În carne i se amestecaseră scoarţă şi viermi. Dacă m-aş fi dus să mă uit la copac cu Lea, am fi văzut iepurele cu ochii noştri, dar n-am făcut-o. Până la urmă nu ne-am dus destul de aproape în seara aia ca să-l vedem sau poate pur şi simplu nu ne-am uitat. Nu ne-am închipuit un iepure mort, pentru că nu văzuserăm niciodată unul viu.

Şi Lea a plecat în Tel Aviv la câteva săptămâni după mine. Nu mi-a zis. Am aflat după vreun an. Mi-a zis maică-mea la telefon. La vremea aia nici nu mai eram în Tel Aviv. Am aflat la o săptămână după ce am plecat prima dată din ţară.

Iată ce s-a întâmplat dimineaţă, în dimineaţa în care am plecat. Mi-am luat rucsacul mare pe care-l folosisem în armată. În el împachetasem în după-amiaza dinainte să mă duc la Lea toate hainele care-mi mai veneau, pe care nu le mai purtasem de doi ani. Pe lângă haine n-am mai luat decât Regulamentul. „Pagina cu regulamentul navei spaţiale“, pe care o păstrasem după ce ne-a pus omul de serviciu s-o dăm jos.

M-am postat în staţia unde veneau de obicei autostopiştii, am ridicat degetul mare şi am aşteptat. Am aşteptat ieşind din umbră, cu asfaltul întinzându-mi-se în faţă şi cu spatele la sat, cu plantaţiile de bananieri pârjolite într-o parte.

A oprit un Fiat verde, care m-a luat spre sud şi m-a dus departe de graniţă, până la Nahariya, cea mai nordică gară din ţară. Am aşteptat în gară cu patru soldaţi şi o mamă. Apoi m-am suit în tren, m-am suit dormind pe mine.

Când m-am suit în tren spre Tel Aviv încă nu ştiam de iepure. Şi nici nu m-am gândit la copac, nici în vise. Am dormit şi atât. M-am trezit când mai erau câteva minute până la Tel Aviv. Gara gemea de lume, erau atâţia oameni mişcându-se, mergând. O femeie s-a frecat de rucsacul meu şi m-a împins în faţă. Când am ridicat privirea, am dat de un bărbat. Făcea reclamă la un serviciu de telefonie. Îmi dădeam seama după tricoul lui, pe care scria *Connecting People*. Mi-a zâmbit şi a făcut un pas în faţă, cu un *flyer* portocaliu în mână. Am rămas pe loc, indiferentă. Rucsacul greu îmi lăsa urme pe piele.

— Mă scuzaţi, a zis bărbatul. Cum vă cheamă?

— Nu, mersi, am spus. Nu, mulţumesc.

1. Nebunelor (în idiş, în orig.) (n. tr.).

Oamenii eternităţii nu se tem niciodată

Pentru că era membră a familiei Zubari, cea mai mare familie irakiană din Israel, nici măcar isteria lui Avişag nu-i aparţinea ei, ci numeroaselor femei contemporane cu ea şi generaţiilor de femei Zubari care trăiseră înaintea ei la Bagdad. La început şi-a numit isteria tristeţe şi a îngrijit-o ca pe copilul ei. Într-o dimineaţă de februarie când s-a trezit uitase ce înseamnă să-ţi doreşti ceva, orice. Avea douăzeci şi unu de ani, terminase armata în urmă cu opt luni şi-ar fi trebuit să coboare să-şi ia ceaiul şi sendvişul cu măsline pe care i-l pregătise mama ei ca pachet la birou, însă n-a fost în stare, pentru că nu vedea rostul. În schimb, a stat în pat toată ziua, până când foamea i s-a făcut baltă de acid în stomac şi a trebuit să coboare repede şi să-şi îndese pe gât nişte lipie rece şi să bea câteva guri de apă, direct de la robinet. Când dădea buzna pe scări în jos îşi dorea ceva, măcar în momentul ăla, însă după aceea avea să se urce la loc în pat, pentru că nu mai voia nimic.

Când au început coşmarurile, mama ei i-a spus propriei mame: „A apucat-o isteria“ şi „Nu vrem să păţească şi ea ce-a păţit frate-său, Dan“. Avişag şi Mira, mama ei, locuiau pe atunci la Ierusalim. Casa în care Avişag n-a mai simţit nici o dorinţă să se mute era a bunicii sale. În serialele americane, când erai isterică strigai, plângeai, te făceai roşie la faţă, spărgeai farfurii şi scoteai hohote crude de râs. Dar femeile Zubari se comportau aşa cu regularitate numai când alte femei mai în vârstă din familie nu le declarau isterice. Când le cuprindea isteria, femeile Zubari erau tăcute şi nemişcate, ca nişte farfurii pe care-ţi venea să le spargi. Isteria nu dura la nesfârşit, venea şi trecea. Dar era ceva ce trebuia ascuns de viitorii soţi Zubari, de restul Israelului, de toţi cei care nu erau Zubari şi nu erau femei.

Când fosta lui nevastă i-a permis lui Avi să vină iar în vizită şi i-a spus că Avişag nu se mai ridicase din pat de luni de zile, Avi n-a ştiut ce să facă, dar a ştiut că de data asta trebuie să facă ceva. Deja pierduse un fiu pe care abia dacă apucase să-l cunoască. Apoi şi-a amintit că după ce terminase armata singurul lucru care-i potolea şopârlele din creier fusese să meargă cu maşina pe lângă zidurile de piatră din Ierusalim ore şi nopţi la rând. Aşa că i-a luat fiicei sale, care nici nu avea carnet de conducere, o maşină la mâna a doua. O maşină condusă pe vremuri de cineva ajuns acum la disperare. Şase

milioane de evrei au murit în Holocaust şi maşina pe care i-a luat-o Avi fiicei sale Avişag era cu două mii de shekeli sub preţul pieţei.

— Şase milioane de evrei nu-s chiar nimic, i-a zis Avi lui Avişag când i-a dăruit maşina.

Fiica lui nu prea ştia ce e ceva pe lumea asta. S-a uitat la el şi apoi şi-a dus mâna la ochi ca să se ferească de soarele de vară al Ierusalimului.

— Două mii de shekeli nu-s chiar nimic, a zis Avi.

Cumpărase maşina de la o supravieţuitoare a Holocaustului. E o frumuseţe, a zis. Americană – maşina, supravieţuitoarea era poloneză. Scăpase ea de nazişti, dar nu-l putea înşela pe el la preţ curva aia.

Avi venise în Israel din Libia. Se săturase să audă mereu de Holocaust, pentru că nu fusese niciodată în Europa, nici măcar în Turcia, cu una din ofertele alea turistice „all-incloded“. Şi tocmai europenii care supravieţuiseră şi ajunseseră în ţara asta îi distruseseră viaţa.

I-a spus lui Avişag că doar plimbările cu maşina îl ajutaseră să respire după ce se întorsese din armată. Voia ca fata să înveţe să conducă.

Şase milioane de evrei fuseseră ucişi în Holocaust şi Avi o strânsese cu uşa pe femeia care-i vânduse maşina până lăsase din preţ cu două mii de shekeli sub nivelul pieţei. Avişag n-a acceptat nici măcar o dată să urce la volan. După ce-a cumpărat maşina, Avi venea des s-o scoată la plimbare în ea. Aşa au trecut câteva săptămâni. După aceea nu prea a mai putut să vină pentru că era ocupat cu firma de construcţii, cu noua nevastă, fiii cei noi. Mereu se îmbolnăvea cineva, mereu lipsea vreun muncitor palestinian din tură.

Apoi se trezea în toiul nopţii. La gândul că renunţase simţea că-l trec sudori călduţe.

— Zâmbeşte, i-a spus lui Avişag la începutul celei de-a douăzecea „lecţii de condus“.

Trecuseră luni de când îi cumpărase maşina. Avişag stătea în parcarea din faţa blocului mamei sale îmbrăcată într-un şort bărbătesc şi îl privea chiorâş.

— Acum e momentul să zâmbeşti, a spus Avi.

Şi-a scos ţigările Time din buzunarul blugilor.

Avişag şi-a lăsat bărbia pe claviculă şi a răsuflat lung. Când şi-a atins limba de dosul dinţilor a simţit în gură gustul de după somn. Era trecut de două după-amiaza, însă mama ei reuşise s-o dea jos din pat de-abia în urmă cu zece minute. Toată luna nu reuşise să se scoale mai devreme de-atât. Probabil purta şortul ăla verde bărbătesc de mai bine de-o săptămână. Până şi mama ei îşi pierduse speranţa. „Să mai aibă şi taică-tău grijă de tine o vreme“, a spus. „Să se ocupe *el*.“

— Ce familie de caracude moarte care sug sângele din tine, a spus Avi bătând cu mâna în capota maşinii, de parc-ar fi bătut pe umăr alt bărbat. Maică-ta, surorile ei,

mama maică-tii, surorile tale şi cu tine, a spus arătând spre Avişag.

Avişag nu voia să fie o caracudă moartă care suge sângele din om, cum îi spusese tatăl ei. Nu voia să fie o femeie moartă care suge sângele din om. Nu voia să fie o femeie moartă. Dar nu ştia ce vrea de fapt.

Nu era vina ei, şi-a amintit Avi. O apucase isteria, boală ereditară adusă din Irak. La început a încercat oricum s-o întrebe ce-a păţit. Voia să existe un rău anume. Chiar spera ca răul acela să fie un iubit, poate un ofiţer, cineva care o rănise, ca să-l poată răni şi el. Dar când a întrebat-o ce s-a întâmplat, dacă avea de-a face cu vreun băiat sau bărbat din viaţa ei, ea a zis că nu. Mai târziu nu prea a mai întrebat-o nimic. Doar s-a rugat de ea să se facă bine.

— Te rog, a spus Avi împreunându-şi mâinile, cu ţigara între buzele cărnoase.

— Mulţumesc c-ai venit, tati, a spus Avişag într-un târziu.

— Of, draga mea, a făcut Avi, ştergându-şi de pe faţă rânjetul pătat de nicotină şi scoţându-şi ochelarii de soare. A bătut-o pe Avişag pe umăr. Nu vreau decât să capeţi ce-ţi doreşti, a spus.

Avişag îşi dorea să se urce înapoi în pat şi să doarmă. Se văzuse silită să iasă un pic din casă. Mama ei o dăduse jos din pat turnându-i apă în cap. Ochii ei deschişi încă o mai usturau un pic, amintindu-şi şocul.

Avi şi-a pus iar ochelarii de soare ieftini şi i-a trimis o bezea lui Avişag, ţocăindu-şi buzele în palmă, un gest care amintea mai degrabă de un bucătar italian lăudând nişte paste decât de un tată libian dornic să-şi înveselească fiica posomorâtă.

— Hai, copile, te fac o plimbare cu maşina!

Era „lecţia“ numărul douăzeci. Ajunge de-acuma, şi-a zis. Vine vremea când trebuie să tragi linie şi gata.

Îşi răsucea cheile între degete. Brelocul era emblema unei echipe de fotbal din Ierusalim. Avişag nu reuşea să-şi ia ochii de la el, cum se rotea între degetele lui păroase –un obiect buretos galben cu negru. Când era de vârsta lui Avişag, Avi deja se însurase cu mama ei.

Când Avişag a împlinit cinci ani, mama ei a făcut isterie. A fost bolnavă un an. Şi încă un an după ce a născut al treilea copil. Avi putea să numere pe degetele de la o mână de câte ori o văzuse ridicându-se din pat în luna aia. Cu o mână a spart o sticlă aproape terminată de rachiu pe blatul de granit din bucătărie. Simţea mirosul de anason, care-l ducea cu gândul la caramelele din lemn-dulce pe care i le cumpărase bunicul dintr-o prăvălie de dulciuri din Tripoli. Avi s-a dus în dormitor. Soţia lui stătea întinsă pe pat în întuneric, cu ochii închişi şi buzele strânse. Era foarte, foarte beat. S-a întins peste ea cât era de greu, dar ea nu s-a trezit. Avi a început să plângă: „Trezeşte-te. Trezeşte-te“.

A tăiat-o. Sticla era mult mai ascuţită decât îşi închipuise în vreun vis.

Şi chiar a visat. Ani de zile după aceea. Un deceniu şi mai mult.

În visul lui ţinea în mână doar un cerculeţ mic de sticlă lucioasă şi, când l-a apăsat în clavicula ascuţită a nevestei lui, a ţâşnit în tavan o linie roşie, o linie geometrică. Când s-a lovit de tavan s-a preschimbat într-o baltă suspendată în aerul camerei, care s-a revărsat dintr-odată pe pat, împroşcând cu picuri roşii. În vis, se îneca în sângele cald al nevestei sale.

În realitate doar a rănit-o. Rana de pe gât nici nu i se mai vedea când au divorţat. În realitate asistenta aia socială nemţoaică a convins-o să divorţeze de el.

— E o parcare goală lângă Moţa, a spus Avi la cea de-a douăzecea lecţie de condus, răsucind de volan spre dreapta.

A băgat o casetă cu un cântec pe care-l ştia din Tripoli, unde toate femeile erau tinere, cu pielea smeadă şi n-aveai parte de fiice ca a lui.

— E un loc numai bun ca să începi să conduci, a spus el.

Avişag a deschis gura, însă doar ca să-şi îndese o şuviţă de păr în ea.

— Spune ceva, a îndemnat-o Avi.

Ea ştia că mai bine nu vorbea deloc.

Înainte să se ducă Avişag la doctorul militar care-i semnase documentele ce-i dădeau dreptul să termine mai devreme armata, Yael îi zisese că dacă era chiar atât de rău la graniţa cu Egiptul nu trebuia decât să spună ceva. Orice, serios. Putea să spună că se crede fluture, că face pipi în pat, să explice că ursuleţul ei de pluş îi cumpără ţigări. Putea să spună că deja crease probleme o dată, aşa că dac-o mai ţineau în armată o să facă ea ceva ca să ajungă iar în închisoarea militară. Ceva, orice i-ar fi putut servi doctorului de pretext ca s-o declare nebună. I-a luat două săptămâni să ajungă la un psihiatru militar, dar Yael susţinea că nu-i aşa de greu să scapi de armată. Nimeni de-acolo nu-şi doreşte probleme legale, iar ţara asta nu duce lipsă de soldaţi.

Însă când doctorul s-a sprijinit în coate pe birou şi a întrebat-o „Despre ce vrei să vorbim?“, i s-a golit mintea de orice gând.

A aruncat o privire prin birou. Scrumiera era curată, marmura sclipea. Pe perete era harta ţării, ca în oricare alt birou de ofiţer. Pe dulapul de lângă birou era un acvariu murdar. Peştişorii înotau toţi în cerc, aurii, albaştri-safir, cu branhii proeminente. Avişag nu mai fusese la doctor. Familia Zubari, fiind din Irak, nu credea în doctori. Era imposibil să aleagă o frază nebunească din milioanele de posibilităţi pe care le avea. N-o lăsa vocea.

Doctorul a tuşit şi a îndemnat-o să vorbească.

În final, Avişag a ales să spună ceva aproape adevărat.

— Acvariul ăla mi se pare Holocaustul peştilor.

Nu mai ştia cum de-i venise ideea, o pescuise dintr-o apă fără fund, însă nu era o chiar o scorneală. Peste două zile au eliberat-o din armată. După aia nu prea a mai vorbit cu Yael pentru că nu era în stare să-i spună că o eliberaseră din cauza unei fraze nebuneşti în care aproape crezuse.

Pe dealurile din jurul Ierusalimului era o camionetă plină de abţibilduri fosforescente, parcată în faţa maşinii lui Avi.

„Oamenii eternităţii nu se tem niciodată“, scria pe un abţibild. „Nu ne putem bizui decât pe tatăl nostru ceresc.“

— Încetează, dragă, i-a spus Avi.

Avişag îşi vârâse în gură vârful cozii negre. A căscat ca o bătrânică şi coada i-a căzut pe piept, legănându-se.

— Vezi, aşa-mi placi, i-a spus Avi.

*

După ce rabinii şi-au dat în sfârşit acordul în ce privea divorţul, Avişag nu mai putea să-şi vadă tatăl decât în prezenţa unei asistente sociale nemţoaice. Avea părul blond vopsit şi strâns în vârful capului ca un castel de nisip şi nasul cârn şi roz, ca un rât. Ea stătea pe un scaun de birou din piele, pe când Avi şi Avişag stăteau pe scaune de lemn colorate, scăunele de copii. Fundul lui Avi era prea mare pentru scaunul ăla; se agita în el ca o râmă în ulei încins. Avi trebuia să vină cu maşina până în nord, unde se mutase Mira. Pe măsuţă erau puzzle-uri cu raţe zâmbitoare, păpuşi Barbie şi cărţi. Avişag îşi punea un smoc de păr în gură şi se uita la el. Fiul său Dan refuza să-l vadă. Asistenta socială nemţoaică zicea că e destul de mare să decidă singur. Avea doisprezece ani. Mira spusese c-o s-o aducă şi pe fata cea mică dacă totul „mergea bine“ cu Avişag.

— Aţi putea să-i citiţi ceva, a propus scroafa de asistentă socială ştergându-se la nas cu mâna ei ridată.

Era de departe cea mai stupidă propunere pe care o auzise vreodată Avi. Dacă lucrurile ar fi stat altfel, femeia asta acum s-ar îndopa cu cârnaţi de porc într-o cafenea din Berlin, iar el ar călări cu fiica lui prin pieţele din Tripoli, ieşiţi să-i cumpere dermatograf negru şi baticuri violet. La Tripoli fetele începeau să se machieze de la opt ani şi purtau mereu batic legat în jurul feţelor smede. Femeia asta nici nu se rujase măcar şi Avi putea să jure că părul lăsat la vedere începuse să-i chelească. Femeia asta habar n-avea să fie femeie.

— Eu nu citesc, i-a zis Avi.

Voia să spună că nu ştie să citească, nu cărţi, în orice caz.

— Ah, înţeleg, a spus nemţoaica.

Probabil înţelesese că nu ştie să citească în ebraică, dar el nu ştia să citească aproape deloc. Ai lui fugiseră din Tripoli în taberele de refugiaţi când avea zece ani şi uitase ce învăţase până atunci. Trăise acolo, în corturi, care cu timpul se transformaseră într-o aşezare de rulote, pe malul mării, până când împlinise vârsta să plece în armată. Rămăsese definitiv în urma celorlalţi copii. Nu era destul de deştept să facă din litere cuvinte.

Dar putea să facă o fiică, făcuse o fiică, iar fiica lui deja ştia ce înseamnă să fii femeie. Avea doar opt ani, pielea mai închisă decât a lui şi i-a luat faţa în palmele ei mici ca o doamnă, ca o mamă, şi i-a spus:

— Tată, nu vreau poveşti de-aici, vreau poveşti de-ale tale. Spune-mi poveşti de-ale tale.

Avi nu mai spusese niciodată vreo poveste. Nemţoaica a zâmbit superior.

Şi-a suit fiica în poală.

— Trebuie să rămână pe scaun, a spus nemţoaica.

— A, bine, a făcut el.

Fiica lui s-a dus înapoi pe scaun. A luat-o de mână.

— Au fost odată ca niciodată o mamă şi un tată într-o ţară, a început el.

— Cred că soţia dumneavoastră v-ar ruga să nu-i împărtăşiţi detalii personale copilului.

Detalii personale! „Copilul“ ăla el îl făcuse. Putea să-i spună vreun lucru care să nu fie personal? Europenii ăştia, s-a gândit Avi. Toate politeţurile astea răutăcioase. N-au inimă, le-o arsese Hitler.

— A fost odată ca niciodată într-o ţară, a început Avi.

S-a oprit, apoi a vorbit iar. A fost începutul singurei poveşti pe care a spus-o vreodată.

*

— Fă şi tu ceva, a spus Avi când au ajuns în parcare.

Se rezemase de capota maşinii, lângă Avişag. Îi luase cinci minute s-o convingă să coboare de pe scaunul din faţă şi era un progres faţă de data trecută. Măcar era ceva. Încă nu-şi pierduse speranţa.

I-a oferit o ţigară Time şi au rămas fumând. În parcarea părăsită nu erau decât asfalt, buruieni îngălbenite şi o platformă de remorcă fără roţi.

— Aşază-te la volan un minut, atâta, a spus Avi. De dragul meu.

Şi-a împreunat mâinile, gata să se lase în genunchi.

— Mi-e prea cald, a spus Avişag, mă duc înapoi în maşină.

Aerul rece din maşină măcar era o dorinţă măruntă, ceea ce ei i se părea ceva.

Lui Avi i-a venit să se dea bătut.

Apoi şi-a amintit de abţibildul din spatele camionetei. Abţibildul ăla ieftin, roz, cretin şi real. *Oamenii eternităţii nu se tem niciodată*.

Avi învăţase să citească de dragul fiicei sale. Ore în şir se chinuia să citească un singur articol de la rubrica sportivă. Apoi, dintr-odată, câţiva ani mai târziu observase că citise toată rubrica fără întreruperi, fără efort, cât stătuse pe budă.

De-atunci se gândea la fiica lui mai mare de fiecare dată când viaţa devenea o clipă uşoară. Când juca fotbal cu băieţii lui, când îi cumpăra nevesti-sii un cotlet minunat de miel, când cumpăra o maşină la mâna a doua.

Fiica sa a deschis încet portiera din faţă, cu grijă să nu se atingă de bordură. Portiera a scos un scârţâit.

— Scuze, a spus.

Atunci a deschis mai repede portiera şi a frecat-o de bordură.

— Scuze, a spus.

Ajunsă în sfârşit în maşină, a închis uşurel portiera, prea încet, nu s-a închis. Aşa că a trântit-o zdravăn. Buf!

— Scuze, a spus.

Prea tare, a trântit-o prea tare.

— Scuze, scuze, a spus.

În maşină Avişag şi-a dus palmele în faţă, de parcă se apăra de atacul unui urs.

Avi s-a urcat la volan şi s-a uitat la ea cu palmele vârâte la subsuori şi coatele pe burtă.

— Scuze.

De un milion de ori pe zi, numai „scuze“ spunea.

— Scuze.

Aşa încerca să-i spună să facă ceva.

— De ce-ţi ceri scuze? a întrebat-o Avi. Singurul lucru pentru care să-ţi ceri scuze e că nici măcar nu te-ai atins de volan.

Avea ceva anume fiica lui mai mare. Cu cea mică nu mai vorbise de când plecase. Nu apucase să-l vadă pe Dan după vârsta de zece ani şi mama fostei neveste îl rugase să nu vină la înmormântare. Fiica mai mică avea acum porecla stupidă de Ţipi şi era fericită, îi spusese nevasta lui odată, când o adusese pe Avişag acasă după o „lecţie de condus“. Adică era fericită aşa, cât nu vorbea cu el. Însă Avişag avea darul ăsta, să-l facă să vrea să-i scoată cuvintele din gură cu cleştele. Chiar poveşti. Uneori mergea mai bine de şase ore cu ea în maşină. Nu schimbau nici măcar o frază, dar când o conducea acasă simţea că învăţase ceva, nu prea ştia ce. Că mai putea să facă ceva, dar nu făcuse.

— O dată să pui mâna, atât, a spus Avi.

A rămas mult timp tăcută. Era mereu tăcută. Dar dintr-odată:

— Ştii, a spus ea, odată când eram în armată am văzut cum au împuşcat-o în cap pe-o femeie, o ucraineană.

— O ucraineană?

— Poate era doar o fată.

Avişag şi-a dus la gură vârful şuviţei de păr şi i-a dat drumul să cadă.

Bun, şi-a zis Avi. Bun, măcar acum ştiu. Şi a respirat adânc.

— Deci asta e?

Avişag şi-a apropiat sprâncenele. Mai că s-a întors să se uite la tatăl ei. Avea chipul mai expresiv decât i-l ştia de mult timp. Era nedumerită.

— Ce vrei să zici? *Ce* să fie? l-a întrebat.

— Ştii tu, a spus el. Chestia aia, motivul pentru care nu vrei să conduci şi…

— Ce chestie? Nu-i nici o mare chestie la mijloc. Mi-e frică să conduc, atât.

— Ţi-e frică, atâta tot?

— Mi-e frică.

Şi aşa a ajuns Avi să cunoască lucrul pe care deja avea impresia că-l ştie, dar acum îl ştia într-adevăr mai bine. Aşa era ea. Nu era nici o chestie. Aşa era fiica lui.

Avi s-a aplecat în scaun şi a deschis torpedoul. Simţea în nări mirosul de picioare transpirate venind dinspre fiica sa. S-a întrebat când făcuse ultima dată duş. A scos un batic violet pe care-l avea tot timpul la el. Fusese al mamei lui. Singurul lucru care-i mai rămăsese de la ea.

— Închide ochii, i-a spus Avi şi Avişag s-a conformat.

A legat-o bine la ochi cu baticul. Fata nici nu s-a clintit. Apoi s-a făcut c-o pocneşte cu pumnul în faţă. Ea nici măcar n-a tresărit. Era sigur că nu vedea nimic.

Povestea:

— Au fost odată ca niciodată nişte oameni într-o ţară. Apoi a venit un împărat care voia ca ţara să fie numai şi numai a lui, cu totul, aşa că i-a alungat în lume pe oamenii din ţara aia. A trimis o soră într-o parte şi altă soră în altă parte a lumii. Pe unii i-a trimis în Rusia. Pe alţii în Africa. Pe câţiva i-a trimis chiar să trăiască pe tărâmul urşilor polari.

— Urşi polari, tati?

— Da, puiule.

— Ce s-a-ntâmplat dup-aia?

— După aia oamenii din ţară au ajuns să trăiască peste tot în lume. Au trecut mulţi ani. Milioane de ani. Dar ei nu puteau să uite că nu erau din Rusia şi nici din Africa, ci dintr-o ţară anume şi nu-şi pierdeau speranţa c-o să se întoarcă acolo.

— Şi s-au întors?

— La început nu, draga mea, voiau ei, dar nu ştiau cum. Pe-atunci nu aveau telefoane, aşa că oamenii din Africa nici nu ştiau dacă cei din Rusia îi mai ţin minte.

— Şi s-au întors vreodată?

— Ei, la un moment dat oamenii din Rusia, oamenii din Africa şi până şi urşii polari, toţi oamenii şi animalele care nu erau din ţara aia de demult au început să-i omoare pe oamenii care erau din ţara aia.

— I-au înecat?

— Să-i înece?

— Ca pe peştişorii mei.

Avi şi-a amintit trupul umflat, cu pete roşii şi vineţii al mamei lui, în ziua când au plecat din Tripoli. Cum o uciseseră. Mirosul ce venea din canalele de irigaţie de lângă ziduri. Când era mic ştiuse cum arată moartea. La opt ani Avişag nu ştia decât de peştişorii ei. Muriseră când avea patru ani. Maică-sa nici nu i-i arătase, îi spusese că s-au înecat. Era bine aşa, dar nu era deloc adevărat.

— Da, draga mea, i-au înecat.

— Vai, nu!

— Dar unii au reuşit să iasă din apă.

— Ce bine! Şi dup-aia?

— Dup-aia oamenii care au scăpat din apă au hotărât să se întoarcă în ţara de unde plecaseră cu un milion de ani în urmă. Din Africa, din Rusia şi din toată lumea, s-au dus înapoi în ţara lor.

— Şi dup-aia?

— Păi, cum şi dup-aia?

— Ce-au făcut acolo?

— Au trăit.

— Dar ce-au făcut?

— Au trăit. Au trăit cum trăim noi. Au construit case, au pavat drumuri şi au plantat copaci, ştii tu, au muncit.

— Şi dup-aia?

Asistenta nemţoaică i-a arătat ceasul elveţian de la mână. Timpul expirase.

Avişag probabil i-a zis maică-sii povestea sau poate asistenta socială. Nevesti-sii, fostei neveste, nu i-a plăcut deloc partea cu omorurile şi asta a fost. A câştigat custodia copiilor şi a plecat cu ei să predea într-un sat din nord.

Următoarea dată când i s-a permis s-o vadă pe Avişag deja împlinise nouăşpe ani. Era soldat. Părea să aibă nişte umeri laţi pe sub uniformă. S-au întâlnit într-un McDonalds din benzinăria de lângă baza ei. Numai acolo era deschis toată noaptea şi ea nu era liberă decât la cinci jumate dimineaţa. Îşi făcea serviciul militar la graniţa cu Egiptul, la infanterie, în singura unitate de luptă a femeilor, iar probabil o fată din

unitate o rugase să o suplinească în tură, pentru că intrase urlând într-un mobil militar gros.

— Cum adică ai pierdut autobuzul după ce-ai fost la doctor? a izbucnit pe un ton rece, cu o mână ridicată spre Avi în semn de „o clipă“.

Îşi ţinea cealaltă mână mică pe mânerul negru al puştii M-16.

— Du-te-n pizda mă-tii de poponară, auzi? i-a spus fiica sa celeilalte fete la telefon. Nu-s mă-ta să mă fuţi şi să mă-ngropi în nisip.

A închis şi s-a aşezat în faţa lui Avi. Încă era smeadă la faţă, dar îşi purta părul strâns bine într-un coc şi avea sprâncenele pensate ciudat, încât feţele nu le mai semănau deloc. Nu mai aducea deloc cu fetiţa timidă şi tăcută pe care-o ştia. Îngheţata la un shekel pe care i-o cumpărase picura pe masa roşie de plastic. Când era el în armată, singurele femei pe care le văzuse erau secretarele în fuste verzi care le făceau cafeaua ofiţerilor de cel mai înalt rang.

— Şi ce vrei *tu*, de fapt? l-a întrebat Avişag.

Următoarea dată a văzut-o când fosta lui nevastă l-a sunat să-l anunţe că fiica lui mai mare nu se mai sculase din pat de mai bine de două luni, dacă-l interesa cumva. Armata o pusese pe liber la câteva săptămâni după ce ieşise din închisoarea militară unde stătuse din cauza unei farse nevinovate – se dezbrăcase de tot în timp ce era în post. Dar se întorsese foarte schimbată, nu era deloc în apele ei.

— Vin imediat, a spus Avi. O să-i iau o maşină.

— Nu ştie să conducă, i-a spus fosta nevastă.

Părea obosită la telefon, dar era vocea ei obişnuită, pe care n-o mai auzise de ani de zile. La Tripoli bărbaţii îşi puneau tot timpul la punct nevestele. Tatăl lui sigur o făcuse. Ani la rând regretase că nu-şi cunoscuse nevasta în alte vremuri şi-n altă ţară, unde lucrurile n-ar fi scăpat atât de rău de sub control, unde nu existau asistente sociale nemţoaice. Dar îşi cunoscuse nevasta atunci şi acolo, în tabăra emigranţilor. Ea venise din Bagdad, unde tatăl ei lucra ca bijutier. Vorbea patru limbi. Când s-au cunoscut stăteau goi pe asfalt, în faţa rulotelor, laolaltă cu zeci de refugiaţi nou-sosiţi, daţi cu DDT, pesticidul cu care ploua de sus, din avioane. Europenii de la biroul de emigrări se gândeau că poate aduseseră boli cu ei. Viitoarea sa nevastă stătea goală, umilită şi albă pe dinafară de la chimicale, dar neagră la ochi şi în inimă, plină de dorul avionului care o adusese. Avea paisprezece ani, era cu patru ani mai mare decât el. I-a promis c-o să fie bine, deşi încă nu ştia nici cum o cheamă.

— O să fie bine, i-a zis fostei sale neveste Mira la telefon când l-a sunat după atâţia ani. O s-o învăţ eu. O să-i iau un Subaru.

— Un Subaru? a făcut Mira.

— Doar sunt tatăl ei.

Au mers mult şi bine, mai mult de două ore. Avi a observat când au trecut pe lângă cimitirul militar de pe Muntele Herzl şi pe lângă spitalul de pe Muntele Scopus, unde s-a născut Avişag. Familia Mirei s-a mutat din locul unde s-au cunoscut la Ierusalim, dar a păstrat legătura cu ea. Mira voia s-o nască pe Avişag la Ierusalim, cu toate că pe atunci nu-şi permiteau să locuiască decât la Bat Yam.

Avişag a rămas legată la ochi tot drumul, dar simţea schimbările din aer în timp ce coborau tot mai mult, dinspre miros de pin şi stâncă într-un miros umed, de prăjeală, bere, loţiune solară, catran, plajă şi într-un sfârşit doar mirosul de mare.

Ierusalimul nu are ieşire la mare, a ştiut că sunt în Tel Aviv înainte să vadă ceva.

Maşina n-avea dotări pentru mersul pe nisip şi nici pe cheiul ăsta pescăresc şubred, dar lui Avi nu-i păsa. Roţile maşinii rulau pe lemnul vechi. Tot drumul n-a ştiut sigur încotro se-ndreaptă, s-a lăsat condus de maşină.

Tatăl lui Avişag şi-a pus mâna pe fruntea fiicei sale şi i-a scos baticul. Soarele i-a scăldat ochii în portocaliu. Nu i-a închis. Soarele scălda apa în portocaliu şi apa îi scălda ochii în portocaliu. Şi tot nu şi-a închis ochii. Nu bătea vântul, Mediterana era netedă. Nu era nici ţipenie, nici măcar pescăruşi, doar ea şi tatăl ei în maşină. Parcase maşina chiar la marginea cheiului.

— Vrei să facem schimb de locuri? a întrebat-o tatăl ei.

— Gândeşte-te bine, a spus tatăl ei. Apune soarele.

— Doar aşază-te la volan, a zis tatăl ei. Nu trebuie decât să stai acolo. Maşina nu pleacă nicăieri.

Îi venea s-o scuture, dar n-a scuturat-o.

După cinci minute ea s-a hotărât să facă schimb de locuri.

Aşa de bine te poţi simţi uneori în anumite părţi din ţara asta, s-a gândit tatăl ei.

Au făcut schimb de locuri. Nu mai reuşise s-o convingă să se aşeze la volan până atunci.

I-a privit mâinile micuţe prinzând volanul. Avea mâini mici, disproporţionat de mici până şi pentru corpul ei mărunt. Observase din ziua când o văzuse în uniformă, cât de neaşteptat i se păruse să vadă o mână atât de mică pe mânerul unei puşti M-16!

Şi-a amintit atingerea blândă a palmelor ei pe faţă când avea opt ani, în ziua când i-a spus prima şi ultima poveste pe care a zis-o vreodată. Avea mâinile lipicioase, însă transpiraţia ei de copil mirosea a zahăr. Şi-a amintit glasul ei ascuţit şi însufleţit când întreba iar şi iar „Şi dup-aia? Şi dup-aia?“. Şi apoi şi-a amintit când li s-a terminat timpul pe care-l puteau petrece împreună.

Fiica sa a strâns ca lumea volanul în mâini. Apunea soarele, Avi îi vedea nuanţele portocalii întinzându-se pe apă. Curând şi timpul ăsta o să se termine. O să schimbe locul cu fiica lui, o s-o conducă departe de mare, în sus pe dealurile Ierusalimului, înapoi la casa mamei ei. Până şi în momentul ăla când admira tăcut mâinile micuţe ale

fiicei sale nu putea să nu-şi facă griji şi să nu se întrebe. Şi dup-aia?

Voia mai mult. Ştia c-aveau să treacă luni întregi până o să reuşească s-o convingă iar să urce la volan.

Chiar înainte să se lase în mare soarele portocaliu s-a auzit pe sine îngăimând ceva. Buzele sale spuneau că, dacă voia, Avişag putea să intre cu maşina în apă. Dacă nu se îneacă amândoi o să-i cumpere alta nouă.

Glumea, dar apoi n-a mai glumit.

Avişag a întors cheia în contact. Nu ştia ce să facă mai departe. Maşina a mormăit, scuturându-i coapsele pe sub şortul bărbătesc. S-a uitat la tatăl ei. Şi-a dus mâna la maneta de viteză, era greu de mişcat din loc, nu se simţea în stare, parcă era o sabie înfiptă-n stâncă, însă apoi s-a urnit, după care s-a înţepenit într-o poziţie, apoi în alta, iar apoi a lăsat-o toată puterea din mână; dacă i-ar fi pus cineva un pistol în palmă nici n-ar fi putut să-şi strângă pumnul.

A crezut c-a rămas paralizată, aşa că a încercat să-şi mişte degetele de la picioare şi, surpriză, se mişcau, unghiile lungi i se curbau în sandale. Putea să-şi mişte şi gâtul. S-a uitat la tatăl ei. Avişag nu ştia ce să facă. Nici el nu ştia ce să facă. Îşi zicea c-ar fi bine să facă ceva, dar nu ştia ce. Oricând e un moment bun ca s-o iei de la început, şi-a spus el.

A manevrat el maneta cutiei de viteze. A simţit chiar înainte să apese ea pe pedală. Piciorul ei, corpul ei. Erau parte din el, din maşină, din ţară.

Sub apă, după ce deschisese portiera şi ieşise înotând, Avişag nu vedea decât un verde ca de muşchi. Şi-a amintit cum îşi mişcase piciorul, cum pusese în mişcare întreaga maşină, toată puterea aia. A dat din picior şi a simţit fundul mării, moale şi rece sub degete. Părul ei a greblat suprafaţa apei şi dintr-odată era cu faţa deasupra apei, în aerul cald şi în soare. A căscat gura, flămândă după aer. Apoi n-a mai ştiut ce să facă. Era trasă înapoi în jos. A dat iar din picior şi şi-a simţit corpul plutind, ridicându-se, însă nu de-ajuns. Şi-a amintit de tatăl ei, dar nu-l vedea şi nu ştia ce să facă, dar dintr-odată a ştiut. A tras un pumn în apă. Apoi a tras un picior în apă. Apoi a mai lovit o dată, cu cealaltă mână, apoi cu celălalt picior. Mână, picior, mână, picior, mână, mână, mână, iar şi iar, şi îndată, deşi era din Ierusalim şi nu mai făcuse niciodată aşa ceva, se mişca înainte, plutea, înota. Era tare ciudat, de-abia putea să respire, vedea nişte puncte palide în faţa ochilor, dar cu fiecare act violent săvârşit de corpul ei îi auzea, auzea cum îi loveşte pe ei, cei care s-au înecat în Holocaust, în Tripoli, în Bagdad, până şi la Polul Nord, şi ei îi răspundeau nu cu ţipete de durere, ci cu întrebări, două întrebări: *Încotro, dragă? Ce faci mai departe, copile?*

După ce tatăl ei s-a împins afară din maşină, a înotat singur până la ţărm urmărind-o pe ea cum înoată minute în şir, ce păreau zile, ce erau ani întregi, anii în care n-o

văzuse cum creşte. Şi iat-o acum pe fiica lui cum înoată, ştia că în final avea să ajungă la ţărm şi la el. A ajuns pe ţărm cu hainele şiroindu-i de apă şi s-a aşezat pe nisip foarte aproape de el, în tăcere. A cuprins-o cu braţul ud şi şi-a simţit inima bătând în fruntea ei, a simţit cum răsuflarea ei se linişteşte şi se contopeşte cu a lui. Cu mirosul lui de sudoare în nări, Avişag a înţeles ceva nou, ce nu ştia decât ea şi pe care nici ea nu-l ştiuse până în clipa aia, dar de care era atât de sigură, că-şi simţea plămânii gata să-i pocnească. A înţeles că ea nu suferă de isteria aia trecătoare a familiei Zubari. Că toată viaţa o să fie tristă, câte zile mai avea.

Un apartament cu 2,5 camere la Tel Aviv

Ron se uita la Lea. Părea mama răniţilor când lucra. Tăia pâinea de grâu răsucindu-şi delicat încheietura mâinii de parcă ar fi simţit pe pielea ei zimţii cuţitului ce despicau miezul. Întindea foile de salată verde pe felioarele de căpşună de parcă învelea nişte copii gata de culcare. Când şi-a şters mâinile de şorţul negru sânii mari i s-au legănat sub tricoul larg. A ridicat privirea şi ochii ei cenuşii i-au întâlnit pe-ai lui Ron.

— Ce-i? l-a întrebat Lea.

Ron şi-a dat seama că se holba la ea, la noua lui angajată. Nici un client nu aştepta să fie servit. El stătea pe un scaun de plastic sub copertina în dungi a tonetei.

— Mă gândeam doar. Ce faci cu banii pe care-i câştigi?

I se încinseseră urechile tot încercând să găsească pe loc o replică. Soarele bătea în frunzele veştede împrăştiate pe bulevard, vedea cum arşiţa se înălţa în valuri.

— Plătesc chiria, a spus ea.

— Da, bine, în afară de asta, a spus Ron.

Citea în ochii ei un aer de oboseală ce nu exista în ochii nici unei aspirante proaspăt sosite la oraş. Şi totuşi era clar că venise din altă parte. Gulerele tricourilor ei colorate erau tăiate cu foarfeca şi purta rucsac în loc de poşetă. Ron se întreba ce voia să se facă mutându-se la Tel Aviv. Actriţă? Arhitectă? Nici un răspuns nu-l mulţumea îndeajuns. Căutase o angajată mai în vârstă, trecută de liceu şi de armată, şi avusese ghinionul să dea peste ea.

— Am de plătit doar chiria. Stau într-un apartament cu două camere jumate pe o stradă de lux.

Ron s-a întrebat de ce spunea că stă pe o stradă de lux, în loc să spună exact pe ce stradă stă. S-a întrebat ce sens are să te muţi la Tel Aviv şi să lucrezi douăşpe ore pe zi doar ca să-ţi plăteşti chiria. S-a întrebat ca întotdeauna ce e ăla un apartament cu două camere jumate. Aşa c-a întrebat-o.

— Un apartament cu două camere jumate? N-am înţeles niciodată cum vine asta.

— Ce nu înţelegi? Are două camere plus o jumătate de cameră, a spus Lea.

A zâmbit. Dar nu-i zâmbea lui Ron. Doi liceeni cu un pudel au comandat un sendviş cu salam, banane murate şi busuioc şi floricele şi se întorsese spre ei.

Chiar în centrul oraşului, pe locul fostului stand Japanica, unde se servea sushi, la intersecţia Bulevardului Rothschild cu strada Allenby, Ron deschisese toneta cu sendvişuri „Noi nu judecăm“. Prietenii şi părinţii lui se arătaseră sceptici. Japanica avusese mare căutare în rândul beţivilor care băteau cluburile din dreapta şi din stânga standului, dar municipalitatea cerea o chirie exorbitantă pentru spaţiu din cauza zonei. Deşi bucătarul japonez şi casierul israelian se vedeau nevoiţi să refuze câte optzeci de clienţi pe noapte, afacerea era tot în pierdere, aşa că patronii lanţului Japanica au hotărât să reducă din pierderi şi să închidă după cinci ani.

Lui Ron îi plăcuseră dintotdeauna provocările. Îi venise ideea deschiderii unei tonete cu sendvişuri la ora şapte dimineaţa, în autobuzul ce-l ducea acasă, în Ra'anana, după ce băuse toată noaptea în Tel Aviv într-o permisie de weekend. Nu mâncase nimic toată noaptea, dar mereu făcea mofturi la mâncare şi nu prea găsea ce voia. Mâncare indiană, vegană, fusion, bucătărie yemenită, pizza – nimic nu era la fel de gustos ca micul dejun pe care-l pregătea cu mâncarea din frigiderul părinţilor săi acasă. Aşa că hotărâse să aştepte şi în această stare de beţie înfometată îi venise ideea tonetei cu sendvişuri. La beţie ideea i se păruse grozavă şi chiar mai mult decât atât după ce s-a trezit şi a întors-o pe toate părţile în minte, la biroul lui din bază. Era translator pe arabă într-o bază de informaţii, toată ziua transcria şi traducea emisiuni de radio din Iordania. Era o slujbă plicticoasă, dar comodă şi avusese la dispoziţie trei ani de gândire.

Unul dintre clienţii fideli de la prânz, un bătrânel care împroşca salivă atunci când dădea instrucţiuni în gura mare, o luase pe Lea în focuri:

— Păpuşa, vreau să-mi căleşti ardeii galbeni două minute şi pe-ăia roşii zece minute şi vreau să-mi tai pieliţa de la felia de curcan, a spus el pentru a doua oară.

— Sigur că da, a confirmat Lea şi şi-a lăsat mâna pe tejghea, punând-o pe braţul lui pătat de soare. Ca de obicei, a zis făcându-i cu ochiul.

— Hmm, a mormăit bărbatul, aş putea să jur că data trecută ai călit la fel de mult amândouă felurile de ardei.

Nu avea dreptate, ea îi urmase întocmai instrucţiunile.

— Îmi pare *aşa* de rău că ai trecut prin asta, a spus Lea luându-şi o faţă solemnă, de parcă individul tocmai i-ar fi povestit că nepoata lui a fost omorâtă când o avea el în grijă. O să fac tot ce-mi stă în puteri.

Pe Ron îl încălzea la inimă că Lea îşi lua slujba atât de în serios. El se dedicase total tonetei, voia să aibă succes cu orice preţ. Dăduse o groază de bani pe o maşină de decojit ardei (din cupru, fabricată în Suedia). Şi mai mulţi bani dăduse pe o torţă cu gaz pentru crema de zahăr ars (aluminiu, Franţa). Lui îi luase ore în şir să se prindă cum funcţiona drăcia aia imensă, însă în mâna Leei flacăra galben-portocalie izbucnea în câteva clipe, jucându-i în ochi.

— Eşti o vânzătoare tare bună, a spus Ron după ce a plecat bărbatul cu ardeii.

De zile întregi îşi propusese să-i facă un compliment şi poate s-o invite în oraş la masă după aia. Aştepta doar momentul potrivit.

— Eşti rusoaică, nu? a întrebat-o.

— Pe jumătate nemţoaică, a spus ea. Şi pe jumătate marocană, dar nu arăt.

În ziua aia părea tristă, mai tristă ca de obicei. De câteva ori rămăsese încremenită cu ochii în gol, trăgând uşor aer în piept, ca un copil ce-şi soarbe supa.

— Te descurci foarte bine. Chiar n-ai mai lucrat deloc după armată? a întrebat-o Ron.

Lea i-a ignorat complimentul şi s-a întors cu spatele, să cureţe fundul de măruntaiele ardeilor.

— Da, a răspuns ea. Ţi-am zis la interviu că tocmai mi-am terminat serviciul militar.

— Ai lucrat cumva în timpul armatei? a întrebat-o Ron.

Îşi simţea umerii grei, nu dorise decât să-i facă un compliment, dar acum o bătea la cap cu interogatoriul lui. Nu aşa îşi dorise să decurgă conversaţia.

— Nu toată lumea are noroc să le găsească mami şi tati o slujbă într-un birou, undeva. Nici timp liber nu prea aveam, a răspuns Lea.

A aruncat o mână de ceapă caramelizată în mixer, aşteptând puţin înainte să pornească aparatul.

Aştepta răspunsul lui. Lui Ron îi venea să-i spună că părinţii n-aveau nici o treabă cu postul său din armată, că pur şi simplu în liceu se străduise să înveţe pe rupte la orele de arabă pentru că ştiuse că nu vrea să ajungă într-o unitate de lupte, însă s-a abţinut. Instinctele nu-l duseseră prea departe. Era un tip pragmatic în afaceri şi aşa voia să fie şi-n relaţiile amoroase. Dintr-odată i-a venit în minte sloganul campaniei guvernamentale pentru siguranţa transporturilor: pe şosele nu trebuie să ai dreptate, trebuie să fii deştept.

— În ce unitate ţi-ai făcut serviciul? a întrebat-o Ron.

— La poliţia militară. Am fost ofiţer.

— Adică ai turnat soldaţii care luau droguri şi din astea?

— Nu. În unitatea de tranziţii, la punctele de control din Cisiordania.

— Uau, a făcut Ron.

A scormonit în minte după o frază, dar era ca şi cum şi-ar fi vârât braţul într-o gaură prea mică pentru restul corpului.

— Probabil n-a fost uşor deloc, a spus într-un final.

— N-a fost aşa rău, a zis Lea.

— Ştiai pe cineva de la punctul de control unde a fost înjunghiat soldatul ăla în gât? a întrebat-o Ron.

Îşi amintea că citise despre asta cu mai mult timp în urmă în ziare; scria că soldatul se alesese cu gâtul retezat aproape de tot şi se întrebase la vremea aia cum venea asta,

„aproape“.

Atunci Lea a pornit mixerul şi lamele s-au rotit scrijelind plasticul, ca un urlet infernal.

*

De fapt, părinţii lui Ron nu erau deloc bogaţi. După armată a muncit pe brânci la o benzinărie doi ani la rând, ca să profite de beneficiile profesionale acordate preferenţial de guvern cetăţenilor care îşi satisfăcuseră stagiul militar. Sunt surprinzător de mulţi bani la mijloc. Colegii lui i-au spart pe sejururi în Thailanda sau Peru sau pe cursuri de pregătire pentru intrarea la facultate. Însă Ron a pus banii în circulaţie, a investit în piaţa imobiliară şi aşa a făcut şi mai mulţi bani pentru investiţii. Apoi a băgat bani la bursă şi iarăşi în afaceri imobiliare. Se pricepuse dintotdeauna la bani, risca totul ca să dea lovitura, încă de la doişpe ani, când câştiga ceva îngrijind câinii altora. Nu crezuse că va fi aşa de uşor. Când a împlinit două’şapte de ani, avea atâţia bani în cont, că se şi jena să afle suma exactă. Extrasul de cont îi ardea buzunarul. Avea coşmaruri în care părinţii lui aflau câţi bani are. Încă locuia cu ei, în apartamentul de trei camere din Ra’anana. Îşi căuta un apartament cu chirie în Tel Aviv. Până la urmă s-a hotărât să închirieze un apartament cu două camere, pentru că acelea mai mari aveau chirii atât de piperate, că nu-l lăsa bunul-simţ să dea atâţia bani, oricât de bogat ar fi fost. Însă înainte să-şi găsească apartamentul, când încă citea anunţurile din ziare la masa din bucătărie, mâncând avocado cu lămâi murate şi lipie cu cartofi prăjiţi, a aflat că Japanica se închidea şi că spaţiul putea fi închiriat. Maică-sa l-a pupat pe ureche şi s-a dus la muncă, la fabrica de textile. Atunci a ştiut. Venise timpul să-şi înceapă viaţa şi era gata să se arunce cu capul înainte.

Odată, când era în tura de noapte, Ron s-a întrebat dacă nu cumva făcuse o obsesie pentru Lea. Îl deranja că se gândea atâta la ea, deşi ştia atât de puţine lucruri despre ea şi mai ştia şi că trebuie să se concentreze pe afacerea lui. Cine ştie, îi respingea avansurile pentru că era vreo mironosiţă, poate vreo fostă sionistă? La urma urmei mai erau o groază de fete, roiuri de fete în pantofi de plastic cu tocuri învârtindu-se prin oraş. Şi nici măcar nu-şi căuta pe cineva. În armată se culcase cu o blondă din Kfar-Saba care transcria informaţii din spaniolă. Era drăguţă, la modul generic. După armată şi-a luat şi ea zborul în Thailanda, ca restul. Apoi a primit un e-mail în care îi spunea că întâlnise pe altcineva.

Ron şi-a propus în sinea lui să nu se lase distras. Doi studenţi la cinematografie trăncăneau mai departe despre noul film cu Natalie Portman, deşi îşi primiseră de mult

sendvişul cu friptură şi măsline verzi şi era trecut de miezul nopţii.

— Eu zic că filmul ar fi fost mult mai interesant dacă şi-ar fi tras-o într-adevăr cu fratele pe vremea când credea că bărbat-su a murit şi soţul n-ar fi bănuit-o doar pentru că era traumatizat de război. *Asta* mai zic şi eu complexitate, a spus unul din ei.

Avea picioarele prea lungi pentru scaunul de bar de la tejgheaua tonetei.

— De acord, ar fi fost foarte credibil. Păi, ea chiar credea că bărbat-su murise şi frate-su era tipu' ăla super-futabil din *Brokeback Mountain*, a spus al doilea student la film. Purta o pereche de ochelari de soare înfipţi în plete, ca o bentiţă de fată. Tu ce crezi? a întrebat-o pe Lea.

Lea îi asculta pe cei doi cu bărbia sprijinită în mâini şi coatele pe tejghea. Ştia să se facă plăcută.

— N-am văzut filmul, a spus.

— Ah, a făcut tipul cu ochelarii de soare. Ţi-aş propune să mergem împreună, dar te-aş duce mai degrabă la un film care merită.

— N-am văzut filmul, dar cea mai bună strategie când faci un film cu Natalie Portman mi se pare s-o pui să şi-o tragă cu cât mai multe personaje, a spus Lea. Aşa, ca măsură de siguranţă.

Deci nu era mironosiţă.

— Ce fată deşteaptă! Ce bine-ar fi să existe mai multe fete ca tine în oraşul ăsta, a spus tipul cu ochelari de soare. S-a întins peste tejghea şi şi-a trecut o şuviţă din părul Leei printre degete. „Ca măsură de siguranţă", a zis el râzând.

Îşi petrecea atâta timp cu ea în tonetă, de-asta i se întâmpla aşa ceva, şi-a spus Ron. Nu trebuia să se lase distras. Nu trebuia să-şi urmeze obsesia. S-a ridicat din scaunul de plastic şi s-a dus la tejghea. A rămas în picioare lângă Lea. Mirosea a piele, a carne. A numărat în gând până la trei. Apoi s-a întins peste tejghea şi l-a pocnit în frunte pe tipul cu ochelarii de soare.

Ochelarii de soare s-au izbit de cimentul cenuşiu, dar nu s-au spart. Ron voia să-şi desfacă pumnul, dar nu reuşea. S-a uitat la cei doi tipi, care stăteau spumegând în tăcere. S-a uitat la Lea.

— Plecaţi numai, le-a zis Lea celor doi studenţi la film. De dragul meu?

Lunganul s-a aplecat să ridice ochelarii de soare din stradă. I-a luat ceva, era beat.

— De dragul tău, a spus el, şi-a bătut prietenul pe umăr şi l-a tras după el.

Tipul cu ochelarii de soare s-a depărtat câţiva paşi cu spatele, privindu-l ţintă pe Ron. Apoi s-a întors cu un aer teatral şi a plecat.

— Lea…, a început Ron.

Fata îl privea ţintă, cu ochii măriţi, scăldaţi în lumina portocalie a felinarelor de stradă. Ron nu ştia de ce-a făcut ce-a făcut. Nu ştia ce să zică. N-o avusese niciodată şi acum o pierduse.

— Hei, a spus Lea. E OK.

Ron şi-a dus mâinile la ochi. Ea voia să se facă plăcută de toată lumea şi în toată lumea intra şi el; mai rău, era şeful ei.

Şi totuşi…

— N-ai vrea să ieşim undeva după ce intră Vera în tură? l-a întrebat Lea. L-a atins cu o mână pe ceafă. Hei, a făcut.

Ron tocmai pocnise pe cineva şi acum ea-l atingea pentru prima dată, îl lăsa să se apropie de ea.

Era ciudat. Chiar şi după ce ea şi-a luat mâna ca să întindă nişte unt cu cuţitul, el încă-i simţea degetele pe ceafă.

Multă lume crede că talentul în afaceri vine din capacitatea de a observa totul cu un ochi rece, raţional, însă flerul pentru afaceri al lui Ron izvora chiar din inima lui caldă, deschisă. Tel Avivul era plin de oameni singuri şi obosiţi, care se mutaseră la oraş când hotărâseră că ştiu ce vor, dar care se săturaseră repede de toată alergătura, de efortul permanent de a pune mâna singur pe ce-ţi doreşti, se săturaseră să se trezească în fiecare dimineaţă goi, asudaţi şi chinuiţi de frică în apartamentele lor minuscule. Lui Ron toţi oamenii ăştia i se păreau la fel şi nu era greu să simpatizezi cu ei. Voiau doar pe cineva care să le dea fix lucrul pe care şi l-ar fi oferit singuri dacă n-ar fi fost atât de obosiţi, nu contează ce era lucrul ăla. Cineva care să nu-i judece niciodată.

Principiul era simplu. Fiecare client putea să comande un sendviş cu ce voia el, preparat cum voia el, până la cel mai mic detaliu. Nici o explicaţie sau solicitare nu era prea lungă sau prea dificilă. *Falafel* fără *falafel*? Un sendviş cu pâine de secară şi curcan, cu trei linguri de zahăr deasupra? O felie de pizza învelită în lipie cu maioneză? Suc de portocale încălzit douăşpe secunde la microunde? Nici o problemă! Dacă vreun client voia un ingredient pe care toneta nu-l avea în stoc, putea să plătească zece sendvişuri în avans, obţinând astfel un tichet roz cu verde-limetă şi garanţia că ingredientul va fi disponibil de a doua zi în fiecare zi timp de patru luni. Toneta nu era doar o simplă stratagemă de afaceri – era soluţia.

*

Lea mergea în faţa lui pe străzile oraşului. De câte ori o ajungea din urmă, ea iuţea pasul, până când a înţeles că aşa voia ea să meargă, aşa-i plăcea. S-a conformat, doar ăsta era principiul lui în afaceri, şi a rămas cu câţiva paşi în spatele ei. Străzile erau pline de lume, jucării, haine şi pliante aruncate. Totul părea discordant în oraşul ăla. Chiar şi la ora aia, la două noaptea, a văzut o fetiţă care mergea singură pe stradă, dar nu părea

săracă – purta o bluză de la Gap – şi nici nu părea să se fi pierdut. Fredona o melodie. Pe o bancă stăteau un băieţel şi un bărbat de vârstă mijlocie cu un acordeon – amândoi cu nasul în paginile de sport ale unui ziar. Magazinele nu erau aliniate ca lumea, din când în când pătrundeau un pic prea mult pe trotuar. Un magazin pentru alpinişti era lângă unul cu articole evreieşti – totul se potrivea ca nuca-n perete. Cum mergea în urma Leei, totul i se părea ciudat, dar nu mai puţin familiar.

În clubul LimaLima, după ce dăduseră pe gât câteva pahare şi Lea plecase să-şi mai ia ceva de băut, Ron încă se gândea la străzile oraşului şi-au început să-i treacă prin minte tot felul de ciudăţenii. Ceva nu era în regulă sau poate nu ţinea la băutură şi atâta tot. Şi-a amintit că un prieten de-al tatălui său îi spusese odată că idioţii care întemeiaseră oraşul trasaseră planul străzilor în paralel cu marea, astfel că, oriunde-ai fi fost, mai degrabă aveai în faţă verande decât să admiri Mediterana. Clubul era ticsit de lume şi muzica era atât de tare, că îi simţea vibraţia în coşul pieptului. În întunericul dinăuntru nu se vedeau decât limbi, iar în nări simţea miros de răsuflare încinsă, sudoare şi fixativ de păr; de stomac şi de fund i se frecau membrele altor oameni; a reflectat o clipă la ipoteza că oraşul era doar o idee confuză în mintea cuiva, cum îi venise lui ideea tonetei de sendvişuri, că nimic nu era cum ar fi trebuit să fie, că poate oraşul ăla n-ar fi trebuit să existe de la bun început, că era doar o defecţiune cosmică…

Lea i-a încolăcit gâtul cu braţele, având grijă să nu-şi verse cocktailul cu votcă şi Red Bull.

— E-al cincilea pahar! i-a urlat Ron în ureche.

Şi el era beat, şi-a amintit, deşi nu băuse decât trei pahare.

Când ea şi-a vârât limba în gura lui, Ron încă încerca să-şi alunge gândul sâcâitor că ceva nu era a bună, tot încerca să se gândească la altceva. Apoi a tras-o mai aproape pe Lea şi şi-a spus că îşi făcea prea multe probleme, poate că nu tot timpul era oportun să fii atât de pragmatic.

Pe ringul de dans, Lea şi-a strecurat degetele pe sub tricoul lui, zgâriindu-l cu unghiile.

— Nu sunt o fată bună, cum mă crezi tu! i-a urlat în ureche. Am făcut chestii destul de nasoale.

Ridicase vocea suficient cât să-i audă fiecare cuvânt.

— Orice-ai făcut, nu-mi pasă! i-a strigat şi el.

A luat-o în braţe ca pe un copil. Ea era idealul, un concept genial, singura idee bună care-i venise cuiva vreodată, singurul lucru care se potrivea la perfecţie, a hotărât în sinea lui.

A înţeles chiar înainte să formuleze ideea în minte. Avea dreptate ea. În primele trei luni de când deschisese toneta „Noi nu judecăm“, banii s-au scurs şuvoi ca sângele

dintr-un măgar dus la abator. I-a mers un pic mai bine decât celor de la Japanica – făcuseră imensa greşeală să dea atâţia bani pe chirie, când standul nu atrăgea clienţi decât noaptea. Nici un israelian n-are chef de sushi exagerat de scump la micul dejun şi aproape nici unul n-ar mânca aşa ceva la prânz, când peştele începe să se împută la soare. În Israel nu comanzi sushi exagerat de scump decât când mergi pe patru cărări spre casă sau spre următorul club după ce s-a lăsat noaptea, când nu-ţi mai pasă de nimic, când nu vrei decât să-i oferi fetei pe care ai agăţat-o orice-şi doreşte şi să termini cu toată povestea: cu porcăria asta de noapte, cu porcăria asta de viaţă.

Toneta cu sendvişuri a lui Ron era deschisă douăşpatru de ore din douăşpatru, din care în primele luni paişpe şi le petrecea la lucru. Şi-a angajat două verişoare liceene să ia comenzile şi un muncitor la negru din Sudan să le pregătească (şi să facă curăţenie), dar în august deja ştia că trebuie să-şi găsească alţi angajaţi, pentru că verişoarele lui începeau şcoala. Era jale câţi oameni din oraş îşi căutau cu disperare o slujbă, oricare. Telefonul îi suna încontinuu. Modele, doctoranzi, actriţe de teatru. Din zece interviuri telefonice alegea o fată să lucreze de probă la tonetă. Ştia că ideea afacerii nu ajungea, ca să aibă succes îi trebuia un colectiv pe măsură. O fată care nu judeca pe nimeni. O fată de la care îţi doreai să cumperi un sendviş. Lea.

La interviu le punea pe candidate să descrie sendvişul ideal pentru ele. Le cerea să nu încerce să inventeze ceva neapărat original, ci să fie sincere, să se arate aşa cum sunt cu adevărat.

Lea a spus că nici nu îndrăzneşte să-i spună ce sendviş i se potriveşte cu adevărat şi cine e ea de fapt. Se temea că patronul n-o să suporte. A fost cel mai afectat răspuns dintre toate, însă şi cel care i s-a părut cel mai credibil.

N-a angajat-o pentru că voia s-o fută. A angajat-o pentru că pur şi simplu i s-a părut potrivită pentru afacerea lui. A fost o pură coincidenţă că s-a îndrăgostit de ea de cum a văzut-o. Bine, n-a fost chiar o coincidenţă – ce altceva îşi poate dori un client, decât să-l servească o fată irezistibilă cu orice mâncare poftea?

Lea i-a luat-o în faţă după ce Ron a descuiat uşa apartamentului său. A intrat chiar când el îşi punea cheile înapoi în buzunar şi se apleca să-şi scoată pantofii. Îşi ţinea bărbia înălţată de parcă nici nu i-ar fi observat prezenţa. A aruncat o privire prin camera de zi, a luat telecomanda de pe canapea şi a aruncat-o la loc. Şi-a vârât capul în separeul bucătăriei, a aprins lumina şi a închis-o imediat. A luat-o pe micul hol, a deschis uşa debaralei, a închis-o şi apoi a deschis uşa dormitorului. A auzit-o cum se aruncă pe pat.

— Ei? a auzit-o de unde rămăsese, în camera de zi.

Şi s-a simţit foarte penibil că nu era alături de ea chiar în momentul ăla.

Şi-a dat seama că nici nu apucase să-şi imagineze cum ar fi să se culce cu ea. Nu se

aşteptase ca ea să se culce cu el în noaptea aia, dar avea impresia că totul fusese pus la punct din vreme, ca şi cum lumea îi împresurase creierul într-o plasă de fire ce l-au condus spre acest moment, ca atunci când te uiţi la filmul tău preferat şi deja ai în minte amintirea tuturor momentelor viitoare când vei revedea acel film.

La cât de beat fusese, nu-şi amintea decât că adormise auzindu-şi propriile gemete, dar s-a trezit cu gemetele altcuiva în urechi. Afară era încă noapte.

A găsit-o în baie, roşie la faţă. Plânsese, dar acum doar stătea încremenită pe gresie cu prosopul lui la obraz şi privind în gol.

A aprins becul şi lumina gălbuie l-a orbit preţ de-o clipă.

— Ce-ai păţit? a întrebat-o. Regreţi că ai făcut… asta?

— Îmi pare rău, a spus ea. Sunt varză.

— Nu trebuie să te scuzi niciodată în faţa mea, a zis el aşezându-se lângă ea pe gresia rece. Orice-ar fi.

— Nu vrei să fii cu mine, i-a spus ea zâmbind. Ţi-am zis, nu sunt un om bun. Am făcut lucruri dezgustătoare.

Până şi adormit şi mahmur era un tip deştept. Îşi dădea seama despre ce vorbea.

— Te referi la oamenii pe care-i controlai? a întrebat-o.

Lea a încuviinţat.

— Aşa fac toţi, nu-i vina ta, porcăria asta de armată îţi fute creierii, a spus el.

— Habar n-ai ce-am făcut, a spus ea.

— Orice-ai fi făcut, nu schimbă cu nimic situaţia. Dacă mi-ai spune că i-ai tras un şut în coaie unui tataie, tot nu mi-ar păsa.

Ron era mânios şi dezgustat de oraşul ăsta, de ţara asta, de orice condiţii care-o făcuseră pe Lea să plângă în halul ăsta. Nu era drept. Nu fusese niciodată drept, tot războiul ăsta care dura de şaptezeci de ani. Era prima dată când îşi dădea seama de asta.

— Ce suntem noi doi, a întrebat Lea râzând, vrei să spui că suntem un cuplu acum, cum se zice în oraşul ăsta?

— Da, a răspuns Ron. Suntem un cuplu. Hai înapoi în pat.

O să rezolve totul, a decis pe loc. Nu ştia ce i se întâmplase de avea privirea asta de om care le ştia pe toate, care-l frapase când a cunoscut-o, dar o să dreagă el lucrurile. O să folosească tot ce avea la îndemână şi-o să le facă el cumva să funcţioneze. Ăsta da pragmatism.

S-a mişcat foarte repede – nici nu putea altfel. În luna în care a aflat că începuse în sfârşit să scoată profit cu toneta, la mai puţin de un an de când deschisese, i-a spus Leei:

— În câţiva ani o s-avem destui bani să fim o familie.

Se minuna de cât de bine îi mergea. Oare mai era vreun restaurant în Tel Aviv care

reuşise să se impună atât de repede pe piaţă? Fratele lui îi zisese că va trebui să investească doi ani în tonetă ca să ajungă în sfârşit să-i aducă bani.

— Uşurel, tigrule, i-a spus ea.

Ştergea tejgheaua zâmbind. Lui îi zâmbea.

După ce se mai potolise aglomeraţia de la prânz, o liceană cu aparat dentar o chinuia pe Lea.

— Scrie aici că îmi faceţi un sendviş cu ce vreau eu, iar eu vreau să aibă în el negrese cu iarbă, s-a răstit liceana.

— Aş vrea să pot, dar noi n-avem licenţă nici măcar pentru băuturi alcoolice, a încercat s-o convingă Lea.

— Dar eu asta vreau şi gata, a răspuns fata.

Îi evita privirea blândă şi orice încercare a Leei s-o îmbuneze.

— Ştiu, scumpo, dar n-am ce să fac.

Înainte să fie împreună, „un cuplu“, cum spusese ea, Ron se întrebase de unde vine răbdarea asta supraomenească a Leei cu clienţii, dar acum, că erau împreună de câteva luni, ştia. Şi totuşi Lea încă nu-l invitase niciodată să-i vadă apartamentul, nici măcar nu luaseră acelaşi taxi spre casele lor şi nu-i spusese unde locuieşte.

— Ştii cum e în oraşul ăsta, l-a luat ea cu textele când a întrebat-o, numai apartamentul te reprezintă.

Oricum ar fi fost, n-o ştia doar pe Lea care lucra la tonetă, mai cunoştea o Lea. Cunoştea două Lei. De fapt, trei. Era Lea care se îmbrăca în rochii ce păreau mai degrabă tricouri mai lungi când se ducea să danseze în cluburi, care-l târa după ea prin oraş dintr-un club în altul: clubul Cat&Dog, Oman 17, toate locurile renumite. Era Lea care dansa ore în şir, pe care-o cunoşteau toţi barmanii şi-o ovaţionau când îşi termina al cincilea şi apoi al şaselea pahar de băutură. Lea care i se urca în pat aproape în fiecare noapte chicotind şi râzând, prostindu-se ca un copil, dar pe de-a-ntregul femeie.

Apoi mai era o Lea, care-l trezea cu plânsul ei spre zori, pe care-o prindea în braţe când voia să fugă din pat şi care nu vorbea mai deloc cu el.

Cea de-a treia Lea, încă favorita lui, era Lea din tonetă, angajata-minune. Se purta exact ca-n prima zi. Numai el se schimbase. Cum să nu se schimbe?

— Ce-ar fi să te cari în pula mea de-aici? a urlat Ron la liceană. Nu eşti deloc haioasă şi nici vreo frumuseţe. Arăţi ca un Rottweiler cu aparatul ăla.

— O să-ţi pară rău, a spus fata.

Şi-a săltat pe spate ghiozdanul cu *manga* şi a plecat.

— Nu trebuia să te porţi aşa, i-a spus Lea. Mă descurcam şi singură.

S-a întors să decojească vinete coapte.

Ron încerca să se calmeze. Oamenii din Tel Aviv îl călcau pe nervi. Rahaturile astea nu erau tolerate nicăieri în altă parte pe lumea asta, numai în oraşul ăsta oricine îşi

permitea orice. Nimeni nu putea să facă vreo şmecherie. Când cei de la Domino's Pizza au declarat c-o să facă livrarea în treizeci de minute oriunde în oraş sau, dacă nu, fac ei cinste, sute de oameni au aşteptat să se treacă la ora de vară şi s-au apucat după aia să urle la agentul de livrare că întârziase cu o oră, aşa că pizza era gratis. Ron chiar începuse să-i bănuiască pe oamenii din oraş că fură diverse când Lea şi Vera nu erau atente. Unele lucruri dispăreau ca prin minune – ustensile, pahare; chiar în ziua aia nu reuşise să găsească torţa cu gaz.

S-a uitat cum Lea spărgea nuci rostogolindu-le pe fundul de lemn. Biciuia aerul cu coada. Ceva era schimbat la ea. A urmărit-o cum se apleacă sub chiuvetă ca să arunce cojile de nucă. S-a aplecat încet, metodic, cu genunchii îndoiţi şi spatele drept.

— Te doare spatele sau ceva?

— Nu ţi-am zis adineaori că mă descurc? a spus Lea.

S-a îndreptat de spate şi a luat un cuţit pentru unt, aruncându-i lui Ron o privire care i-a dat fiori.

— Mă scuzi, mă scuzi. Nu vreau să păţeşti ceva, atâta tot, a spus Ron.

— *Tu* o să păţeşti ceva dacă nu-ţi ţii gura, i-a zis Lea ameninţându-l cu cuţitul.

Apoi a venit mai aproape, a aruncat cuţitul pe tejghea şi l-a luat pe Ron de mână. Avea mâna moale şi, când a zâmbit, Ron şi-a uitat enervarea şi ce întrebase, uitase şi că se pot naşte întrebări pe lumea asta.

— Îmi place mult slujba mea, a început să spună deodată în ceasurile acelea dinaintea răsăritului când o ţinea în braţe. Îmi place că pot să le ofer oamenilor ce-şi doresc. Când stăteam la control auzeam tot felul de poveşti fantastice – toată lumea avea câte o mamă pe moarte undeva, despre nunta cuiva care, copil, fusese atacat de nişte lupi şi supravieţuise – şi nu puteam să zic decât că n-am ce să le fac, pentru că permisele lor de trecere n-aveau culoarea care trebuie sau pentru că întârziaseră cinci minute.

Ron nu ştia ce să spună. A sărutat-o pe umăr.

— Mulţumesc că mi-ai oferit slujba asta, i-a zis ea.

— Nu ţi-a venit să închizi ochii şi să laşi pe cine nu trebuia să treacă? a întrebat-o după câteva clipe de tăcere.

— Mă mai gândeam uneori. Apoi s-a întâmplat să-l înjunghie individul ăla pe unul de-al nostru pe geamul maşinii. Nu trebuia să stăm aşa de aproape de maşini, dar soldatul ăla n-a respectat regula – bănuiesc că şi omul din maşină i-a turnat o poveste. Iar când am devenit ofiţer n-am putut să las lumea să treacă pentru că eram ofiţer.

Trupul Leei era mult mai mic decât cel al lui Ron şi părea şi mai plăpând când o ţinea în braţe. Când bea prea mult, uneori o mai căra în spate pe scări. Şi totuşi ea era în stare să facă lucruri pe care el nu putea să le facă; sau poate era în stare, dar nu le făcea.

El doar transcrisese texte în arabă într-un birou. Pentru că ştia asta, îi venea mai uşor şi mai greu totodată s-o ţină în braţe pe femeia asta goală. Îi era mai uşor pentru că ştia că ea e mai puternică decât el, nu avea nevoie de el, doar îl dorea. Şi mai greu pentru că se întreba tot timpul dacă avea braţe destul de puternice ca s-o ţină bine lângă el.

— Nu cred că ţi-a fost uşor deloc, a spus în sfârşit.

Tot nu găsea cuvintele potrivite, dar ceva trebuia să spună şi s-o ţină strâns în braţe, sperând că Lea o să înţeleagă.

— Nu mi-a fost, a spus ea. Deşi nici nu-mi plăcea de Yaniv, băiatul care a fost înjunghiat. Avea nişte sprâncene ascuţite şi stufoase, ca nişte vârfuri de săgeată blănoase.

— De-asta nu-ţi plăcea de el? a întrebat-o Ron.

— Arătau ca nişte râme prinse pe neaşteptate.

— Nu-i nimic dacă nu-ţi place de cineva. N-aveai de unde să ştii.

— Poate.

În seara zilei în care fata aia ceruse negrese cu iarbă a mai venit un glumeţ. Era un rus gras şi beat.

— Vreau carne de copil pe pâine împletită *challah*, a comandat el.

— Adică de miel? De viţel? l-a întrebat Lea.

— De om, de copil, curvă, a spus rusul. Asta vreau.

Lea a înlemnit cu ochii la el.

— Mă uit la tine şi-mi dau seama că eşti în stare, a zis individul. Cearcănele îi luceau gălbui, bolnăvicioase. Scrie aici că se poate comanda „orice doriţi“, nu? a întrebat. Mă uit la tine şi-mi dau seama că eşti în stare.

Lea şi-a plecat privirea la propriile sandale. Apoi a ridicat ochii. S-a uitat în stânga, în dreapta. Ron n-o mai văzuse atât de speriată. De parcă individul ăla o ameninţa cu pistolul la tâmplă, de parcă toată lumea o pândea, gata s-o înhaţe.

Lea a luat-o la goană, ieşind din tonetă.

Ron i-a auzit lipăitul egal al sandalelor pe ciment.

— Stai! a strigat după ea.

A scos din casa de marcat o bancnotă de cinci sute de shekeli şi i-a întins-o bătrânului care comanda întotdeauna un sendviş cu ardei roşii şi galbeni.

— Dacă păzeşti un pic toneta până vine Vera în tura de noapte o să-ţi dau şi mai mulţi bani, a bombănit.

N-a aşteptat răspunsul bătrânului. A fugit.

Lea se mişca repede, dar şi el era iute de picior. A zărit-o urcând într-un taxi şi a avut noroc să găsească şi el unul. Lea nici nu se uita în spate. I-a venit să-i spună şoferului „Ia-te după taxiul ăla!“, dar i s-a făcut jenă. Nici nu ştia dacă e legal să faci aşa ceva în

realitate. I-a spus taximetristului c-o să-i dea instrucţiunile treptat, stradă cu stradă. I-a spus că-şi aminteşte cum se ajunge unde voia să meargă, dar nu ţinea minte adresa.

Chiar era o stradă de lux. A văzut-o coborând lângă Piaţa Rabin şi luând-o pe strada Zaitlin. I-a întins taximetristului o bancnotă de cincizeci fără să mai aştepte restul, s-a dat jos şi s-a dus încet după ea. A intrat după Lea în bloc şi a aşteptat pe casa scărilor până a auzit-o închizând după ea o uşă de la etajul trei. Se întreba cum ar reacţiona, de ce n-a strigat-o pur şi simplu. Era curios să ştie unde locuia şi, deşi se bucura să cunoască trei-patru întruchipări ale Leei, cel mai mult s-ar fi bucurat s-o cunoască doar pe una, pe Lea cea adevărată.

A aşteptat cinci minute, făcându-şi de lucru cu praful aşternut pe plantele de plastic din hol.

A bătut la uşă.

Lea i-a deschis în picioarele goale, îmbrăcată doar într-un tricou alb lung.

— N-ar fi trebuit să mă urmăreşti, i-a spus.

— Trebuia să văd cu ochii mei cum arată un apartament de două camere jumate, a încercat el să glumească.

Ea n-a zâmbit. Părea obosită, mai obosită decât o văzuse vreodată.

— O să intru, i-a spus el.

S-a dat într-o parte fără un cuvânt, lăsându-l să intre.

Nici n-a apucat să arunce o privire fugară spre camera de zi şi în bucătărie când ea l-a tras de braţ. Parcă era apartamentul părinţilor. Canapeaua avea perne croşetate, asortate cu naturile moarte cu fructe şi cu tablourile înfăţişând poduri de pe pereţi. Ron simţea miros de beţişoare parfumate.

Când au ajuns în dormitor, totul se mişca mai repede decât în nopţile de beţie din apartamentul lui. Lea îi lua mâinile şi i le punea undeva, apoi le muta repede în altă parte şi în altă parte. S-a împins tare în el pe pat când a încercat să-i atingă părul. El a căzut pe spate, întrebându-se apoi cât costă salteaua ei ortopedică şi de ce nu-şi luase şi el una la fel.

A întrebat-o cât costă şi ea a râs îmbunată. Ron şi-a dus mâna la ceafa ei. Lea lui.

S-a dat bătut. Şi ea s-a dat până la urmă. Au adormit.

*

L-a trezit ecoul bine cunoscut de plâns şi o clipă a uitat unde se află. Lea era întinsă lângă el în pat şi când s-a aplecat s-o privească a văzut că dormea dusă, nu plângea, era mai liniştită decât o văzuse vreodată.

Apoi l-a auzit din nou – un plânset. Un geamăt. A ieşit din dormitor şi a rămas nemişcat pe holul cel mic, îmbrăcat doar în boxeri. Se simţea ridicol, străin, îi era frig. Aerul condiţionat mergea dat la maximum, dar nu-l simţise sub pătura groasă.

Iar a auzit sunetul ăla. Venea din spatele unei uşi de lângă dormitor.

Jumătatea de cameră, s-a gândit.

A încercat să deschidă uşa, dar era încuiată. O cunoştea pe Lea şi ştia unde ar fi ascuns cheia. Când Vera întârzia la serviciu şi Lea trebuia neapărat să plece lăsa storurile tonetei, le încuia şi ascundea cheia sub tomberonul din stradă. Nu era nici un tomberon pe hol, dar pe covor stătea o urnă plină cu beţe false de bambus, decorative.

Jumătatea de dormitor arăta exact ca un dormitor obişnuit, doar că pe jumătate cât el şi nu avea pat, dar pe jos era o torţă cu gaz – de aluminiu, franţuzească; cea de la tonetă, cumpărată de el. Aluminiul era plin de pete mici, roşii.

Şi mai era bărbatul, desigur. Era imposibil să nu-l observi. Un arab de vârstă mijlocie zăcea întins pe podeaua camerei, legat cu cătuşe la mâini şi la picioare. Era gol, cu pielea spatelui arsă. Chipul îi era un amalgam de culori şi de umflături galbene, roşii, vineţii. Bărbatul şi-a ridicat privirea şi a căscat gura. Îi lipseau doi dinţi de jos din faţă, nu i se vedea decât un dinte singuratic, ca de bebeluş.

Nimic n-avea noimă, nimic nu părea să se potrivească. Ron a deschis gura, dar n-a putut să rostească nici un cuvânt. A simţit mâna Leei pe umăr.

— Nu mă aştept să înţelegi, a spus ea. L-am văzut beat, pe o bancă de lângă şantierul de construcţii din spatele blocului meu acum două zile şi am fost sigură că-l recunosc. Aşa că l-am luat de-acolo. Pe vremuri a ucis un băiat de la mine din unitate. I-a tăiat beregata. S-a întins din maşină, l-a apucat de guler şi, cu cuţitul…

— N-a zis nimeni nimic când te-a văzut cărându-l după tine? a întrebat-o Ron coborând vocea.

— Suntem în Tel Aviv, a răspuns ea.

— Ajută-mă, i-a spus bărbatul lui Ron în arabă.

Avea vocea răguşită, aer netrecut prin corzile vocale.

— Două ore mi-a luat să-l car până aici. Era atât de beat, că nici nu s-a împotrivit, dar mi-a fost teamă că-mi rupe spatele, a spus Lea cu un glas adormit. Vorbeşte continuu cu mine, o clipă nu-i tace gura. Credeam c-o să se prindă odată că nu-nţeleg nici o boabă de arabă. Am crezut c-o să se oprească după ce i-am spart dinţii, dar tot nu vrea.

— Ce-am făcut? l-a întrebat bărbatul pe Ron.

Îl privea pe Ron de parcă el deţinea autoritatea, de parcă Ron ar fi fost vreun agent din eşalonul superior al Mossadului, venit să facă în sfârşit dreptate.

Rom avea o durere de cap violentă, se simţea mahmur, deşi nu băuse nici un strop de alcool cu o seară în urmă. Lea vorbea mai departe.

— Nici eu nu pot să mă opresc, nu pot să-i dau drumul.

Ron s-a uitat la bărbat şi i-a făcut semn să tacă. S-a uitat la ceas. În nici două ore începea tura la tonetă. A luat torţa cu gaz de jos.

Când l-a pocnit pe bărbat în ceafă, acesta s-a lăsat moale, cu chipul lipit de podea. A fost o lovitură precisă, zdravănă. Ron n-a putut să nu se întrebe dacă nu cumva spărsese torţa şi dacă mai era bună de ceva.

Şi-a pus mâna pe ceafa Leei şi ea a venit lângă el şi i-a plâns la piept, apoi a început să i-l sărute încet, iar şi iar, ca un copil care îşi soarbe supa.

El era pierdut în gânduri.

Poate făceau cumva să mai rămână câteva ore în pat înainte să se ducă la tonetă. Să pună nişte muzică, să bea ceva. Ce dacă era cinci dimineaţa, doar nu erau la cheremul slujbei lor şi-al oraşului. Sigur, curând va trebui s-o ajute pe Lea să-i dea drumul omului şi să-l sperie ca lumea, ca să nu zică nimic nimănui. Dar aveau o groază de timp la dispoziţie.

Dimineaţa era a lor.

Oraşul e al lor.

Şi poate totul se întâmplă doar în imaginaţia cuiva.

Vă rog, nu judecaţi.

Războiul de după

Iar când soldaţii-băieţi s-au întors de la război i-au torturat pe soldaţii-fete care-i aşteptaseră. Totul a durat patru zile şi la sfârşit au murit oameni.

Războiul ăsta s-a născut la treizeci şi patru de minute după ce s-a întors Gilad Shalit din cei nouă ani de prizonierat în Gaza. Era războiul de după, dar lumea a aflat de el încă dinainte să aibă loc. Toţi rezerviştii au fost chemaţi la luptă şi foarte puţină lume, poate doar câteva fete prea mici, s-a mirat.

Nici una din femei nu era obligată să se prezinte. Lea se căsătorise, era însărcinată în luna a doua – deşi nu spusese încă nimănui. Avişag era pe antidepresive şi mergea la psihiatru. Yael era în Goa, India, traducea versurile unei cooperative muzicale ambulante. Ţinuseră cât de cât legătura de-a lungul anilor. Nu mai comunicau regulat cu nimeni altcineva din sat, nici măcar cu părinţii lor.

Avişag avea carnet de conducere. Le-a dus pe fete în baza de instrucţie în maşina ei Subaru. Fuseseră repartizate împreună pentru că ofiţerul Shai şi-o trăsese pe vremuri cu Yael şi acum o aştepta să se întoarcă din lume şi să şi-o tragă iar cu el.

S-au întors, dar nu mai era nevoie de ele. Acum erau femei în toată firea. Fetele mai mici fredonau cântece numai lapte şi miere. „Dragostea se va înălţa în mine şi te va cuceri“, „Nu-mi găsesc întotdeauna cuvintele“. Stăteau la monitoare în camere de operaţiuni, păzeau perfect echipate la porţi, verificau pe toată lumea. Îşi calibrau armele cu *L-beat*, un fascicul roşu de laser care-ţi permitea să corectezi o armă fără să tragi cu ea.

— Hei, unde dormim? le-a întrebat Yael pe fetele strânse pe nisip în faţa camerei de operaţiuni.

Jucau un nou joc de cărţi pe nume „Minciuni în junglă“. Regulile se schimbau de la o lună la alta, când se înnoia şi pachetul de cărţi.

— De-abia aţi ajuns, i-a răspuns o puştoaică de la punctul de control punând două cărţi pe masă şi luând trei din pachet. Nici n-avem nevoie de pizde ca voi.

— Vezi c-ai pus trei cărţi jos şi data viitoare o să mai pierzi patru, i-a spus Lea. În plus, sunt ofiţer, aşa că mai bine vezi ce vorbeşti.

Fata le-a condus la locuinţa amenajată pentru ele în rulota care servea de depozit de mitraliere Negev şi de muniţie.

Când femeile i-au mulţumit, s-a prăpădit de râs.

— Nu trebuia să veniţi, ne descurcăm şi singure.

Negev, care şi-a luat numele de la deşert, era o mitralieră modestă, fabricată în Israel. Încăperea puţea a benzină, armele fuseseră curăţate de curând şi aliniate lângă perete. Podeaua era de lemn şi prin crăpături creşteau ierburi ce le ajungeau la genunchi. În colţul din stânga spate erau patru saltele verzi.

— Măi să fie, a spus Avişag.

— LOL, a făcut Lea.

Yael cânta un cântec din copilăria lor despre o răţuşcă doritoare să descoasă lumea.

Dintr-odată s-au stins toate luminile din unitate.

— De ce oare? a întrebat Avişag.

Apoi şi-a dat jos rochia roşie, rămânând cu sânii goi şi tari în lumina soarelui. Lea a vărsat dintr-o geantă verde uniforma şi echipamentul pe care le ridicase dintr-o rulotă de aprovizionare.

Fetele şi-au pus hainele pentru bază şi au făcut schimb de bârfe.

Pe o bucată de carton lipită pe peretele rulotei scria: *Dacă vreţi neapărat, n-o să găsiţi nimic la noi.* Era o glumă şi Lea a râs.

Erau într-o bază abandonată construită în 2012 pentru instrucţia pompierilor, care veneau din diverse oraşe ca să petreacă o lună pe an acolo, unde erau învăţaţi cum să acţioneze în cazul unui incendiu de proporţiile celui din pădurea de pe muntele Carmel, din 2011.

Baza era galbenă, supradimensionată, americană.

Shai vorbea la telefon, dar când a văzut-o pe Yael a închis. A luat-o spre ea pe nisip, iar Lea şi Avişag au încremenit. Yael mergea agale.

Shai şi-a pus amândouă mâinile pe coapsele ei.

— Te-am tot aşteptat şi mâine plec cu soldaţii mei, a spus el.

O întâlnise pe Yael în timpul unei parade gay din Ierusalim la câteva luni după ce ea terminase armata; el mai avea cinci ani, adică o veşnicie. Stăteau la coadă la sorbet şi picurii de sudoare li s-au amestecat când oamenii s-au băgat unii în alţii din cauza unui car alegoric cu transgenderi costumaţi în păsări flamingo. Se cunoscuseră pentru scurtă vreme – îi fusese ofiţer pe la sfârşitul stagiului. Flirtaseră odată de la distanţă, în poligon.

Acum Lea şi Avişag şi-au încrucişat braţele pe piept cu ochii la Yael. Până şi Avişag arăta interes. Aşteptau să vadă ce-o să facă prietena lor – lui Yael i se părea că lumea aştepta tot timpul să vadă ce-o să facă ea. De parcă ea ştia.

— Ia arată-mi unde şi cum le iei, i-a replicat Yael.

Apoi l-a sărutat. Nu-i plăcea niciodată să se sărute. Să-şi vâre limba în gura altcuiva. I se părea o tactică de supravieţuire defectuoasă. A simţit în gură gustul pâinii pe care o

înghiţise el adineaori.

— Ce-aţi mai făcut? le-a întrebat Shai după aceea, în loc să-i răspundă.

Lea era măritată cu patronul lanţului de tonete cu sendvişuri NNJ. Locuia la Tel Aviv şi fuma toată ziua prin cafenele, unde scria cărţi pornografice cu nazişti care futeau în draci evrei la duşuri şi fetiţe de şapte ani care-şi pierdeau virginitatea în acte sexuale incestuoase cu dublă penetrare. Scria sub pseudonim şi se bucura de succes în toată lumea. Avişag locuia cu unchiul ei într-un orăşel de colonişti din deşertul Negev şi lucra ca organizatoare de activităţi pentru tineret într-un grup de cercetaşi etiopieni din partea locului, încercând să includă lecţii de călărie în cadrul întâlnirilor. Ca hobby scotea cărţi cu benzi desenate având-o ca eroină pe Emily Trista, un personaj bazat pe mascota Emily Ciudata. Emily Trista mereu pierdea cheile sau autobuzul şi nimeni n-o ajuta, iar atunci stătea pe o căldare într-un câmp de maci şi plângea. Avişag scana desenele şi i le trimitea prin e-mail lui Yael, dar Yael n-a mai deschis ataşamentele după primul, cu banda desenată în care Emily uită cum se fac adunările şi nu-şi dă seama dacă are destui bani ca să-şi cumpere o perie. Pe atunci Yael se ocupa de lumea întreagă, traducea opere găsite prin China, România, Zimbabwe, India şi le punea la dispoziţie gratis pe net. Şi mai scria şi muzică. În toate limbile. Cântece pe care le punea pe net şi oamenii le ascultau cu plăcere, deşi nici nu ştiau că sunt ale ei.

— Uau, Yael! a exclamat Shai după atâta vorbărie. (El n-avea nimic de zis.) E ceva pe lume la care nu te pricepi?

— Nu, a răspuns Lea bătând-o pe Yael pe spate.

Yael i-a simţit unghiile pe piele ca nişte gemete.

— Micuţa noastră Yael e o pizdă renascentistă.

— Bine, s-a învoit Yael.

— Lea, te rog, e război, a spus Avişag.

— Am întrebat ce-i în plan pentru mâine, a spus Yael uitându-se la Shai.

Privirea i se agăţase de el ca o undiţă. N-avea de gând să-i dea drumul.

Shai a golit camera de operaţiuni ca să vorbească între patru ochi. Avea pereţii plini de hărţi, podeaua, de cereale, iar pe birouri erau elastice de păr în toate culorile curcubeului şi aparate de radio.

Yael i-a cerut să nu plece.

Asta după ce el i-a arătat schiţele cu şcoala pe care urmau s-o arunce în aer, unde era fiecare lunetist, fiecare fereastră.

— O să mori. Nu putem să pătrundem în Siria pe uscat, a spus Yael.

— Trebuie să plec, a spus Shai. Sunt ofiţer.

— Fac orice, a spus Yael.

L-a zgâriat pe nas şi s-a lăsat ca o pisică în patru labe. Podeaua era plină de praf,

simţea particule moarte prin cracii pantalonilor.

— Yael, eşti paranoică.

— Aş merge prin bază, ce mai, prin lume, la nesfârşit în patru labe, cu pula ta în gură.

— Te măriţi cu mine? a întrebat-o Shai privind-o de sus.

Glumea, dar amândoi ştiau că glumele exprimă cel mai bine realitatea când simţi apropierea morţii.

— Trebuie să călătoresc, dar poate că într-o zi, da.

— N-ajunge să spui într-o zi. Aşa e totuna.

Yael ştia că nu trebuie să protesteze, aşa că i-a zis că n-are decât să moară şi a lăsat-o baltă. De fapt, ştia că n-avea nici un cuvânt salvator. Nu pentru Shai. Când se întorcea la rulotă greierii se priveau în oglinda bălţilor de benzină adunate de la toate armele curăţate şi-apoi se azvârleau în ele.

A intrat în rulotă cu zâmbetul pe buze. Se gândea că n-are încotro. Iar se luase curentul.

— Ai ajuns acasă! a întâmpinat-o Avişag.

Îşi împletea părul fragil după ce făcuse duş, într-o pijama de vară imprimată cu plăcinte.

— Hai să facem poveşti, a propus Lea.

A scos o lumânare *yahrzeit* pentru morţi din buzunarul ei fără fund şi a aprins-o.

Fetele şi-au scos pixurile şi hârtia şi fiecare a scris câte o propoziţie. Nu mai jucaseră asta din clasa a şaptea – „cadavrul delicios“, versiunea îmbogăţită. Lea vedea propoziţiile lui Yael, dar nu şi pe ale lui Avişag. Scria în continuarea propoziţiilor pe care le vedea. Yael continua propoziţia lui Avişag, dar nu o vedea pe a Leei.

Scriau poveşti în principal despre câini morţi care se împreunau într-un peisaj semănând cu Antarctica, cu versuri modificate din *American Idol* şi mame vitrege atât de grase, că goleau bazinele de apă din kibbutz când se azvârleau în ele, cu capul înainte. Cele trei pagini circulau roată, fiecare fată împăturea propoziţia pe care o văzuse şi îi dădea să citească propoziţia ei fetei din dreapta, ca un evantai din cuvintele pe care le purtau toate cu sine şi le înecau în cerneală.

N-au pus ceasul să sune. Cu o noapte în urmă, întinse în paturile lor, stabiliseră în şoaptă c-o să se trezească singure. „Trezirea naturală“ – o expresie din armată pe care n-o mai folosea nimeni – se referea la rarele dimineţi fără ceasuri care să sune, când n-aveai de ce să te trezeşti la răsărit.

Băieţii plecaseră, erau în autobuz pe şosea sau în altă ţară când fetele s-au trezit; nu mai rămăseseră decât fetele mai mici. Deja trecuse de prânz când femeile au simţit

dorinţa de a ieşi la plimbare prin bază.

Gaşca de fete mai sexy turnau gheaţă unele peste altele şi făceau plajă goale lângă drapel. Nu mai aveau cu cine să facă instrucţie, n-aveau de supravegheat prin monitor, nici să păzească vreun poligon sau vreo poartă deschisă. Una din fete, superbă, cu o şuviţă subţire şi blondă lăsându-i-se pe ceafă, ţopăia între cele întinse pe jos. „Bim, bam, ban, am mâncat un şobolan“, cânta în timp ce sărea, şi fetele trebuiau să se răsucească mărind distanţa dintre ele, pentru că, oricât s-ar fi depărtat unele de altele, ea tot reuşea să le sară. „Suntem de rasă rară, de rasă bizară“, îi dădeau înainte cu cântatul fetele când cele trei femei se îndepărtau.

— Ei, ce facem, dăm spargerea în rulotele băieţilor? a întrebat Lea. Doar asta v-aţi dorit dintotdeauna să faceţi, nu?

Lea s-a oprit şi s-a dus la Yael. A sărutat-o pe frunte. Parcă se mai îmblânzise. Yael i-a simţit tremurul buzelor pe piele. Poate era din cauza copilului care-i creştea în pântece, dar Yael se gândea că e doar calmul dobândit odată cu maturizarea.

Mergând prin bază, au dat de fetele mai puţin populare, în costume de baie roşii şi animal print. Stăteau în cerc ţinându-se de mână atât de tare, că li se albiseră degetele. Avişag se bucura că jucau un joc pe care-l ştia şi ea – unul jucat de obicei de ziua unei fete. Fata respectivă stătea în mijlocul cercului, ea era pisica. În afara cercului era fata aleasă să fie şoarecele. Fetele care formau cercul nu trebuiau să lase pisica să iasă afară. Cântau un străvechi cântec cazon pentru fete: „Ce dezastru, ce dezastru, curvelor le-o trag pe bani, nouă pe degeaba“.

— E ziua nostalgiilor, i-a spus lui Avişag, uitându-se parcă prin ea, o roşcată înaltă – şoarecele din afara cercului. N-aveţi decât să vă alăturaţi, chiar dacă sunteţi bătrâne. După, putem să ne jucăm de-a învăţătoarele şi şcolăriţele şi-o să aveţi cum să ne bateţi cu bastoanele cu laser pentru calibrare.

— Bastoanele-alea costă 3.400 de shekeli bucata. Cred că glumeşti. Care-i instructoare de arme de-aici? a întrebat Yael.

De când văzuse fetele, îşi căuta printre ele eul mai tânăr. Fata cea mai măruntă şi slăbuţă. Dar n-o vedea nicăieri. Toate fetele parcă erau amazoane.

— Nu ne mai trebuie, a spus o fată cu nişte cearcăne negre la ochi atât de mari, că-i intrau în obraji. Era instructoare de arme, din câte se vedea. Băieţii s-au dus pe jos în Siria. S-a terminat cu noi. Mă întreb ce-o să fie!

— Nu le luaţi în seamă, a intervenit Lea dând un bobârnac unui păianjen imaginar de pe umăr. Niciodată nu mi-au plăcut copiii. Hai în castelul băieţilor, să ne distrăm ca nişte oameni mari ce suntem.

În timp ce se apropiau de zona rulotelor pentru băieţi cele trei au auzit-o pe fata-pisică evadând din cerc cu un geamăt înăbuşit, ca de robot. Nici una nu s-a uitat în spate să vadă cum prinde şoarecele.

Zona rulotelor pentru băieţi era organizată la fel ca aceea în care dormise Avişag când îşi făcuse serviciul la graniţa cu Egiptul. Camerele arătau de parcă băieţii fuseseră ridicaţi de la masă când li s-a ordonat plecarea. Pe o saltea era o baltă de zaţ negru vărsată dintr-o gamelă. Nişte chiloţi galbeni cu pete maronii zăceau lăsaţi în prag. Pe jos erau împrăştiate uniforme, aparate de ras, covrigei, până şi bani.

Yael auzea pe cineva vorbind. Era o voce de femeie, dar semăna cu geamătul metalic al fetei-pisică evadând din ţarc. Probabil băieţii lăsaseră un televizor deschis, şi-a zis. La capătul celor două şiruri lungi de rulote se afla „camera de recreere“, cu uşa deschisă. Întotdeauna urâse faptul că, din cauza numărului mai mare de băieţi din taberele de instrucţie, numai ei aveau dreptul să se recreeze seara. Fetele puteau să se uite la televizor dacă se duceau acolo ziua, în compania cuiva, dar ziua ea mereu stătea de pază sau făcea instrucţie cu soldaţi. Dacă nu ţi-o trăgeai cu cineva important, ţi se servea numai: „Nu pupi televizor după cină, domnişoară!“.

Lea intrase într-o rulotă şi nu mai ieşea. Avişag şi Yael o priveau de afară cum amuşină saltele şi şosete murdare.

— Asta te excită pe tine acum? a întrebat-o Yael. Parcă erai femeie măritată.

— Ei, Doamne, şi tu acum, a făcut Avişag.

Rar se întâmpla să-i ia apărarea Leei, dar i se zbătea ochiul când auzea glume fără perdea.

— Cam da, mă cam excită! a strigat Lea încă amuşinând. Dar de fapt încerc să detectez sudoare de rus… ia staţi! Lea a scotocit sub un pat de campanie cu saltea îmbrăcată într-un aşternut roşu ţipător pe care tocmai ce-l amuşinase. Am găsit!

Dăduse peste trei sticle, dintr-un bax de plastic alb ce conţinuse patru sticle de şnaps de piersici. Avişag spera că rusul nu luase cea de-a patra sticlă cu el în Siria. Ruşii manevrau de obicei automatele.

— O fi pe invers tipu’, ce bărbat dă pe gât rahat din ăsta? Băutura noastră preferată, Yael! E prea frumos ca să fie adevărat.

Fetele s-au întins pe canapelele de catifea ruptă din camera de recreere. Yael a luat o înghiţitură bună, simţind cum îi încetineşte pulsul. Lea deja dăduse gata un sfert din sticla ei. Yael nu înţelegea ce era pe ecran, un joc video în care vedeai prin ochii jucătorului. O voce mecanică de femeie recita insulte: „Rezultatele testului de la nivelul precedent arată că eşti o fiinţă îngrozitoare. Iar scopul testului nici măcar nu era să stabilească asta“, a spus vocea. Acţiunea părea să se petreacă într-un laborator de fizică nebunesc. Ciment şi lavă portocalie. Roboţi care trăgeau cu gloanţe şi aveau voci de copii: „Unde te-ai dus? Nu te urăsc“.

Yael i-a întins sticla lui Avişag.

— Nu pot, a zis Avişag. Sunt pe pastile.

— A, da, pastilele alea super cool, a spus Lea şi a ciupit-o de obraz. Ia zi, fetiţa, doctorul Jivago-bondarul îţi creşte doza înainte sau după ce te fute?

Lea şi-a regretat pe loc cuvintele. Avişag şi-a lăsat privirea pe o unghie de la mână, de parcă ar fi fost un monitor din camera de operaţiuni. Ciudat, dar când bea Lea era de obicei mai drăguţă cu lumea decât când era trează, aşa că se întreba dacă cruzimea ce-i ieşea la iveală în cuvinte nu era cumva modul prin care copilul din pântece îi dădea de-nţeles că nu-i place deloc şnapsul de piersici.

— Doctorul meu e femeie, a răspuns Avişag.

Deşi Yael fusese cea plecată din ţară, Avişag şi Lea se întâlniseră cel mai rar de când se certaseră foarte rău, după ce Avişag i-a zis Leei că ia antidepresive.

Yael s-a gândit c-ar fi cazul să spună ceva, dar apoi şi-a dat seama că mereu are impresia asta, că trebuie să spună ceva. Aşa că n-a mai spus nimic. S-a uitat prin cameră, scormonind pe sub cutii goale de pizza şi reviste porno, şi a găsit cutia jocului video. Se chema „Inginerie umană INC 2“. A citit descrierea de pe spate:

Jocul constă într-o serie de enigme matematice ce trebuie rezolvate, altfel survin dureri crâncene şi moartea. Jucătorul, Multiplu, respectă ordinele unui Intelectual Cibernetic pe nume GOD-DOS (Genome Organizing Detailer and Domain Operating System) pentru a trece printr-o serie de teste în Centrul de Îmbogăţire a Ingineriei Umane INC, cu promisiunea că va primi pizza congelată dacă la finalul testelor subiectul este încă în viaţă şi încă posedă cap şi papile gustative.

Vocea automată de femeie sosită parcă de niciunde vorbea în fraze care se repetau la infinit. Yael a ascultat cu ochii închişi. „Centrul de Îmbogăţire te informează cu părere de rău că următoarea probă e imposibil de trecut. Nu încerca să obţii soluţia“ şi „Sincer, această secţiune a jocului a fost de fapt o eroare. În locul tău, noi ne-am fi sinucis deja. Ceea ce-şi dorea şi mama ta, cum scrie aici în fişa ta, subiect 38904, când te-a dat spre adopţie vârându-te în tomberonul de gunoi în noaptea de după Festivalul Cârnaţilor“.

Yael a apăsat pe un buton de pe joystick, apoi pe toate. Lea bea şi mai repede. Avişag se holba în gol. Yael se bucura că-şi găsise ceva de făcut în momentul ăla stânjenitor. Într-un final jucătorul de pe ecran a sărit peste şuvoiul de lavă. S-a auzit mai tare vocea femeii: „Bravo! Ai rămas optimist şi te-ai dedicat ţelului tău într-un mediu plin de opresiuni şi negativitate. Cel mai bine te faci activist şi eliberezi nişte sclavi“.

Următoarea fază a jocului se desfăşura într-o cameră de incinerare a androizilor de luptă care aveau defecte de cuplare a firelor. Erau azvârliţi în foc peste o bandă de fabricaţie, bâiguind fiecare: „Am defecte de cuplare. Fac umbră pământului degeaba. Îţi mulţumesc că mi-ai pus capăt zilelor şi prin asta ai ajutat Centrul de Îmbogăţire să prospere!“, toţi în afară de un singur android care a repetat încet „Eu n-am defecte de

cuplare. Sunt doar *altfel* decât restul“ până a ars în întregime. Yael s-a întrebat cum arăta la faţă americanul care a scris scenariul jocului. Apoi s-a întrebat cine-l jucase şi cine văzuse camera aia de incinerare.

— Hei, fetelor, a zis în soarele ce pătrundea în camera de recreere.

„Hei, fetelor“ – cum repetase de-atâtea ori în copilărie.

— A, nu, a zis Lea. Întotdeauna e de rău când spune asta.

Avişag s-a bucurat că Lea vorbea iar. A zâmbit arătându-şi dinţii.

— O să ne omoare pe toate. Băieţii. Joacă jocul ăsta, a spus Yael arătând spre ecran.

— Vai, Avişag! a ţipat Lea. Yael se crede iar profetul Iona!

Vorbea despre ea de parcă nici nu era în cameră.

Avişag a râs, cuprinzând faţa lui Yael în palme.

— Yael, nu eşti Iona. Am mai trecut prin faza asta într-a patra. Şi încă o dată într-a şaptea.

Yael simţea că poate să tragă în piept vocea lui Avişag. Îi lipsise sunetul vocii ei, al vocii ei adevărate, cu stropul ei de cinism.

— Alo, ştiu că nu sunt Iona, a spus Yael.

În clipa aia totul mergea spre mai bine de la sine.

— Nici Ioana d’Arc nu eşti, a zis Lea.

— Mai mult ca sigur nu eşti fecioara din Orleans. Ţi-am citit e-mailurile din Paris. Cum era? Patru tipi într-un singur weekend? a spus Avişag şi toate trei au izbucnit în râs în aceeaşi clipă, încât dac-ar fi avut cine să le audă s-ar fi gândit la un tractor în plină criză de sughiţ.

Lea s-a oprit prima din râs.

— În fine, să trecem peste eforturile lui Yael de a-şi imagina o versiune mai bună a *Armaghedonului* lui Bruce Wills, voiam să spun că-mi pare rău, Avişag. Nu-i treaba mea ce pastile iei.

Avişag a luat sticla din mâna Leei. Şi-a turnat din licoare în gură şi a înghiţit-o după o clipă. Apoi a râs – un hohot care cobora şi urca precum un yoyo. Aşa făcea ea când începea să plângă.

— Ai dreptate, Lea. M-au vrut în armată, aşa că m-am dus în armată. Apoi au început să-mi treacă tot felul de gânduri prin cap şi lumea n-are loc de gândurile astea ale mele, aşa că vor să trec pe pastile. Apoi află mama unui cercetaş că sunt pe pastile şi-acum vor să mă pună pe liber. Va trebui să mă mut înapoi la ai mei. Orice-ai face, n-ai cum să-i mulţumeşti pe oamenii ăştia.

Nimeni pe lumea asta n-o mai auzise pe Avişag vorbind atâta. Vorbea de parcă deschidea o conservă cu dinţii.

— Care „oamenii ăştia“? a întrebat-o Yael.

— Ceilalţi oameni în afară de mine, a răspuns Avişag.

Lea a bătut-o uşurel pe genunchi. Yael s-a gândit dintr-odată că numai ea rămăsese neschimbată, celelalte două se schimbaseră, dar ea se simţea tot ea.

— Nu numai tu treci prin aşa ceva, a zis Lea. Nici eu nu pot să-i mulţumesc pe oamenii ăştia. Tonetele cu sendvişuri ale lui Ron fac un profit fantastic, dar noi tot nu găsim o casă destul de mare ca să locuim cu copiii în Tel Aviv. Cererea e imensă – şi pur şi simplu nu se găseşte nimic.

Cele două s-au uitat la Yael. Mai întâi a crezut că vor să le sfătuiască, dar apoi a zărit o cută de jenă în colţul gurii Leei. O priveau pe Yael ca pe-o străină.

— Nu vă uitaţi aşa la mine. Nici afară nu-i mai grozav. Oriunde mergi, dai de trenuri care n-ajung în gară, de plângeri la poliţie pentru tulburarea liniştii, de maşini de poliţie parcate aiurea pe trotuar, pe lângă străzi foarte circulate, asta ca să fii nevoit s-o iei prin mijlocul traficului. Parcă o fac dinadins ca să te calce vreo maşină.

Fetele se uitau la ea de parcă era vreo nou-venită în gaşcă. Aerul de disperare n-o prindea deloc pe Yael.

— Bine, n-am ajuns chiar peste tot, clar, a spus ea.

Şi ele au respirat uşurate.

Au urmat zile întregi în care s-au distrat de minune în războiul ăla. S-au uitat toată ziua la canale TV prin satelit. Acasă aveau doar televiziune prin cablu, aşa că se bucurau din plin de noile canale. S-au uitat la o groază de episoade din *Gilmore Girls* şi la o emisiune despre bursuci, pe Discovery. S-au uitat la un documentar cu titlul *Maşina e amanta mea* şi au făcut un maraton de episoade din *Night Court*/*Cine-i şeful?* pe canalul cu filme şi seriale vechi. După-masă Lea şi Avişag mergeau cu maşina să cumpere mâncare şi băutură din oraşul arab învecinat. Lea făcea cinste, luau mâncare din bucătăria fusion: ceapă prăjită cu brânză Munster şi busuioc pe orice formă de pâine.

Yael rămânea în bază când celelalte mergeau după mâncare. Îi plăcea la nebunie. Parc-ar fi lucrat ca babysitter pentru cel mai bogat cuplu din oraş şi copiii se duseseră la culcare. Se tolănea comod şi se uita la desene animate pe canalul 6, canalul pentru copii. *Gâlceavă, omul de zăpadă*, *Pantofii fermecaţi* şi *Chiquititas*. Cântecele o ţineau prizonieră în cameră, de parcă notele muzicale ar fi fost pictate cu apă pe pereţi. *Jingle*-ul canalului, repetat între episoadele de desene animate, era preferatul ei. „Canalul ăsta-i casa mea. Vara aceasta te îmbarci în călătorie pe canalul copiilor! Ştiinţă! Artă! Poveşti de groază!“ În orele alea respira fără să gândească. Trona peste un tărâm ce nu-i aparţinea. Auzea cântecul ca de trompete când închidea ochii. „Canalul naţional este locul în care exist cu adevărat! Cu el mă simt în stare de orice, şi el e mereu cu mine!“ Yael lăcrima atunci doar fiindcă în sfârşit înţelegea de ce i se părea chiar OK să mori pentru patria noastră.

Pe-atunci cele trei femei erau fericite.

Băieţii s-au întors în bază după nouă zile. Shai murise. La fel şi alţii. Nu rezolvaseră nimic cu asaltul terestru, aşa că armata bombarda din aer Damascul şi Alepul. Fetele mai mici plecaseră cu o zi înainte, trimise în bazele de unde veniseră. Au urcat în autobuz râzând şi arătându-le degetul mijlociu celor trei femei.

— Gata vacanţa de vară, bunicuţelor! Ne-ntoarcem la mami şi la tati, le-a spus chicotind paznica blondă, izbindu-se cu corpul de geam şi părând la fel de diafană cu sânii striviţi de el.

Ofiţerul rezerviştilor a sunat-o pe Yael să sporovăiască un pic despre cunoştinţele comune care muriseră şi i-a zis că, în împrejurările de faţă, puteau să plece acasă, pentru că băieţii se întorceau doar ca să strângă echipamentul. Apoi plecau şi ei o săptămână acasă.

Lui Yael i se părea corect să-i aştepte pe băieţi până venea să-i ia ultimul autobuz, chiar dacă ele erau cu maşina. Dar, când au ajuns, băieţii priveau prin fete de parcă prezenţa lor fusese ştearsă din bază.

Zece paznici dintr-un pluton de artilerie urmau să păzească baza până veneau pompierii, peste o lună.

De-abia după ce toată lumea îşi strânsese bagajele şi aştepta la poartă să vină odată autobuzul au trecut băieţii la acţiune. Au început să se ia de Yael. Mai rămăseseră doişpe băieţi care aşteptau în soare ultimul autobuz militar. I-au spus lui Yael că dacă vrea să facă şi ea un mărunţiş, acolo, să-şi merite subvenţia de rezervistă, ar putea să şi-o tragă cu cel mai gras tip din grup. Ăsta mai zic şi eu sionism.

— N-o să mi-o trag cu Baruch aşa, de milă, a spus Yael. E scârbos ca dracu', a spus.

Stătea pe o baricadă anti-lunetişti lângă poarta bazei. Când a vorbit nu s-a uitat nici la Baruch, nici la ofiţerul Oren, cel care venise cu ideea asta. A bombănit mai degrabă, pentru că ţinea între buzele ei roşii agrafa Leei. Lea îşi odihnea capul în poala lui Yael şi Yael îi împletea strâns părul, de parcă nimic nu era mai important pe lumea asta decât pletele alea castanii-roşcate. Părul Leei mirosea a şampon cu lavandă. Când şi-a frecat nasul, Yael a simţit mirosul ăla curat pe vârfurile degetelor.

— De ce spui asta? a întrebat-o ofiţerul Oren. Stătea cu mâinile pe piept şi privirea întoarsă de la poartă şi şosea spre Yael. Când tu ţi-o frecai aici în bază, lui i-a murit cel mai bun prieten.

— Aşa deci, i-a murit cel mai bun prieten. Şi prietenul meu a murit. Şi fratele lui Avişag a murit mai demult. Ce mare chestie? N-are decât să-şi bage sânge-n coaie şi să-şi vadă de viaţă, a spus Yael.

I-a făcut cu ochiul Leei, apoi şi i-a dat peste cap cu gestul ăla de adolescentă, cu care se molipsise de la fetele mai mici. Avişag şi-a dus mâinile la urechi şi a închis ochii.

— Să-şi bage sânge-n coaie şi să-şi vadă de viaţă? a făcut Yoav. Shai nu era prietenul

tău. Aşa a zis. Dac-ar fi fost, l-ai fi convins să rămână.

Yoav, sergentul-şef. Se băga şi el în vorbă.

La început Yael a crezut că glumesc, că se prostesc şi ei. Au adus trei tărgi şi le-au trântit pe cele trei fete pe ele. Nu le-au legat pentru siguranţă şi nici nu le-au dat caschete. Ca instructoare de arme, orice abatere de la protocolul de siguranţă o deranja pe Yael şi îngrijorarea i-a sporit când băieţii şi-au apăsat ţevile puştilor în spinarea ei. Nu le vedea pe celelalte două din cauza prafului stârnit de cei care duceau tărgile în sus pe deal, spre locul unde era drapelul, dar îi era limpede că dacă ar fi împuns-o din alt unghi ar fi putut să-i perforeze măduva spinării.

Apoi băieţii le-au trântit pe fete la pământ de la înălţimea umerilor, chiar lângă drapel, ca pe nişte maldăre de hârtii.

— Să vă apucaţi să scrieţi mare cu pietre „Suntem nişte curve“, că de nu… vă torturăm, le-a zis Yoav după câteva minute fetelor căzute la pământ.

Yael s-a ridicat în fund. S-a uitat în sus la Yoav. Avea ochii roşii, fumase iarbă. Îi vedea mucii negri din nas şi ştia că nu se spălase pe faţă de când se întorsese, de teamă să nu fie silit să se uite în oglindă. Nu-i venea să creadă că pomenise de tortură. Părea doar un clişeu, de parcă nu ştia nici el sigur ce înseamnă.

— Ba nu scriem nimic, a spus Yael coborând glasul. *Nah, Nah, Nah. Come on!*

Îi venise pe buze vechiul cântec al Rihannei.

Îşi amintea când făcuse Rihanna supradoză cu un an în urmă, cum plânsese cu ochii la panoul din micul aeroport românesc unde era afişat cu litere roşii numărul cursei aeriene cu plecare întârziată.

— *I like it, like it*, a continuat să cânte.

— Fetelor, uite ce zic, a zis Avişag luându-şi mâinile de pe faţă.

Plângea de ceva timp, lacrimile aproape uscate se amestecau cu cele noi.

— Tacă-ţi gura aia de smiorcăită! i-a retezat-o Yael.

Nu mai ţipase la Avişag din liceu. Poate asta era o problemă, şi-a spus Yael aşteptând să vorbească Lea.

— Sunt scriitoare de profesie şi nici nu mă gândesc să scriu aşa ceva cu pietre. Pietrele nu dispar uşor deloc. Iar mie-mi place S&M-ul, până şi pe Facebook spun asta. *I like it, like it*, a spus Lea fără să cânte versul.

Aşa că băieţii n-au ştiut ce să facă la început, dar apoi au ştiut. Le-au ameninţat cu puştile şi le-au silit pe fete s-o ia spre rulota lor, depozitul de mitraliere Negev deja încuiat. Le-au pus să meargă în patru labe.

— Ei, ce urmează? a întrebat Avişag.

Se lăsa noaptea şi dintr-odată lumina s-a luat în toată baza, apoi a venit, apoi iar s-a

luat.

— Acum nu ne temem. N-avem nici o teamă pe lume, a spus Yael.

Cu fiecare cuvânt simţea că devine tot mai mult ea însăşi.

— Avem două sticle de Sauvignon Blanc şi o groază de blaturi de pizza şi paste rămase, plus o sticlă întreagă de Coca-Cola dietetică, de când ai cumpărat-o din greşeală. Am adus-o aici.

— Ai adus-o de la băieţi? a întrebat Lea.

— Am adus-o, mi s-a părut înţelept.

— Acum aşteptăm, a răspuns Lea. Ţi s-a părut înţelept…, a zis ea clătinând din cap cu un zâmbet amuzat.

Arăta de parcă ceva ar fi surprins-o pentru prima dată; cine era Yael, cine era ea. În voce Yael i-a citit faptul că înţelesese, dar nu era sigură că Lea vrea să înţeleagă.

Fetele stăteau pe saltele cu ochii la uşă. Nu se urneau din loc. Voiau să-şi amintească tot ce se întâmplase cu câteva clipe înainte.

Erau femei toate şi violul e mereu uşor când vrei să-l zugrăveşti pe celălalt în tăcere. Yoav a intrat singur, a întrebat care din ele se oferă prima şi Yael a ridicat mâna şi s-a dus după el.

Avişag a izbucnit în plâns.

— OMG, a zis Lea.

Yael a vorbit tot drumul până la drapel, a spus că face tot ce vrea el dacă promite să nu se atingă de celelalte două, apoi a renunţat la orice speranţă când s-a trezit goală şi a spus că s-ar bucura să facă orice dacă o cruţă măcar pe Avişag. A pomenit de fratele mort, dar până la urmă n-a ajutat deloc.

Cei doisprezece băieţi şi cele trei fete au participat activ cu toţii. N-a fost deloc productiv până la urmă să se ofere de bunăvoie.

Nici violurile n-au adus cine ştie ce beneficiu. Yael n-a vrut să tacă, aşa că i-au astupat gura şi aşa n-au mai putut să-i dea nici o utilitate. Le-a zis că a călătorit prin toată Africa cu autostopul, probabil avea tot felul de boli exotice şi nu era deloc un gest inteligent din partea lor. Lea a vorbit de-abia la întoarcere, a zis că fusese destul de interesant, poate o să scrie despre asta sau o să-i povestească soţului ei – de ceva vreme îşi doreau să adauge nişte picanterii în dormitor. Le-a ţinut un discurs băieţilor când se încheia la sutien, pe sub bluzonul militar. Nici măcar pe Avişag n-au putut s-o şocheze. A rămas cu ochii închişi, exprimându-şi în şoaptă regretul pentru război şi dând din cap cu multă înţelegere pentru chinurile prin care trec tinerii din ziua de azi când vine vorba de viaţa amoroasă. Şi-a cerut scuze de un milion de ori şi a mulţumit când i-au azvârlit chiloţii în faţa sărată.

Cei doisprezece băieţi s-au trezit vârâţi într-o situaţie dificilă.

Fetele au dus-o bine cu moralul în prima noapte. Până şi Avişag îşi făcea planuri de viitor. A început să vorbească în timp ce celelalte două se uitau una la alta, de parcă se susţineau pe linia dintre ochi una pe alta şi pe Avişag.

— Va trebui să luăm o groază de droguri. O să plecăm undeva, o să luăm o groază de droguri şi-o să ne vedem de viaţă, a zis Avişag. Şi-a rezemat capul pe umărul lui Yael şi Yael n-a împins-o ca de obicei. Yael, te-ai drogat la greu în India? Ce droguri sunt ideale ca să-ţi revii în viaţă?

— Cum poţi să vorbeşti uneori, pe bune…, a spus Lea. Mi-a lipsit să te ascult.

— Păi, am vrut să iau droguri la greu, dar n-a mers. Odată am fumat iarbă şi am simţit că fereastra mă trage spre ea ca un magnet. Aşa c-am fumat iarbă în pădure şi mi-a venit să caut o fereastră care să mă tragă spre ea ca un magnet. Mai târziu am luat fără să vreau Ecstasy la o petrecere rave în Goa şi am avut aşa o criză de paranoia, că m-am hotărât că drogurile nu-s de mine, a spus Yael.

— Paranoia?! Bine, dar e drogul iubirii şi al încrederii în oameni! a râs Lea.

— Poate-ar trebui să-ţi cauţi un psihiatru. Poate ai vreun dezechilibru chimic, a râs Avişag.

— A părut cât se poate de real. Un băiat persan cu gene lungi alerga spre mine pe drum. Şi-a strigat numele, Jahan, şi, cu toate că nu ştiam farsi, am înţeles că înseamnă „lume“. Mirosea a muşchi de apă, asta pentru că ţinea în mână un păstrăv de munte – din râurile Babilonului, am crezut eu, deşi ştiam că nu de-acolo e, pentru că nu se găsesc păstrăvi în ele şi, oricum, băiatul era din Persia, a spus Yael.

Căldura şi setea le-a chinuit pe fete sau măcar pe Yael, care nu le-a lăsat să bea Cola în primele două zile.

— Cred c-ai avut un trip nasol, a spus Avişag. Tre’ să fi luat vreun alt drog. De la Ecstasy nu faci crize. Am citit o broşură despre droguri.

— Dar, chestia e că nu numai eu îl vedeam pe băiat. Doi dintre oamenii cu care eram îl vedeau şi ei. L-au arătat pe băiat cu degetul şi s-au ascuns după mine, de teamă că peştele e otrăvitor şi-o să ne omoare pe toţi dacă-l atingem. Şi mie mi-era frică, dar ştiam că n-ar trebui. Băiatul a spus că vrea la tatăl lui, dar nu era supărat – mai degrabă îşi făcea griji pentru noi că ne destrăbălăm în aşa hal.

— Ce poveste ciudată, a spus Lea.

— Se întâmplă lucruri mai ciudate de-atât, a zis Yael.

Apoi a deschis uşa alt băiat, nu Yoav. Avea optâşpe ani.

În ziua a doua băieţii au reuşit cumva să învingă rezistenţa fetelor şi să le atingă unde le era mai rău. Au silit-o pe Avişag să stea cu ochii deschişi. I-au ars degetele şi au pus-o să deseneze. Lui Yael i-au aşezat pe faţă o cârpă groasă îmbibată cu apă, să nu-şi

audă nici pulsul şi corpul să nu scape de senzaţia c-o să se înece, oricât s-ar zbate să scape. Pe Lea au tratat-o ca pe un copil, ca pe cea mai nepopulară fată din şcoală, poreclită „copilu'“ pentru că făcea pipi pe ea. Au silit-o să facă pipi pe ea.

— Nu mi-e frică de apă. Creierul e aproape tot apă, a spus Yael când au rămas iar împreună în rulotă, deşi ştia că nu-i adevărat.

A devenit mai tăcută, ceea ce le-a permis celorlalte să vorbească mai mult decât oricând.

Avişag le-a povestit despre un cercetaş etiopian de-al ei din clasa a cincea, care nu picta decât degete de la picioare tăiate. Toate degetele munceau, se căsătoreau, făceau armata, dar erau toate pline de sânge. Consiliul şcolii era deranjat şi s-a ţinut o şedinţă în care toţi părinţii au hotărât că trebuie dat afară, pentru că putea să-şi facă rău singur sau altora. Avişag i-a luat apărarea, dar degeaba. Poate de-asta a urmărit-o una din mame şi a aflat de psihiatru.

Lea a rugat-o să mai povestească, să vadă dacă, ascultând altceva, şi-ar da seama că prima poveste nu merita reţinută, în caz c-ar fi ajuns să regrete că n-a avut energia s-o scrie.

Avişag a povestit că, deoarece găinile au nevoie de mult calciu ca să facă ouă, unchiul ei a pus-o să mărunţească bine cu o piatră toate cojile de ou rămase şi să le pună în mâncarea găinilor. Dar odată ea a vrut să vadă dacă găinile nu vor să mănânce cojile nemărunţite. Dacă erau în stare să ciugulească cotoare de salată, nu vedea de ce aveau nevoie să mănânce cojile măcinate. Însă Avişag nu ştia că dacă găina mănâncă ceva ce seamănă cu un ou o să se-apuce să mănânce ouă. De-asta trebuiau măcinate ouăle.

— Şi dacă-i plac ouăle o să mănânce ouăle altor găini? A întrebat-o Lea.

— La început da, a spus Avişag. La început mănâncă doar ouăle altor găini.

*

La amiaza celei de-a treia zile au rămas fără Cola. Mai aveau nişte blaturi de pizza. Lea a băut aproape toată Cola, corpul ei nu i-a dat de ales, şi s-a simţit atât de ruşinată, că Avişag a tot ţinut-o că ea a băut de fapt cel mai mult din sticlă şi că-i pare tare rău.

Când s-a luat lumina, Avişag a terminat cu scuzele şi-a izbucnit în plâns. Se temea mai tare de întunericul adevărat de afară decât de întunericul de dincoace de pleoape când şi le cobora.

Yael îşi privea umbra – când înclina din cap, umbra părului ei pe perete se contopea cu umbra unei puşti şi părea că puşca încearcă să se preschimbe în ea.

Atunci Lea a venit cu o soluţie.

— Ştiţi, avem muniţie. Şi mitraliere.

— Nu putem să-i împuşcăm, nici să nu te gândeşti, a zis Yael.

— Da' putem măcar să-i ameninţăm, curvă mică ce eşti. Nu ne controlezi tu pe noi, a spus Lea.

— Nu putem. Viitorul nostru e în corpurile şi-n capetele lor, a spus Yael.

— Ştii, uneori chiar îmi doresc să nu mai vorbeşti aşa, a continuat Lea.

— Şi eu, a zis Yael.

— Şi eu, a spus Avişag.

Fetelor li se usca gura de sete în timp ce vorbeau. Puştile erau încă umede de benzină. Parcă le făceau în ciudă, aproape cum erau, dormind cu ele ca dinadins. Dintre ele trei, băieţii au venit s-o ia pe Lea.

La sfârşitul celei de-a treia zile transpiraţia uneia din fete şi-a schimbat mirosul. Avea iz de panică.

Avişag a venit cu o soluţie.

— Mai bine scriem şi gata. Sunt doar pietre. O să le mute cineva. Sunt doar cuvinte. O să ne luăm revanşa când ieşim de-aici, o să le pară lor rău mai încolo.

— Doar cuvinte? a făcut Lea. Poate.

— Doar pietre? a făcut Yael. Nimic nu e scris mai definitiv decât ceva scris cu pietre.

— Yael, a zis Lea.

Şi Avişag se pregătea să mai spună ceva. Yael s-a întrebat dacă nu cumva, până la urmă, o încurajase să vorbească prea mult.

— Nu! a strigat Yael, vârând frica în celelalte două – frica de ea, de băieţii care puteau s-o audă. Nu suntem Harry Potter. N-o să primim o a doua şansă. Asta-i singura. Nu suntem Iisus. N-o să ne-ntoarcem din morţi. Ăsta fie e stat evreiesc, fie nu e.

— Yael, a spus Lea.

— Te rog, taci din gură, i-a zis Avişag.

— Dacă nu facem faţă situaţiei acum, cineva o să aibă de suferit din cauza noastră mai târziu. Băieţii n-o să şi-o ierte niciodată. Lea, tu tot timpul o să te uiţi la televizor, în loc să faci ce vrei să faci de fapt. Avişag, tu tot timpul o să-ţi ceri scuze când cineva o să intre în tine. Eu o să mă urăsc tot timpul, o să mă urăsc pentru că vorbesc aşa, a spus Yael.

— Pare să te pasioneze într-adevăr subiectul ăsta, a spus Lea zâmbind.

Şi n-a mai plâns.

În seara aia băieţii au venit s-o ia din nou doar pe Lea. Poate pentru că avea sânii cei mai mari. Sau poate pentru că numai ea mai putea să se ţină pe picioare.

— Prinţesă Lea, a zis Yael când i-a auzit pe băieţi venind a treia oară. Nu le ştiu pe toate, n-am fost peste tot, *îţi aminteşti*?

— Fie faci, fie nu. Nu există încercare, a spus Lea.

— Forţa fie cu tine, a zis Avişag.

Chiar atunci Yael a simţit cum toate cuvintele şi sunetele pe care le schimbase până atunci cu fetele îi izbucnesc ca o cascadă în gură. Trebuia neapărat să găsească o cale de ieşire, şi încă repede.

În a patra dimineaţă fetele nu şi-au mai adresat nici un cuvânt. Yael voia să spună ceva plin de forţă, să şoptească un străvechi adevăr, dar setea n-o lăsa să articuleze consoanele. Şi, în afară de asta, şi ea ştia că va suna prostesc.

Avişag făcea păpuşi din bălăriile ce creşteau prin crăpăturile podelei de lemn. Inimi, bebeluşi şi pisicuţe. Obiecte reale, dar sub forma lor din desene animate. Împletea, strângea şi rupea. Yael n-a observat când s-a apucat de asta, dar dimineaţa erau şase păpuşi şi încă una aproape gata în mâinile lui Avişag, care decojea tulpini.

Când a observat, Yael a luat bambusul de care era legată o anemonă în ghiveci, care nu se aflase în rulotă când o văzuseră fetele prima dată. I-a făcut găuri cu dinţii şi aşa s-a ales cu un fluier.

Să cânte la el.

— Dacă pentru mine cânţi, Yael, atunci las-o baltă. Ţi-am zis de un milion de ori. Sunt ca Jessica, fiica lui Shylock, n-aud muzica, a spus Lea.

— Doar nu ne-apucăm să declamăm din Shakespeare acum, nu? a spus Avişag.

— Păi, e un pic cam gay, recunosc, a zis Lea.

— Clar. Doar ştim toate că Hitler era gay, a spus Yael.

Fetele s-au uitat la ea. Se temeau mai mult pentru ele însele în momentul ăla, pentru că stăteau s-o asculte.

— Şi când zic Hitler mă refer la Shakespeare, a zis Yael.

După care a cerut voie să se culce.

Întinzându-se să se odihnească, Yael a plonjat în propriul corp în căutarea somnului. Şi-a imaginat sub ea valurile oceanului, care impuneau calm. Apoi s-a gândit la toate momentele de fericire când asculta însufleţită melodiile de pe genericul serialelor ei preferate, aşezată pe podea, şi şi-a amintit lacrimile ce-i curgeau pe obraji când se auzea melodia de la sfârşitul fiecărui episod. Şi-a amintit corpul ei din copilărie, cum se trezea inundat de o încântare ce-i chircea degetele de la picioare şi-i dilata nările în toiul acelor vise în care o altă fiinţă umană o lua în grijă. Într-o cameră cu pat care se încuia cu cheia, unde era doar hrănită şi compătimită.

Când visa cu ochii deschişi în timpul orei de istorie, întotdeauna se întâmpla ca o profesoară de matematică s-o ia în grijă. Femeia arăta de fiecare dată un pic altfel – înaltă, blondă, brună. În realitate, toţi profesorii ei de matematică erau bărbaţi şi nici n-

o vedeau. După ce s-a uitat la *Fete rele* în liceu i s-a fixat definitiv imaginea profesoarei de mate. Era Tina Fey sau profesoara de matematică pe care o jucase în film. Ce proastă era, e, şi-a spus Yael.

Însă apoi s-a mai gândit un pic. Şi a deschis ochii.

— *Fete rele,* a spus Yael încă întinsă pe jos.

— Hai să nu vorbim aiurea, de-abia mă mai ţine vocea, a zis Avişag.

— Nu e aiurea. Mai ţineţi minte fetele din filmul ăla, care spuneau mereu opusul a ce gândesc? a întrebat Yael ridicându-se în capul oaselor.

— Toţi americanii spun mereu opusul a ce gândesc. Uită-te puţin ce filme fac. Toţi sunt eroi. Asta pentru că n-au de-ăia adevăraţi, a spus Lea.

Ron era foarte antiamerican de când făcuse afaceri cu ei şi Lea îl copiase.

— Corect, a spus Yael. Trebuie să fim un pic americane. Fix invers decât suntem de fapt. Aşa o să-i terminăm pe băieţi. Avişag, tu încetezi cu scuzele. Nu mai scoţi nici un „scuze“, nici un „mulţumesc“. Doar repeţi încontinuu: „Nu merit aşa ceva. Sunt un om bun“. Iar tu, Lea, din contră. Cere-ţi scuze. Mulţumeşte. Zâmbeşte.

— Cumva suferi de sindromul Stockholm? a făcut Lea. Întreb doar. Totul mi se pare foarte interesant.

— Nu, a răspuns Yael calmă. Încerc să provoc opusul. Băieţii trebuie să capete sindromul Lima. Trebuie să-nveţe să ne iubească un pic.

— Bine, dar dacă ne purtăm ca opusul nostru, nu pe *noi* o să ne iubească, a spus Avişag.

— Ba da. Iubesc ce putem deveni. Şi putem deveni orice ne dorim, a zis Yael.

— Acum iar vorbeşti ca în reclamele de pe canalul naţional pentru copii, a spus Lea.

— De-asta mă şi iubeşti, a zis Yael uitându-se la Lea.

— De-asta te iubeşte, a spus Avişag.

Băieţii au venit de-abia după-amiază. Puţin înainte de asta, Yael a început să plângă.

— De ce nu m-aţi întrebat cum ar trebui să mă port eu acum? a zis plângând şi smulgându-şi părul din cap.

Avişag şi Lea n-au spus nimic.

— Trebuie să nu scot un sunet. Să fiu opusul sunetelor, a conchis Yael.

— OK, a spus Lea.

— Atunci de ce boceşti atât de tare? a întrebat-o Avişag.

— Cât de curând o să mă preschimb în cântec, a spus Yael.

Şi a destăinuit gemând tot ce ştia celorlalte patru urechi.

Rulota avea cinci paşi lăţime, şapte paşi lungime şi tavanul era deasupra fetelor întinse pe saltele.

Băieţii au venit, au luat, iarăşi au venit, şi femeile au fost cine nu erau. Era ceva foarte greu.

În războiul de după s-au pierdut vieţi omeneşti: 6.422 de civili şi combatanţi din Siria au murit în următoarea lună. Gilad Shalit va muri mai târziu.

Chestia e că ideea lui Yael a funcţionat. Băieţii nu s-au mai întors după aia.

Avişag a deschis ochii în toiul nopţii. Şi s-a ridicat de pe saltea. Şi a deschis uşa rulotei. Şi s-a dus pe întuneric până la steag. Şi s-a dus pe întuneric până în camera de operaţiuni. Un pas, încă unul şi tot aşa. Şi a găsit o lanternă. Şi funcţiona. Şi s-a dus la rulotele băieţilor. Şi le-a dat ocol. La un moment dat i s-a părut că mai vede o lanternă şi i s-a făcut frică, pentru că cine-ar auzi-o şi cine-ar ajuta-o? Dar până la urmă n-a fost decât tot lanterna ei reflectată într-un abţibild fosforescent de pe perete.

Paznicii din unitatea de artilerie n-au mai venit deloc, cine ştie de ce.

Lea n-a crezut c-a funcţionat. La început i s-a părut că, şi dacă a funcţionat, tot nu conta. N-avea cum să schimbe ce urma. Numai ele trei ştiau.

În noaptea aia Avişag s-a întors la rulotă. Văzuse cu ochii ei că băieţii plecaseră, dar imediat n-a ştiut ce însemna asta.

Yael a trebuit să le convingă.

Mai întâi Yael a hotărât că n-or să plece acasă cu maşina chiar în noaptea aia. Că noaptea aia era doar a lor. Apoi a fost gata să răspundă la întrebări.

Pe saltele, ore în şir s-au certat. Dacă tot ce li se întâmplase era interesant măcar, dacă a contat sau nu ceva ce-au făcut. Dacă ele contau sau nu. Când afară era încă întuneric, când aproape le lăsase vocea, a revenit lumina şi atunci au discutat în continuare.

— Oricum doar noi o să ştim ce s-a întâmplat aici, a zis Avişag.

— Ba o să se ştie. O să scrie Lea despre asta. Şi lumea o să creadă până la urmă. Pentru că de fapt deja s-a întâmplat şi ni s-a întâmplat nouă, a spus Yael.

Dar până la urmă nu Lea a povestit totul. Nimeni nu ştie cine a povestit, dacă şi cum. Adevărul e că în noaptea aia femeile păreau atât de vii şi de prezente în rulota luminată, încât pereţilor le-a venit să moară.

— Sunt foarte obosită, a spus Yael.

— Avişag, vrei să stăm cu lumina aprinsă în noaptea asta? a întrebat Lea.

— Nu, a zis Avişag. Nu, Lea, nu mai vreau să mă tem.

Dintr-odată s-au stins toate luminile.

Lea a născut şapte luni mai târziu.

Operaţiunea Lumina Serii

Când aveam optâşpe ani mama m-a trezit bătându-mă pe obraz cu două degete.

— Yael, trezeşte-te, mi-a spus.

Când mama avea optâşpe ani o contactau avioane prin staţie. Trei ani a aşteptat s-o contacteze avioane prin staţie. Când o contactau avioanele din Forţele Aeriene, mama le dădea permisiunea să aterizeze. Aveau nevoie să aterizeze ca să se alimenteze cu combustibil. Era într-o bază de alimentare. Era controloare aeriană. Aşteptau să-i audă vocea proaspăt înăsprită de primele ţigări fumate şi efortul de a ascunde cât de tânără era. Fără permisiunea ei avioanele nu puteau să aterizeze. Aveau nevoie de ea când zburau şi ea stătea în turnul de control şi-şi desena feţe pe braţul brun, gândindu-se la ce glume urâte poate să le toarne băieţilor din bază când ieşea din tură.

Odată a fost deturnat un avion israelian care făcuse escală în Atena şi, deşi nu mama salvase ostaticii (mama era doar o fată), tot era adevărat că fără intervenţia ei ostaticii salvaţi n-ar fi primit sendvişuri când avionul de salvare s-a oprit să se alimenteze în drum spre casă. Ea repeta că n-avusese o slujbă importantă în armată, dar mie mi se părea altfel. Avioanele nu rezistă prea mult fără combustibil, dând ture prin aer. Teoretic, ar fi putut măcar o dată să refuze. Putea să refuze de fiecare dată, dar nu refuza, nu refuza nimic în viaţă. O groază de lume ar fi putut muri din cauza ei. Când a ajuns pe plaja aia avea optâşpe ani.

M-am trezit după ce mama m-a bătut pe obraz cu două degete.

Când aveam optâşpe ani dormeam cu ea în pat pentru că mă temeam de viitor. Nu m-a preocupat prea mult că plecam în armată, în afară de efortul de a-mi cumpăra chiloţi ca lumea şi un ceas nou, însă apoi am văzut la ştiri că un soldat dintr-un punct de control a fost aruncat în aer de un terorist sinucigaş, ceea ce m-a mirat şi apoi m-a îngrozit.

La puţin timp după ce am văzut o poză cu soldatul aruncat în aer am început să-mi trosnesc tot timpul degetele sub bărbie ca să-mi alung fricile. Mai făcusem asta, însă în urmă cu ani buni. Tata era enervat pentru că se săturase să doarmă în patul meu de adolescentă. Spunea că are picioarele prea lungi şi că, oricum, nu era drept. Mama spunea că e drept pentru că eram fiica ei cea mai mare, se chinuise să mă facă şi acum aveam optâşpe ani şi curând plecam în armată. Apoi tata s-a lăsat bătut pentru că o

iubea tot timpul, ceea ce era o problemă.

— Hei, Yael, mi-a zis mama când stăteam împreună pe pat. Să spui că vrei să fii în Forţele Aeriene.

— Nu vreau să fiu în Forţele Aeriene, am şoptit. Mamă, nu vreau deloc să fiu soldat. Cred că iar mă ia frica.

— Spune că vrei să fii controloare aeriană.

— Dar deja ştiu c-o să fiu la infanterie. Asta a hotărât hârtia de recrutare. La infanterie nu poţi să ajungi controloare aeriană. N-ai ce aer să controlezi.

Mama nu asculta. N-am ştiut niciodată dac-a vorbit serios.

— Spune că vrei să fii controloare aeriană în Sharm el-Sheikh. Spune că în Sinai.

— Bine, mamă, dar nu pot să fiu controloare aeriană. M-apucă bâţâiala dacă stau şi aştept toată ziua.

— Spune că vrei să fii controloare aeriană în Sharm el-Sheikh. E cea mai bună slujbă pentru fete în armată.

— Dar n-au mai rămas deloc soldaţi israelieni în Sharm el-Sheikh. Nu-i nici o bază acolo. Am cedat teritoriul ăla Egiptului.

Mama îşi tot trecea degetul pe şaua nasului meu.

— Aşa e, l-am retrocedat înainte să te naşti tu, a spus.

Deşi ştia că unele lucruri sunt imposibile, tot le spunea de parcă nu le-ar fi crezut aşa.

În ziua când a primit actul de recrutare s-a dus hotărâtă în biroul ofiţerului însărcinat cu repartiţia şi i-a cerut s-o trimită pe un post de controloare aeriană. Ofiţerul a râs. Asta pentru că avea pielea smeadă, un nume de familie yemenit şi nasul spart. A crescut aşa, spart, ca un dezastru sau un desen de copil cu creioane colorate. Şi l-a spart când era mică, când într-o seară a căzut din remorca lăptarului.

Nu-şi dădea seama pe atunci că ceruse ceva imposibil. Îşi întrebase sora mai mare ce să-i spună ofiţerului de la repartiţie că vrea şi sora ei mai mare a râs. Sora mai mare ştia că ofiţerul de la repartiţie n-o să se sinchisească de ce vrea ea. Apoi, sora mai mare a vrut să mai râdă puţin. Nu era genul care râde mult. Era secretară în armată. A sfătuit-o pe mama să spună că vrea să se facă controloare aeriană.

Pe atunci se ştia că bazele Forţelor Aeriene aveau săli de cinema şi de popice. Aşa ceva maică-mea nu văzuse în viaţa ei. Femeile care ajungeau în Forţele Aeriene erau fiice de piloţi de lupte care mai târziu intraseră în politică. Tatăl mamei cumpăra săptămânal câte un bilet la loto şi-i promitea bunică-mii c-o s-o trateze ca pe o regină, dar între timp lucra de patruzeci de ani ca dispecer în singura companie de autobuze din Israel. Era doar un om previzibil cu aspiraţii cât se poate de previzibile. A murit în anul în care m-am născut eu după ce a citit în ziar că pierduse la bursă toţi banii pe

care-i economisise. S-a sinucis sau a făcut atac de cord; oricum, a avut o moarte previzibilă.

Răspunsul pe care l-a dat maică-mii ofiţerul de la repartiţii numai previzibil n-a fost. A râs o dată. A râs de două ori. Ea l-a întrebat de ce râde şi el a mai râs o dată.

— Vrei să te faci controloare aeriană? a întrebat-o.

— Da, a răspuns mama, pe care n-o dădea deşteptăciunea afară din casă. Asta vreau.

Am auzit prea multe variante ale discuţiei din punctul ăsta şi n-o să povestesc nici una. Uneori când povesteşti ceva ce-ai ascultat de prea multe ori, îţi aminteşti toate dăţile când ai auzit povestea şi te gândeşti că s-ar putea să nu fie tocmai adevărată şi apoi ţi se pare că nici tu nu eşti tocmai adevărată. Poate eşti fiica altei mame. Contează doar că mama a ajuns controloare aeriană. Nimeni n-a crezut c-o să se întâmple aşa ceva, în afară de ea. Baza aeriană unde a ajuns nu avea nici sală de cinema, nici de popice, nici piscină. Era undeva pe o plajă. Plaja i s-a părut cea mai frumoasă din lume. Nu doar din Israel, a zis ea, ci din lume. Odată am văzut într-o revistă o fotografie cu o plajă părăsită din Zanzibar. A spus că aşa arăta plaja din Sinai unde-a făcut ea armata, doar că era mai mult de-atât. Când am întrebat-o cum adică mai mult de-atât, a zis doar că avea mai mult din toate.

Când a luat autobuzul din baza de repartiţii până la aeroportul din Tel Aviv, şoferul autobuzului a recunoscut-o. Îl ştia pe tatăl ei. Aşa plătea pentru faptul că tatăl ei lucra la compania de autobuze. Nu puteai să te duci nicăieri fără să te ajute vreo cunoştinţă a bărbatului care te-a crescut. Nu puteai să faci pe turista. Erai proprietatea ţării tale şi a şoselelor ei.

Şoferul a întrebat-o ce mai face tatăl ei şi unde mergea în armată. Dar imediat ce-a întrebat-o s-a apucat să înjure o pasageră care-i spusese să se grăbească în pizda mă-sii odată. Pasagera era tot o fată plecată în armată, însă părea în armată de mult mai mult timp decât mama. Uniforma îi stătea ca turnată.

Mama n-a vrut să fie nepoliticoasă. S-a aşezat pe locul din spatele şoferului în timp ce acesta o ameninţa pe fată că dacă mai înjură o s-o dea jos din autobuz. Mama se simţise minunat când arătase noua carte de identitate militară care-i oferea accesul în autobuz, în loc de cealaltă carte pe care-o folosise toată viaţa. Cardul portocaliu pe care scria că e fiica unui anume angajat în companie. Mama şi-a luat bilet de autobuz o singură dată în viaţa ei, când m-a dus în armată şi n-a vrut să ia maşina pentru că se temea să conducă singură pe drum spre casă. Când tatăl ei a ieşit la pensie deja se măritase cu un bărbat care avea maşină oferită de compania la care lucra, aşa că nu mai trebuia să meargă cu autobuzul, avea maşina aia. Maşina n-o primise de la o companie de autobuze, ci de la una care fabrica obiecte din plastic.

A crezut că şoferul a uitat de ea, dar de cum a pornit autobuzul a început să se arate ha-ha-supărat de prezenţa ei. Până atunci mama n-avusese parte decât de glume ha-ha-

ce-m-am-supărat de la bărbaţi şi băieţi. Vânzătorul din piaţă era ha-ha-supărat că ea-i cumpărase cel mai frumos peşte pentru cina de sabat. „Şmechero! Mi-ai luat cel mai frumos peşte. Ce-o să zică ceilalţi clienţi? Ha-ha, ce m-am supărat.“ Lăptarul din a cărui remorcă picase şi-şi spărsese nasul. „Şmechero! Ce căutai la mine-n remorcă? Acuma, dacă te întreabă cineva cum ţi-ai spart nasul, o să-i zici c-ai căzut din remorca mea şi o să creadă că conduc prost! Ha-ha, ce m-am supărat.“ Avea patru surori şi nici un frate şi a învăţat la o şcoală religioasă de fete. Nu c-ar fi fost credincioasă, ci pentru că sora ei n-a mai vrut să meargă la şcoala de stat după ce un băiat i-a spus o glumă ha-ha-supărată şi i-a scuipat în păr, aşa că toate surorile au fost trimise la o şcoală religioasă pentru că sora cea mai mare e întotdeauna cea mai puternică. Tatăl mamei nu făcea deloc glume, nici măcar glume ha-ha-ce-m-am-supărat, pentru că era într-adevăr supărat pe viaţă de când se ştia.

— Şi cum vine asta? Acuma că eşti soldat nu te mai sinchiseşti să răspunzi când te-ntreabă un unchi ceva? a întrebat-o şoferul. Nu era unchiul ei, dar îl cunoştea pe tatăl ei, aşa că s-a declarat unchiul ei. Ce face taică-tău? Unde faci armata?

Gulerul uniformei verzi o rodea pe mama sub bărbie. Mai presus de orice pe lume, îşi dorea să n-o mai roadă, dar, oricum şi-ar fi aranjat gulerul, era în zadar.

— Tata e bucuros. Fac armata în Sharm el-Sheikh, sunt controloare aeriană, a răspuns.

Când a spus-o cu glas tare părea corect. Asta era, acolo mergea. Trebuia să ajungă acolo cu autobuzul. Treaba companiei de autobuze era s-o ajute. Şi a şoferului la fel.

Şoferul chiar s-a supărat când i-a auzit răspunsul. Când a văzut cât de sigură e pe ea. Sau aşa i s-a părut ei, pentru că n-a mai glumit, aşa că nu mai rămăsese decât supărarea.

— Să-i spui lui tac-tu că dacă mai bea şi mai lipseşte mult de la serviciu n-o să-i mai acopăr eu turele cine ştie cât, m-ai auzit? i-a zis mamei şoferul.

L-a auzit. Se gândea că pielea de sub bărbie i se făcuse roz deja. Dar n-a atins-o.

— Sunteţi atâtea femei în casă şi nu sunteţi în stare să vă-ngrijiţi de un bărbat mocăit, a spus şoferul.

Mama şi-a sprijinit capul de geam. O femeie cu prea multe rânduri de bărbie privea lung înainte, cu gâtul întins, de parcă ea conducea autobuzul. Mama se uita la doamna aia de parcă ar fi crezut că numai dacă se uită mult şi bine la ea n-o să ajungă vreodată la fel.

Mama nu mai zburase cu avionul şi era atât de nerăbdătoare să vadă străzile Tel Avivului şi plajele pline de lume, şi cum hotelurile se făceau tot mai mici sub ea, încât a crezut c-o să se uite pe geam tot drumul, dar de fapt a adormit. L-a visat pe tatăl ei. O fugărea aşa cum chiar o fugărise odată, după ce a tăiat-o pe umăr pe sora ei mai mare cu o lamă de ras, atât de adânc, că n-au avut încotro şi au dus-o la doctor, pentru că n-au reuşit să-i oprească sângerarea, oricâte cârpe i-au pus peste rană. Mama şi surorile ei se

tăiau des când erau mici, pentru că n-aveau ascuţitoare, aşa că-şi ascuţeau creioanele pentru şcoală cu lame ruginite. Stăteau aplecate deasupra coşului de gunoi ascuţindu-şi creioanele şi în acelaşi timp se ciondăneau, cum se obişnuieşte între surori. Din pricină că nu-şi mai suportau feţele şi mirosurile; pentru că stăteau atât de băgate una în alta şi semănau atât de bine între ele. Singura diferenţă era că aveau lame de ras în mână atunci când se ciondăneau.

În vis, tatăl ei o fugărea, exact cum se-ntâmplase în viaţa reală, şi era beat, exact cum fusese în viaţa reală. Diferenţa era că se mişca încet. Tot încerca s-o prindă şi, cu toate că ea nu voia s-o prindă, nu voia să fie nici una dintre cele cinci femei care nu erau în stare să aibă grijă de un bărbat mocăit, aşa c-a încetinit şi ea.

S-a trezit când roţile aterizau pe pistă şi capul i s-a bălăbănit într-o parte. Când s-a uitat pe geam a văzut dune de nisip întinse, ce păreau neatinse, dar ascuţite, şi o mare atât de liniştită, încât a crezut că de dragul ei se potolise.

*

Mama se referea la problemele mele cronice folosind numele *sula*. În cei trei ani petrecuţi pe plajă mama trebuise să se poarte atât de mult cu compasiune, încât din întâmplare i-a intrat în obicei, astfel c-a putut să trăiască tot restul vieţii fără să-şi mai dorească nici măcar un mărunţiş pentru sine. Puteam să-i mărturisesc probleme pentru care nici nu găseam cuvinte, probleme pe care n-aş fi fost în stare să le destăinui prietenilor mei, iar ea le punea în cuvinte ca să poată să mă ajute. Mama a observat când am avut prima mea *sula*. Nici n-a trebuit să-i explic. Ea mi-a explicat problema. Mi-a explicat că *sula* era un obicei urât, cum ar fi să baţi în lemn sau să-ţi rozi unghiile. Era un obicei de pe urma căruia doar tu ştiai ce vrei să câştigi, însă nu puteai să le explici altora în cuvinte. Părea o explicaţie perfectă. A zis că e cel mai îngrozitor lucru din lume.

Trebuie să-nţelegi că orice *sula* era o problemă serioasă. Una fără de care nici nu mai ţii minte cum îţi fusese viaţa înainte s-o ai şi cum ţi-ar putea fi fără ea. Cam ca atunci când rămâi însărcinată fără să-ţi doreşti un copil sau când ai luat o boală mortală, numai că mai rău, pentru că nimeni n-avea habar şi pentru că sufereai tot timpul din cauza asta.

Prima mea *sula* a avut de-a face cu gâtul meu. Sau mai degrabă cu porţiunea de sub bărbie. Odată m-am strâmbat şi mi-am întins pielea de acolo. De atunci înainte m-am trezit că fac asta des, fără să vreau, şi pe când mă priveam în oglindă am început să mă îngrijorez că dacă mă tot strâmb aşa o să fac bărbie dublă. Aveam zece ani şi-mi făceam griji că mă îngrăşasem la faţă, pentru c-o auzisem pe mama spunând că, odată ce te-

ngraşi, nu mai contează dacă slăbeşti sau nu, tot grasă o să pari la faţă până mori. Şi era din ce în ce mai rău. Nu ştiu cum, am început să cred că dacă-mi trosneam degetele de trei ori sub bărbie, simţindu-le pe piele, asta anula efectele strâmbăturilor. N-aveam nici un motiv să cred aşa ceva, dar eram atât de convinsă, că nu mă puteam opri. Mă dureau degetele în aşa hal, că nici nu puteam să ţin creionul în mână. La şcoală îmi înfulecam pe nerăsuflate sendvişurile, ca să-mi eliberez mâinile cât mai repede şi să pot să-mi trosnesc iar degetele. De-abia când maică-mea a încercat să mă fotografieze în ajunul primei ninsori a observat şi a urlat: „*Sula*!“. Atunci m-a lăsat să stau acasă a doua zi şi să mă uit la telenovele argentiniene, servindu-mă cu lipie, iaurt şi clementine.

Mi-ar plăcea să zic că problema s-a rezolvat prin simplul fapt că ştiam că mă înţelege cineva, dar n-a fost aşa. După problema de la gât s-a întâmplat ca mama să spună că dacă stai lângă cuptorul cu microunde o să-ţi joace ochii în cap. I-a zis-o soră-mii, dar am auzit-o. Şi aşa jumătate de an am avut o *sula* la ochi. Îmi roteam ochii-n orbite până scârţâiau şi o luam de la capăt. Nici nu puteam să mă uit la televizor. Mă durea capul în aşa hal, că uneori trebuia să mă aşez imediat la loc după ce mă ridicam. În întunericul din camera mea îmi făceam griji că-mi rotisem ochii atât de rău, că întunericul ăla era orbirea mea.

Dinţii au fost ultima *sula* şi cea mai gravă. Dinţii sunt mai nasoli decât ochii. Am avut o vacanţă de vară fără *sula* până am muşcat dintr-un porumb fiert şi mi-am ciocnit fără să vreau un dinte din faţă de jos cu un dinte din faţă de sus. Am reuşit să-mi încleştez dintele de jos şi dintele de sus, ceea ce m-a durut mai rău decât orice, atât de rău, că nu peste mult timp am încercat să-mi provoc aceeaşi durere, pentru că era mult mai rău să aştept să se întâmple iar decât să simt durerea. Şi iar o făceam, iar şi iar. Mă treceau fiori reci la fiecare mişcare şi pas. A trebuit să pun pulovere pe mine în toiul acelui august israelian. Când s-a făcut septembrie aşteptam să se termine ora, pentru că nu mai suportam să scrâşnesc atâta din dinţi, apoi aşteptam să se termine masa acasă, pentru că nu mai suportam să scrâşnesc din dinţi, apoi să se termine ziua, apoi să mă ia somnul. Tot aşteptam un moment de respiro care nu mai venea odată.

— Trebuie să mă opresc. Nu mai rezist aşa, i-am spus mamei.

Mă paraliza o problemă care nici măcar nu era adevărată. Nu puteam să-i spun nici lui Avişag, darămite Leei.

— Yael, înţeleg, înţeleg, înţeleg, a spus mama.

Continua să repete asta privindu-mă în ochi. Tata dormea de luni întregi ghemuit în patul meu. Ea mă înţelegea noaptea. Dacă n-aş fi avut pe cineva care să-mi înţeleagă o problemă pe care nici nu puteam s-o pun în cuvinte, poate c-aş fi înnebunit. Minutele alungau orele şi orele îmi alungau somnul.

Nu mai ţin minte când, cum şi de ce mi-a trecut. Îmi amintesc că ajunsesem să pot respira doar când visam la momentul când voi ajunge să nu mă mai gândesc la dinţi şi

ajunsesem incapabilă să-mi mai imaginez sau să-mi amintesc cum ar putea fi un asemenea moment.

Dar mi-a trecut. Măcar atâta lucru ştiu, pentru că atunci când mi-a revenit *sula* de la gât, la optâşpe ani, nu puteam decât să aştept să înceapă *sula* de la dinţi.

Baza de pe plajă era mică. Era plaja spre care va fugi preşedintele Egiptului peste câţiva ani, la capătul unui regim de treizeci de ani, când oamenii ieşiţi pe stradă l-au silit să înţeleagă că nu-l mai pot iubi. În ziua de azi o cameră la un hotel de lângă plaja din Sinai costă sute de dolari şi plaja e atât de aglomerată, că turiştii care vin în Egipt caută mult şi bine un loc gol unde să-şi întindă cearşaful; însă în vremurile alea vreo douăzeci de soldaţi stăpâneau singuri toată bucata aia de pământ, pentru că fusese declarată zonă militară închisă publicului.

În ziua când a ajuns mama nu mai erau decât două fete în toată baza. A povestit că amândouă erau blonde, cu părul scurt. Blondele au făcut amândouă o groază de copii mai târziu, dar numai băieţi, iar mama a zis că nici nu-şi închipuise c-o să se întâmple altceva, încă din ziua când le-a întâlnit. Nu şi le-a imaginat vreodată având fiice. Părul negru şi sensibil al mamei îi ajungea până la şoldurile osoase, iar nasul tot spart îi era. Şi fetele alea erau tot controloare aeriene. Erau fiice de piloţi. Erau mai proaste până şi decât mama. Baza nu prea era frecventată de avioane, pentru că se afla prea departe şi soldaţii se duceau acasă doar o dată pe săptămână, pentru că armata nu-şi permitea să cheltuie atât pe curse aeriene interne pentru soldaţii ei. Pe mama n-o deranja. De când a ajuns şi-a dorit să nu mai plece de pe plaja aia.

Slujba în turnul de control aerian era simplă. Pe atunci acolo aterizau doar avioane în cursurile de pilotaj. Mama nu trebuia decât să se asigure că pista era goală şi că nu dăduse permisiune de aterizare pentru două avioane în acelaşi timp. Dacă suna telefonul roşu trebuia să răspundă, însă nu suna niciodată. În rest, n-avea decât de aşteptat. S-a prezentat cu o oră mai devreme în prima tură şi de atunci a venit cu o oră mai devreme în toate turele de opt ore. S-a apucat de fumat şi şi-a cheltuit toţi banii de buzunar pe ţigări, având grijă să le dea celorlalte două controloare aeriene mai multe ţigări decât fuma ea în fiecare zi.

În afară de cele două fete, mai erau vreo douăzeci de soldaţi în bază. Cei mai mulţi se ocupau de aprovizionarea cu combustibil sau erau tehnicieni de sol în Forţele Aeriene. Mai era un bucătar, cel mai în vârstă dintre toţi soldaţii, un bărbat de douăzeci şi şapte de ani dintr-un kibbutz din deşert, care făcea tot timpul glume ha-ha-ce-m-am-supărat pe seama mamei, spunând că are pielea maronie ca un tort de ciocolată învechit sau ca rahatul, că n-ar trebui s-o lase în sala lui de mese, oricum pune în pericol sănătatea tuturor, şi care o săruta pe gât şi-i dădea ouăle fierte tari care rămâneau de la masă.

*

Mama mi-a povestit prima dată de plaja aia după ce i-am explicat despre problema de la gât, că totul a început cu grijile că am grăsime pe gât. Şi-a căutat cuvintele, pentru că ea-mi spusese că, odată ce te-ngraşi, o să ai mereu faţa grasă.

— Ştii, nu ai deloc grăsime pe gât, dar şi dac-ai avea, ceea ce n-o să se întâmple niciodată, n-o să mori din asta. Ştii, dacă eşti de treabă, băieţii nici nu te pot crede urâtă. Să fii veselă şi amuzantă e mult mai important decât să fii frumoasă. Nici un băiat sau fată nu se dă-n vânt după o acriturră. Când eram eu în armată aveam două acrituri frumoase în bază şi, deşi eram urâtă, toţi băieţii mă plăceau pentru că eram mereu zâmbitoare.

— Nu erai deloc urâtă! Adică şi eu sunt urâtă?

Era înainte să-mi spună mama că-şi spărsese nasul.

— Nu! Eşti cea mai frumoasă fată din lume. Dar e important să râzi mult. Trebuie să facem cumva să râzi mai mult. Cum de nu mai vin Avişag şi Lea pe la noi? Trebuie să ne gândim ce putem face.

La un moment dat în timpul serviciului militar, mama şi-a făcut operaţie estetică la nas. Pare ceva oribil, dar e adevărat. A fost spart şi după aia n-a mai fost. Nu prea ştiu cum a făcut rost de bani, cum şi-a aranjat operaţia, dar a reuşit. Prima poză cu ea pe care am văzut-o o înfăţişează într-un costum de baie galben dintr-o bucată. Doi băieţi la bustul gol o ridică fiecare de câte un braţ şi ea râde cu atâta poftă, că i se vede omuşorul. Are un nas lung perfect. Plaja unde a înotat mama în costumul galben, plaja unde băieţii o plăceau pe mama, nu mai e la graniţă. La noua graniţă, mai apropiată, se află azi taberele conduse de beduini din Egipt, în care-i torturează pe refugiaţii din Eritreea. Le promit c-o să-i ajute să ajungă din Eritreea în Israel prin Egipt. Contra unei sume de bani. Apoi îi fugăresc, îi prind şi le trimit familiilor lor câte-o ureche sau un deget tăiat, cerând o nouă sumă de bani. Însă pe vremea când graniţa era la capătul plajei băieţii au fugărit-o pe mama pe nisip până a făcut bătăi în tălpi.

Verişoara mea m-a sunat odată să mă întrebe în şoaptă, chicotind, dacă e adevărat că mama are un nas fals. Dintotdeauna o invidiasem pe mama pentru nasul ei nobil şi când o priveam cum spală vasele într-un tricou rupt şi cu baticul pe cap, ea, care dădea sute de shekeli pe o cremă antiacneică pentru fiica ei, dar nu-şi mai schimbase periuţa de dinţi de ani întregi, nu-mi venea să cred că ar fi genul de femeie care-şi face operaţie estetică.

— Păi, maică-mea a zis că şi-a făcut operaţie pentru că avea nasul spart sau aşa ceva, dar *oricum*, haios, nu? mi-a şoptit vară-mea la telefon.

În copilărie, mama a tăiat-o pe maică-sa atât de rău, că nici o cârpă din casă n-a putut să-i oprească sângerarea.

— Nu, am zis, nu-i deloc haios.

N-am devenit niciodată genul de fată care râde mult. Şi niciodată n-am întrebat-o pe mama dacă-şi făcuse operaţie la nas.

În luna dinainte să fie deturnat un avion şi ea să pledeze pentru compasiune, mama a fost mai fericită decât oricând. Toţi băieţii din bază o plăceau cu tot cu nasul rupt, pentru că era atât de simpatică – nu exista pericolul să se îndrăgostească vreunul de ea din cauza nasului –, pentru că era o camaradă atât de bună, pentru că-i învelea la culcare după o partidă de table, o lăsau s-o înece în mare şi nu se ruşinau că ţineau în braţe o fată de optâşpe ani în costum de baie. Mama era pe zi ce trece tot mai fericită. Nu se întorsese acasă nici măcar o dată de când sosise în bază, în blocul ăla din Ierusalim plin de copii, bilete loto pierdute, fugăreli prin casă la beţie şi pui cu gâturile tăiate. Aerul sărat de mare îi umfla părul. Aşteptarea în turnul de control îi lungea şirul gândurilor şi desena feţe mai interesante. Băieţii care o declaraseră regina şi distracţia lor îi potoleau frica de amintirile pe care încercase toată viaţa să se convingă că nu le are, aşa că nu trebuia să-şi distragă tot timpul mintea şi-aşa că deşteptăciunea a început cât de cât s-o dea afară din casă.

Când şi-a făcut operaţia la nas băieţilor li s-a părut o adevărată minune. A fost ca în telenovelele argentiniene, când cei doi află în sfârşit că nu sunt frate şi soră.

Când a păşit pe nisip au aplaudat-o. Cele două blonde care mai târziu au făcut numai fii au devenit mai tăcute. Apoi au ajutat-o să-şi scurteze părul până deasupra umerilor şi mergeau cu ea peste tot. Dacă nu s-ar fi întâmplat ce s-a întâmplat, mama ar fi fost gata să devină dictatoare sau, în cel mai bun caz, nevasta unui politician diabolic sau chiar o zeiţă rea.

Chiar în ziua în care Ari Milter l-a muşcat pe Iosif Gon de obraz când s-au încăierat pe tema turelor de pază, când de fapt era vorba de pieptul mamei, nişte nemţi şi palestinieni au deturnat un avion israelian care făcuse escală la Atena. În avion se aflau două sute şaizeci de civili. Deturnarea a avut ca rezultat Operaţiunea Entebbe sau Operaţiunea Ionatan, cum i se mai spune din cauza lui Ionatan, care a fost ucis atunci.

Teroriştii au aterizat în Libia să se alimenteze cu combustibil. Una dintre pasagere, o soră medicală, a mimat un avort spontan ca s-o elibereze în timpul escalei. Era o femeie care voia atât de mult să supravieţuiască, că n-a mai avut nici o jenă. Şi avea să supravieţuiască, foarte mult. Profitând de neatenţia teroriştilor şi-a băgat mâna sub fustă şi şi-a aruncat tamponul pe jos în avion. Apoi le-a arătat teroriştilor că sângerează între picioare. „Copilul meu“, a spus, „copilul meu moare, s-ar putea să mor şi eu şi nici măcar nu-s evreică“. Dar de fapt era doar ciclul unei vieţi ce nu începuse. Avea un paşaport britanic şi unul israelian, dar l-a arătat numai pe cel britanic şi teroriştii i-au dat drumul. S-a dus cu avionul la Londra să-şi vadă mama, aşa cum avusese de gând

când luase avionul de Franţa din Tel Aviv.

Din Libia teroriştii i-au ordonat pilotului să zboare în Uganda. Au aterizat în aeroportul din Entebbe. Idi Amin, care la început fusese bucătar în armată, ca bucătarul ăla care-i dădea mamei ouă fierte şi-o săruta pe gât, pe atunci nu mai era bucătar, ci conducătorul Ugandei. A cooperat cu teroriştii, aşa că le-a fost uşor să strângă toţi pasagerii într-un terminal. Nemţii au început să dea ordine în gura mare, au separat evreii şi israelienii de ceilalţi pasageri care nu erau evrei.

Ida Borocovici, care nu ridicase vocea în viaţa ei, nici măcar după ce soţul ei o părăsise după ce-şi făcuse nişte covrigi şi lăsase toate vasele nespălate în chiuvetă, stătea pe podea într-un colţ al terminalului şi i se părea c-o să se pună pe ţipat din clipă-n clipă. Asta pentru că-şi amintea de o zi de miercuri din copilărie, în Polonia, când un bărbat o despărţise de mama şi de fratele ei mai mare urlând în germană. Se legăna înainte şi înapoi pe podea şi ceilalţi pasageri îi vedeau chiloţii, pentru că era în fustă, şi avea impresia c-o să moară dacă nu se pune pe urlat. Până la urmă n-a urlat şi a murit, dar împuşcată de un israelian, nu în ziua aia când nemţii i-au lăsat liberi pe toţi, în afară de evrei.

Căpitanul avionului, care nu era evreu, a insistat să rămână, pentru că el era căpitanul, în definitiv. Tot personalul avionului, unsprezece oameni cu totul, a rămas cu el. N-a murit nici unul, însă Air France l-a concediat pentru că a rămas. Până la urmă Iţhak Rabin, pe atunci prim-ministru al Israelului, i-a închinat o placă memorială ca ocrotitor al poporului evreu, iar mai târziu Iţhak Rabin a fost încă o dată prim-ministru şi a fost împuşcat de un evreu israelian care-l ura.

Contează sau nu, căpitanul a rămas, deşi nu prea se ştie dacă a fost de vreun ajutor în misiunea de salvare. Teroriştii voiau ca toate naţiile astea din Europa şi Israelul să elibereze nişte rebeli şi anarhişti din închisoare. Toată lumea, chiar şi mama, a crezut că asta se va întâmpla. Soldaţii de pe plaja aia se întrebau dacă teroriştii o să se alimenteze cu combustibil în baza lor şi, dacă da, dacă bucătarul o să încerce să oprească decolarea avionului cu tot cu terorişti, pentru că pe vremuri nişte terorişti aruncaseră în aer autobuzul în care se afla mama bucătarului şi aceasta orbise. Tot timpul se ruga de bucătar să-i pună capăt zilelor.

Teroriştii au anunţat c-o să înceapă să omoare oameni pe întâi iulie, dar până la urmă s-au învoit să aştepte până pe patru iulie, o zi simbolică pentru americani. O femeie de şaptezeci şi cinci de ani pe nume Dora a început să vomite pe mocheta roşie din terminal de cum s-a dat jos din avion, aşa că teroriştii au lăsat-o să meargă la un spital din Uganda, pentru că încă nu era întâi iulie şi nu puteau s-o omoare.

Nimeni n-a crezut c-o să fie vreo misiune de salvare, în afară de oamenii trimişi să salveze ostaticii. Când telefonul roşu al mamei a început să sune, era cinci dimineaţa şi

era singură în turnul de control. Îşi desena pe gleznă chipul unei fete. Nu ştia de ce, dar fata părea fie mirată, fie supărată şi, oricât a încercat să-i deseneze ochii altfel, n-a reuşit. S-a ales cu o pată de cerneală albastră pe pielea smeadă.

Când a sunat telefonul a scos un urlet. Asta pentru că se simţea împăcată şi pentru că nu mai auzise niciodată cum suna un telefon. În apartamentul din Ierusalim n-aveau telefon, era unul cu fise la intrarea în piaţă. Când a ridicat receptorul roşu a auzit pe fir o voce de bărbat. Nu semăna deloc cu vocile piloţilor care se auzeau prin staţie. Bărbatul părea în aceeaşi încăpere cu ea şi-i şoptea la ureche.

Bărbatul i-a cerut să-i spună numele şi codul de identificare personal, precum şi gradul. Ea a trebuit să-şi repete numele de familie, pentru că era yemenit, iar bărbatul a rămas surprins. Apoi bărbatul i-a spus că dacă dezvăluia cuiva din bază sau din lume ordinele lui o să ajungă în faţa tribunalului militar şi o să pună în pericol viaţa a mai bine de o sută de evrei.

Toată lumea credea că ostaticii o să moară sau c-o să fie daţi la schimb pe alţi ostatici. Nimeni nu credea că e posibil să fie salvaţi. Toată lumea în afară de mama părea să cunoască un prieten de-al vreunei mătuşi sau un profesor sau un frate care se afla printre ostatici. Era de-ajuns ca vreun soldat îngrijorat să-i spună mamei sale îngrijorate şi aşa toată ţara avea să afle că ostaticii erau în avion, până şi arabii din ţară. Chiar şi când avionul zbura pe cer se temeau să nu-l doboare cineva. Şi nu ştiau că Dora era deja moartă, vârâtă într-o ladă. Credeau că numai dacă operaţiunea rămâne secretă încă puteau s-o salveze din spital.

Dar aveau nevoie de sendvişuri. Ostaticii nu mai mâncaseră de zile întregi. Se aşteptau să aterizeze la un spital de campanie al armatei, în Kenya, şi să li se dea acolo de mâncare, dar nici un ostatic nu era rănit, aşa că n-avea rost să aterizeze acolo.

Bărbatul i-a spus mamei la telefon să facă sendvişuri, câte putea.

— Ce fel de sendvişuri? a întrebat mama, iar bărbatul s-a ha-ha-supărat pe ea.

Era ha-ha-supărat, dar şi uşurat, pentru că avea impresia că trimite la moarte nişte oameni, pe lângă cei o sută de evrei care oricum aveau să moară, şi fata asta de treabă cu voce îmblânzită de primele ţigări fumate şi de şocul tinereţii îi cerea sfaturi culinare.

— Alege tu, a spus bărbatul la telefon. Eu sunt locotenent şi tu, simplu soldat, îmi ceri dispoziţii culinare. E treaba ta.

Mama mai avea douăzeci de minute până ieşea din tură. A desenat două feţe. S-a gândit ce sendviş îi place cel mai mult. Pastramă cu maioneză şi ardei capia. N-aveau nici un ingredient din astea în bază pentru că toate se stricau repede, de-asta şi erau gustoase.

Până la urmă sarcina de a da instrucţiuni pentru prepararea sendvişurilor pentru ostaticii eliberaţi i s-a părut cea mai grea din toată viaţa ei. Nici nu crezuse că poate şi nici n-ar fi făcut aşa ceva, şi tocmai pentru că era ceva atât de greu după ce a făcut-o o

dată a ştiut că poate s-o facă şi a doua oară şi i-a intrat în obicei.

Mama trebuia să pledeze pentru compasiune.

— E un schimb de ostatici, nu? O să aterizeze cu deţinuţii ăia palestinieni la noi în bază ca să se alimenteze şi după aia îi duc în Uganda şi tu-mi ceri *mie* acum să le fac sendvişuri, i-a zis bucătarul mamei.

Nici măcar n-a încercat s-o sărute pe gât.

— Nu pot să-ţi zic despre ce e vorba. Bărbatul de la telefonul roşu mi-a zis că n-am voie să zic.

— Telefonul roşu? Asta are de-a face cu un schimb de prizonieri. Şi vor să le fac *eu* sendvişuri?

— Nu pot să-ţi zic despre ce e vorba. Dar chiar trebuie să faci sendvişuri. O groază de sendvişuri. Cât mai multe.

— Las' că le dau eu sendvişuri. O să scuip în sendvişurile lor, o să mă piş în ele, o să pun otravă de şobolani în ele.

Mama nu ştia ce să facă. Şi-a amintit că era fiica unui mocăit. Şi-a amintit cât de încântată a fost când lama aia a pătruns prea adânc în pielea de pe braţul surorii ei, în copilărie. Şi-a mângâiat şaua nasului şi şi-a amintit că era drept acum şi că era frumoasă.

— Te rog să nu le faci nimic sendvişurilor.

— De ce?

— Nu poţi să faci aşa ceva, n-o să te las, a spus mama – uneori îi plăcea să spună lucruri imposibile ca şi cum n-ar fi fost aşa. Nu poţi, a zis ea.

Dac-ar fi fost fiică de pilot, dacă n-ar fi trăit doişpe ani cu nasul spart, ar fi putut să-i repete asta bucătarului până ar fi ajuns să funcţioneze poate şmecheria. Dar, cum mama nu se născuse aşa, mai trebuia să spună ceva. Trebuia să pledeze pentru compasiune nu pentru că aşa voia, ci pentru că n-avea de ales în împrejurările date.

— Şi dacă vreunul din deţinuţi e nevinovat?

— Maică-mea e oarbă, a spus bucătarul. Taică-meu tre' s-o ducă la baie şi s-o aşeze pe budă. Şi cel mai probabil nici unul nu-i nevinovat. Armata nici nu e-n stare să aresteze toţi vinovaţii.

— Şi dacă unul din deţinuţi a făcut doar o greşeală? Ceva ce nu şi-a dorit să facă şi s-a trezit făcând?

— Atunci, orice-aş face am dreptate. Atunci o să ştie că a greşit.

— Dacă a păţit ceva?

— Ce să păţească?

— Ceva. Făceau altceva şi au păţit ceva. Tu n-ai păţit niciodată nimic în timp ce făceai altceva?

— Ce să păţesc?

— Ceva. Erai undeva şi te-ai trezit în altă parte, de exemplu. Sau ai luat autobuzul şi nu n-ai mai ştiut de ce l-ai luat după ce-ai urcat.

— Eu nu merg niciodată cu autobuzul, a spus bucătarul.

— Te rog, nu le face nimic sendvişurilor.

— Eu nu merg cu autobuzul.

Când el a repetat că nu merge cu autobuzul mama a ştiut că o înţelege. Ea nu ştia ce zice decât odată ce pronunţa cuvintele, dar când s-a oprit din vorbit, altcineva, un bucătar care o sărutase pe gât chiar şi pe vremea când avea nasul spart, o înţelegea şi el.

La sfârşitul celor trei ani, mama a luat cele trei mii de shekeli pe care tatăl ei i-i dădea fiecărei fiice după ce termina armata. S-a dus cu avionul în Franţa, s-a angajat ca dădacă şi a cunoscut un bărbat pe care-l iubea prea mult şi care i-a trezit dorinţa de a trăi o viaţă foarte previzibilă atunci când i-a spus că nu pot să fie împreună. Când a aterizat înapoi în Israel avea destui bani cât să se înscrie la o şcoală de vară la desen, dar atât. Surorile mai mari deja erau profesoare, asistente sociale sau mame. Mai târziu cea mai mare ruşine a ei a fost că s-a dus la şcoala aia de vară. A fost ultima ei debarcare după cei trei ani petrecuţi pe plajă. Eu nu i-am văzut nici un desen şi nici n-am văzut-o vreodată desenând. După ce m-am născut.

Nimeni n-a crezut c-o să fie vreo misiune de salvare, nimeni în afară de oamenii care au salvat ostaticii. Doar unul dintre ei a murit. Numele lui era Ionatan Netaniahu – fratele lui a fost prim-ministru de două ori. Avioanele n-au trecut prin bază ca să se alimenteze în drum spre Uganda. Au făcut escală în Nairobi, Kenya. Pe atunci guvernul încă discuta posibilitatea de a salva ostaticii pe calea oceanului. De-abia în Etiopia au primit cei din echipa de salvare permisiunea să-şi pună planul în aplicare. Au aterizat pe întuneric, fără zgomot. Îi aşteptau maşinile, una dintre ele semănând perfect cu Mercedesul lui Idi Amin. Unul dintre agenţii de securitate ugandezi care n-avea carnet, dar era interesat de maşini şi sperase să-şi ia un Mercedes, ştia că Amin îşi schimbase maşina în urmă cu o săptămână. Şi-a chemat prietenul şi au oprit maşina. Apoi un soldat israelian l-a ucis cu un pistol cu amortizor. Apoi soldatul israelian l-a ucis şi pe prietenul lui. Maşina s-a pus în mişcare. Un soldat pe nume Roy s-a uitat pe geam şi a văzut că prietenul încă mişca. Roy era un sergent de douăzeci de ani şi acum îi are pe conştiinţă pe cei ucişi în misiunea de salvare. L-a ucis pe prieten cu kalaşnikovul pe geam, făcând o groază de zgomot. Aşa au aflat teroriştii că erau terminaţi cu trei minute înainte să dea israelienii buzna în terminal. S-au ascuns în baie şi o femeie din grupul lor a plâns, dar până la urmă au fost cu toţii omorâţi.

Soldaţii israelieni au omorât-o din greşeală pe Ida Borocovici, care nici măcar n-a urlat. Au mai împuşcat şi un băiat de nouăşpe ani care ar fi ajuns şi el soldat, ca soldaţii israelieni care l-au împuşcat din greşeală când au dat năvală înăuntru, numai că el se

născuse în Franţa şi era la facultate. Un soldat israelian a fost împuşcat în gât de lunetiştii ugandezi şi până a murit, treizeci şi doi de ani mai târziu, n-a mai fost în stare să-şi mişte decât pleoapele. Au murit patruzeci şi şapte de soldaţi ugandezi. Sute de kenyeni au murit două zile mai târziu pentru că Idi Amin s-a înfuriat că-i lăsaseră pe israelieni să se alimenteze cu combustibil. Nu-i lăsaseră să se alimenteze, erau doar nişte oameni, nişte kenyeni, dar au murit. În 1979, după ce s-a terminat războiul dintre Uganda şi Tanzania şi Idi Amin nu mai era, au găsit cadavrul Dorei, femeia care a vomitat mâncarea din avion pe mocheta roşie a terminalului. Au găsit-o îngropată pe o plantaţie de trestie de zahăr, la treizeci de kilometri de spitalul din Kampala. Soldaţii ugandezi o săltaseră din patul de spital la câteva ore după ce s-a terminat operaţiunea de salvare. Doctorul ugandez şi două asistente au încercat să-i oprească, aşa că soldaţii i-au împuşcat şi i-au lăsat să moară în hol. Pe Dora au împuşcat-o după ce-au vârât-o în ladă. Au împuşcat-o chiar înainte să sune telefonul roşu al mamei.

*

Pe vremuri credeam că mama trăieşte doar de dragul meu.

Misiunea de salvare Entebbe a fost cea mai de succes operaţiune de recuperare a ostaticilor din istorie. Multe armate au luat-o ca model în misiunile lor, dar tot au dat greş, nu din vina lor. Primul eşec a fost Operaţiunea Lumina Serii, din Iran, cu zece ani înainte de naşterea mea. Americanii oricum n-avuseseră nici o şansă. Avioanelor tot li se termina carburantul şi se ciocneau unele de altele, apoi luau foc, apoi îşi uitau componente împrăştiate în ţări prea îndepărtate. Până la urmă oamenii mureau. Apoi a avut loc un schimb de ostatici. Mi-ar plăcea să vă spun că înainte să plec în armată m-am gândit la fiica unei americance dintr-un turn de control care a trebuit să pună un bucătar american să facă sendvişuri pentru schimburi de ostatici şi nici nu i-a păsat dacă punea sau nu otravă în ele, dar de fapt mi-era atât de teamă, că nu vedeam mai departe de propriile degete şi nu mă gândeam decât la mine.

— Mamă, mi-e frică, mi-e frică să mă duc.

— De ce să-ţi fie frică? Ai optâşpe ani, Yael. Soră-ta s-a descurcat de minune.

— De ce-ar putea să fie. De toate lucrurile care s-ar putea întâmpla.

— Cum ar fi?

— Cum de l-ai convins pe bucătar să nu pună otravă în sendvişuri? Spune-mi. Mai povesteşte-mi odată, de parcă nu mi-ai mai povestit.

— Ce tot zici acolo? Eu doar respectam nişte ordine, a zis mama.

Uneori vorbea de parcă nu mai spusese niciodată nimic înainte.

— Mă tem c-o să mă pună de pază la vreun punct de control, c-o să mă arunce cineva în aer.

— Soldatul ăla a păţit-o pentru că n-a respectat ordinele. Era genul care nu respecta nici un ordin. N-a avut grijă destul la palestinianul ăla pe care-l controla. Dacă respecţi ordinele n-o să păţeşti nimic.

— De unde ştii că aşa era soldatul ăla? De unde ştii că nu respecta ordinele?

— Mi-a zis Dahlia. Blonda cu care am fost în armată. Nu mai vorbiserăm de câţiva ani, dar m-a sunat să mă întrebe ce slujbe se găsesc prin zona noastră. Ei, oricum, fiica ei a fost în armată cu băiatul ăla. A văzut cât de neglijent era.

Dar îmi zisese înainte, îmi repetase. Amândouă blondele nu avuseseră decât fii. Uneori spunea lucruri imposibile şi reuşeam să le cred, dar până la un punct.

Pe vremuri credeam că mama trăieşte nu de dragul ei, ci de al meu, dar când mi-a zis că sunase Dahlia m-am gândit că singurul adevăr era că ea nu trăia deloc, nici măcar de dragul ei. Şi dac-ar fi trăit de dragul ei, tot n-ar fi putut să trăiască de dragul meu.

Şi totuşi m-am bucurat că mergeam doar noi două în baza de repartiţii în ziua aia. M-am bucurat că nu chemasem nici un prieten.

— Mamă, mi-e frică, am spus. Mi-e atât de teamă, că nici nu-mi simt degetele. Iar mi le trosnesc sub bărbie. Mă tem să nu se-ntâmple ceva.

— Ce să se-ntâmple, Yaeli?

— Sunt o groază de posibilităţi.

Aşa vorbeam cu mama în autobuzul ce mă ducea la autobuzul ce mă ducea la baza de repartiţii. După o vreme şoferul a început să facă haz cu noi şi, deşi spusese în glumă că vorbim prea tare, chiar voia să tăcem.

Sendvişurile pregătite de bucătar erau bune. Aveau curcan, roşii, muştar şi maioneză. Mama ar fi vrut să-i vadă pe ostatici muşcând din ele.

La începutul acelei zile am crezut că poate o să se întâmple ceva şi la sfârşitul ei o să rămân acasă cu mama, dar până la urmă nu s-a întâmplat nimic. Toată dimineaţa am fost la cumpărături, după şosete şi cremă de pantofi. După-amiază am luat autobuzul până la autobuzul care m-a dus în baza de repartiţii. Ne-am certat un pic. Apoi i-am spus că n-o să păţesc nimic. Mă tot pieptăna şi a rămas cu peria în mână după ce m-am urcat în autobuz. Pe geam am văzut-o cum o ţine în mâinile smede, stând în picioare pe trotuar. Apoi şoferul a apăsat pedala şi n-am mai văzut-o. Şi aşa a început totul.